Participatiejournaal

Singel van Zwolle

Definitief – oktober 2025

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
1.1	Ambitie	4
1.2	Wat zijn de kaders?	4
2	**Participatieplan**	**6**
3	**Stakeholders**	**8**
4	**Participatie fase 2a**	**9**
4.1	Participatiebijeenkomsten	9
4.1.1	Fietsen langs de Singel met de Raad - 19 april 2024	9
4.1.2	Stadshartcafé - 23 april 2024	9
4.1.3	Stadshart informatiemarkt - 4 juni 2024	10
4.1.4	Inloopevent Singel van Zwolle - 21 juni 2024	12
4.2	Pop-up Singel	14
4.2.1	De Halve Marathon – 8 juni 2024	14
4.2.2	Zwolse Grachtenrace - 15 juni 2024	16
4.2.3	City Swim - 22 juni 2024	16
4.2.4	Markt Blauwvingerdag - 3 juli 2024	18
4.2.5	Markt Blauwvingerdag - 17 juli 2024	19
4.2.6	Samenvatting reacties Pop-up Singel	20
4.3	Meedenkgroep Singel van Zwolle - 11 juli 2024	23
4.4	Online participatie OpenStad – juni en juli 2024	24
4.5	Binnengekomen reacties – Sociale media en mail	36
4.6	Totaalbeeld van participatiefase 2a - Zo zien Zwollenaren de Singel het liefst.	37
4.7	Inzichten voor de ontwikkeling van de visie na fase 2a	40
5	**Participatie fase 2b**	**43**
5.1	Stadshartcafé 5 november	43
5.2	Pop-up Singel 2.0	44
5.3	Meedenkgroep, tweede bijeenkomst – 4 december 2024	45
5.4	Totaalbeeld van participatiefase 2b – toetsen van de concept visie	46
6	**Participatie fase 3 – Resultaat en besluitvorming**	**48**
6.1	Meedenkgroep, derde bijeenkomst - 14 april 2025	48
6.2	Inloopbijeenkomst 21 mei 2025 – toetsen van definitieve concept	48
6.3	Informatiemarkt Stadshart - 4 juni 2025	50
6.4	Terugkoppeling – Wat is er wel óf niet meegenomen in de visie?	50

7	**Conclusie – voor de stad, door de stad**	**52**
8	**Bijlagen**	**53**
8.1	Uitnodiging Stadshartcafé - 23 april 2024	53
8.1.1	Stadshartcafé 23 april 2024: Quiz antwoorden via Mentimeter	54
8.2	Uitnodiging Inloopevent Singel van Zwolle – 21 juni 2024	57
8.3	Uitnodiging Stadshartcafé - 16 juli 2024	58
8.4	Uitnodiging Meedenkgroep – 11 juli 2024	60
8.5	Verslag bijeenkomst meedenkgroep – 11 juli 2024	61
8.6	Input voor de Singel via Social Media	64
8.7	Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Halve marathon	73
8.8	Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Zwolse Grachtenrace	81
8.9	Pop-up Singel – Verslag & evaluatie City Swim	86
8.10	Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Blauwvingerdag, 3 juli 2024	92
8.11	Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Blauwvingerdag, 17 juli 2024	99
8.12	Pop-up Singel 2.0 - In gesprek over de verbinding van de Singel met de omliggende buurten.	108
8.13	Ingevulde reactiekaartjes inloopevent de Singel	110
8.14	Reactie bewoners Schuttevaerkade Stadshartcafé Singel	112
8.15	Brief NatuurPlatform Zwolle	113
8.16	Participatieplan	120
8.17	Verslag van Stadshartcafé Singel van Zwolle - 5 november 2024	129
8.18	Verslag bijeenkomst meedenkgroep – 4 december 2024	141
8.19	Verslag bijeenkomst meedenkgroep – 14 april 2025	144
8.20	Uitnodiging inloopbijeenkomst – 21 mei 2025	150
8.21	Verslag inloopbijeenkomst – 21 mei 2025	151
8.22	Overzicht reacties inloopbijeenkomst - 21 mei 2025	154
8.23	Verslag informatiemarkt Stadshart – 4 juni 2025	157
8.24	Verslag Terugkoppeling participatieproces	160

1 Inleiding

In 2024 en 2025 is er gewerkt aan een integrale ‘Visie Singel van Zwolle’. Dit is één van de eerste stappen die binnen het project Singel van Zwolle wordt gezet. Vanaf het begin van het jaar tot en met de zomer van 2024 zijn diverse (lopende) onderzoeken gedaan die allemaal puzzelstukjes vormen die uiteindelijk in elkaar zullen moeten passen in de visie voor de Singelzone. Het gaat hier bijvoorbeeld over verkeer en groen. Deze hebben invloed op de ruimtelijke keuzes die in de ‘Visie Singel van Zwolle’ gemaakt worden. Omdat we het ook erg belangrijk vinden om te weten wat Zwollenaren zouden willen met de Singel, zijn we in het voorjaar van 2024 gestart met participatie. De participatie is daarmee één van de te doorlopen processen, met haar eigen inbreng bij het uiteindelijke samenbrengen van onderwerpen tot één integrale visie. Op deze manier vormen de eerste ideeën en behoeftes van Zwollenaren ook een belangrijke bouwsteen die bepalend is voor de (ruimtelijke) keuzes die in de visie worden uitgewerkt.

Dit document beschrijft het participatieproces tot en met de afronding van de ‘Visie Singel van Zwolle’ en hanteert een aanpak die conform de Zwolse participatieaanpak Hanza! is. Na afloop van het maken van een visie, en bij de start van de verschillende deelprojecten die zullen volgen uit de visie, zal opnieuw een participatieplan voor die projectfase worden opgesteld.

1.1 Ambitie

‘’ De visie wordt samen met de stad vormgegeven. Hiervoor wordt een brede vorm van participatie uitgevoerd. ‘’

In de visie vindt de vertaling plaats van de ambities en doelen voor het overkoepelende gebied naar een ruimtelijke visie. In gesprek met de Zwollenaren werden deze ambities en doelen besproken. Zwollenaren werden daarbij (met behulp van verschillende communicatie – en participatiemiddelen) uitgenodigd om de visie te verrijken met ideeën en initiatieven.

1.2 Wat zijn de kaders?

De visie is een vervolg op de Startnotitie welke in januari door het college is vastgesteld. De startnotitie vloeit voort uit het Ontwikkelprogramma ‘Ons stadshart van morgen’ en de Uitvoeringsagenda ‘Ons stadshart van morgen’. In het ontwikkelprogramma worden 5 ontwikkelprincipes beschreven:

1. De gezonde, groene en water robuuste deltastad
2. De duurzame en circulaire stad
3. De ondernemende en creatieve stad
4. De stad met de menselijke maat
5. De bereikbare stad

Deze principes vormen de leidraad voor iedere ontwikkeling binnen het Stadshart, waaronder de Singel. De beschreven ambities die behoren tot deze principes zijn vastgesteld en staan daarmee niet meer ter discussie. Zo is er op basis van het Ontwikkelprogramma in de startnotitie vastgesteld dat de Singelzone de groene motor van de stad wordt. De omliggende wijken worden via de Singel verbonden om een completer en veerkrachtiger Stadshart te realiseren. De Singel brengt lucht en ruimte naar het Stadshart. De leefbaarheid in de stad wordt vergroot, met ruimte voor voetgangers en fietsers, voor cultuur en recreatie. Met de singelzone wordt op klimaatbestendige wijze vormgegeven aan de waterhuishouding van de regio.
De ambities die voorvloeien uit deze ontwikkelprincipes zijn dus ook bepalend geweest voor de kaders waarbinnen de participatie ten behoeve van de ‘Visie Singel van Zwolle’ heeft plaatsgevonden.

Daarnaast vinden er, zoals eerder toegelicht, nog verschillende onderzoeken plaats die invulling geven aan de ruimtelijke puzzel die in de visie wordt uitgewerkt. Deze onderzoeken kunnen, afhankelijk van de uitkomsten van de onderzoeken, kaderstellend zijn voor de participatie in aanloop naar en na de vaststelling van de visie ´Singel van Zwolle´. Het mobiliteitsonderzoek zal bijvoorbeeld uitwijzen welke verkeerskundige maatregelen genomen kunnen worden en uit het onderzoek naar water zal blijken hoeveel extra ruimte er nodig is om water te bergen of hoe hoog de dijk moet worden.

2 Participatieplan

In april 2024 is het participatieplan opgesteld en voor feedback gedeeld met bewoners tijdens het Stadshartcafé van 23 april 2024. In mei is vervolgens volgens het participatieplan gestart met het participatieproces.

Dit participatieplan, ook terug te lezen in de bijlagen, bestond volgens de Hanza!-aanpak uit drie hoofdfasen. Onderstaande beschrijving van het participatieplan is een korte toelichting van de fasen zoals deze in het participatieplan zijn opgenomen.

Fase 1 'Klaar voor de Start'
In april vindt er op twee momenten afstemming plaats over het participatieplan met de eerste betrokken Zwollenaren. Aangezien het participatieproces parallel loopt aan verschillende onderzoeken die later in het proces de kaders verder zullen inkleuren, zal deze afstemming zich focussen op de hoofdlijnen van het proces (de drie fases) én de participatievragen die tijdens fase 2a centraal staan:

1. Wat in/op de Singel is het meest waardevol voor jou? Wat moeten we behouden?
2. Is er iets op of rond de Singel, wat er nu niet meer is maar wat je graag terug zou willen?
3. Waardoor kunnen we de Singel verbeteren, wat mis je nog wat we kunnen toevoegen?

Fase 2 'Samenwerken aan oplossingen'
Participatie stap 1 (fase 2a)
We informeren Zwollenaren over de herinrichting van de Singelzone en vragen hen “Hoe ziet jouw Droomsingel eruit?” Geïnspireerd door de drie tijdslagen, die ontwerpbureau Felixx (de opdrachtnemer voor het maken van de visie Singel van Zwolle) in hun aanpak hanteert, scherpen we deze vraag aan, afhankelijk van het middel wat we gebruiken en de doelgroep die we bereiken. Deze tijdslagen zijn verdeeld in; beschermen (1), herstellen (2) en toevoegen (3). Daarom vragen we de Zwollenaren het volgende:

1. Wat in/op de Singel is het meest waardevol voor jou? Wat moeten we behouden?
2. Is er iets op of rond de Singel, wat er nu niet meer is maar wat je graag terug zou willen?
3. Waardoor kunnen we de Singel verbeteren, wat mis je nog wat we kunnen toevoegen?

Voor de participatie van fase 2a is gebruik gemaakt van verschillende vormen om dromen en ideeën op te halen bij Zwollenaren en overige stakeholders. Hieronder worden de verschillende vormen en middelen van communicatie genoemd vanaf april 2024.

- Fietsen langs de Singel met de Raad (19 april 2024)
- Stadshartcafé (23 april 2024)
- Online participatie OpenStad (juni & juli 2024)
- Stadshart Informatiemarkt (4 juni 2024)
- 'Pop-up Singel'
  - De Halve Marathon (8 juni 2024)
  - Zwolse Grachtenrace (15 juni 2024)
  - City Swim (22 juni 2024)
  - Blauwvingerdagen (3 en 17 juli 2024)
- Inloopevent Singel van Zwolle (21 juni 2024)
- Meedenkgroep Singel van Zwolle (11 juli 2024)
- Stadshartcafé (16 juli 2024)

Participatie stap 2 (fase 2b)
Na de zomer, wanneer de resultaten van de onderzoeken bekend zijn, is het tijd om de verschillende inhoudelijke puzzelstukken bij elkaar te brengen. In deze fase kunnen inwoners ons helpen bij het maken van de keuzes die vormgeven aan de ruimtelijke visie. Dit kan bijvoorbeeld ook gaan over specifieke locaties langs de Singel. In deze fase van het proces stimuleren we inwoners ook om mee te werken aan de *placemaking* rondom de singel en nodigen we Zwollenaren uit om zelf initiatieven in te brengen. Voor deze fase wordt een specifiek participatieplan gemaakt in aanvulling op het participatieplan van april.

Fase 3 'Resultaat en besluitvorming'
In deze fase worden de reacties van de deelnemers aan het participatieproces bij elkaar gebracht. Dit betekent dat de reacties uit de online participatie en de sessies per deelgebied worden meegenomen in keuzes die worden gemaakt in het ontwerpproces van de visie.

3 Stakeholders

De Singel is van de hele stad, dus iedereen mag meedoen. Dat wil zeggen dat er tijdens de participatie aandacht is geweest voor het betrekken van een brede doelgroep, alle Zwollenaren én bezoekers van Zwolle. Ten aanzien van deze ambitie om de stad Zwolle te betrekken bij het vormgeven van de visie zijn er daarom zijn drie hoofdgroepen te onderscheiden:

1. **De betrokken verenigde partijen en professionele partijen in de stad**.
   We hebben deze partijen bij elkaar gebracht in “de Singel van Zwolle - meedenkgroep”.
2. **Algemeen**
   De brede groep van Zwollenaren, bezoekers en andere geïnteresseerden
3. **Direct omwonenden**
   De Singel van Zwolle is voor alle Zwollenaren relevant en interessant, maar voor de direct aanwonenden geldt dat eventuele ‘veranderingen voor hun deur’ hen het meest zullen treffen. Dat houdt in dat deze doelgroep een aparte groep stakeholders is geweest, met andere belangen, andere wensen en vooral andere zorgen rondom de ontwikkeling van de Singel van Zwolle.
   In de eerste fase van het proces hebben wij direct omwonenden daarom per brief, uitgenodigd voor het inloopevent van de Singel. Ook aan het einde van het proces, bij de toelichting op de conceptvisie, is er opnieuw breed via brieven uitgenodigd aan direct omwonenden.

Er is een stakeholderanalyse gemaakt. Hieruit volgt welke partijen tot de eerstgenoemde groep behoren, de ‘meedenkgroep’. Dit zijn de partijen die in de linkerbovenhoek ‘beïnvloeders’ staan en worden in ieder geval uitgenodigd:

- Toegankelijk Zwolle (uitgenodigd, maar niet aanwezig)
- BBZ (uitgenodigd, maar niet aanwezig)
- Zwolle Hanzestad (uitgenodigd, maar niet aanwezig)
- Zwolle Groenstad (Milieuraad namens hen aanwezig)
- Hengelsportvereniging
- Veiligheidsregio IJsselland
- Delta Wonen
- Fietsersbond
- Vrienden van de Stadskern

4 Participatie fase 2a

4.1 Participatiebijeenkomsten

Om een beeld te geven van het participatieproces, volgt hieronder een overzicht van de verschillende momenten en opgehaalde reacties.

4.1.1 Fietsen langs de Singel met de Raad - 19 april 2024

Om de gemeenteraad van Zwolle te informeren over het proces om te komen tot de visie voor de Singel van Zwolle, is tijdens het werkbezoek verteld over de planning van het project, het participatieproces wat we willen doorlopen (participatieplan) en is een rondje langs de Singel gefietst. Hierbij heeft Han Goodijk, stedenbouwkundige, samen met Gerrit Dorgelo, adviseur mobiliteit, toegelicht welke knelpunten en wensen er zijn voor de singel.

Afbeelding 1: Werkbezoek aan de Singel

4.1.2 Stadshartcafé - 23 april 2024

Tijdens het stadshartcafé van 23 april werden bewoners voor het eerst meegenomen in het proces rondom de visievorming en de manier waarom men de gelegenheid krijgt om mee te denken. De presentatie van het participatieplan stond daarom ook centraal tijdens het gesprek met aanwezigen.

Han van Goodijk nam de bewoners eerst mee in het grote verhaal rondom het project ‘De Singel van Zwolle’. Hierbij kwam onder andere de historie van de Singel, de ambities uit het ontwikkelprogramma ‘Ons stadshart van morgen’ en raakvlakken met andere projecten langs de Singel aan bod.

Daarna nam Sabine den Hertog de aanwezigen mee in het participatieproces en de stappen uit het participatieplan. Bewoners kregen de gelegenheid om hierop te reageren en vragen te stellen. Daarnaast hebben we de bewoners, in het kader van participatie voor het Singel project, nog een aantal vragen gesteld.

1. Waar denk je aan als je aan de Singel van Zwolle denkt?
2. Waar kunnen we bewoners treffen als we hen willen laten meedenken over de Singel.
3. In gesprek met Zwollenaren – welke partijen mogen we niet vergeten?
4. De grootste kans voor de Singel van Zwolle is……?

De antwoorden op deze vragen zijn terug te lezen in de bijlage ‘Stadshartcafé 23 april antwoorden deelnemers’.

Afbeelding 2: Stadshartcafé in ANNO

4.1.3 Stadshart informatiemarkt - 4 juni 2024

Op 4 juni 2024 vond in het Academiehuis Grote Kerk de jaarlijkse Stadshart informatiemarkt plaats. Tijdens deze markt werden alle projecten binnen het Stadshart van Zwolle gepresenteerd. Meer dan 280 geïnteresseerden, waaronder bewoners en ondernemers uit zowel het Stadshart als andere wijken van Zwolle, bezochten de markt.

Ook het project Singel van Zwolle was vertegenwoordigd met een informatiestand. Bij deze stand stonden we klaar met een informatief paneel met een korte toelichting over de visievorming voor de Singel van Zwolle. Daarnaast stond deze avond in het teken van ophalen van ideeën en wensen voor de Singel. Daarom mochten de bezoekers op drie kaarten van de Singel de volgende vragen beantwoorden:

1. Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?
2. Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?
3. Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?

Deze reacties hebben we op post-its verzameld en zijn terug te vinden in het bestand ‘opgehaalde reacties tijdens participatiebijeenkomsten – Singel van Zwolle’.

Naast de informatie die voorzien werd bij de stand, werd er tijdens de avond twee keer een presentatie verzorgd door ontwerpbureau Felixx. In deze presentatie werden de deelnemers meegenomen in het verhaal van de Singel, de reden dat we aan de slag gaan, de mogelijkheden die er zijn en zijn er inspiratiebeelden gedeeld van hoe het zou kunnen worden. Naar schatting zijn er ongeveer 30 bezoekers bij deze presentatie aanwezig geweest.

Opbrengst van avond

De deelnemers van deze informatiemarkt hebben een breed scala aan suggesties en zorgen geuit met betrekking tot de Singel van Zwolle. Er was een sterke wens om meer groen toe te voegen, inclusief inheemse plantensoorten, parkachtige gebieden, en groene zones waar auto's worden verwijderd. Verkeersveiligheid en mobiliteit waren ook belangrijke thema's, met voorstellen voor het verminderen van autoverkeer in de stad, het creëren met pendelbussen tussen de binnenstad en parkeerplekken buiten de Singel en het verbeteren van de bestrating. Wat betreft de toegankelijkheid voor autoverkeer werd er juist ook gepleit voor het behoud van vergunninghoudersparkeerplaatsen. Daarnaast werd er gevraagd om meer recreatieve voorzieningen, zoals veilige zwemlocaties, vlonders voor kano's, en openbare toiletten. Specifiek werd voor het water in de Singel ook meermaals gewezen op de verbetering van de waterkwaliteit om zo zwemmen mogelijk te maken. Anderzijds moet er voor het water en de natuur rondom de Singel ook rekening worden gehouden met dieren en insecten. Historische aspecten, zoals het terugbrengen van historische schepen en het behoud van oude gebouwen, werd eveneens benadrukt. Tot slot is er bezorgdheid geuit over overlast door brommers en (barbecue)boten.
Alle reacties die zijn opgehaald hebben we op post-its of de ‘Stadshart-reactiekaartjes’ verzameld en zijn terug te lezen in de bijlagen.

Afbeelding 3: Singel van Zwolle stand tijdens de informatiemarkt

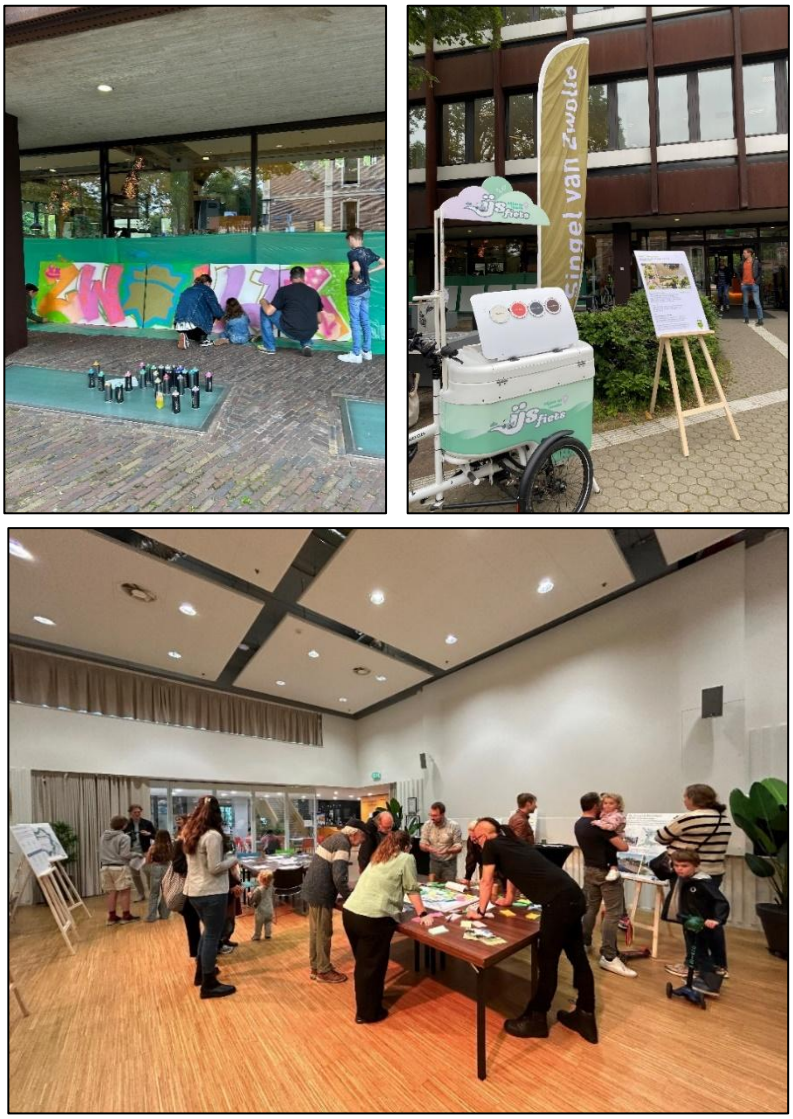
4.1.4 Inloopevent Singel van Zwolle - 21 juni 2024

Tijdens het inloopevent wilden we Zwollenaren bereiken met informatie over de Singel. Om een brede groep Zwollenaren te bereiken, hebben we ervoor gekozen om een inloopbijeenkomst te organiseren die al startte in de middag, op een locatie waar veel reuring is, de Stadkamer. We hebben de informatiemarkt opgezet door middel van foamborden op ezels. Bewoners konden hier de hele middag en het begin van de avond doorheen lopen en kregen de kans om al hun vragen te stellen. Daarnaast wilden we graag van Zwollenaren weten "*Wat is jouw droom voor de Singel?".*

We hebben het aantal deelnemers aan het inloopevent niet geteld, naar schatting zijn er tijdens de middag zo'n 100 mensen binnengelopen.
Direct omwonenden van de Singel zijn per brief (zie uitnodiging bijlage 6.2) uitgenodigd voor het inloopevent, vermoedelijk waren het gros van de deelnemers daarom ook omwonenden van de Singel. Om omwonenden in de gelegenheid te brengen om ook met hun kinderen langs te komen, was er voor hen van alles geregeld; een schminkstand, een ijskar en workshop graffiti spuiten. Tijdens de middag hebben zo'n 25 kinderen meegewerkt aan het graffiti kunstwerk van de Singel. Al met al is het doel bereikt om bewoners te informeren over de het Singel project én met hen in gesprek te gaan over de dromen, ideeën, wensen en behoeften.

Opbrengst van de middag
Tijdens het inloopevent hebben deelnemers een breed scala aan ideeën, wensen en zorgen gedeeld. Denk aan meer groen langs de Singel en het behouden van de bestaande bomen. Daarnaast is er onder andere opgehaald dat er een behoefte is aan extra recreatieve voorzieningen, zoals speelplekken voor kinderen, zitbankjes, en sportfaciliteiten langs wandel- en hardlooproutes. Verkeersveiligheid bleek ook een belangrijk thema te zijn voor bewoners. Met voorstellen voor drempels, een 30 km-zone, en het verminderen van het totale autoverkeer langs de Singel. Daarnaast wilden deelnemers meer culturele evenementen en verhalen over de geschiedenis van Zwolle langs de Singel zien. Tot slot is er ook aandacht geweest voor het verbeteren van de toegankelijkheid tot het water en het behoud van de historische en ecologische waarde van de Singel.
Alle reacties die zijn opgehaald hebben we op post-its verzameld en zijn terug te vinden in het bestand 'opgehaalde reacties tijdens participatiebijeenkomsten – Singel van Zwolle'.

Filmpje van het Inloopevent: https://youtu.be/1_R_uUPl6bI?si=2d8UWfyFjinUu_6z

Afbeelding 4: sfeerbeelden van het inloopevent

4.2 Pop-up Singel

Met de ‘Pop-up Singel’ zijn we op drie zaterdagen en twee woensdagen de straat op gegaan om tijdens grote en bekende Zwolse evenementen met inwoners en bezoekers in gesprek te gaan. We stonden met een bakfiets, beachflag, een grote kaart van de Singel en foamborden met informatie langs of óp de evenementen. Tijdens de Pop-up Singel werden we geholpen door uitzendbureau Paardenkracht waardoor we hulp kregen van 4 tot 6 uitzendkrachten om een grotere groep Zwollenaren te spreken.

Door de straat op te gaan wilden we Zwollenaren niet alleen bereiken met de vraag “Wat is jouw droom voor de Singel van Zwolle, maar wilden we ook zichtbaar zijn om mensen te informeren over het Singel project en om vragen te beantwoorden.
Aan de hand van de volgende drie vragen werden de ideeën en dromen voor de Singel opgehaald:

1. Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?
2. Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?
3. Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?
4. Heeft u nog andere ideeën, wensen of zorgen over het project ‘Singel van Zwolle’?

Met behulp van een korte vragenlijst in de tool *typeform* werden de antwoorden van mensen meegeschreven en opgeslagen.

Op basis van bovenstaande vragen zijn de volgende reacties verzameld, die zijn onderverdeeld in drie categorieën: landschap, netwerken en occupatie (gebruik). Deze drie categorieën komen overeen met de lagen die ontwerpbureau Felixx hanteert in hun aanpak voor de visie. Daarnaast is bijgehouden in welke leeftijdscategorie we mensen hebben gesproken. Dit is niet aan de respondenten gevraagd, maar op basis van een inschatting van de interviewers gedaan.

Voor elk van deze participatiemomenten is ook een apart verslag gemaakt, waarin een korte analyse van de opbrengst wordt samengevat. In dit verslag zie je een samenvatting van de opgehaalde reacties en wordt per vraag een visualisatie weergegeven van onderwerpen en thema’s (op hoofdlijnen) die door respondenten benoemd werden. Deze verslagen zijn in de bijlagen te vinden.

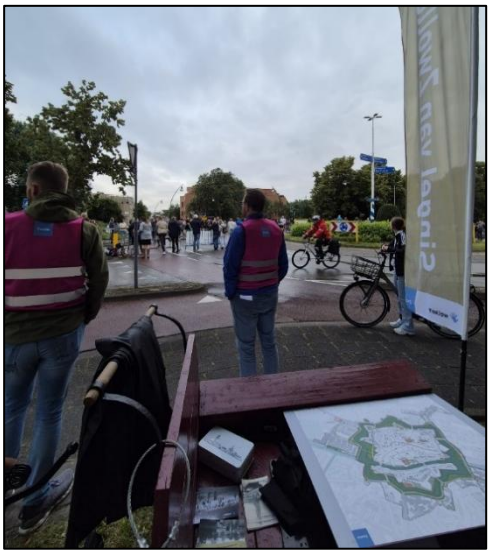
4.2.1 De Halve Marathon – 8 juni 2024

Zaterdag 8 juni was het eerste moment waarop we de stad zijn ingegaan om Zwollenaren en bezoekers te informeren over het (participatie)proces rondom de Singel van Zwolle. We stonden langs de route van de halve marathon en de 4 Engelse mijlen met onze kaart van de Singel en de oproep “Deel jouw droom voor de singel van Zwolle! Hoewel de aandacht van de Zwollenaren en bezoekers logischerwijs voornamelijk gevestigd was op alle renners, is het gelukt om met bijna 50 Zwollenaren in gesprek te gaan. De grootste groep respondenten bestond uit Zwollenaren tussen de 18 en 34 jaar.

Op basis van bovenstaande vragen zijn de volgende reacties verzameld, die zijn onderverdeeld in drie categorieën: landschap, netwerken en occupatie (gebruik).

Op de vraag "Wat zou je graag terug willen zien aan de Singel zoals die vroeger was?" antwoordde 50% van de deelnemers met elementen die onder de categorie 'landschap' vallen. De meeste respondenten gaven aan dat ze meer groen, zoals parken, tuinen en bomenrijen, terug willen zien die de Singel vroeger kenmerkten. Daarnaast gaf 25% van de Zwollenaren aan dat ze iets terug willen zien dat valt onder de categorie 'netwerken'. Hiervan geeft 66,7% aan ruimte voor de auto te willen. Op de vraag ‘Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?’ antwoordde 46,3% met een antwoord uit de categorie ‘landschap’. De deelnemers benadrukken het belang van het behoud van enkele waardevolle elementen in Zwolle. Ze willen graag het groen behouden, waaronder de mooie bomen, parken en groenvoorzieningen. Daarnaast vinden ze het belangrijk om het karakter van Zwolle te behouden, met aandacht voor de oude gebouwen en de esthetiek van het groen. Ook de toegang tot water en watergerelateerde activiteiten, zoals bruggen en bootjes, worden als waardevolle aspecten gezien die behouden moeten blijven.

Op de laatste vraag ‘Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?’ antwoordde 38,5% van de deelnemers met elementen die onder de categorie ‘occupatie’ vallen. De meeste deelnemers geven aan behoefte te hebben aan meer recreatieve voorzieningen, zoals speelplekken voor kinderen, sportvelden en buitenactiviteiten. Daarnaast is er interesse in culturele activiteiten, met name een paviljoen voor yoga, danslessen en andere groepsactiviteiten. Economische activiteiten worden ook gewaardeerd, waaronder meer terrassen langs de gracht, horecagelegenheden, buurtcafés en ontmoetingsplekken. Verder is er vraag naar starterswoningen en groepsuitjes voor jongvolwassenen. Tot slot uiten respondenten de wens voor meer muziekactiviteiten, zoals grachtenconcerten en evenementen voor ouderen, en het terugbrengen van de kermis naar de binnenstad. In bijlage 6.7 is het volledige verslag met alle reacties per vraag, inclusief de bijbehorende diagrammen terug te lezen.

Afbeelding 5: Pop-up Singel tijdens de Halve Marathon

4.2.2 Zwolse Grachtenrace - 15 juni 2024

Tijdens de Zwolse Grachtenrace op 15 juni hebben we ongeveer 30 tot 35 mensen gesproken. We kregen hulp van vijf uitzendkrachten. Het weer was wisselvallig, met enkele regenbuien gedurende de dag. We stonden bij de brug bij het Ter Pelkwijkpark, waar vooral voorbijgangers langs kwamen die meestal niet lang bleven staan. Hierdoor hebben we niet veel Zwollenaren kunnen spreken.

Op basis van de vragen zijn de volgende reacties verzameld, die zijn onderverdeeld in drie categorieën: landschap, netwerken en occupatie (die overeen komen met de lagen die ontwerpbureau Felixx hanteert in hun aanpak voor de visie). De grootste groep respondenten bestond uit bezoekers van Zwolle tussen de 18 en 34 jaar.

Op de vraag "Wat zou je graag terug willen zien aan de Singel zoals die vroeger was?" antwoordde 87,5% van de deelnemers met elementen die onder de categorie 'landschap' vallen. De meeste reacties binnen de categorie 'landschap' benadrukken het belang van groen: zij waarderen het huidige groen en willen dit behouden. Ook elementen zoals de ‘kleine A’ willen mensen graag terugzien. Op de vraag ‘Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?’ antwoordde 95% met elementen uit de categorie ‘landschap’. Respondenten waarderen het bestaande groen en willen dit behouden, terwijl ook de esthetische en karakteristieke elementen van de stad worden geprezen. Ze benadrukken dat het huidige uiterlijk van de stad al heel mooi is en in de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd is. Op de laatste vraag ‘Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?’ antwoordde 35,3% van de deelnemers met elementen die onder de categorie 'netwerken’ vallen. De deelnemers stellen voor om een autovrije binnenstad te realiseren, meer parkeerplekken buiten de stad te creëren, de toegankelijkheid voor fietsers, voetgangers en ouderen te verbeteren, en betere busverbindingen vanaf parkeerplaatsen buiten de stad te bieden.

In bijlage 6.8 is het volledige verslag met alle reacties per vraag, inclusief de bijbehorende diagrammen terug te lezen.

4.2.3 City Swim - 22 juni 2024

Tijdens de City Swim stonden we op het Rode Torenplein, vlakbij de start en finish van de zwemmers die meededen aan de wedstrijd. Omdat hier zowel de zwemmers als vrienden en familie kwamen om aan te moedigen, hebben we 72 mensen kunnen spreken. Ook zijn we de stad in gelopen, en hebben de uitzendkrachten stukken langs de Singel gelopen (waar toeschouwers stonden) om daar mensen te bevragen op wat zij van de singel vonden en welke dromen en ideeën ze nog hebben voor de singel. Naast het bevragen van mensen op hun ideeën kwamen er ook mensen naar onze bakfiets om te bekijken wat het project inhoudt.

Op basis van de vragen zijn de volgende reacties verzameld, die zijn onderverdeeld in drie categorieën: landschap, netwerken en occupatie. De grootste groep respondenten bestond uit Zwollenaren tussen de 50 en 65 jaar.

Op de vraag "Wat zou je graag terug willen zien aan de Singel zoals die vroeger was?" antwoordde 45,5% van de deelnemers met reacties die onder de categorie 'landschap'

vallen. De meeste reacties binnen de categorie 'landschap' benadrukken het belang van het behoud van de groene zones, parken, bomen en bloemen. Respondenten geven aan dat ze het groen in de stad zeer waarderen en willen dat dit behouden blijft. Daarnaast wordt de esthetiek van de stad, met name de historische elementen zoals de Sassenpoort en de bestaande stadsinrichting, zeer gewaardeerd. De tweede grootste groep benoemde elementen horen bij ‘occupatie'. De meeste respondenten geven aan dat varen toegankelijk moet blijven. Ook wordt de ijsbaan als een leuke voorziening uit het verleden genoemd.
Op de vraag ‘Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?’ antwoordde 50,9% met elementen uit de categorie ‘landschap’. Ook als het gaat om het behoud van specifieke elementen langs de Singel, benoemden de respondenten in relatie tot het landschap vaak het groen (of specifieker de parken), het water, de historische gebouwen en de gelegenheid om te parkeren. Als het gaat om de ‘occupatie’ langs de Singel, werd opvallend vaak het stadsstrand benoemd als locatie die behouden moet blijven.
Op de laatste vraag ‘Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?’ antwoordde 38,5% van de deelnemers met elementen die onder de categorie ‘occupatie’ vallen. Er zijn veel verschillende reacties opgehaald in relatie tot occupatie. De deelnemers willen meer schommels en speelplekken voor zowel kinderen als volwassenen, buiten sportmogelijkheden zoals voetbalvelden, en een uitbreiding van recreatiegebieden, bijvoorbeeld bij park Sassenpoort. Ze vragen ook om meer zitplekken rond de gracht, openbare toiletten, en faciliteiten voor watersporten, zoals een zwembad in de gracht en een lage kade of aanmeersteiger voor kano’s en kajakken. Daarnaast laat de diagram (bijlage 7.6) over ‘netwerken’ zien dat de meerderheid droomt over een Singel waar voetgangers en fietsers de ruimte krijgen en er gezorgd wordt voor een autoluwe of zelfs autovrije zone.

In bijlage 6.9 is het volledige verslag met alle reacties per vraag, inclusief de bijbehorende diagrammen terug te lezen.

Afbeelding 6: Pop-up Singel tijdens de City Swim

4.2.4 Markt Blauwvingerdag - 3 juli 2024

Tijdens de eerste Blauwvingerdag van 2024 stonden we op de Grote Markt van 10 tot 14 uur. Helaas was het erg slecht weer en heeft het de hele ochtend en middag geregend. Hierdoor was het voor bewoners minder aantrekkelijk om in gesprek te gaan en *post-its* met dromen te schrijven en op de kaart te plakken. Desalniettemin werd de markt wel goed bezocht en is er, mede door de hulp van de uitzendkrachten met 45 bewoners, bezoekers, maar ook ondernemers gesproken. Op basis van de vragen zijn reacties verzameld, onderverdeeld in drie categorieën: landschap, netwerken en occupatie. De grootste groep respondenten bestond uit Zwollenaren tussen de 18 en 34 jaar.

Op de vraag ‘Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?’ heeft 57,6% geantwoord met elementen uit de categorie ‘landschap’. Het behoud van groen en parkjes wordt vaak genoemd als belangrijk. Respondenten willen dat deze groene ruimtes blijven bestaan en niet volledig worden volgebouwd met flats.

Op de laatste vraag ‘Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?’ antwoordde 37,8% met een reactie passend in de categorie ‘landschap’. Er is een sterke vraag naar meer groen rondom de Singel, inclusief bomen, bloemen, en parken. Mensen willen minder bebouwing en meer natuur, ook langs straten zoals de Diezerstraat. 32,4% van de reacties gingen over ‘occupatie’. Respondenten willen meer evenementen en culturele activiteiten aan de Singel, zoals feestjes op het water, dansen, en een ambachtenmarkt. Er is ook een suggestie voor een rondvaartboot en een evenementenhal. Sommige respondenten vinden echter dat het nu beter is dan 50 jaar geleden, met een nettere uitstraling en mooie kleuren.

In bijlage 6.10 is het volledige verslag met alle reacties per vraag, inclusief de bijbehorende diagrammen terug te lezen.

4.2.5 Markt Blauwvingerdag - 17 juli 2024

Het laatste Pop-up Singel moment vond ook plaats op de markt van de Blauwvingerdag, dit keer met mooi weer. Met een stralende zon stonden we samen met 5 enthousiaste uitzendkrachten van 10 tot 14 uur op de Grote Markt. Bewoners en bezoekers kwamen spontaan een praatje maken en vonden het leuk op ideeën op de kaart van de Singel te prikken. Deze reacties hebben we op post-its verzameld en zijn terug te vinden in het bestand ‘opgehaalde reacties tijdens participatiebijeenkomsten – Singel van Zwolle’.
Uiteindelijk hebben we via de vragenlijst ook nog 60 reacties opgehaald. De grootste groep respondenten bestond uit Zwollenaren tussen de 18 en 34 jaar en tussen 50 en 65 jaar.
Op de vraag ‘Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?’ antwoordde 40% met elementen uit de categorie ‘landschap’. Respondenten waarderen het groen in de stad, zoals parken, bomen, en bloemen. Het behoud van deze groene ruimten wordt als belangrijk beschouwd. Ook de historische gebouwen en authentieke stukken worden als waardvolle onderdelen gezien die behouden moeten blijven. Ook blijkt uit de reacties dat er waardering is voor de autoluwe zones die zorgen voor rust en ruimte voor wandelen en fietsen. Dit draagt bij aan een prettige sfeer langs de Singel.
Op de laatste vraag ‘Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?’ reageerde 52,5% van de respondenten met elementen uit de categorie ‘occupatie’. Wat hier opvalt is de wens voor meer zitplekken en wandelpaden, evenals meer evenementen; culturele en culinaire marktjes, kunstprojecten en sportvoorzieningen aan de Singel. Tot slot was ook hier onder veel respondenten een wens voor meer terrassen aan het water, evenals nieuwe horecagelegenheden die toegankelijk zijn voor mensen in bootjes.

In bijlage 6.11 is het volledige verslag met alle reacties per vraag, inclusief de bijbehorende diagrammen terug te lezen.

Afbeelding 7: De Singel van Zwolle tijdens Blauwvingerdag van 17 juli

4.2.6 Samenvatting reacties Pop-up Singel

Tijdens de Pop-up Singel hebben we in totaal gesproken met 255 bezoekers en inwoners van Zwolle. Om inzicht te krijgen in wie deze respondenten waren, hebben we twee factoren meegenomen in onze evaluatie.

1. Leeftijd – we hebben de leeftijdscategorieën genoteerd (dit hebben we niet gevraagd, maar we hebben naar eigen inzicht een schatting gedaan).
2. Woonplaats – We hebben aan respondenten gevraagd of zij inwoner van Zwolle, bewoner van de binnenstad óf bezoeker van de stad waren.

Dit heeft geleid tot de volgende inzichten over onze respondenten.

Leeftijd – verdeling van leeftijdscategorieën

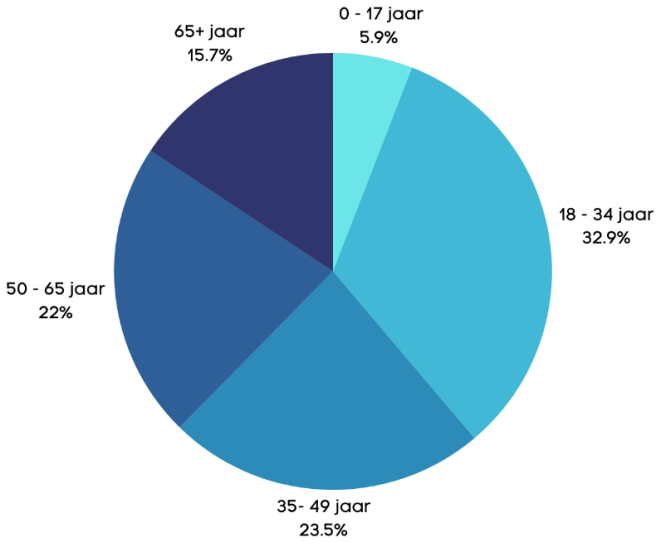

Diagram 1: verdeling van leeftijdscategorieën.

Woonplaats – verdeling inwoners, bewoners binnenstad en bezoekers

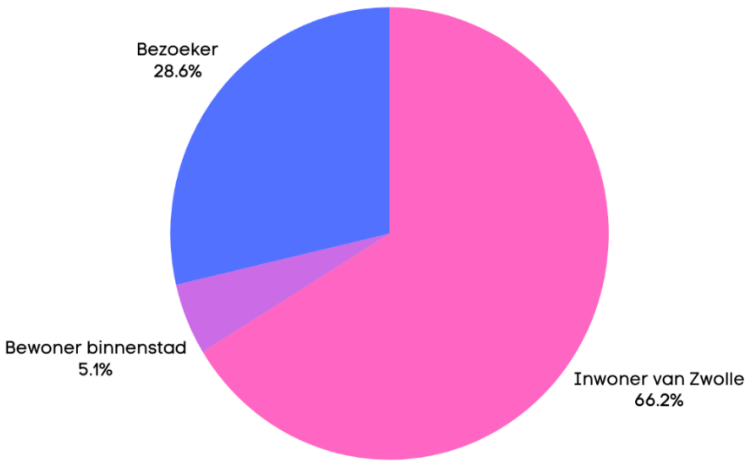

Diagram 2: verdeling inwoners, bewoners binnenstad en bezoekers.

Voor elk van de vijf participatiemomenten is een apart verslag opgemaakt dat inzicht biedt in de specifieke ideeën en wensen voor de Singel van Zwolle. Deze zijn terug te vinden in de bijlagen van het participatiejournaal.

In dit participatiejournaal leveren we een algemene terugkoppeling en evaluatie die antwoord geeft op twee vragen.

1) **Wat vindt men waardevol aan de Singel?**
   Deze vraag wordt beantwoord door de antwoorden op de vragen “Wat was er vroeger op de Singel dat je graag terug wilt zien?” en “Wat is er nu op de Singel dat je graag wilt behouden” te bundelen en op hoofdlijnen te evalueren.
2) **Wat zijn de ideeën en wensen voor de ontwikkeling van de Singel van Zwolle?**
   Deze vraag wordt beantwoord door de input op de vraag “Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?” te bundelen en evalueren.

1. Wat vindt men waardevol aan de Singel?

Groenvoorzieningen en historische kenmerken: De groene zones, parken, bomen en bloemen langs de Singel worden door velen als zeer waardevol ervaren. Inwoners en bezoekers waarderen de hoeveelheid aan groen en natuur langs de Singel en zien dit ook vaak als essentieel voor het karakter van de Singel. Historische elementen zoals de Sassenpoort en andere oude gebouwen dragen bij aan de aantrekkelijkheid en het unieke karakter van de omgeving.

Toegang tot water en gerelateerde infrastructuur: De toegankelijkheid van het water en de mogelijkheid om te varen willen respondenten graag behouden. Denk ook aan activiteiten op het water van de Singel en aanlegplaatsen voor boten.

Recreatie & ontmoeting: Speelplekken, sportvelden en wandelpaden worden als belangrijke recreatieve voorzieningen gezien. Het stadsstrand wordt specifiek en meermaals genoemd als voorbeeld van een populaire en waardevolle plek voor recreatie en ontmoeting langs de Singel. Culturele activiteiten en evenementen die plaatsvinden langs de gracht dragen bij aan de levendigheid en gezelligheid van de omgeving rondom de Singel, dit willen respondenten graag behouden of zelfs vaker zien.

Veilige & een schone en goed onderhouden Singel: Het gevoel van veiligheid op straat en in de parken, maar ook het goede onderhoud van de publieke ruimte wordt als essentieel ervaren.

2. Wat zijn de ideeën en wensen voor de ontwikkeling van de Singel van Zwolle?

Meer groen en esthetische verbeteringen in het landschap rondom de Singel: Er is een grote behoefte aan meer groen, zoals parkjes, bloemen en schaduwrijke plekken, om de omgeving aantrekkelijker en minder grauw te maken. Respondenten denken ook na over het verbinden van looppaden met de natuur rondom de Singel en het toevoegen van ontmoetingsplekken.

Verbeterde verkeersinfrastructuur en verkeersveiligheid: Betere infrastructuur voor fietsers en voetgangers wordt vaak genoemd, met meer ruimte voor deze groepen en veiligere oversteekplaatsen. Er is een sterke wens om de Singel autoluw te maken door minder auto's toe te laten en parkeerplaatsen buiten de Singel te plaatsen. Anderzijds zijn er ook respondenten die juist aangeven dat het belangrijk is dat er voldoende parkeerplekken voor vergunninghouders blijven binnen de Singelzone. Daarnaast geven bewoners ook aan dat de verkeersveiligheid van de Singel beter kan.

Betere toegang tot het water: inwoners en bezoekers willen betere toegang tot het water met lagere kades en meer aanmeerplekken voor boten. Er is ook behoefte aan voorzieningen die de waterkwaliteit verbeteren, zodat men altijd veilig kan zwemmen in de Singel.

Uitbreiding van (recreatieve) voorzieningen: Meer speelplekken, sportvelden en buiten sportmogelijkheden worden vaak genoemd. Respondenten geven vaak aan dat ze meer zitplekken, zoals bankjes en openbare toiletten, rondom en op de gracht. Er is een wens voor recreatiegebieden zoals een park en paviljoens voor activiteiten zoals sport, kunst, muziek en dans.

Culturele evenementen en activiteiten: Meer horecagelegenheden en terrassen langs de Singel worden vaak benoemd, evenals evenementen zoals grachtenconcerten en live muziek.

Veiligheid en onderhoud: Er is een sterke behoefte aan extra afvalbakken, betere afvalinzameling en toezicht op hangjongeren en criminaliteit om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren. Respondenten benadrukken het belang van goed onderhoud en regelmatige opknapbeurten, maar ook de inzet van meer controle en handhaving om de omgeving aantrekkelijk, schoon en veilig te houden.

Deze input van de fysieke participatiemomenten hebben een beeld gegeven van wat inwoners en bezoekers waardevol vinden aan de huidige Singel en wat hun ideeën en wensen zijn voor de toekomst. De inzichten die we hebben opgedaan op basis van zowel deze fysieke als de online participatie zijn te lezen in dit verslag onder hoofdstuk 5: 'Conclusie – inzichten en aandachtspunten voor de ontwikkeling van de visie'.

Afbeelding 8: Pop-up tijdens de Blauwvingerdag van 17 juli

4.3 Meedenkgroep Singel van Zwolle - 11 juli 2024

11 juli vond de eerste bijeenkomst van de meedenkgroep voor de Singel van Zwolle plaats. (zie uitnodiging bijlage 6.4) De bijeenkomst vond plaats in de Stadkamer aan de Singel. In totaal waren er 8 belanghebbenden aanwezig. Sabine den Hertog heeft een presentatie gehouden waar aan bod kwam wat het project de Singel van Zwolle inhoudt, hoe het participatieproces eruit ziet en wat er tot op heden aan ideeën is opgehaald. Ook is er gesproken over de rol van de meedenkgroep en wat zij nog aan (aanvullende) input hebben voor de gestelde vragen in het participatieproces. Vervolgens is er input opgehaald op een aantal vragen die zijn gesteld. Vragen die o.a. zijn gesteld (in lijn met de eerdere vraagstelling en aanpak ontwerpbureau Felixx):

- Waar denk je aan wanneer je denkt aan de Singel?
- Is er iets op of rond de Singel, wat er nu niet meer is maar wat je graag terug zou willen hebben?
- Verbeteringen voor de Singel - wat mist er nog of kan er worden toegevoegd?
- Wat is het meest waardevol en wat willen we niet?

Volgens de meedenkgroep wordt de Singel gezien als een historische en groene ruimte met recreatiemogelijkheden, maar ook met verkeersproblemen. Mensen waarderen vooral het groen, oude bomen, parken en wandelpaden en willen deze behouden. Verbeteringen die worden voorgesteld, zijn het terugbrengen van historische waterwegen, meer groen, en het verbeteren van de toegankelijkheid. Verkeer wordt als een groot probleem gezien, waarbij sommigen pleiten voor minder verkeer en parkeerplaatsen. Zo was er ook een discussie over de balans tussen bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Tot slot zijn ook waterkwaliteit, recreatie en leefbaarheid meegegeven als belangrijke aandachtspunten.

Voor de volgende keer zal de gemeente vooraf vragen delen met de meedenkgroep zodat hier naar gekeken kan worden binnen de achterban. De meedenkgroep betreft immers enkel ‘vertegenwoordigers’ van verenigingen/organisaties. Dit wordt voor de

nieuwe meedenkgroep bijeenkomst gedaan. Het verslag is na afloop teruggekoppeld aan de aanwezigen (zie bijlage 6.5).

4.4 Online participatie OpenStad – juni en juli 2024

Bewoners en bezoekers van Zwolle hebben in de maanden juni en juli de mogelijkheid gehad om online hun droom voor de Singel te delen.

Op de website Singel van Zwolle (jouwstukjezwolle.nl/singel) (en via sociale media) deden we de volgende oproep:

"We gaan de Singel van Zwolle, de ruimte rondom de grachten, anders inrichten. Dat is nodig omdat de stad groeit en het klimaat verandert. Om ervoor te zorgen dat het Stadshart een gezonde, veilige en bereikbare omgeving blijft, moet er iets veranderen. Daarom maken we meer ruimte voor groen, beweging en ontmoeting langs de Singel. Hoe het er precies uit komt te zien? Dat weten we nog niet. Daarvoor hebben we jouw wensen en ideeën nodig."

Opbrengst van de online participatie

Inwoners kregen niet alleen de kans om eigen ideeën in te sturen, maar konden via het platform "*likes"* uitdelen aan dromen die door anderen waren ingezonden. Op deze manier kregen bezoekers van de website de kans om op een laagdrempelige manier hun mening te laten horen.
Dit resulteerde uiteindelijk in de volgende opbrengsten:

- 3100 bezoekers van de website (en 596 op de projectpagina jouwstukjezwolle.nl/singel-van-zwolle)
- 549 uitgedeelde *likes*
- 81 ingezonden dromen voor de Singel van Zwolle

Deze dromen, ofwel ideeën, wensen en zorgen, zijn meegenomen in de evaluatie als inbreng voor de visie. Om die reden zijn alle ideeën en wensen geëvalueerd en in dit verslag gecategoriseerd.

Waarover gaan de dromen van de Singel?

De 81 ingezonden dromen voor de Singel van Zwolle hebben we gecategoriseerd in diverse thema's;

- natuur & groen,
- een autovrije Singel
- het verkeer en de toegankelijkheid van de Singel
- recreatie & ontmoeting
- sport & bewegen
- kunst & cultuur
- schoon & veilig

De thema's schetsen een beeld van wat inwoners en bezoekers belangrijke aandachtspunten vinden voor de ontwikkeling van de Singel. In de conclusie (2.3) worden deze aandachtspunten vertaald naar algemene inzichten voor de volgende fase van het participatieproces en de verdere ontwikkeling van de visie 'Singel van Zwolle'.

Natuur en Groen

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Hoektoren Sassenpoort in het groen (muurtuin)**	Oorspronkelijk stond onze unieke ongeëvenaarde Sassenpoort van buitenaf gezien in het water van de toenmalige stadsgracht. Momenteel op een grote stenen vlakte. Dat originele beeld kan nu met groen in plaats van water weer enigszins teruggehaald worden, waarbij ook de ophaalbrug vóór de onderdoorgang door afwijkende bestrating aangeduid kan worden.
2.	**Minder grassen maar meer (vlinder)struiken etc.**	Meer echt groen. Geen grasvelden die elke keer gemaaid worden, maar vaste planten, bomen en struiken die natuur aantrekken.
3.	**Ruimte voor de natuur, ruimte voor recreëren**	Meer ruimte voor bloemenrijke wallen, meer insecten, meer natuur in de stad. Ruimte om te wandelen, te zitten en te zijn in de natuur. 's Winters de mogelijkheid om te schaatsen, zomers om te varen.
4.	**Wilde inheemse bloemen + insectenhotels**	Insecten zijn hard nodig en dit kan bereikt worden door insectenhotels te combineren met wilde inheemse bloemen en planten die niet gesnoeid of gemaaid worden.
5.	**Veel inheemse bloemen, bomen en veel groen**	Simpele aanpassingen voor meer biodiversiteit in Zwolle, zoals bloemenperkjes en bomen. Dit maakt ontmoetingsplekken en zorgt voor rust en ruimte.
6.	**Drijvend park en ecologische zones**	Een innovatief drijvend park dat groen, ontspanning en cultuur combineert, met faciliteiten zoals sportvelden, zwembaden, sauna's en culturele events. Drijvende tuinen en rieteilanden bevorderen de biodiversiteit en ecologische duurzaamheid.
7.	**Groene corridors**	Groene corridors rondom de stadsgrachten, geïnspireerd door Medellin, met koelte, biodiversiteit, schone lucht, kleur en plukfruit. Aaneengesloten wandelroutes met watersturend ontwerp en sociale componenten.

8.	**Oevers aantrekkelijk maken (ligweides ipv onkruid)**	Gezellige gras-oevers in plaats van onkruid, met bloemenperkjes en plekken om te zonnen, picknicken en zwemmen.
9.	**Natuur en rust**	Wandelpaden met stukjes natuur en parken, een oase van rust en natuur in de stad met veel bloemen en mogelijkheden om te bewegen en van de natuur te genieten.
10.	**Groen rustige omgeving**	Een plek waar je kan wandelen en kan relaxen op een van de vele bankjes. Een rustig gebied met veel groen en park en alleen bereikbaar voor fietsen.
11.	**Rust en groen**	Visie voor de Singel rond het centrum: Een Groen, Autovrij Paradijs. De singel vormt een belangrijke schakel tussen verschillende wijken en voorzieningen in de stad. Maak het centrum autovrij, met uitzondering van bestemmingsverkeer en stadsbussen. Voeg nieuwe voetgangers- en fietsbruggen toe, verwijder overmatige bestrating, behoud woonboten en verminder visuele rommel.
12.	**Heel veel park**	Veel groen, verbondenheid en gezelligheid rondom de Singel. Autoluw maken en ontmoetingsplekken creëren in de natuur.
13.	**Alle sloten verbinden aan de gracht**	Hoe mooi zou het zijn als alle sloten op termijn (10 jaar) aan elkaar verbonden zijn, zodat iedereen ook via het water in onze mooie binnenstad kan komen. Maar ook de groene watergebieden rondom Zwolle.
14.	**Blauw Groene verbinding Binnenstad Engelse Werk**	Maak de singel aantrekkelijk om te wandelen, fietsen en recreëren. Verbind de binnenstad met het Engelse Werk via een Blauw Groene strook. Open de Willemsvaart en leg dezelfde faciliteiten aan. Dit verbetert waterhuishouding en warmtewering, en maakt de stad aantrekkelijker voor toeristen.
15.	**Een blauw/groene corridor van Station tot Singel**	Een oase van blauw en groen van het station naar het centrum. Groene corridor, autoluw, zonder vrachtwagens, onder schaduw van bomen, mogelijk met grote decoratieve en sportieve boulders.

16.	**Toegankelijk, uitnodigend en groen**	De herinrichting van de kop van Assendorp is een enorme verbetering voor de leefbaarheid en toegankelijkheid, en zet de toon goed om de singel in die lijn door te ontwikkelen. Hopelijk met meer ruimte voor groen en biodiversiteit.
17.	**De Zwolsche boulevard**	Groen behouden, maar omvormen tot een boulevard met bomen, bloemenperkjes, en een fietsstraat waar auto's maximaal 30 km/u mogen rijden. Gebruik van klinkers in plaats van asfalt of tegels voor de gehele singel.
18.	**Meer licht in woningen door het kappen van eiken**	In plaats van deze eiken een aankleding van het gebied Groot Weezenland met treurwilgen, rododendrons, gazon met voorjaarsbloemen en bloeiende struiken.

Autovrij (& groen)

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Groen (autoloos) gebied**	De singel vanaf het Koewegje richting Groot Weezenland is prachtig, maar er zijn nog te veel parkeerplaatsen. Meer recreatief groen en woningbouw zou het gebied leefbaarder maken.
2.	**Groene (speel)strook met zo min mogelijk auto's**	Groene plekken waar kinderen kunnen spelen en waar je buiten kan zijn. Zo auto-onvriendelijk mogelijk.
3.	**Autovrije stad met heel veel bomen**	Auto's eruit, geen nieuwe parkeergarage bij het provinciehuis, maximaal ruimte voor voetgangers en fietsen, veel groen, gratis verblijf, wilder bermen voor vogels en dieren, tram van station via singel naar bijvoorbeeld Isala
4.	**Autoluwe singel**	Zo autoluw mogelijk! Zo veel mogelijk bomen en planten. Een tram die rond de gracht gaat en meer cafés rond de gracht zoals in Utrecht.
5.	**Geen auto's maar wandelen en fietsen**	De hele breedte van de gracht gebruiken voor wandelen en fietsen, met alleen bussen op de baan. Gezellige plekjes en picknicktafels om de gezelligheid van het oude stadsgedeelte uit te breiden naar buiten de gracht.

6.	**Binnenstad autoluw maken**	De binnenstad autoluw maken door de singel smaller te maken en hiervan een eenrichtingsweg te maken. Parkeermogelijkheden buiten de singel in garages of met openbaar vervoer
7.	**Pollers t.b.v. auto ouwe binnenstad**	Autoluw maken van de binnenstad door pollers aan de buitenkant van de toegangsbruggen te plaatsen en kiss-and-ride plekken langs de singel te creëren.
8.	**Geen stoere lawaaiauto's meer in de (binnen)stad**	De binnenstad autoluw of zelfs autovrij maken om de overlast van lawaaiige auto's en motoren te verminderen. Dit moet goed worden uitgevoerd om draagvlak te behouden, vooral voor mensen die afhankelijk zijn van een auto.
9.	**Stop de herriemakers**	Herrie makende auto's en motoren van de binnenring (singels) weren, want ze maken het onaangenaam ondanks mooie inrichtingen.
10.	**Een rustige sfeer rondom de binnenstad**	Houd bereikbaarheid voor bewoners, geen doorgaand verkeer, 30 km zones, geen vrachtwagens en recreatieve lawaaimakers. Strakke handhaving van snelheidsovertredingen en lawaai. Meer wandelpaden en lommerrijke aankleding.
11.	**Verkeersluwe Singel**	Dromen zijn bedrog maar deze moet werkelijkheid worden. De Singel met wonen, sport, groen, horeca, plezier en rust. Het verkeer moet om de Singelwijk heen geleid worden.
12.	**Groen, fietsen, ontspanning**	Vroeger: levendigheid, ontmoeting, rustig verkeer. Nu: behouden van mooie groene walkanten en ontspanning, toevoegen van fietspaden en wandelpaden, auto te gast.

Verkeer en Toegankelijkheid van de Singel

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Implementatie van STOP en niet SPOT**	Het zou fijn zijn als er echt van het STO(M)P-principe werd uitgegaan bij herinrichting van de singel. Dit betekent dat bij de herinrichting de voetganger op één staat, en de fietser op twee.
2.	**Fietsen in de binnenstad**	Zorg voor goede fietsvoorzieningen zodat je makkelijk van de Kamperpoort naar Dieze, Assendorp of Wipstrik kan fietsen. Maak het centrum weer toegankelijk voor fietsers behalve op marktdagen, of zorg voor fietsvriendelijke omliggende routes.
3.	**Weg met de bussen**	Geen bussen meer op de singel. Het is gevaarlijk en er is angst dat kinderen van hun fiets worden gereden door bussen.
4.	**Parkeren onder de gracht**	Gebruik de gracht als parkeerplaats voor auto's en fietsen door middel van zinkende cassions zoals bij de metro. Dit bespaart ruimte die benut kan worden voor groen en bankjes.
5.	**Parkeergelegenheid voor bewoners**	Belangrijk dat inwoners van de binnenstad hun auto kunnen blijven gebruiken, zonder dat groen ten koste gaat van parkeergelegenheid in de nabijheid van woningen.
6.	**Brink utopie?**	Zo'n 5 jaar geleden begonnen de plannen voor de herinrichting van het gebied Diezerpoort. Helaas is de uitvoering niet voltooid vanwege geldgebrek, waardoor er nu een onoverzichtelijke verkeerssituatie op de Brink is ontstaan.
7.	**Leefbaar voor bewoners**	Stad bereikbaar houden voor mensen die slecht ter been zijn en bewoonbaar voor singelbewoners. Parkeren mogelijk maken en ervoor zorgen dat bewoners zich veilig voelen.
8.	**Stadscentrum aantrekkelijk om te blijven wonen**	Een autoluwe stadskern is wenselijk, maar een autoloze stad binnen de gracht wordt afgewezen. Mogelijkheid om te parkeren in eigen straat is belangrijk voor bewoners en ondernemers. Geen betaalplekken meer binnen de gracht is een goed plan.

Recreatie en Ontmoeting

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Tribune Trap**	Mijn singel is niet een straat waar je langs gaat, maar een plek waar je wil zijn. Langs de singel komen dan ook trappen die de straat verbinden met het water. Op de trappen kun je zitten kijken naar het water en voorbij varende bootjes.
2.	**Een park waar je graag samen komt!**	Rondom de singel zou ik een groot park maken, met veel groen en verschillende wandel-, hardloop- en fietsroutes. Op verschillende plekken pop-up barretjes en terrasjes zodat gezinnen samen kunnen afspreken.
3.	**Buiten-Woonkamer**	Plekken buiten waar inwoners samen kunnen komen, zitten, spelletjes spelen, activiteiten doen. Meer bankjes en zitjes in de schaduw, extra bomen voor het klimaat en luchtkwaliteit, voldoende openbare toiletten en drinkfonteintjes. Eventueel bewaakte of afgesloten plekken om overlast te voorkomen.
4.	**Green flow city**	Meer lounge plekken aan het water, zoals stoeltjes, bankjes, hangmatten en schommels. Horeca bij het water, veel groen en openbare fitness toestellen.
5.	**Zwemstrand**	Een zwemstrand rondom de gracht, vergelijkbaar met het Waalstrand in Nijmegen, om de zomer in de stad tot leven te brengen. Het water in de gracht is schoon genoeg om te zwemmen.
6.	**Behoud ‘zonneligweide’ Potgietersingel**	Openbaar recreëren zonder kosten met bankjes langs verharde paden. Het stadsstrand aan het Rodetorenplein is leuk, maar openbaar recreëren is ook belangrijk.
7.	**De Toegankelijke orde**	Recreatievoorzieningen zoals speelplekken voor kinderen, genoeg bankjes, plattegronden van de omgeving, vijvers met loopbruggen, genoeg prullenbakken, picknicktafels, en waterkranen.
8.	**REDMEET Eyecatcher, meeting, chill en klauteren**	Grote rode houten stoelen met een tafeltje ertussen langs de gracht, een meter of twee hoog met een trapje om erop te komen. Dient als eyecatcher, meetingplek en klauterobject.

9.	**Natuurlijke speel-/sport-/zitplekjes**	Saamhorigheid bevorderen met plekken voor spelende kinderen, actieve volwassenen en rustplekjes. Alles gemaakt van natuurlijk materiaal.

Sport & beweging

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Rondje Singel voor iedereen**	Een rondje om de Singel van Zwolle voor iedereen. Een breed pad rondom de hele Singel zonder obstakels, trappetjes of vlonders, geschikt voor wandelingen, hardlopen en voor rolstoelen en rollators
2.	**Een ononderbroken sportief rondje om de stad.**	Ik zou de singel rondom de stad graag zien als een ononderbroken wandel / fiets / hardloop / skeeler vriendelijke strook. Het allerliefst op zo'n manier dat je niet hoeft te stoppen maar onafgebroken rondjes kunt draaien om de stad. De inrichting zou op eenzelfde manier kunnen zoals nu de Koggelaan is aangelegd.
3.	**Hardlopen langs de singel**	Een fijn hardlooprondje door het groen, met markeringen (op de grond) van 500m, 1000m enz zodat je ook intervaltraining kan doen. Ook een goed skeelerpad verbinden met andere groene zones.
4,	**Outdoor Gym - Calisthenics Park**	Sporten verbroedert! Creëer een hardlooprondje om de stad met calisthenics park.
5.	**Zwemwaterkwaliteit**	Zwemmen in de Singel, met om de 100 meter een 'opstapplek' en super waterkwaliteit. Alle bruggen over de Singel worden kunstwerken die bijdragen aan de waterbeleving van het centrum.
6.	**Zwembanen in de stadsgracht**	Zwembanen in de stadsgracht zodat er veilig gezwommen kan worden. Schoon grachtwater is essentieel, dus minder boten op fossiele brandstoffen.
7.	**Sportvelden**	Mijn wens zou zijn om een pad te maken waarover je kan hardlopen, wandelen en skeeleren. Daarnaast zou het helpen om sportfaciliteiten te hebben, zoals een zwemstrandje, een volleybalveldje of een jeu de boules baan.

8.	**Kinderspeelplek**	Een speelplek voor kinderen met struiken, bomen en eventueel water van de Singel. Er zijn weinig speelplaatsen voor kinderen in de buurt van de Singel.
9.	**Opstapsteigers voor suppers**	Lekker het water op met een sup of kano. Opstapsteigers maken waterrecreatie makkelijker.
10.	**Single Sports**	De Singel wordt een bruisende plek vol energie, waar sporten en bewegen in het groen zichtbaar en mogelijk zijn. Het centrum van de sportiefste provincie van Nederland biedt ruimte voor individuele sporten zoals hardlopen, gravel- of mountainbiken, roeien, zwemmen, obstacleruns en fitnesstraining. Daarnaast verschijnen gemeenschappelijke sportaccommodaties zoals semi-overdekte dojo's of boksringen, padelbanen, boulderbanen, playgrounds en jeu de boules-velden.
11.	**Lage oever wandelroute rondom de stad**	Wandelen dicht op het water, weg van het autoverkeer. Een looproute rondom de stad waar dit kan aan lage oevers, zoals de route langs de Harm Smeengekade.
12.	**Inspiratie uit de wijk Las Condes in Santiago, Chili en Noorderplatsoen, Groningen**	Ideeën zoals sporten, chillen, spelletjes spelen, BBQ'en, plekken voor Calisthenics en minder gevorderden, gratis sportmogelijkheden, veel groen om te liggen, lezen of een drankje te doen

Kunst & cultuur

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Drijvende kunst**	Een groene singel is goed voor flora, fauna, mens en Zwolle. Een seizoen gebonden of permanente expositie van drijvende kunstwerken met een relatie tot de stad in verleden, heden en toekomst zou een mooie toevoeging zijn.
2.	**Gracht-en-Kunst**	Ideeën gericht op een natuurlijke, toegankelijke, artistieke en uitnodigende omgeving. Mooie beplanting, een kunstroute met wisselende objecten en verbetering van de waterkwaliteit zodat er gezwommen kan worden.

3.	**Openluchttheater**	De voormalige parkeerplaats tussen Blekerswegje en Thomas à Kempisstraat omvormen tot een half amfitheater met podium op het water.
4.	**Beeldensingel**	Beelden (kunst) langs de hele singel. Een doorlopende tentoonstelling van moderne, klassieke, nieuwe en oude beelden gemaakt van verschillende materialen zoals hout, metaal, kunststof en steen.
5.	**Lichtkunst in en aan het water**	Lichtkunst in en rond het water geeft een extra kunstzinnige dimensie aan het donker. Verassingen die pas als de duisternis valt oplichten, vormen een mooie toevoeging aan de beleving van je wandeling langs het water.
6.	**nut/noodzaak in combinatie met mooi**	We staan voor een enorme opgave om in de binnenstad een groot aantal trafo stations te moeten plaatsen. Hoe mooi zou het zijn als we dit zouden kunnen combineren met het singelproject en bijvoorbeeld van deze trafo stations kunstobjecten te maken.

Horeca

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Horeca aan het water**	De gracht is prachtig, maar er missen terrasjes en horeca aan het water. Meer horeca waar zowel passerende bootjes als voetgangers en fietsers kunnen stoppen.
2.	**Stadscamping Zwolle**	Een stadscamping voor toeristen met goede sanitaire voorzieningen, zodat ze van daaruit de stad kunnen ontdekken.
3.	**Terrassen aan de gracht**	Zwolle heeft een mooie gracht, maar waar zijn de terrassen aan het water? Locaties zoals Thorbeckegracht, Blekerswegje, Burgemeester Drijbersingel of Nijkerkenbolwerk zouden perfect zijn voor horecaterrassen. Creëer een paviljoen met veel glas, aansluitend op de omgeving, met veel groen en gelaagde terrassen.
4.	**Zomerterras met taart, borrel en roeibootjes**	Een klein zomercafeetje met terras en bootverhuur. Beschut tussen de bomen, gras onder je voeten, met taartjes, borrelkaart en een lage kade voor roeibootjes, inclusief picknick.
5.	**Een mooie Zwolse singel, beperk horeca**	Een mooie Zwolse singel door het beperken van horeca gelegenheden aan de Singel.

Schoon & veilig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
1.	**Schone, veilige en gratis openbare toiletten**	Veilige, schone en gratis openbare toiletten in de stad. Minder stinkende steegjes en een toegankelijkere stad voor mensen die vaak moeten plassen.
2.	**Beleef vanaf het water een 'schone stadsgracht'**	Vrijwillige acties om de stadsgracht schoon te houden, benzinemotoren uit de gracht weren, en muziek op recreatieve boten verbieden. Vergane en gezonken bootjes moeten worden verwijderd.
3.	**Een goed verzorgde singelzone**	De singelzone is al een mooi gebied om bijvoorbeeld dagelijks een wandeling te maken. Het beste dat de gemeente eraan kan doen is verbeteren van het beheer en onderhoud.
1.	**Verbieden aanleg van allerlei bootjes**	Verbied de wildgroei aan bootjes in de gracht. Half onder water met afgewaaide zeiltjes is geen gezicht. Bootjes worden nauwelijks gebruikt en moeten tegen hoge gemeenschapskosten van de bodem worden gevist.

Algemene adviezen (adviezen die gericht zijn op verschillende thema's)

Droom	Onderwerp	Korte toelichting
3.	**De Blauwe Kroon van Zwolle**	Behouden en uitbreiden van bestaande elementen zoals de fontein, fundatie, Sassenpoort en stadsmuur. Auto luwe zones, vergroening en toevoeging van iconische kunstwerken rondom de singel.
4.	**Van gevel tot gevel**	De singel niet beperken tot alleen de binnenzijde van het water/stad, maar ook de buitenrand erbij betrekken voor een volledige herinrichting.
5.	**Biedt ruimte voor wonen én werken**	Meer natuurlijk groen dat bijdraagt aan biodiversiteit en het opvangen van extreme weersomstandigheden. Wonen en werken centraal stellen, met minder horeca en toerisme. Betaalbare bedrijfsruimtes voor ambachten en zorg en elektrische busjes voor bereikbaarheid.
6.	**Singeldroom**	Groene ruimtes en bloemen, straatkunst en sculpturen, sfeerverlichting, comfortabele banken en picknicktafels, waterpartijen,

		wandel- en fietspaden. Daarnaast markten, fairs, culturele evenementen, sport en recreatie, workshops en wateractiviteiten.
8.	**Het water voor iedereen**	Ideeën zoals openbare toiletten met groene daken, kleinere parkeergarages op strategische plekken, autoluwe singel met ondergrondse parkeergarages, speelfonteinen en plekken met water, trappen naar het water, aanlegplekken voor kano's en kleine jachten, inheemse planten en bomen, herstel van vestingelementen, drijvende terrassen/restaurants, herstel van oude bruggen, integratie van wateren zoals de Willemsvaart, schaduwplekken, snelle aanpassing voor schaatsen, waterverbinding met Wezenlanden park, aangewezen zwemlocaties, tram of watertaxi rond de singel en een open podium voor optredens of kleinschalige sportevenementen.

4.5 Binnengekomen reacties – Sociale media en mail

Social media
In bijgevoegd bestand hebben we alle gedeelde reacties, ideeën en zorgen die via de sociale media kanalen zijn binnengekomen opgeslagen. Deze zijn te vinden in de bijlage. Waar mogelijk hebben we vragen direct beantwoord. De reacties hebben we na het sluiten van de online participatie ook meegenomen in de analyse van participatie fase 2a.

Reacties via mail
Naast reacties via de sociale media, zijn er enkele actieve bewoners geweest die ons via mail benaderd hebben met ideeën voor de Singel van Zwolle. Uiteraard zijn deze mails persoonlijk beantwoord, maar voor de volledigheid worden ook deze reacties als inbreng van het participatieproces meegenomen.

1. Bewoner Koewegje

Een van de bewoners, een bewoner van het Koewegje, heeft direct contact gezocht met toenmalig projectmanager en aantal ideeën per mail gedeeld.

2. Bewoner met idee voor speel/sportplekken langs de Singel

Een ondernemer en bewoner van Zwolle heeft plannen om de ruimte langs de singel aantrekkelijker te maken voor de gemeenschap. Hij heeft hierover contact gehad met de omgevingsmanager van het Singel project. Hij heeft verschillende ideeën die gericht zijn op het stimuleren van zowel sport als spel voor mensen van alle leeftijden. Het doel is om de singel te transformeren tot een plek waar zowel jong als oud kunnen samenkomen, bewegen, en genieten van de buitenruimte. Deze ideeën moeten nog verder uitgewerkt worden, maar het is duidelijk dat hij streeft naar een levendige en inclusieve omgeving langs de singel.

4.6 Totaalbeeld van participatiefase 2a - Zo zien Zwollenaren de Singel het liefst.

Meer dan 350 Zwollenaren en bezoekers, van jong tot oud, deelden in de zomer van 2024 hun dromen en ideeën voor de Singel van Zwolle. Dat deden ze online en bij de Pop-up Singel: kraampjes op verschillende evenementen zoals de Halve Marathon en Blauwvingerdagen.

Alle (in totaal 361) gedeelde ideeën en wensen die zijn binnengekomen als reactie op de vraag “Wat zou uw droom voor de Singel van Zwolle” zijn geïnventariseerd en verzameld. Hiermee hebben we niet alleen inzicht gekregen in het totaalbeeld van de opbrengst, maar ook aandacht besteed aan de individuele dromen en ideeën die zijn binnen gekomen. In onderstaande infographic zie je hier een aantal voorbeeld van.

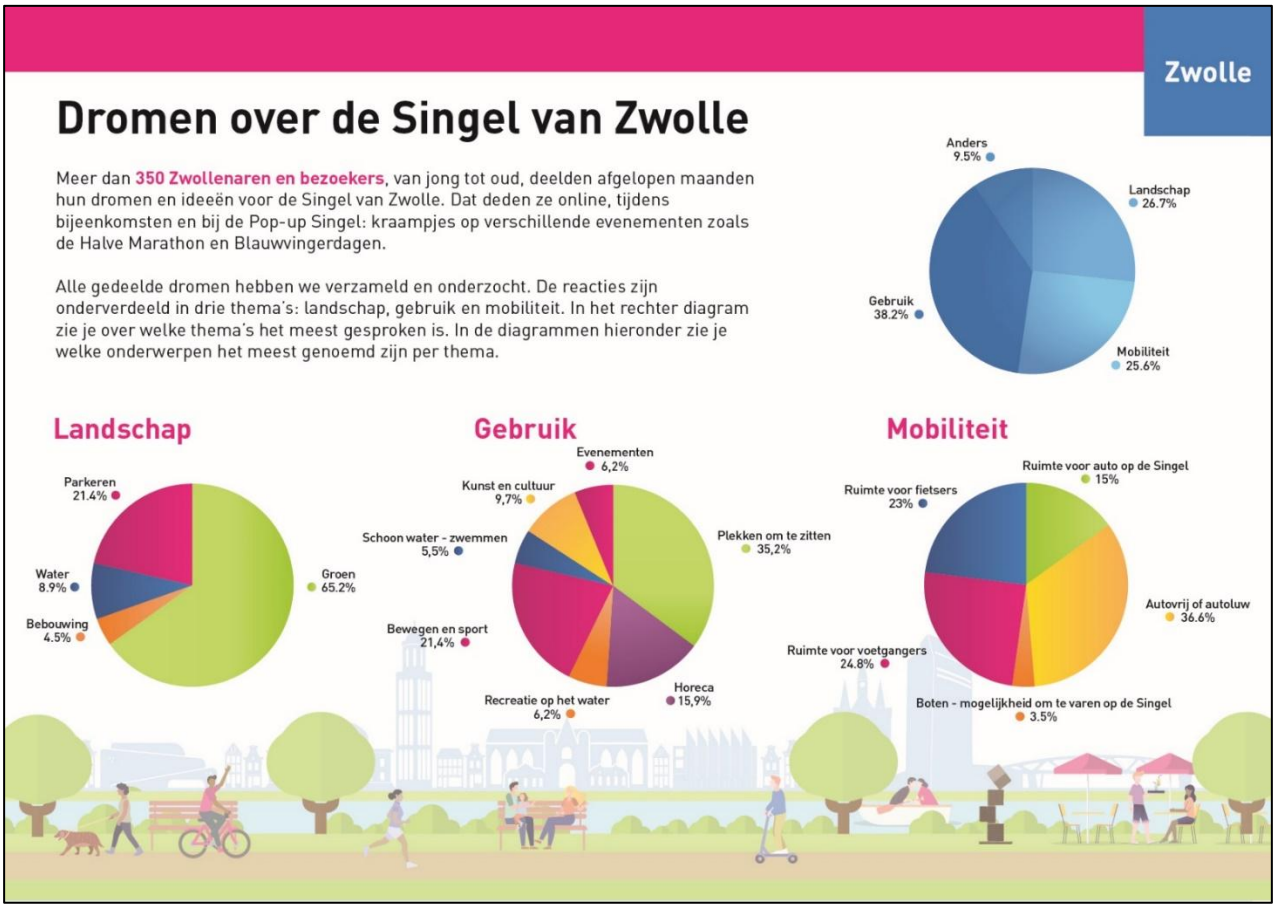

Infographic 1: Gedeelde dromen – Singel van Zwolle

** er is in de taartdiagram een fout bij het percentage 18-34 jarigen, dit moet 32,9% zijn*

Het is echter ook van belang om te benadrukken dat we in deze fase van het participatieproces niet alleen nieuwe dromen en ideeën hebben opgehaald die wijzen op een behoefte voor de ontwikkeling van de Singel op het gebied van verschillende thema's. We hebben ook inwoners en bezoekers gesproken (of hun reacties gelezen) die er op wijzen dat ze tevreden zijn met de Singel en (soms direct) uitspreken dat er geen behoefte is om de Singel te veranderen.

Desalniettemin hadden veel respondenten verschillende ideeën of wensen voor de ontwikkeling van de Singel. De belangrijkste ideeën hebben we onderverdeeld in 3 hoofdcategorieën: landschap, netwerken en occupatie (gebruik). Deze drie categorieën komen overeen met de lagen die ontwerpbureau Felixx hanteert in hun aanpak voor de visie. Daarnaast gaven respondenten ook ideeën en wensen mee die niet binnen deze categorie vallen ('Anders' in de diagram), denk bijvoorbeeld aan het veilig en schoon houden van de omgeving langs en rondom de Singel. Onderstaande infographic geeft inzicht in hoe de reacties verdeeld waren over deze categorieën.

Infographic 2: Verdeling reacties over thema's landschap, gebruik en mobiliteit

Landschap
Met betrekking tot het landschap rondom de Singel geven inwoners verschillende reacties op de volgende onderwerpen.

- Groen - Inwoners en bezoekers zien de ruimte rondom de grachten graag nog groener worden en delen bijvoorbeeld ideeën over bomen, bloemen, planten en het creëren van een Singelpark. Sommigen benoemen enkel de wens voor “meer groen”.
- Parkeren - Inwoners en bezoekers vinden het belangrijk dat de gemeente zorgvuldig omgaat met de parkeerruimte in de binnenstad en rondom de Singel. Ze vragen enerzijds aandacht voor de bereikbaarheid van de binnenstad, want zonder parkeerplekken is de binnenstad volgens hen lastig te bereiken. Denk hierbij ook aan inwoners die slecht ter been of op leeftijd zijn, als zij de auto buiten de Singel moeten parkeren dan is de binnenstad voor hen relatief ver lopen. Anderzijds waren er juist ook inwoners die opriepen om parkeerplekken weg te halen en deze ruimte beter of anders in te richten.
- Water - Respondenten waarderen de verbinding met het water en delen bijvoorbeeld ideeën om het water vanaf de Singel nog meer de binnenstad in te brengen. Denk bijvoorbeeld aan het terugbrengen van de kleine Aa in de binnenstad.
- Bebouwing - In relatie tot het landschap is ook de bebouwing, denk bijvoorbeeld aan historische bouwwerken en het behoud van het historische karakter, een aandachtspunt dat bewoners en bezoekers benoemen.

Mobiliteit
Met betrekking tot de netwerken, ofwel mobiliteit/verkeer, rondom de Singel geven inwoners verschillende reacties op de volgende onderwerpen.

- Autoluw of Autovrij - Het merendeel van de inwoners droomt over een Singel met minder auto’s of zelfs een Singel die helemaal autovrij wordt gemaakt.
- Ruimte voor de auto - Toch is er ook een groot aandeel dat zich zorgen maakt over de bereikbaarheid van de binnenstad met de auto en vindt dat de auto nog steeds de ruimte moet krijgen op en rondom de Singel.
- Ruimte voor voetganger en fietser - Veel inwoners en bezoekers geven aan dat de ruimte voor voetgangers en fietsers een aandachtspunt is voor de ontwikkeling van de Singel, dat is volgens vele nog niet wat het zou moeten zijn. Ze refereren bijvoorbeeld aan de fietsveiligheid of aan de wens om meer (en bredere) looppaden te realiseren langs de Singel.
- Boten - Tot slot zijn er in het kader van mobiliteit ook bewoners en bezoekers de wijzen op de infrastructuur óp het water. Zij vinden het belangrijk dat de gemeente ook de mogelijkheid om te kunnen varen op de Singel behoudt en waar mogelijk verbeterd of stimuleert in de ontwikkeling van het gebied.

Gebruik
Over de categorie occupatie (gebruik) hebben we de meeste dromen, ideeën en wensen opgehaald. De reacties liepen uiteen, maar gingen vaak over de volgende onderwerpen:

- Zitplekken – Via alle kanalen kregen we veel reacties die wezen op een wens voor meer zitplekken langs de Singel. Denk aan bankjes, maar ook aan picknicktafels of concrete ideeën voor ontmoetingsplekken.
- Sport & Bewegen – ten aanzien van dit onderwerp hadden inwoners uiteenlopende ideeën zoals een hardlooprondje langs de Singel, fitnessplekken, een yogapaviljoen, speeltuinen en nog veel meer.
- Horeca (terrassen) – Niet alleen de behoefte aan vrije zitplekken werd veel genoemd, ook werd er door veel inwoners en respondenten de behoefte uitgesproken om meer terrassen langs de Singel te realiseren.
- Recreatie op het water – Inwoners gaven aan niet alleen recreatie langs de Singel belangrijk te vinden, maar ook recreatie óp de Singel. Denk aan kanoën, suppen of het huren van een barbecueboot.
- Schoon zwemwater – Daar staat tegenover dat de inwoners ook vaker hebben meegegeven dat zij dromen over een Singel waarin zij veilig kunnen zwemmen. Hiervoor is schoon (en veilig) zwemwater nodig.
- Kunst & cultuur – ook voor de kunst & cultuur rondom de Singel hadden bewoners uiteenlopende ideeën en werd de wens uitgesproken om na te denken over de mogelijkheden voor meer kunst en cultuur in de ontwikkeling van de visie.
- Evenementen – De respondenten hadden verschillende ideeën over activiteiten en evenementen die op of langs de Singel georganiseerd kunnen worden. Denk aan een grachtenconcert of een lichtjesshow.

4.7 Inzichten voor de ontwikkeling van de visie na fase 2a

Het samenbrengen van de reacties, met nadruk op de ingezonden dromen en de gesprekken tijdens de Pop-up Singel, heeft ons inzichten opgeleverd in hoe Zwollenaren aankijken tegen de singel. Ook is duidelijk dat niet alle Zwollenaren op één lijn zitten qua wensen voor de singel. De gemeente moet hierin afwegingen maken om de visie ‘de Singel van Zwolle’ verder te ontwikkelen. Bovenstaande diagrammen geven weer hoe er in zijn algemeen wordt gekeken naar de Singel. Dat roept de volgende aandachtspunten voor het vervolg op.

1. Vergroening en biodiversiteit
Veel inwoners benadrukken in hun dromen en ideeën het belang van het bevorderen van groen en biodiversiteit, bijvoorbeeld door middel van oplossingen zoals drijvende parken, het creëren van blauw/groene verbindingen, het toevoegen van inheemse beplanting en het neerzetten van insectenhotels.

Aandachtspunt: De stad Zwolle moet voldoende groene natuurlijke ruimte creëren en behouden, zonder daarbij belangrijke stedelijke functies zoals de infrastructuur, wonen, werken, ondernemen en recreatie te beperken.

2. Autoluwe en toegankelijke Singel

Er is een sterke wens vanuit veel bewoners voor autovrije en/of autoluwe zones en verbeterde infrastructuur voor voetgangers en fietsers om de leefbaarheid en veiligheid rondom de Singel te vergroten.

Aandachtspunt: Het beperken van autoverkeer roept bij sommige Zwollenaren ook vragen en zorgen op over bereikbaarheid en parkeermogelijkheden voor bewoners en bezoekers. De binnenstad en de omliggende wijken moeten wel bereikbaar blijven.

3. Recreatie en sport & bewegen

Veel dromen van Zwollenaren benadrukken de behoefte aan diverse sport- en recreatiefaciliteiten, zoals hardloop- en wandelpaden, zwemstranden, en outdoor sportplekken. Maar ook meer speelplekken voor kinderen, bankjes, en ontmoetingsplekken.

Aandachtspunt: Het integreren van nieuwe recreatieve of sportieve voorzieningen in de ruimte rondom de Singel roept zorgen op in het kader van sociale veiligheid. Bewoners geven aan dat zij vrezen dat deze plekken ook (drugs)criminaliteit en overlast in de kaart spelen. Bij nieuwe recreatieve of sportieve mogelijkheden moet de sociale veiligheid worden gehandhaafd.

4. Meer horecagelegenheden en openbare voorzieningen langs de Singel

Er is een duidelijke wens voor meer horeca aan het water en verbeterde openbare voorzieningen zoals zitplekken en picknicktafels.

Aandachtspunt: Het toevoegen van commerciële en openbare voorzieningen moet zorgvuldig worden gekozen, voornamelijk bij direct aanwonenden ligt een wens om ook rust en ruimte te behouden.

5. Culturele initiatieven en kunst

Initiatieven zoals evenementen, openluchttheaters en kunstexposities worden gezien als manieren om de (culturele) aantrekkelijkheid van de Singel te vergroten.

Aandachtspunt: Hoe brengen we culturele initiatieven op een inclusieve en toegankelijke manier tot stand en betrekken we inwoners, ondernemers en partners van de stad ook bij de totstandkoming van deze initiatieven of projecten?

Deze vijf inzichten en aandachtspunten onderstrepen de complexiteit van het vormen van een integrale en gebalanceerde visie. Maar de input biedt ook inzichten en inspiratie die dienen als een leidraad voor de verdere vormgeving van de visie op de Singel van Zwolle. De conclusies vertegenwoordigen namelijk de gedeelde visies en

dromen van de bewoners, terwijl ze ook wijzen op de complexe afwegingen die gemaakt dienen te worden om een leefbare Singel te creëren. Door zorgvuldig om te gaan met deze aandachtspunten en waar mogelijk verder in gesprek te gaan met inwoners, bezoekers, ondernemers en andere partijen blijven we samen werken aan een Singel die Zwolle voor iedereen een beetje mooier maakt

5 Participatie fase 2b

Zoals voorgenomen in het participatieplan dat in april 2024 is opgesteld, stond de participatie na de zomer in het teken van “Samenwerken aan oplossingen”. Voor deze fase van het participatieproces was rekening gehouden met de periode augustus-oktober. Dit is echter aangepast naar oktober-december 2024. De belangrijkste redenen hiervoor waren:

1. *We hebben de tijd genomen (die nodig was) voor het zorgvuldig inventariseren en terugkoppelen van de reacties.*
   De maand september stond daarom in teken van het verzorgen van een terugkoppeling over zowel het participatieproces, als de eerste versie van het Bouwstenenrapport. Deze terugkoppeling is terug te lezen op de website van de gemeente: Stap dichterbij visie voor de Singel van Zwolle | Gemeente Zwolle

2. *We hebben een nieuw participatieplan opgesteld voor fase 2b.*
   Dit was nodig omdat zowel de ontwikkeling van het Bouwstenenrapport als de opbrengst van participatie fase 2a heeft geleid tot nieuwe inzichten die de basis vormden voor fase 2b van het participatieproces.

Participatieplan ‘Singel van Zwolle’ – fase 2b

Op basis van het (concept) Bouwstenenrapport voor de visie ‘Singel van Zwolle” is er een keuze gemaakt om over drie onderdelen uit de visie verder in gesprek te gaan met inwoners. Het doel van de participatie was dan ook om op deze onderdelen de verdiepende vragen te kunnen stellen zodat de reacties van Zwollenaren bijdragen aan het aanscherpen van de visie.

De volledige uitwerking van het participatieplan, met o.a informatie over de ambitie, de doelgroepen en de planning is opgenomen in de bijlagen.

5.1 Stadshartcafé 5 november

Op dinsdag 5 november 2024 vond het Stadshartcafé plaats, een bijeenkomst waarin inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden werden meegenomen in de ontwikkeling van de visie voor de Singel van Zwolle. Het doel van de avond was het informeren van Zwollenaren over de voortgang van het project en het ophalen van feedback over het concept structuurplan (de visiekaart) en de ontwerpen (doorsnedes).

De avond startte met een plenaire presentatie waarin de visie, het participatieproces en de tot nu toe verzamelde input werden toegelicht. Deze terugblik gaf inzicht in de bouwstenen van de visie en hoe verschillende onderzoeken en bijdragen van Zwollenaren zijn geïntegreerd.

Tijdens het tweede deel van de avond werden deelnemers in een interactieve "*world café*" opstelling uitgenodigd om te reageren op de visiekaart en doorsnedes. In het verslag van deze avond (zie bijlagen) is terug te lezen welke reacties we hebben

opgehaald. Deze feedback, zoals ideeën en zorgen over mobiliteit en de impact op de directe leefomgeving rondom de Singel, worden meegenomen in de verdere uitwerking en de uiteindelijke uitvoeringsfase van de visie.

Afbeelding 9: Stadshartbijeenkomst, 5 november 2024

Afbeelding 10: Stadshartbijeenkomst, 5 november 2024

5.2 Pop-up Singel 2.0

Als onderdeel van het participatieproces voor de visie ‘Singel van Zwolle’ hebben we in november 2024 twee Pop-up momenten georganiseerd langs de Singel. Deze momenten vonden plaats op:

- Woensdag 6 november 13.00-16.00
- Vrijdag 8 november 13.00 - 16.00

Het doel was om buurtbewoners en bezoekers van Zwolle laagdrempelig te betrekken bij de ontwikkeling van de visie en hen de gelegenheid te geven hun ideeën en feedback mee te geven. De focus in de gesprekken lag bewust op de verbinding van de

Singel met omliggende buurten en hoe deze verbindingen verbeterd kunnen worden. Tijdens de twee momenten hebben we zo'n 22 uitgebreide gesprekken gevoerd, soms met 2 tot drie mensen bij elkaar. Dit betekent dat we ongeveer 30 personen gesproken hebben.

De gesprekken leveren input op voor verbeterpunten ten aanzien van de verbinding met de wijken en de algehele toegankelijk van de Singel. Over het algemeen bestond de input uit veel praktische tips die ook los van de visie relevant zijn voor de gemeente. Denk aan de ervaringen met de verkeersveiligheid en signalen over specifieke verkeersituaties.

In ‘Verslag van Pop-up Singel november’ (te vinden in de bijlagen) is een overzicht van de opgehaalde reacties terug te lezen.

Afbeelding 11: Opbrengst straatgesprekken Pop-up Singel 2.0

5.3 Meedenkgroep, tweede bijeenkomst – 4 december 2024

De meedenkgroep Singel heeft op 4 december in de Stadkamer samen met belanghebbenden gesproken over de visie op de Singel. Tijdens de bijeenkomst is de input van de eerdere sessie geëvalueerd, ontwerpprincipes besproken en prioriteiten vastgesteld.

Belangrijkste aandachtspunten:

- **Waterbeheer en veiligheid**: Waterveiligheid heeft prioriteit, met aandacht voor waterkwaliteit, waterberging en de ecologische betekenis van de Singel. Het herstel van historische waterlopen zoals de Willemsvaart en Aa werd genoemd als kans om het waterstelsel te versterken.
- **Groen en erfgoed**: Het behoud van oude bomen en groenvoorzieningen staat centraal. Ook het integreren van middelbare bomen en het versterken van het groene netwerk werd benadrukt.

- **Mobiliteit en toegankelijkheid**: Autoluwe zones werden besproken, maar met aandacht voor bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Er werd gepleit voor een 30 km-zone rondom de Singel om gewenning te bevorderen. OV-alternatieven en mobiliteitshubs zijn hierbij randvoorwaarden.
- **Gebruikerswensen**: deelnemers vroegen aandacht voor nautische aspecten, zoals het aanpakken van verlaten boten en onderwaterverbeteringen.

Planning en vervolgstappen:

De visie wordt begin 2025 afgerond en voorgelegd aan het college en de raad. Deelnemers ontvangen de visie en worden uitgenodigd voor een vervolgafspraak.

Met deze input werkt de gemeente aan een duurzame en veilige toekomst voor de Singel, waarin waterbeheer, mobiliteit en groen hand in hand gaan.

5.4 Totaalbeeld van participatiefase 2b – toetsen van de concept visie

In deze fase hebben we de conceptvisie getoetst bij onze inwoners. Dit deden we via twee verschillende participatiemomenten: het **Stadshartcafé** en twee nieuwe **Pop-up Singel** momenten. De opbrengsten uit deze bijeenkomst en de spontane straatgesprekken hebben een waardevol beeld gegeven van hoe de (concept) visie wordt ontvangen en welke onderwerpen of locaties langs de singel volgens inwoners verder aandacht verdienen.

Belangrijkste inzichten

Uit de gesprekken blijkt over het algemeen een brede waardering voor de conceptvisie. Zo zijn deelnemers positief over de ambitie om de Singel groener, aantrekkelijker en toegankelijker te maken en benadrukken het belang van participatie in het proces. Tegelijkertijd zijn er ook nog verschillende aandachtspunten aangedragen, met name op het gebied van mobiliteit & toegankelijkheid, leven met het water, de ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid rondom de Singel.

Mobiliteit en toegankelijkheid

- Meerdere locaties, zoals de Pannenkoekendijk, Hedon-rotonde en de Van Roijensingel, worden als onveilig ervaren door voetgangers en fietsers. Er is behoefte aan bredere stoepen, extra oversteekplaatsen en betere afstemming tussen voetgangers- en fietsroutes.
- Fietsers op voetpaden zorgen voor onveilige situaties, vooral bij drukke overgangen en gedeelde ruimten.
- Er zijn opnieuw zorgen geuit over de loopafstand van de mobiliteitshubs naar het centrum is voor sommige groepen (zoals ouderen) mogelijk te groot. Een shuttle- of taxidienst werd als oplossing voorgesteld.
- De verbinding van de Singel met omliggende wijken kan verbeterd worden door een logischere inrichting van looproutes en het toevoegen van zebrapaden.
- Bushaltes liggen te ver uit elkaar, waardoor met name ouderen moeite hebben om gebruik te maken van het OV. Een betere spreiding van haltes werd daarom voorgesteld.

Verbinding met het water en waterbeheer

- De rol van water in de Singel wordt als een belangrijk thema gezien. Bewoners vragen zich af of de plannen voldoende rekening houden met waterberging en klimaatadaptatie. Specifiek werd gevraagd of de waterberging aan de gestelde eisen voldoet en of er mogelijkheden zijn om dit buiten de stad te realiseren.
- Er zijn vragen over de impact van ingrepen op de waterhuishouding. Hoe wordt bijvoorbeeld gezorgd dat de waterkwaliteit behouden blijft als er meer recreatieve functies bijkomen?
- Sommige deelnemers pleiten voor het behouden of verbeteren van aanmeerplekken voor kleine boten als onderdeel van de Singelervaring.

De Singel als verblijfsruimte

- Er is enthousiasme over het idee om bruggen als verblijfsplekken in te richten, waardoor ze niet alleen functioneel, maar ook aantrekkelijk worden voor ontmoeting en recreatie.
- De vraag hoe de groene zones worden onderhouden en beheerd kwam nadrukkelijk naar voren.
- Er liggen kansen om de Singel niet alleen ruimtelijk, maar ook programmatisch te versterken. De wens voor meer kleinschalige evenementen, culturele activiteiten en levendige plekken kwam meerdere keren naar voren.
- De verplaatsing van het Kerkbrugje roept gemengde reacties op. Sommige bewoners zien de voordelen, maar anderen uiten zorgen over de impact op omwonenden en de historische waarde van de plek.

6 Participatie fase 3 – Resultaat en besluitvorming

In de periode januari – april is er hard gewerkt aan het uitwerken en finaliseren van het visie stuk. Dit ging voornamelijk om het wijzigen van de structuur van het document, om het beter leesbaar en begrijpelijk te krijgen. Het concept visiedocument is in april op hoofdlijnen gedeeld voor feedback met interne collega's, betrokken stakeholders en de meedenkgroep.

In mei is het concept van de visie vervolgens ook gepresenteerd aan de stad. Dit gebeurde tijdens de inloopbijeenkomst op 21 mei, hier kregen bewoners de gelegenheid om te reageren op de visie en al hun vragen te stellen.

De inloopbijeenkomst - en aansluitend de Stadshart-informatiemarkt van 4 juni – waren de laatste toetsmomenten en daarmee ook het sluitstuk van het participatieproces. Geheel volgens de Zwolse HANZA!-aanpak heeft deze feedbackronde plaatsgevonden als laatste "go/no go moment" vóór de besluitvorming. In onderstaande paragrafen lezen jullie een beknopte terugkoppeling over deze laatste feedbackmomenten.

6.1 Meedenkgroep, derde bijeenkomst - 14 april 2025

Op 14 april kwam de meedenkgroep van de Singel weer bijeen om het visiedocument te bespreken. Er was brede steun voor de ambities in de visie, maar ook aandacht voor aandachtspunten zoals de prioritering van maatregelen, het behoud van waardevol groen en de rol van OV en deelvervoer. De betrokken organisaties benadrukten het belang van een goede balans tussen verblijven en doorstromen, en vroegen om meer ruimte voor ecologie, bereikbaarheid en functionaliteit. De gemeente gaf aan dat het visiedocument een kader vormt, en dat gedetailleerde keuzes in volgende fases worden gemaakt.

Afgesproken is om input over onder meer waterkwaliteit, biodiversiteit en bereikbaarheid waar mogelijk te verwerken en deze partijen ook in vervolgstappen te blijven betrekken.

6.2 Inloopbijeenkomst 21 mei 2025 – toetsen van definitieve concept

De inloopbijeenkomst op 21 mei over de visie *Singel van Zwolle* werd goed bezocht en overwegend positief ontvangen. Veel bewoners waardeerden de ambitie om de Singel groener en aantrekkelijker te maken als verblijfs- en ontmoetingsplek. Er was ook veel interesse in de boottocht en presentaties. Tegelijkertijd klonken er vragen over de verkeersveiligheid, parkeerdruk en planning van de uitvoering. Vooral de herinrichting van de Kop van Assendorpstraat riep wisselende reacties op. Bewoners benadrukten het belang van duidelijke communicatie over vervolgstappen en vroegen om behoud van balans tussen ecologie, bereikbaarheid en leefbaarheid.

In de bijlagen vindt u het volledige verslag van de bijeenkomst én een overzicht van de opgehaalde reacties (middels geeltjes en reactiekaarten).

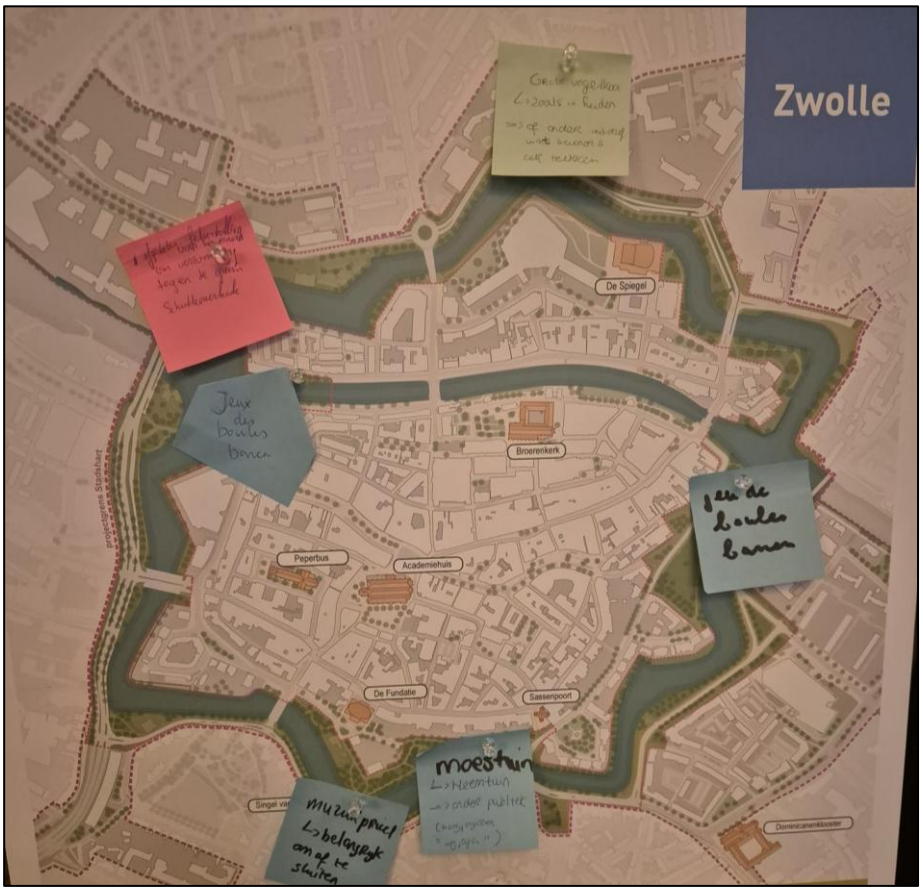
Tijdens de bijeenkomst werden bewoners uitgenodigd voor de nieuwsbrief van de Singel. In de eerste nieuwsbrief werd verwezen naar een bondige samenvatting van de visie, die te vinden is op de website van de gemeente. Visie Singel van Zwolle | home Stadshart. Via de nieuwsbrief zullen bewoners updates ontvangen over besluitvorming, planning & fasering en vervolgens worden meegenomen in de eerste projecten die in uitvoering gaan.

Afbeelding 12, 13, 14, 15: Sfeerimpressie van de inloopbijeenkomst

6.3 Informatiemarkt Stadshart - 4 juni 2025

Tijdens de informatiemarkt op 4 juni was er veel belangstelling voor de visie Singel van Zwolle. Bewoners stelden vooral praktische vragen over verkeersaanpassingen, bruggen en de gevolgen per deelgebied. De meeste deelnemers reageerden positief, al waren er enkele zorgen over verkeersveiligheid en het verlies van groen bij de verplaatsing van het Kerkbrugje. Ook werden waardevolle tips gedeeld, zoals het toevoegen van fruitbomen en het verlagen van autosnelheid op de Van Roijensingel. Daarnaast zijn enkele ideeën geopperd voor buurtinitiatieven, waaronder een bio-heemtuin in het Potgieterspark. De gesprekken onderstrepen het enthousiasme én de behoefte aan duidelijke informatie en ondersteuning bij het realiseren van bewonersideeën.

Afbeelding 16: gedeelde ideeën voor initiatieven langs de Singel

6.4 Terugkoppeling – Wat is er wel óf niet meegenomen in de visie?

De opbrengst van het participatieproces heeft een centrale plek gekregen in de visie. In zowel hoofdstuk 2 *'Visie'* als hoofdstuk 3 *'Aan de slag met de Singel'* wordt ingegaan op de vraag: "Wat willen Zwollenaren?". Daarmee geven we een inkijkje in de gedeelde

dromen, ideeën en wensen van bewoners en betrokkenen voor de ontwikkelprincipes en de entreegebieden rond de Singel.

Tegelijkertijd zijn er in het participatieproces ook wensen en ideeën gedeeld die (nog) niet zijn opgenomen in het visiedocument – bijvoorbeeld omdat ze in strijd zijn met het huidige beleid, niet passen binnen de scope van de visie of praktisch niet uitvoerbaar zijn op dit moment. Zoals bij elk participatieproces geldt: we kunnen als gemeente niet aan alle wensen tegemoetkomen. Dat betekent echter niet dat deze inbreng minder waardevol is.

Veel inwoners en stakeholders hebben tijd, energie en creativiteit gestoken in het verwoorden van hun idealen en zorgen. Daar willen we recht aan doen. Daarom werken we aan een apart document: *'Verslag – terugkoppeling op gedeelde dromen en ideeën voor de Singel van Zwolle'*. Hierin geven we een transparante terugkoppeling op de ingebrachte ideeën en lichten we toe welke afwegingen hebben geleid tot het wel of niet overnemen ervan in de visie.

Belangrijk is ook: wat nu niet in de visie past, kan in de toekomst alsnog een plek krijgen. Bij de uitwerking van deelprojecten is er opnieuw ruimte voor dialoog en het zoeken naar verbinding. Juist dan ontstaan er vaak kansen om alsnog aan wensen tegemoet te komen, in samenwerking met bewoners, organisaties en andere partners.

7 Conclusie – voor de stad, door de stad

Wat hebben we geleerd van het participatieproces?
Het uitgebreide participatieproces heeft waardevolle inzichten opgeleverd die niet alleen hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de *Visie Singel van Zwolle*, maar ook richtinggevend zijn voor de volgende fasen en deelprojecten. Door een combinatie van grootschalige evenementen, gerichte bijeenkomsten en digitale participatie zijn er zowel breed gedragen wensen als locatie-specifieke aandachtspunten in beeld gebracht.

- **De Singel vraagt om een integrale en evenwichtige aanpak**

  Er is een gedeeld besef dat de Singel verschillende functies vervult: als groene long, verbindingsroute, recreatieve plek en historische zone. Ook de reacties van Zwollenaren en bezoekers laten zien dat dit dan ook telkens vraagt om een zorgvuldige afweging tussen groen, mobiliteit en leefbaarheid.
  Dit participatieproces onderschrijft dat het in het van belang om in het vervolgproces (de uitvoerende fase in de deelprojecten) opnieuw in gesprek te gaan de verschillende doelgroepen, van direct-omwonenden tot bezoekers, bewoners en ondernemers.

- **De toekomst van de Singel wordt bepaald door de juiste balans tussen mobiliteit en leefkwaliteit**

  Uit de gesprekken met inwoners blijkt dat de keuzes rondom verkeersstromen, bereikbaarheid en verblijfsruimte in hoge mate bepalen hoe de Singel zich ontwikkelt. Dit is een directe weerspiegeling van de groei van de stad en de toenemende druk op de openbare ruimte.
  Om deze afwegingen goed te maken, is een voortdurende dialoog met inwoners en belanghebbenden essentieel. De gemeente zal hierin transparant moeten zijn over keuzes en de manier waarop verschillende belangen worden gewogen.

- **De Singel biedt kansen voor samenwerking met de stad**

  Naast ruimtelijke en infrastructurele ingrepen ligt er een kans om samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verder te werken aan de beleving en kwaliteit van de Singel. Initiatieven rondom placemaking, gezamenlijke groenprojecten en culturele programmering kunnen bijdragen aan een levendige en verbonden stadsruimte.
  Door de stad te blijven betrekken, niet alleen als gesprekspartner maar ook als mede-eigenaar van initiatieven, kan de Singel zich ontwikkelen tot een plek die door én voor de Zwollenaren wordt vormgegeven.

Van visie naar uitvoering: wat nemen we mee?
De visie op de Singel is gereed, maar de daadwerkelijke transformatie zal gefaseerd en in verschillende deelprojecten plaatsvinden. De input uit het participatieproces vormt een belangrijke basis voor de verdere uitwerking en besluitvorming in deze projecten. Door deze participatieve inzichten is de ontwikkeling van de Singel van Zwolle een gezamenlijk proces, waarin de stad en haar inwoners een actieve rol blijven spelen.

8 Bijlagen

8.1 Uitnodiging Stadshartcafé - 23 april 2024

Stadshartcafé 23 april: Singel van Zwolle

Ben je geïnteresseerd in de ontwikkeling van de Singel van Zwolle? Op dinsdag 23 april vertellen we je over het belang van de Singel en over de stappen die we dit jaar zetten om tot een visie voor dit gebied te komen.

We nemen we je mee in het verhaal van de Singel van Zwolle. We kijken naar het verleden, het heden en de toekomst. Want hoe zag de Singel er vroeger eigenlijk uit en welke functie had die toen? Hoe is dat vandaag de dag - en voor welke uitdagingen staan we in toekomst? Aanstaande dinsdagavond praten we je bij over waarom de Singel zo'n belangrijke ontwikkeling is voor het Stadshart. Ook nemen we je mee in hoe we de stad hierbij betrekken en hoe het proces er verder uitziet.

Kom je ook? We hopen je te zien!

Voor meer informatie kijk je op: **Singel van Zwolle | Jouw stukje Zwolle**

8.1.1 Stadshartcafé 23 april 2024: Quiz antwoorden via Mentimeter

Waar kunnen we bewoners treffen als we hen willen laten de Singel?
Winkels, verenigingen, supermarkt
Woonschepen Overleg Zwolle
Kerkbrugje
Oproep via huisaanhuisbladen
Bijeenkomsten
StentorStationZwer

Waar kunnen we bewoners treffen als we hen willen laten de Singel?
Festivals
MuseumOdinParkeerplaatsen
Station
Thuis
Ter Pelwijkpark
Op straat, evenemer café

Waar kunnen we bewoners treffen als we hen willen laten de Singel?
Fietsenstallingen
Via wijkpanels
Ondernemers MKBMarktkooplui bewoners

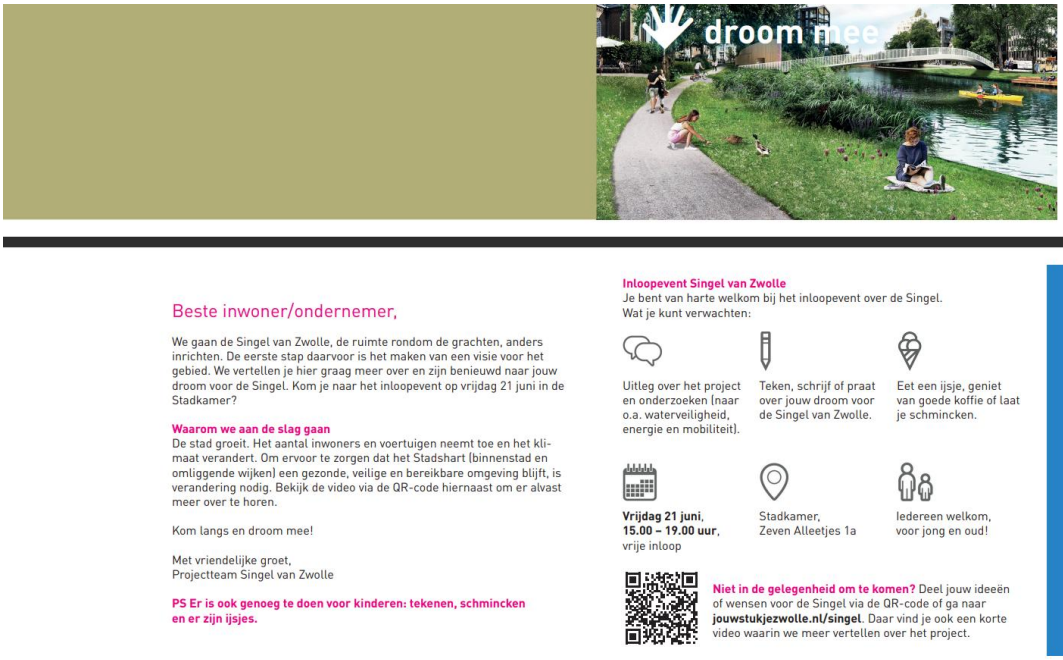

In gesprek met Zwollenaren..... welke partijen mogen we ni
Ondernemers
Bewoners van de woonschepen.
Bewoners
Jongeren
Bezoekers aan de stad
Fietsersbond

In gesprek met Zwollenaren..... welke partijen mogen we ni
Natuurplatform
OndernemersBejaardenJongerenGezinnen
Jonge kinderen
Studenten
Bewoners binnen en om de gracht
Bbz/wijkpanel

In gesprek met Zwollenaren..... welke partijen mogen we ni
Mensen die geen internet hebben,
Senioren
Scholieren
Ondernemers
Bewoners

8.2 Uitnodiging Inloopevent Singel van Zwolle – 21 juni 2024

8.3 Uitnodiging Stadshartcafé - 16 juli 2024

Stadshartcafé 16 juli
Op, langs of over de Singel van Zwolle

Op 16 juli nodigen we je uit om meer te ontdekken over de Singel van Zwolle. Wil je per boot het water op om meer te weten over de historie van Zwolle? Liever langs de Singel wandelen met de mobiliteitsadviseur? (rolstoeltoegankelijk). Of fietsend de Singel verkennen met de ecoloog? Meld je aan vóór 12 juli via Stadshartcafe (jouwstukjezwolle.nl)

Aanmelden

Je kunt je hier aanmelden voor één van de onderstaande activiteiten. Afhankelijk van het aantal aanmeldingen en de weersomstandigheden gaat de activiteit wel/niet door. Mocht de activiteit niet doorgaan, dan ontvang je bericht per e-mail.

Activiteiten

Historische boottocht met stedenbouwkundige Herman Reezigt:
Heb je jezelf wel eens afgevraagd waarom de Singel van Zwolle aan de zuidzijde zo parkachtig is? En dat de mooiste villa's juist daar staan en niet aan de noordzijde? De Singel van Zwolle is zo vanzelfsprekend, het beeld is zo bekend, dat we ons nauwelijks realiseren dat het in feite allemaal aan elkaar geplakte stukjes geschiedenis zijn. Herman Reezigt vertelt tijdens deze boottocht waarom de Singel van Zwolle er überhaupt (nog) is en waarom sommige plekken er uit zien zoals ze er (nog) uit zien.

Fietstocht met ecoloog Piet Bremer (eigen fiets):
Een fietstocht langs de Singel, waarbij je alles leert over de ecologische waarde van de Singel. Je ontdekt de verborgen natuurlijke parels van onze stad én kunt genieten van een informatieve tocht onder leiding van expert en ecoloog Piet Bremer. Leuk voor jong en oud! Zo wordt er o.a. stilgestaan bij:

- Een van de oudste bomen van Overijssel op de Potgietersingel.
- Het Groot Weezenland, een belangrijk stukje natuur in Zwolle, van de Kievitsbloem tot aan het stadscentrum.
- De omgeving bij de Spiegel (oude gasfabriek) en de mogelijkheden voor verdere natuurontwikkeling.
- Water- en oeverplanten en de dieren die hier zouden kunnen verschijnen na de herinrichting, zoals de otter als vaste bewoner.

Wandeling met mobiliteitsadviseur Gerrit Dorgelo (rolstoeltoegankelijk):

Leer hoe Zwolle werkt aan het vergroten van de bereikbaarheid, veiligheid en toegankelijkheid voor voetgangers, fietsers en mensen met mobiliteitsbeperkingen. Zwolle richt zijn Singel in volgens het STOMP-principe. Dit vraagt om keuzes die bijdragen aan een aantrekkelijke, veilige en toegankelijke binnenstad voor alle doelgroepen.

Tijdens de wandeling lopen we langs de Singel en staan we in elk geval stil bij:

- Gebiedsontwikkeling/Mobiliteitshub Weezenlanden Noord
- Herinrichting Kop van de Assendorperstraat
- Burgemeester van Rooijensingel/Eekwal

Hier bespreken we de huidige ontwikkelingen en de toekomstige plannen én bieden we inzicht in hoe de gemeente een aantrekkelijke, veilige, en toegankelijke openbare ruimte creëert.

Aanmelden

8.4 Uitnodiging Meedenkgroep – 11 juli 2024

Beste belanghebbende,

Op 14 juni ontving u van ons een e-mail over de meedenkgroep voor het project **Singel van Zwolle**. Wellicht is dit project u inmiddels al bekend, maar voor de zekerheid vindt u hier de de website met meer informatie.

De afgelopen periode hebben we veel tijd gestoken in het bevragen van bezoekers, inwoners van Zwolle en specifiek bewoners van het Stadshart. Hierdoor hebben we een algemeen beeld gekregen van wat gewaardeerd wordt aan de Singel, wat men mist en wat men graag zou willen veranderen. Omdat we het niet alleen belangrijk vinden om dit algemene beeld te krijgen, willen we ook graag met een paar specifieke belangenorganisaties om tafel.

Wij nodigen u daarom uit om samen te bespreken welke onderdelen in de visie absoluut niet mogen ontbreken. We willen dit graag voor de zomervakantie doen, zodat we uw input kunnen meenemen naast alle andere ontvangen informatie. Vervolgens willen we in het najaar opnieuw met de meedenkgroep om tafel om te bespreken welke keuzes er gemaakt moeten worden in de visie. Tot slot verwachten we aan het einde van het jaar of begin volgend jaar te kunnen presenteren wat er uit het hele proces is gekomen.

We hopen u op 11 juli te mogen verwelkomen.

Datum	**Donderdag 11 juli**
Tijd	**19:00 tot 21:00 uur**
Plaats	**Stadkamer, Zeven Alleetjes 1a, 8011 CV Zwolle**

Graag horen we of u aanwezig kunt zijn, of verhinderd bent.

Sabine den Hertog
Projectmanager de Singel van Zwolle

8.5 Verslag bijeenkomst meedenkgroep – 11 juli 2024

Aanwezig: Siebe Pool (Milieuraad). Expertise: duurzame energie
Michiel van Harten (Milieuraad). Expertise: natuur
Adolfo Rigano (Hengelsportvereniging)
Theo de Jong (Hengelsportvereniging)
Jan Overweg (Veiligheidsregio IJsselland)
Roos Hudepohl (Delta Wonen)
Hans Havinga (Fietsersbond)
Johan Vlaskamp (Vrienden van de Stadskern)
Sabine den Hertog (Projectmanager gemeente Zwolle)
Kirsten Derksen (Omgevingsmanager gemeente Zwolle)

Sabine heeft een presentatie voorbereid die zij deelt met de groep. Hierin komt onder andere aan bod wat het project Singel van Zwolle inhoudt, welk participatieproces er bedacht is en wat er tot op heden aan ideeën is opgehaald. Ook is er gesproken over de rol van de meedenkgroep en wat zij nog aan (aanvullende) input hebben voor de gestelde vragen in het participatieproces.

Wat is de rol van de meedenkgroep?
Belangenvertegenwoordiger; meedenken over ‘wat we niet mogen vergeten’. In het najaar komt de groep weer bij elkaar. De aanwezigen zijn akkoord met bovenstaande.

Reacties op de volgende vragen:
Vraag 1) Waar denk je aan wanneer je denkt aan de singel?

- Stadsgrachten
- Toeristen
- Aanlooproute
- Chique: mooi aanzicht rond de stad
- Groen
- Veel verkeersdrukte (ingewikkeld)
- Bereikbaarheid belangrijk. Plekken rond de Singel moeten met een auto bereikbaar zijn
- Er wordt veel gerecreëerd op de plekken waar het kan
- Parken en het water
- Bij de singel hoort ook rust

Vraag 2) Wat in/op de Singel is het meest waardevol voor jou? Wat moeten we behouden?

- Oude bomen behouden
- Historische waarde moet blijven bestaan: de oorspronkelijke vorm, het groen van de singel versterken
- Groen, parken en oude bomen
- Plek voor woonboten
- Wandelpaden
- De wegen moeten bereikbaar zijn en niet te smal worden zodat bochten gemaakt kunnen worden (hulpdiensten, calamiteiten)
- Asfalt (voor de fietsers, klinkers rijden niet lekker door).

Vraag 3) Is er iets op of rond de Singel, wat er nu niet meer is maar wat je graag terug zou willen?

- Historische haven
- Schepen
- IJssel verbinden met de binnenstad
- Zwartewater verbinden met de binnenstad
- Willemsvaart terugbrengen
- Herstellen van verschillende diersoorten, veel wordt dichtgemetseld met beton

Vraag 4) Waardoor kunnen we de Singel verbeteren, wat mis je nog wat we kunnen toevoegen?:

- Potgietersingel upgraden (toegankelijkheid en recreatiewaarde aan de singel).
- Water moet schoon zijn en blijven, wordt nu flink vervuild door recreatievaart
- Harm Smeengekade is het minst aantrekkelijke deel van de Singel
- Museum de fundatie is naar de achterkant van de Singel gericht
- Verkeer terugdringen
- Schuttevaerkade (de parkeerplaatsen zijn niet mooi)
- De Singel is niet goed toegankelijk op dit moment
- Meer groen en leefbaarheid, meer beweging in de buitenruimte stimuleren
- Eigen identiteit van de wijken rondom de Singel terug laten komen in de Singel
- Leden vereniging (6500) vissen langs de gracht (bv. bij Kerkbrugje), van belang dat zij met hun spullen daar kunnen parkeren
- Breng de Aa terug in het stadscentrum (grote opgave maar kan ook met water elementen)
- Bankjes in de openbare ruimte, creëren van ontmoetingsplekken zonder een consumptie te hoeven nemen
- Speelvoorzieningen voor kinderen
- Diversiteit van groen: gras, stuiken (inheems)
- Geef de Singel ook ruimte, maak het niet te rommelig en laat sommige plekken ook ontstaan
- Schuttevaerkade groen maken en toegankelijk.

Vraag 5) Wat willen we niet?

- Geen parkeerplekken langs de kade.

Opvallende punten tijdens de presentatie:

- Verkeer wordt negatief gewaardeerd --> verkeersveiligheid (liefst het verkeer er helemaal uit). Hierop ontstond wat discussie, niet iedereen is het hier mee eens.
- Lang parkeren liever niet maar de mensen die wel bij de stad wat te zoeken heeft moet er kunnen komen. Ook mensen die aanwonenden zijn of in de stad wonen moeten wel gewoon kunnen parkeren.
- Verkeersdrempels worden de hulpdiensten niet gelukkig van (calamiteiten).
- Eenrichtingsverkeer op de singel is misschien een optie.
- Nadruk: waterhuishouding (hoge waterstand, meer berging ruimte) voor de hoosbuien.
- Hub ver buiten het centrum met aanvullend vervoer (tram) i.p.v. alleen hubs aan de rand van de singel.

Ideeën die ingebracht zijn:

- Bruggen. drie brede bruggen: wordt de breedte teruggedrongen? Wat gebeurt er met de bruggen als er minder verkeer de stad in komt?
- Lopend en verbinding met het zwarte water.
- Meer aanmeersteigers voor boten.
- Botenhaven: meer kleine boten i.p.v. grote boten. Hengelsportvereniging wil dit beheren en boten die onderzinken opvissen. Hier willen ze graag over meedenken.
- Zwemmen in de singel.
- Er zit op dit moment veel/snel blauwalg in het water.
- Strategische locatie voor brandweer apparaten.
- Verbieden buitenboordmotor snelheid en veiligheid en vuil van boten voor de Singel.
- Thema leefbaarheid ; wat maakt het leefbaar in de Singel om te wonen, om te leven? Wat kan een omgeving doen (gedrag).
- Minder afval op de straat.

De genoemde punten worden per mail aan mensen teruggekoppeld door een kleine verslag vorm.

Voor de volgende keer afgesproken:
Gemeente bereidt vragen voor de meedenkgroep voor en deelt informatie vooraf, zodat hier alvast naar gekeken kan worden en dit binnen de achterban (ieder zit hier vanuit een belangenvertegenwoordiging) besproken kan worden. Dit wordt voordat we een nieuwe meedenkgroep bijeenkomst houden gedaan.

8.6 Input voor de Singel via Social Media

	Herstellen	Behouden	Toevoegen	Geen tijdlaag
Landschap				
Netwerken				
Occupatie				

Reactie	Datum social reactie	Datum social bericht	Platform	Tijdlagen	Themalagen
Gemeente Zwolle vertellen jullie dan ook hoe jullie het parkeer probleem oplossen en de bewoners geen last meer hebben van het parkeren in de wipstrik				-	Netwerken
Mooi dat de stad zo meegroeit. Ik ben fan van meer ruimte voor de wandelaar en de fiets. Een singel die uitnodigt om te ontmoeten en bewegen. Misschien is een tribune ergens langs de singel een leuk idee? Gewoon om op te zitten samen met andere mensen. Of als plek voor een pop-up theater?		30-mei	Instagram	Toevoegen	Landschap en Occupatie
Stadscamping Zwolle!!!!		30-mei	Instagram	Toevoegen	Occupatie
Houden we de binnenstad en singels wel een beetje leuk voor de huidige bewoners?		30-mei	Instagram	Behouden	-
Meer groen is niet altijd het antwoord op álle vragen van een stad. Een levende stad is ook vooral bereikbaar. Vervoer overal wegdenken is wensdenken.		30-mei	Instagram	Behouden	Netwerken
Zoveel mogelijk bomen het liefst grote bomen. Kastanjes, beuken, amberbomen. Dat is mooi en koel. Neemt co2 op en geeft zuurstof.		3-jun	Facebook	Toevoegen	Landschap
Gemeente Zwolle Meer fruitbomen en bessen planten		4-jun	Facebook	Toevoegen	Landschap
Gemeente Zwolle Rolstoel/scootmobiel toegangkelijke stoepen en paden		4-jun	Facebook	Toevoegen	Netwerken
Ja, ik heb een idee om gelijk mee te beginnen. Haal die vreselijk lelijke “kunst” weg op de stoep rond de gracht t.h.v. de fontein. De helft ligt nu zo’n beetje los of is er al af		4-jun	Facebook	-	Landschap
Positief! Denken jullie ook aan hergebruik van materialen waar mogelijk?		4-jun	Facebook	Toevoegen	Landschap
Ook leuk als je minder goed te been bent ? Gemeente Zwolle misschien eens echt nadenken.	25-jun	campagne	Facebook	Toevoegen	Netwerken
Hopelijk denkt de gemeente ook aan de automobilist?	26-jun	campagne	Facebook	Behouden	Netwerken
Ben benieuwd hoe ik straks nog bij mijn huis kan komen en ben benieuwd wanneer het	8-jul	campagne	Instagram	-	Netwerken
Fix eerst maar dat ik normaal bij mn huis kan parkeren zonder 10 minuten te moeten	2-jul	campagne	Instagram	Behouden	Netwerken
Ik heb een idee om Zwolle te voorzien van druiven hagen, op publiek en prive gebied. De juiste druiven soorten, niet zozeer wijndruiven, kunnen een grote impact hebben op de omgeving, natuur en bevolking. Maar het grootste probleem is dat overheid geen specialisten heeft op dit gebied, hoveniers gebruiken het niet in hun designs, maar burgers vinden het geweldig. coachfmvos@gmail.com	8-jul	campagne	Instagram	Toevoegen	Landschap
Heeft u enig idee hoe gevaarlijk de rotonde uit dit filmpje, bij KVK, voor fietsers is?? Fiets er elke ochtend én avond en bijna dagelijks net niet aangereden...auto's die gewoon doorrijden, fietsen en elektrische fietsen én fatbikes die van alle kanten komen , hard en zonder richting aan te geven. Woon op de Rembrandtlaan , officieel fietsstraat , auto te gast 30km. Kom eens kijken hoe hard er door bijna elke auto gereden wordt... en als de werkzaamheden voor het nieuwe plan starten en de nu doorgaande wegen		campagne	Instagram	-	Netwerken
niet goed … wordt te druk en te veel files … the planners don't have an idea how busy it gets on weekends and rush hour!!! stop torturing inner city inhabitants!!!		campagne	instagram	Behouden	Netwerken
Laat het maar bij het oude is prima zo	18-7-2024	Campagne	Facebook	Behouden	
Jullie ambtenaren zullen al wel weer een dom geld verslindend plannetje hebben bedacht waarbij project ontwikkelaars zich weer de lul uit de broek lachen en hun bankrekening zien groeien. Nu alleen voor de vorm aan de burger vragen wat die zou willen. Wat de Zwollenaren willen gebeurt sowieso niet. Net zoals het plan wat uitgevoerd gaat worden bij de burgermeester Drijbersingel. Grootste plannen maar de direct omwonenden	19-7-2024	Campagne	Facebook	-	Netwerken
Laten zoals het is, is zeker geen optie?	24-7-2024	24-7-2024	Facebook	Behouden	-
Op een of meerdere plekken waar je het stadshart van Zwolle binnenloopt een kiosk zoals je dit in het buitenland ook vaak tegenkomt. In de kiosk, City Kiosk Z!, kun je terecht voor een duurzame beker warme drank to go met een croissant of koek. Een aantal zwolse souvenirs, flesje frisdrank, watertappunt om je eigen fles te vullen, wandelroutes, fietsroutes, tickets om meerdere plekken in Zwolle te bezoeken, kranten en tijdschriften, bloemen. Kortom een plek waar de Zwollenaar elkaar ontmoet en de toerist Zwolle ontmoet. Voor de bemensing kan gekeken worden naar een duurzame samenwerking met een opleidingopleidingsinstituut waar horeca, recreatie en toerisme samenkomen. Vaste bemensing vanuit aamgestelde medewerkers vanuit de gemeente/Stadkamer (dit laatste	25-7-2024	25-7-2024	Instagram	Toevoegen	Occupatie
Kijk ook even naar Leiden, waar men al ‘voorbeeldige’ stappen op / rond de Singels heeft	26-7-2024	25-7-2024	Instagram	Toevoegen	-
Permanent , belasting en vergoeding vrij ruimte voor kunstenaars, muzikanten en	27-7-2024	25-7-2024	Facebook	Toevoegen	Occupatie
Fonteintjes	26-7-2024	25-7-2024	Instagram	Toevoegen	Landschap
Voor wie zijn deze veranderingen belangrijk? En wie gaat dit bekostigen?	27-7-2024	25-7-2024	Facebook	-	-

Ingebrachte dromen Singel van Zwolle

	Datum	Stemmen	Tijdlagen	Themalagen
Mijn droom is dat er niet alleen veel kunst langs de singel staat die je vooral overdag kunt bewonderen (er is immers al best wel veel moois te zien), maar dat lichtkunst in en rond het water een extra, kunstzinnige dimensie geeft aan het donker. Het mooiste is natuurlijk als de kunstobjecten overdag ook de moeite van het aanzien waard zijn, maar verrassingen die pas als de duisternis valt oplichten, vormen ook een mooie toevoeging aan de beleving van je wandeling langs het water. (Op de foto ter inspiratie een beeldengroep uit de editie van afgelopen winter van het Amsterdamse Light Festival.)	13-7-2024	18	Toevoegen	Occupatie, landschap
Ik zou het mooi vinden als het groene plekken worden waar kinderen kunnen spelen en waar je buiten kan zijn. Waar je weer de verschillende seizoenen mee kan maken terwijl je in de stad bent. Het liefst zo auto onvriendelijk mogelijk.	12-7-2024	5	Toevoegen	Occupatie
Als Nederland lopen we, in vergelijking met sommige andere landen, heel erg achter op het gebied van openbare toiletten. Je kent het vast wel, je loopt door de stad, maar bent eigenlijk écht wel toe aan een sanitaire pitstop. Ongemakkelijk om aan een winkelier een wc-sleutel te vragen zonder dat je iets komt kopen. Daarom ga je toch maar eerder naar huis dan je wilde. Met veilige, schone en gratis openbare toiletten hoeft dat niet. Er zullen minder stink/pissteegjes zijn, de stad is toegankelijker voor mensen die vaak moeten plassen en ook ondernemers kunnen profiteren van meer mensen die makkelijker en vaker naar de stad komen. En het moet vast lukken om met een architect mooie duurzame toiletgebouwen te ontwerpen die goed in de Zwolse omgeving passen. Vooral in en rondom parken. Iedereen blij!	12	24	Toevoegen	Occupatie
Bijna elke keer als ik in de binnenstad kom, moet ik er wel voor opzij gaan - een dure zwarte audi, mercedes of BMW die even flink wat gas geeft om te laten weten dat 'ie er is. Je herkent het vast. Een kleine minderheid aan rijke asociale in de binnenstad slokt veel levensgenot, rust en gezonde lucht op van de ruime meerderheid die daar niets van moet hebben. Daarom zouden we de binnenstad zo snel mogelijk autoluw, alleen-elektrisch of zelfs autovrij moeten maken. Dit moet wel goed worden uitgevoerd zodat er draagvlak blijft en dat mensen die afhankelijk zijn van een auto niet in hun hemd staan. Maar een stad, zéker een binnenstad, is voor mensen om te leven en niet voor metalen blikken om maar te staan en te staan. Een parkeerplaats neemt gigantisch veel kostbare ruimte in, zorgt voor meer stedelijke hitte en dient maar één of enkele eigenaren. Terwijl een meerderheid van de mensen helemaal geen auto heeft, hoeft of wil. Terwijl je wel ook hún leefruimte opoffert voor een minderheid autobezitters.	12	18	Toevoegen	Netwerken
Wij hebben insecten keihard nodig! We moeten er alles aan doen om de grootschalige afnamen van het aantal soorten en populaties van insecten tegen te gaan. En dat is niet alleen noodzakelijk, maar ook heel mooi! En dat kunnen we bereiken door de combinatie van insectenhotels en wilde (maar inheemse) bloemen en planten, die niet gesproeid of gemaait worden.	12	7	Toevoegen	Landschap
Ik begreep dat in de jaren 60 de singel super smerig was. Nu is deze zó schoon, dat je er zelfs een city swim in kunt houden. Dat willen we zo houden. Vandaar dat iedereen een Trash Hunter kan zijn. Doe mee, en hou de stadsgracht schoon. Stimuleer deze vrijwillige acties! Daarnaast zou het fijn zijn om benzine motoren uit de gracht te weren. In ieder geval van de recreatieve vaart! Verhuurbedrijven die dit duurzaam doen' zouden gestimuleerd kunnen worden. In allerlei andere steden is muziek draaien op je recreatieve boot verboden. Waarom in Zwolle niet? Verder zou ik de half vergane en gezonken bootjes er gewoon uit halen en bepalen dat als je je boot niet onderhoud ze als onteigend verklaard worden.	11-7-2024	16	Behouden, toevoegen	Landschap, netwerken

Reacties	Datum	Stemmen	Tijdlagen	Themalagen
Oorspronkelijk stond onze unieke ongeA«venaarde Sassenpoort van buitenaf gezien in het water van de toenmalige stadsgracht. Momenteel op een grote stenen vlakte. Dat originele beeldA kan nu met groen ipv water weer enigzins teruggehaald worden, waarbij ook de ophaalbrug vaar de onderdoorgang door afwijkende bestrating aangeduid kan worden.Daarmee wordt zowel de historische functie en situatie ter plekke wat reler zichtbaar alsook voldaan aan de veel geuite wens van groenere en klimaatvriendelijkere openbare ruimte.Sluit ook mooi aan op stimuleringsbeleid waar mogelijk geveltuintjes aan te leggen. Strook van ee anderhalve meter omzoomd met cortenstaal bandjes, zoals ook elders in de binnenstad zou mi.mooi aanzicht geven	31--7-2024		Herstellen	Landschap
Mijn singel is niet een straat waar je langs gaat, maar een plek waar je wil zijn. Langs de singel komen dan ook trappen die de straat verbinden met het water. Op de trappen kun je zitten kijken naar het water en voorbij varende bootjes. Onderaan de trap, op de kade, is er ruimte voor een terras of optreden. En met een beetje geluk stap je in de winter zo het ijs op. Vroeger was op de trap zitten misschien een straf. Maar in Zwolle is het straks aan van die plekken waar je graag wil zijn.	31--7-2024	1	Toevoegen	Landschap, Occupatie
Rondom de singel zou ik een groot park maken, met veel groen en verschillende wandel-, hardloop en fietsroutes (en ik zou het autovrij maken, rekening houdend met de weekendmarkt en de omwonenden). Op verschillende plekken (pop-up) barretjes, koffietentjes, terrasjes. Met pop-up bedoel ik met name dat dit wellicht minder nodig is in de winter, maar in de zomer juist meer.A Verschillende speelplekken voor kinderen. Eventueel bij die terrasjes, zodat gezinnen samen kunnen afspreken met vrienden om een drankje te doen en de kids lekker hun gang kunnen gaan. Dit is een grote hit in Madrid. Ouders spreken na werk af en zitten lekker op het terras en de kinderen spelen samen. Dit mis ik nu in Zwolle. Een plek voor calisthenics/outdoor fitness toestellen zou mooi zijn, zodat iedereen daar gratis gebruik van kan maken. Kortom een park waar je graag samenkomt.	31--7-2024		Toevoegen	Landschap, Occupatie
Dromen zijn bedrog maar deze droom werkelijkheid worden. De Singel met wonen, sport, groen, horeca, plezier en rust. Bestaande uit mooie appartementen met veel groen aan het gebouw, ruimte is voor buitensport, mooie duurzame horeca en plezier. Mooie restaurants die onderscheidend zijn en theater en live optredens in de locatie "the Single", gecombineerd. Veel groen in de vorm van parken en singelkades waar ruimte is voor rust en bezinning. Het verkeer juist eromheen leiden en niet door de Singelwijk heen. Parkeren onder de wijk en net als Enschede aan de rand van de stad erin te rijden.De wijk "De Singel" is verkeersluw en juist de ruimte voor rust en bezinning. Het nieuwe genieten.	31--7-2024	3	Toevoegen	Landschap, Occupatie
Een fijn hardlooprondje door het groen, met markeringen (op de grond) van 500m, 1000m etc zodat je ook interval training kan doen. En het liefst ook een goed skatepad die verbind met andere groene zones! En meer speelpaden zou ook leuk zijn, waarbij er ook ruimte is voor water (bijv een pad met tegels waar je als kind lekker overheen kunt springen).	31--7-2024	0	Toevoegen	Landschap
We staan voor een enorme opgave om in de binnenstad een groot aantal trafo stations te moeten plaatsen. Hoe mooi zou het zijn als we dit zouden kunnen combineren met het singelproject en bijvoorbeeld van deze trafo stations kunstobjecten te maken. Of iets met Qr codes zodat je er een (speur) tocht van kunt maken? Of??? Er zijn vast mogelijkheden. We weten nog niet precies hoeveel trafo's nodig zijn. Maar zou prachtig zijn als we hier een combi zouden kunnen realiseren van "nut/noodzaak en mooi". Denken jullie met ons mee?	31--7-2024	0	Toevoegen	Netwerken?
De singelzone is al een mooi gebied om bijvoorbeeld dagelijks een wandeling te maken. Daaraan hoeft niets meer “ontwikkeld” te worden. Het beste dat de gemeente eraan kan doen is verbeteren van het beheer en onderhoud. Niet sexy, wel kwaliteitsverhogend. Bijvoorbeeld Potgietersingel: Prullenbakken vaker legen, vooral op drukke (zomerse) dagen. Opruimen van losliggend afval. Tegengaan van hangplekken. Wilhelminasingel: oorlogsmonument regelmatig controleren en zo nodig reinigen. Ganzenpoep (in het seizoen) dagelijks opruimen van het voetpad - ook op andere locaties langs de gracht. Groot Wezenland: gras regelmatig maaien (niet: 1x per jaar). Bladluizen eerder in het jaar bestrijden (auto’s van bewoners moeten nu in de zomer wekelijks naar de wasstraat om permanente lakschade te voorkomen). Boomtakken bijhouden om lekkages door vastlopende dakgoten te voorkómen.	31-7-2024	0	Behouden	Landschap
De herinrichting van de kop van assendorp is een enorme verbetering voor de leefbaarheid en toegankelijkheid, en zet de toon goed om de singel in die lijn door te ontwikkelen. Met hopelijk nog meer ruimte voor groen en biodiversiteit. Maar, zoals in de droom over het implementeren van het STOP principe ook werd benoemd, de auto is nog steeds erg dominant op de weg bij dat ontwerp. Ik heb een visuele beperking en neem zowel als voetganger en fietser deel aan het verkeer. Ik zie graag een veel meer toegankelijke looproute. In de huidige situatie zijn er veel smalle stoepen, slecht verlichte stukken en onbeschermde oversteekpunten, wat zelfstandig navigeren moeilijker maakt. Daarbij is het mij ook opgevallen dat bij recent ingerichte gebieden zoals de stationsweg de weg en stoep dezelfde kleur hebben waardoor er geen contrast tussen is. Ik stel voor om de stoepen te verbreden, stoepranden duidelijker te accentueren, te zorgen voor betere verlichting, en veilige oversteekplaatsen te creëren. Het aanleggen van duidelijk gemarkeerde en obstakelvrije wandelroutes zou enorm bijdragen aan de toegankelijkheid voor iedereen, inclusief mensen met een visuele beperking.	30-7-2024	2	Toevoegen	Netwerken
Een groene singel is goed voor flora, fauna, mens en Zwolle. Helemaal goed, moeten we zeker doen. Wat mij voor ogen staat is een seizoen gebonden of permanente expositie van drijvende kunstwerken met een relatie tot de stad in verleden, heden en toekomst. Dat kan een groen vlot zijn dat is begroeid met (water)planten. Een drijvend beeld van Thorbecke, Herman Brood of een andere voor Zwolle belangrijke inwoner. Een modernistisch kunstwerk met lichteffecten aangedreven door de stroming van het water. Een ode aan de Hanze. Een simpel vlot van 5x5 voor zwemmers en zonaanbidders. Een rust- en aanlegplaats voor suppers, De mogelijkheden zijn legio en in mijn optiek het onderzoeken en realiseren meer dan waard.	30-7-2024	1	Toevoegen	Occupatie
Het zou fijn zijn als er echt van het STO(M)P-principe werd uitgegaan bij herinrichting van de singel. En in het bijzonder dat dit al direct bij oplevering toepasbaar is, en niet als (verre) toekomstdroom. Dus concreet betekent dit dat straks bij de herinrichting de voetganger op één staat, en de fietser écht op twee. Dat kan (helaas) niet behaald worden door, zoals bijvoorbeeld bij de herinrichting Wester- en Oosterlaan en recenter bij de kop van Assendorp, simpelweg de weg te versmallen en de extra ruimte te besteden aan meer groen en bredere trottoirs. Hiermee staat de voetganger wel op de eerste plek, maar staat de auto van de overige weggebruikers op nummer twee, in plaats van de laatste plaats. Dit is pijnlijk duidelijk bij de Wester- en Oosterlaan, en wellicht/waarschijnlijk straks ook bij de kop van Assendorp, waar je als fietser ondergeschikt bent aan het autoverkeer. Dus hopelijk wordt er geleerd van fouten uit het verleden, waardoor de voetganger straks op nummer één staat en de fietser op nummer twee. Hierbij denk ik bijvoorbeeld aan éénrichtingsverkeer voor auto's waardoor de weg alsnog versmald kan worden of het behouden en toevoegen van fietsstroken, maar de precieze uitwerking is van minder belang zolang het STO(M)P-principe maar vanaf dag één na de herinrichting leidend is op de singel.	29-7-2024	5	Toevoegen	Netwerken
Een mooie Zwolse singel; autoluw, groene rustige omgeving, met mooie stukjes natuur/park, aangenaam, ook voor de bewoners aan de singel. Beperk horeca langs de singel, horeca is er al volop, op loopafstand in de binnenstad en op de vele pleinen. Kortom: een evenwichtige verdeling van rust en activiteiten in het groen langs de singel.	29-7-2024		Toevoegen	Landschap, occupatie
Wandelen dicht op het water, weg van het autoverkeer. Een looproute rondom de stad waar dit kan aan lage oevers. Voorbeeld: de route langs de harm Smeengekade.	29-7-2024	2	Toevoegen	Netwerken

Zwemmen in de Singel, met om de 100 meter een 'opstapplek' en super waterkwaliteit. Alle bruggen over de Singel worden letterlijk kunstwerken van de stad die bijdrage leveren aan de waterbeleving van het centrum.	29-7-2024	3	Toevoegen	Occupatie
Ik woon nog niet lang in Zwolle, dus hetgeen dat ik terug wil zien heb ik niet helder. Maar nu kan ik het groen, de bomen en parkjes enorm waarderen. Mijn wens zou zijn om een pad te maken, waarover je bijvoorbeeld kan hardlopen, wandelen en skeeleren. Daarnaast zou het voor de gezondheid enorm helpen om een paar sportfaciliteiten te hebben, zoals een zwemstrandje, een volleybalveldje of een jeu de boules baan. Kortom, mensen meer uitnodigen om in beweging te komen!	28-7-2024	1	Toevoegen	Landschap, occupatie
- Aanleggen van bloembedden en plantenbakken met kleurrijke bloemen. - Planten van bomen voor schaduw en natuurbeleving. 2. **Straatkunst en Sculpturen**: - Installeren van kunstwerken en sculpturen langs de route. -kunst op toegestane plekken 3. **Verlichting**: - Sfeerverlichting langs de Singel, zoals lantaarns of lichtslingers. - Verlichte kunstwerken of lichtinstallaties. 4. **Meubilair en Speeltoestellen**: - Plaatsen van comfortabele banken en picknicktafels. - Installeren van informatieborden. 5. **Waterpartijen**: - Fonteinen of waterornamenten. 6. **Wandel- en Fietspaden**: - Aanleggen van wandel- en fietspaden. - Markeren van routes met informatieve borden over flora, fauna en lokale geschiedenis. Activiteiten rondom de Singel: 1. **Markten en Fairs**: - Organiseren van boerenmarkten, vlooienmarkten of ambachtelijke fairs. - Thema markten zoals kerstmarkten of zomermarkten. 2. **Culturele Evenementen**: - Muziek- en theateroptredens in openlucht. - Filmavonden in de openlucht. 3. **Sport en Recreatie**: - Yoga- en fitnesslessen in de openlucht. - Hardloopwedstrijden en fietswedstrijden. 4. **Workshops en Educatieve Programma's**: - Natuurwandelingen met gidsen. - Kunstworkshops in de openlucht 6. **Wateractiviteiten**: - Boottochten of rondvaarten. - Kanoën, kajakken of waterfietsen.	26-7-2024	2	Toevoegen	Landschap, Occupatie
Mijn idee: beelden (kunst dus…) langs de hele singel. Een soort doorlopende tentoonstelling. Moderne beelden, klassieke beelden, nieuwe en oude beelden, beelden van hout, beelden van metaal, van kunststof, van steen.	26-7-024	2	Toevoegen	Landschap
Noorderkwartier, langs water (strook naast spiegel) Ik zou graag twee zeer grote rode houten stoelen met een tafeltje ertussen langs de gracht plaatsen. Metertje of twee hoog en dat je dan met trapje omhoog gaat en dan lekker aan de gracht kunt hangen. Op de foto is hoe het in de bergen in italie is gedaan, maar vind stoelen leuker. Per stoel kunnen twee mensen zitten. Dus min 1,2 meter breed. Dus om met vier mensen op te kunnen zitten. Een trappetje om erop te komen. Dient als opvallende eyecatcher, meetingplek, en klauterobject.	26-7-2024	1	Toevoegen	Occupatie, landschap
Zo autoluw mogelijk! Zo veel mogelijk bomen en planten. Een tram die rond de gracht gaat(?) Wat meer cafés rond de gracht, een beetje zoals Utrecht	25-7-2024	6	Toevoegen	Netwerken, occupatie
Meer echt groen. Geen grasvelden die elke keer gemaaid worden, of halve zitplekken wat altijd verpauperd. Ga naar een Tuinland haal vaste planten, bomen, struiken waar veel natuur (bijen etc) op af komen. Bomen voor verkoeling van de lucht. Groen op hoogte zoals de blauwe regen over de straten heen. Stimuleer huizen met meer groen door ze klimrozen etc aan te bieden. Zo verlaag je de temperatuur van de straten in de zomer en maak je een aangenamere en duurzamere omgeving. Ook minder junkiestront in de zogenaamde parkjes, die ontstaan doordat je het volgooit met vage struiken die lelijk zijn en slecht onderhouden waar weinig echt groen in zit. Maak het onbegaanbaar, maar echt goed groen. Ook zodat het voor de onderhoudspartijen voelt alsof ze hun eigen tuin bijhouden en mensen stimuleert om er GEEN afval in te dumpen en het lief te hebben voor de buurt. We hebben in de van Karnebeekstraat gewoond en liepen veel door het park lang de gracht, maar je voelt geen liefde of hart voor het groen want het ziet er nu gewoon niet uit. Het is een verbruiksartikel en niemand wil er voor zorgen. Zorg dat je dat gevoel terugkrijgt. Zoals vroeger..	24-7-2024	1	Toevoegen	Landschap
Wij wonen in de Stationsbuurt in Assendorp en dat heeft toch een beetje de gezelligheid van Amsterdam; maar dan nog beter namelijk op z'n Zwols! Wij missen alleen nog een ding: aanlegplaatsen voor bootjes. Dit zou de gracht en singel zo veel gezelliger maken!	24-7-2024		Toevoegen	Occupatie
Zo'n 5 jaar geleden konden de bewoners van de huizen rond de Brink verlekkerd kijken naar de plannen voor de herinrichting van het gebied Diezerpoort. Het moest een aantrekkelijke toegang gaan vormen naar het centrum van de stad aan de noordkant. Het zag er prachtig uit. Energiek werd begonnen met de uitvoering. Wel moesten nogal wat bomen wijken voordat met het werk kon worden begonnen. Een deel van de voorgenomen werkzaamheden is uitgevoerd. Helaas was toen het geld op. De stand van zaken nu: een zeer onoverzichtelijke verkeerssituatie op de Brink. Komend vanaf het Blekerswegje moet je maar zien hoe je die hindernis neemt. Veel geparkeerde vrachtwagens die goederen leveren voor de zaken in de TaKstraat en Diezerkade, klanten voor de viskraam. Volstrekt onduidelijk wie voorrang heeft. Van de bomen die ons toegezegd zijn is nog geen spoor te ontdekken. Het is prachtig dat er aan plannen gewerkt wordt om Zwolle steeds mooier te maken. Maar zou u een begonnen plan ook af willen maken? Ik kijk er vol verwachting naar uit. Met vriendelijke groet. Tineke Smeets -Strous Blekerswegje 5A	24-7-2024	2	-	Netwerken
Een rondje om de Singel van Zwolle voor iedereen. Een breed pad rondom de hele Singel. Zonder eerst obstakels, trappetjes of vlonders te moeten trotseren. Of je nu gaat wandelen of hardlopen. Of je nu een rolstoel of rollator hebt, of niet. De Singel en het zicht op het Hart van Zwolle, voor iedereen toegankelijk. Een kleine droom, maar met een groot(s) bereik.	24-7-2024	9	Toevoegen	Landschap, netwerken
Meer ruimte voor bloemenrijke wallen, meer insecten, meer natuur in de stad. Vanhieruit de natuur de stad verder inbrengen. Verbinden. Ruimte om hier te wandelen, te zitten, te zijn in de natuur. 'S winters de mogelijkheid om te schaatsen. Hoe? Geen idee. Zomers de mogelijk om te varen, de stad van een andere kant te zien. Aanlegplekjes, rustplekjes.	24-7-2024	3	Toevoegen	Landschap
De gracht is natuurlijk prachtig in Zwolle, maar echt vlak aan de gracht mis je een terras of horeca. Het zou leuk zijn als je bij de singelgracht meer terras en horeca waar zowel passerende bootjes langs kunnen als voetgangers/fietsers. Kijk ook bijv naar de Groningse Gracht.	24-7-2024	2	Toevoegen	Occupatie
Mijn droom is om een stadscamping te maken waar toeristen kunnen verblijven en van daaruit onze stad kunnen ontdekken. Er moeten wel goede sanitaire voorzieningen bij worden gemaakt om alles netjes te houden. Hier moeten tenten, caravans en campers terecht kunnen.	23-7-2024	2	Toevoegen	Occupatie

Recreatie voorzieningen zoals: • Een speel plek voor kinderen • Genoeg bankjes • plek met plattegrond van omgeving • vijver met loopbrug • genoeg prullenbakken • picknicktafels • waterkraan Bloemen pluktuin Veel groen	14-7-2024	1	Toevoegen	Occupatie
De singel vanaf het Koewegje richting Groot wezenland is al prachtig. Veel bomen, veel groen en wandelgebied. Wel zijn er nog te veel parkeerplaatsen te vinden aan de singels. De singles zouden bereikbaar moeten blijven voor bewoners van Zwolle en dus zouden er geen woningen rechtstreeks met besloten tuin op aangesloten moeten worden. Als gekeken wordt naar de Diezerkade is er nog te veel straatsteen, de stoepen zouden breder moeten worden en meer recreatief groen. Tussen Hedon en winkelcentrum Diezerpoort mist bewoning waardoor het soms onprettig wandelen is (weinig sociale controle). Ook hier zou groen meer plaats mogen krijgen. Aan de andere zijde van de singel zou op de Nijkerkenbolwerk waar nu parkeerplaats is woningbouw gerealiseerd kunnen worden waardoor het een leefbaarder gebied wordt. Vooral aan dit stuk van de singel is veel te winnen. Daarbij is groen tevens weer een essentiële factor.	13-7-2024	10	Toevoegen	Netwerken
Weer herrie makende auto's en motoren van de binnenring (singels) je kan het nog zo mooi inrichten, deze herrie makers maken het onaangenaam.	11-7-2024	13		Netwerken
Een innovatief drijvend park dat groen, ontspanning en cultuur combineert, geïnspireerd op het Jubileumspark in Göteborg, Zweden. Elementen: Groenvoorzieningen: Uitgestrekte gazons en bloementuinen. Schaduwrijke paden omgeven door bomen en planten. Picknickplekken met zitgelegenheid en barbecuefaciliteiten. Sportfaciliteiten: Openlucht fitnessapparatuur en sportvelden voor voetbal, basketbal en volleybal. Jogging- en wandelpaden langs het water. Fietspaden die aansluiten op het bestaande netwerk in de stad. Zwembad en sauna: Een drijvend zwembad voor kinderen en volwassenen. Sauna's met uitzicht over het water, voor ultieme ontspanning. Culturele events: Een podium voor optredens, theatervoorstellingen en filmavonden. Ruimte voor kunstexposities en markten met lokale producten. Workshops en cursussen voor de gemeenschap, zoals yoga en schilderen. Onderwaterpark: Transparante tunnels onder water om de lokale waterflora en -fauna te observeren. Educatieve informatieborden over de onderwaterwereld en het belang van biodiversiteit. Ecologische zones Een serie drijvende tuinen en rieteilanden die de biodiversiteit in en rondom de singel bevorderen, met focus op ecologische duurzaamheid. Elementen: Drijvende tuinen: Plantenbakken en perken met inheemse bloemen en kruiden. Moestuintjes waar bezoekers hun eigen groenten kunnen verbouwen. Educatieve workshops over tuinieren en duurzame landbouw. Rieteilanden: Eilanden beplant met riet en andere waterplanten om natuurlijke habitats te creëren. Broedplaatsen voor watervogels en schuilplaatsen voor vissen en amfibieën.	11-7-2024	12	Toevoegen	Landschap, occupatie
Graag zie ik, naar voorbeeld van bijv de Green Corridors in Medellin, groene corridors verschijnen rondom de stadsgrachten. Dit brengt koelte, biodiversiteit, schone lucht, kleur en zelfs plukfruit en eten. Maar dan stel ik voor om dit een aaneengesloten geheel te maken. Je kan hier ook een sociale component aan hangen en delen laten onderhouden. Verder verzoek om waterstuurend te toetsen en slim na te denken: o.a infiltratiekratten en water weer benutten voor water tbv corridor beplanting. Verder de tip om vb te nemen aan Leiden en grote ambitie waar te maken. Maak er een aaneensluitende wandelroute van. Langs de route kan je ook actief roetfilters plaatsen (studio Roosegaarde) En wellicht een tof idee om de straat te voorzien van verfelementen die zonlicht opvangen en 's avonds dan magisch licht afgeven (denk aan route Vincent van Gogh).	10-7-2024	3	Toevoegen	Landschap
Het autoverkeer rondom de gracht van Zwolle kan erg luid zijn en af doen van de prachtige, met geschiedenis gevulde binnenstad. Hoe mooi zou het zijn als je kan wandelen over de gehele breedte van waar nu zo veel autos rijden. Een mooie baan voor alleen bussen en een mooie straat die gedeeld wordt door voetgangers fietsers en sterk teruggedreven hoeveelheden autos. Net zoals bij het station mooie perken staan kunnen rondom de gehele gracht meer perken met bloeiende natuur komen. Er kunnen meer bankjes komen en zelfs picknick tafeltjes om gezellig aan te eten. Kortom, bereid de gezelligheid van het oude stadsgedeelte uit naar buiten de gracht en maak van Zwolle een nog gezelligere en sociale locatie waar mensen samen kunnen komen en kunnen groeien.	10-7-2024	12	Toevoegen	Netwerken
Mijn droom voor de Singel is: - meer lounge plekken aan het water, dus stoeltjes, bankjes, hangmatten, schommels - dat er meer gebruikt wordt gemaakt van de leuke plekken aan het water in combinatie met bijvoorbeeld horeca. Als voorbeeld: aan het water bij Saluti een schuine trap tegen de stadsmuur aan waar je op kan zitten om aan het water te chillen met een drankje/ijsje - om de singel heen zoveel mogelijk groen, bloemen, bomen, planten - openbare fitness toestellen om beweging te stimuleren - een voorbeeld; het park Jardin del Turia in Valencia - plekken waar lezen/picnicken/gezellig zitten aantrekkelijker wordt, door middel van meer groenen 'plekken' die gecreëerd worden - sfeervolle verlichting, dus ook in de avond toegankelijk - kunst om te bekijken op deze plekken (bijv. een route of een plaatselijke expo) - iets van een muziektent, zoals op Assendorperplein	4-7-2024		Toevoegen	Landschap, Ocupatie
Het lijkt mij ontzettend mooi om de binnenstad auto luw te maken. Er rijden nu nog teveel auto's in en door de binnenstad. Tevens zou ik de singel smaller maken en hiervan een eenrichtingsweg. Hierdoor kan je het wegdek smaller maken en de groen strook en stoep breder. Parkeermogelijkheden niet langs de singel. Auto's parkeren in de huidige garages of met openbaar vervoer of via een P+R op de hessenpoort.	2-jul	14	Toevoegen	Netwerken
Aankleding met treurwilgen en rododendrons, gazon met voorjaarsbloemen en perkjes met bloeiende struiken. Lokatie Groot Weezenland	1-7-2024	1	Toevoegen	Landschap
Onze ideeën zijn gericht op een natuurlijke, toegankelijke, artistieke en uitnodigende omgeving waar iedereen zich welkom voelt. Dat bereiken we onder andere door mooie beplanting met struiken en bloemen die in elk seizoen aantrekkelijk zijn voor insecten, vlinders en vogels. Het zou verder mooi zijn als er een aaneengesloten rondje om de gracht kan worden gelopen met onderweg hier en daar gelegenheid om te zitten. Je kunt hierbij denken aan een houten vlonderpad. Het pad kan worden ingericht als kunstroute met gevarieerde en wisselende objecten. Aankomende kunstenaars van bijvoorbeeld Artez en Cibap zouden hiervoor kunnen worden uitgedaagd. Het zou acceptabel zijn om hiervoor parkeerplaatsen direct aan de gracht op te offeren. De oplevering van de ondergrondse parkeergarage is sowieso een goed moment om kritisch naar de parkeerplaatsen rondom de gracht te kijken en die waar mogelijk te laten vervallen. Het is verder belangrijk om de waterkwaliteit te verbeteren zodat er kan worden gezwommen.	1-7-2024		Toevoegen	Landschap
Ik vind dat er te weinig plek is voor biodiversiteit in Zwolle. Er zouden redelijk simpele aanpassingen gedaan kunnen worden, waar de mens geen last van heeft, maar waar onze bijen, vlinders, vogels en andere dieren die zo belangrijk zijn hun gang kunnen gaan. Denk bijvoorbeeld aan mooie bloemenperkjes en prachtige bomen waar van alles in kan leven. Biodiversiteit is mooi, en belangrijk. Ook zorgt meer 'groen' ervoor dat het minder warm wordt. Dus ik zeg, tegels er uit en groen er in. Dit maakt ook een mooie ontmoetingsplek, en geeft rust en ruimte.	1-7-2024	25	Toevoegen	Landschap
Mooi: de wandelpaden met mooie stukjes natuur/ park. Mijn droom is dat het een oase van rust en natuur is in de stad. Veel bloemen en mogelijkheid tot bewegen en van de natuur te genieten.	28-6-2024	12	Toevoegen	Landschap

Participatiejournaal – Singel van Zwolle

De Singel stroomt en bruist van energie. Ze maakt zichtbaar sporten en bewegen in het groen mogelijk. Middenin het centrum van de hoofdstad van de sportiefste provincie van een sportland. De Singel biedt volop ruimte aan 'individuele' en informele sport als hardlopen, gravel- of MTB, roeien, zwemmen, obstaclerun en fitnesstraining. Maar hier en daar poppen ook gemeenschappelijke 'sportaccommodaties' op als semi-overdekte dojo's of boksringen, padelbanen, boulderbanen, playgrounds en jeu de boules. En natuurlijk is de Singel een veilige en groene verbinding voor fietsers en voetgangers die gezond op weg zijn. De Singel brengt Zwolle in beweging.	30-5-2024	10	Behouden	Occupatie

Het is belangrijk dat inwoners van de binnenstad hun auto kunnen blijven gebruiken. Groen is natuurlijk fijn maar als dit als consequentie heeft dat bewoners niet meer in de nabije omgeving van hun woning kunnen parkeren, komt het het woongenot niet te goede.	28-6-2024	16	Behouden	Netwerken
Behouden: de fontein, de fundatie, de sassenpoort, de stadsmuur, het beugeltje, de spiegel, het groen. Stadsstrand behouden of uitbreiden. Het groen uitbreiden. De rotondes en verkeer ten noorden van noordereiland auto luwer maken en opknappen. Tussen provinciehuis en de kroon ook vergroenen. Wegen speelser maken ipv recht. Belangrijk kunst toe te voegen op diverse plekken rondom singel. Letters Zwolle bij de fontein weghalen en iets grootser absurdistisch maken. Iets iconisch toe voegen. Een blauwe kroon van het water	26-6-2024	3	Behouden en toevoegen	Landschap, netwerken
Langs de gracht zijn er fijne plekken om dicht bij het water de verblijven. Bijvoorbeeld om te zonnen, te picknicken of om makkelijk de gracht te bereiken om te gaan zwemmen. Denk aan plekken zoals tegenover de stadkamer (potgietersingel)of bij het pannenkoekenschip. Mijn idee is om dit op meer plekken te doen. Bijvoorbeeld rondom het Kerkbrugje of langs het Groot Wezenland). Nu groet op deze plekken onkruid, brandnetels en distel en worden honden uitgelaten. Een gezellige gras-oever die naar het water afloopt met tussendoor perkjes met bloemen maakt de gracht mooier, toegankelijker en een fijne verblijfplek.	26-6-2024	12	Behouden, toevoegen	Landschap
Het zou zo mooi zijn om een zwemstrand te maken ergens rondom de gracht. Het Waalstrand is een prachtig voorbeeld in Nijmegen, dichtbij de stad maar wel een plek voor verkoeling in de zomer. Het water in de gracht is volgens mij een van de schoonste in Nederland en zeker in het zwarte water en de vecht kun je heel goed zwemmen, dan moet dat in de gracht ook kunnen. Het zou de zomer in de stad tot leven kunnen laten komen. The Blue Bayou is er al, maar nog geen goede plek om daadwerkelijk te zwemmen. Het lijkt mij fantastisch.	26-6-2024	19	Toevoegen	Landschap, occupatie
Om de binnenstad autoluw te maken zou het een idee zijn om aan de buitenkant van de toegangs bruggen de pollers te plaatsen. wellicht een paar kiss en rides maken langs de singel?	25-6-2024	3	Toevoegen	Netwerken
Dat de singel niet beperkt gaat worden tot alleen binnenzijde van het water/stad. Maar dat de singel bekeken gaat worden inclusief de buiten rand; dus van Gevel tot Gevel. Inclusief de 'ring/overkant' aan de buitenkant; Burgermeester Drijbersingel, Schuttervaerkade, Pannenkoekendijk, Harm Smeengekade, Emmawijk, Groot Wezenland, Bagijnesingel, Diezerkade. Veranderen Verkeersluwe inrichting van de genoemde wegen aan de singel, hoofdzakelijk ingericht voor fietsers en voetgangers, auto te gast (1 richtingsverkeer?)	24-6-2024		Toevoegen	Netwerken
De voormalige parkeerplaats tussen Blekerswegje en Thomas à Kempisstraat is een mooie plek voor een half amfitheater met podium op het water.	24-6-2024	13	Toevoegen	Occupatie
"Stadsstrand" aan Rodetorenplein is leuk en een succes. Wel particulier bezit van exploitant. Openbaar recreëren zonder kosten ook fijn. zou mooi zijn als langs verharde pad ook wat straatmeubilair (bankjes) geplaatst worden.	23-6-2024	5	Behouden, toevoegen	Landschap
Het groen houden Veranderen: boulevard met bomen en perkjes met bloemen voor lekkere frisse geur en een fietsstraat waar auto's 30 km maar kunnen rijden. Klinkers geen asfalt of tegels en dit dan voor de gehele singel	22-6-2024	4	Behouden, toevoegen	Landschap
Sporten verbroederd! Maak je een hardloop rondje om de stad; dan word je gegroet door iedere andere loper die je tegenkomt. Speciaal voor de krachttrainers zou het mooi zijn een outdoor gym / calisthenics te realiseren aan de singel. Op een open, lichte (en in de winter goed verlichte) plek. Waar sporters terecht kunnen voor een work-out en elkaar ontmoeten. Mét een drinkwater punt en hufterproof (zoals de opstelling op het Lübeckplein).	22-6-2024		Toevoegen	Occupatie
Ik zou graag willen dat er een speelplek komt voor kinderen. Niet een hele nette, maar eentje met struiken, bomen en eventueel water van de Singel. Kinderen in de buurt van de Singel hebben erg weinig mogelijkheden om buiten te spelen, terwijl dat wel geadviseerd wordt.	20-6-2024		Toevoegen	Occupatie
Als binnenstadbewoner heb ik de volgende droom. Veel natuurlijk groen dat bijdraagt aan biodiversiteit, opvang van extreme regenval en droogte en reductie van hittestress. Geurende planten en bomen dragen bij aan ontspanning en verlagen agressiviteit. Absoluut niet nog meer horeca en toerisme, laten we dat stabiliseren op het huidige niveau. De binnenstad moet geen pretpark worden. Stel wonen en werken centraal. Alles per fiets goed bereikbaar, minder validen mogen met de auto. Binnenstad bereikbaar via elektrische busjes, gratis vanaf de parkeerhubs (zie Leiden!!). Denk aan werken vooral aan betaalbare bedrijfsruimtes voor (duurzame) ambachten en werkplaatsen zoals slagers, bakkers, groenteboer, fietsenmakers, repairshops, naaiateliers, kleinschalige metaal- en houtbewerking, 3D-printen van onderdelen, loodgieters, electriciens, etc. Maar ook zorg: (tand-)artsen, fysio, wijkverpleging. Dit verhoogt het woongenot en de levendigheid in de binnenstad. Binnenstadbewoners kunnen dingen in hun huis 'om de hoek' laten repareren. Dat vermindert het verkeer. Ook het woon- werkverkeer wordt minder als mensen vlak bij huis kunnen werken. Het brengt de menselijke maat terug in de binnenstad.	19-6-2024	4	Toevoegen	Landschap, Netwerken,
Park veel Park veel groen veel verbondenheid veel gezelligheid met mensen die elkaar ontmoeten in de natuur. Veel Park om de Singel en graag heel graag autoluw!!	18-6-2024	5	Toevoegen	Landschap
Het zou een grote saamhorigheid geven als alle generaties kunnen genieten van de gracht en singels. Voor ieder wat wils, voor spelende kinderen, actieve volwassen en rustplekjes met aangename zitplekjes. Alles in organische vormen van natuurlijk materiaal.	16-6-2024	16	Toevoegen	Occupatie
Ik zou de singel rondom de stad graag zien als een ononderbroken wandel / fiets / hardloop / skeeler vriendelijke strook. Het allerliefst op zo'n manier dat je niet hoeft te stoppen maar onafgebroken rondjes kunt draaien om de stad. De inrichting zou op eenzelfde manier kunnen zoals nu de Koggelaan is aangelegd.	16-6-2024	4	Toevoegen	Occupatie
Stad moet bereikbaar blijven/worden voor mensen die slecht ter been zijn. En het moet bewoonbaar blijven voor bewoners van de singel. Dus kunnen parkeren en niet 's avonds over straat hoeven lopen. Geen museum van maken.	16-6-2024	13	Behouden	Netwerken
Hoe mooi zou het zijn als alle sloten op termijn (10 jaar) aan elkaar verbonden zijn, zodat iedereen ook via het water in onze mooie binnenstad kan komen. Maar ook de groene water gebieden rondom Zwolle.	15-6-2024	6	Toevoegen	Landschap
Een plek waar je kan wandelen en kan relaxen op een van de vele bankjes. Een rustig gebied met veel groen en park en alleen bereikbaar voor fietsen.	13-6-2024	4	Toevoegen	Landschap, ococupatie

De singel rond het centrum vormt een belangrijke schakel tussen verschillende wijken en voorzieningen in de stad. Momenteel wordt dit gebied echter gedomineerd door drukke wegen en talrijke parkeerplaatsen. Ik stel voor om het centrum autovrij te maken, met uitzondering van bestemmingsverkeer en stadsbussen. Dit zou het verkeer rond de singel aanzienlijk verminderen, wat de leefbaarheid en toegankelijkheid voor voetgangers en fietsers ten goede zou komen. Mobiliteit en Toegankelijkheid Om deze visie te realiseren, is een herziening van de mobiliteit noodzakelijk. Nieuwe voetgangers- en fietsbruggen kunnen worden toegevoegd om de verbinding tussen de verschillende delen van de stad te verbeteren. Deze bruggen zouden strategisch geplaatst kunnen worden om de doorstroming te optimaliseren en veilige, autovrije routes te creëren. Dit bevordert niet alleen duurzame mobiliteit, maar versterkt ook de gezondheid en het welzijn van de inwoners door meer mogelijkheden te bieden voor actieve verplaatsingen. Groen en Openbare Ruimte Het toevoegen van groen en het verwijderen van overmatige bestrating is een cruciaal onderdeel van dit plan. Hoewel sommige delen van de singel al groen en aantrekkelijk zijn, bevinden deze zich voornamelijk aan de centrumzijde. Door meer groenvoorzieningen aan beide zijden van de singel te integreren, kan een evenwichtiger en aantrekkelijker stedelijk landschap worden gecreëerd. Dit zou bestaan uit parken, tuinen en groene wandelpaden die een rustgevende en uitnodigende omgeving vormen voor zowel bewoners als bezoekers. Behoud van Woonboten De woonboten langs de singel zijn een karakteristiek element van het stadsbeeld en dragen bij aan de unieke charme van het gebied. Deze zouden behouden moeten blijven als onderdeel van de diverse stedelijke omgeving. Het behoud en mogelijk zelfs de uitbreiding van deze woonboten zouden de aantrekkelijkheid van de singel verder kunnen vergroten, door een gevoel van gemeenschap en continuïteit te bevorderen. Vermindering van Visuele Rommel In het verleden waren er aanzienlijk minder verkeersborden en reclame-uitingen langs de singel. Door het aantal verkeersborden en advertenties op lantaarnpalen en andere structuren te verminderen, kan een rustiger en esthetischer straatbeeld worden gecreëerd. Dit draagt bij aan een aangenamere ervaring voor voetgangers en fietsers, en verbetert de visuele samenhang van het gebied. Integratie van Stedelijke Ontwikkelingen Tot slot is het essentieel om de verschillende stedelijke initiatieven en ontwikkelingsprojecten met elkaar te verbinden. De vernieuwde Assendorperstraat, de passerelle, het nieuwe stationsplein en de nieuwbouwwijk Wezenlanden vormen samen een reeks waardevolle verbeteringen voor de stad. Door deze projecten te integreren en als één samenhangend geheel te beschouwen, kan een coherente en goed verbonden stedelijke ruimte ontstaan die de voordelen van elke afzonderlijke ontwikkeling maximaliseert.	13-6-2024	11	Toevoegen	Landschap, netwerken
Lekker het water op, hoe fijn is dat. Ik doe dat vaak door met mijn sup naar het Almelose kanaal te lopen. Maar opstappen is vaak lastig. Ik zou hier graag steigers voor zien zodat waterrecreatie door middel van een sup of kano makkelijker wordt gemaakt!	12-6-2024	5	Toevoegen	Landschap, occupatie
Houden: Bereikbaar blijven voor bewoners d.m.v. een(elektronisch) pasje Toevoegen: Geen doorgaand verkeer, 30 km, geen vrachtwagens die hier niets te zoeken hebben, geen 'recreatieve' groepen lawaaiige motoren. Strakke (elektronische) handhaving van snelheidsovertredingen en lawaai, een lommerrijke aankleding met wandel paden.	11-6-2024	5	Behouden, toevoegen	Netwerken, landschap
Maak de singel een plek om te wandelen/fietsen/sporten/recreëren. Maak dit aantrekkelijk door auto's te weren. Een wandelpad/hardlooppad en een fietspad langs het water waar men kan stoppen om op een terras of park te zitten of te fitnessen op openbare fitnessapparaten. Verbind de binnenstad met het Engelse Werk via een Blauw Groene strook. Open de Willemsvaart en leg dezelfde faciliteiten aan als hierboven beschreven. Hiermee verbind je een belangrijk (groen) deel van Zwolle (Ijssel, Engelse Werk, Spoolde en Veerallee) met de binnenstad. Bijkomend enorm voordelen van deze verbinding zijn: Een verbeterde waterhuishouding in een wereld waar overlast van water steeds groter wordt. Onze grachten hebben heel erg hoog gestaan. Grondwater ook met alle gevolgen voor kelders en funderingen. Een verbeterde warmte wering door meer water en meer groen. De drukte stress van de binnenstad wordt hierdoor ook verspreid. Wanneer je de Willemsvaart weer in ere herstelt zou je bij de sluizen een haventje kunnen maken eventueel met kleine camping en horeca waardoor Zwolle nog aantrekkelijker wordt voor toeristen.	8-6-2024	5	Toevoegen	Landschap, netwerken
in de stadsgracht zodat er veilig gezwommen kan worden in de stadsgracht. Daarvoor is ook schoon grachtwater wenselijk, dus minder boten op fossiele brandstoffen	8-6-2024	28	Toevoegen	Occupatie
Dat de bussen niet meer op de singel mogen rijden. Ik vind het heel erg gevaarlijk en ben bang dat mijn kinderen van hun fiets af worden gereden door een bus.	7-6-2024	5	Toevoegen	Netwerken
Begin eens met het verbieden van de wildgroei aan bootjes die overal in de gracht worden aangelegd Half onder water met afgewaaide zeiltjes geen gezicht zowel vanaf de wal als vanaf het water Bootjes worden over het algemeen nauwelijks gebruikt Bootjes moeten na verloop van tijd tegen hoge gemeenschapskosten van de bodem worden gevist zie resultaat Vondelkade	7-6-2024	3	Toevoegen	Occupatie

Mijn droom voor Zwolle zou zijn dat als je met de trein komt je naar het centrum toe kan lopen (steppen, fietsen, skaten, subben, kano, fluisterboot, etc) in een oase van blauw en groen. Mogelijk gekoppeld met grote boulders die zowel decoratief als sportief zijn (boulderen is met twee klimlocaties in Zwolle een mooie niche waar gebruik van gemaakt kan worden). Dat op een zeer hete dag je de hele dag onder de verkoeling en schaduw van bomen kan lopen. Een groene corridor. Auto luw, geen vrachtwagens of andere herrie materiaal. Een bezoek aan Zwolle met de trein wordt een traktatie. Daar waar groen, water en een rijk historie met elkaar worden gekoppeld. Als dit gekoppeld kan worden aan de locaties waar studenten zich ook veel bevinden (Windesheim, Deltion, Zone.College, Greijdanus) dan stimuleer je een trek van station naar centrum.	3-6-2024		Toevoegen	Netwerken, , Occupatie
Zorg voor goede fietsvoorzieningen in de binnenstad. Zodat je makkelijk van de Kamperpoort naar Dieze, Assendorp of Wipstrik kan fietsen. Nu is het centrum afgesloten voor fietsers en zijn de omliggende routes zeer slecht begaanbaar. Dus ofwel, maar het weer toegankelijk voor fietsers met uitzondering op marktdagen of zorg ervoor dat de bestaande fietsroutes ook fietsvriendelijk zijn.	3-6-2024	4	Toevoegen	Netwerken
Een klein zomercafeetje met terras en verhuur van bootjes aan het water. Beschut tussen de bomen, het gras onder je voeten. Met fijne taartjes, borrelkaart en een lage kade waar je met je voeten in het water kan zitten of voor een uurtje een roeibootje kan huren, inclusief picknick. Hoe fijn is dat!	2-6-204	4	Toevoegen	Occupatie
Vroeger: levendigheid, ontmoeting, rustig verkeer Nu, houden: de mooie groene walkanten, ontspanning, groen veranderen: autoweg, fietspaden maken, wandelpaden, auto te gast	31-5-2024	10	Terugbrengen, behoude	Landschap, netwerken
Auto's eruit Geen nieuwe parkeergarage bij het provinciehuis maximaal ruimte voor voetgangers en fietsen, dus asfalt er stenen er uit. Veel groen en gratis kunnen verblijven bermen veel wilder en vrijer, alles minder netjes want fijn voor vogels en andere dieren tram van station via singel naar bv Isala. Diezerpoort terugbouwen :)	31-5-2024	7	Toevoegen	Netwerken, landschap
Een autoluwe stadskern vind ik een mooi en wenselijk plan. Een autoloze stad binnen de gracht ben ik fel op tegen. Ik woon zelf aan de binnenkant van de gracht met een tuin aan de gracht. Het mooiste plekje v Zwolle zeg ik altijd. Een voorwaarde om het wonen aantrekkelijk te houden is de mogelijkheid van parkeren in je eigen straat. Zeker gezien de prijskaartjes van deze huizen, is dat een voorwaarde. Daarnaast wordt een autoloze stadskern onaantrekkelijk voor ondernemers. De stad wordt minder goed bereikbaar en daardoor minder aantrekkelijk voor zowel de ondernemer zelf als voor winkelende bezoekers als ze hun auto te ver weg moeten parkeren. Ondernemer zal bij zijn eigen bedrijf willen kunnen komen en kunnen laden en lossen is ook belangrijk. Let wel geen betaalplekken meer binnen de gracht, vind ik een goed plan.	31-5-2024	19	Toevoegen	Netwerken

Zwolle heeft een fantastisch mooie gracht maar waar zijn de terrasen aan het water? Helaas grenst de binnenstad niet aan het water zoals andere hanzesteden als Deventer en Kampen. Gelukkig heeft Zwolle wel een mooie stadsgracht waar veel gebruik van wordt gemaak in de zomer. Horeca met terras zou hier perfect tot zijn recht zou komen. Zwolle heeft maar enkele terrassen die direct aan het water grenzen ondanks de hoeveelheid water. Locaties waar je heerlijk in de namiddag en avond nog van een hapje of drankje in het zonnetjes, direct aan het water zou kunnen genieten zouden bv de Thorbeckegracht, het Blekerswegje, Burgemeester Drijbersingel of de Nijkerkenbolwerk kunnen zijn. Op de plekken met veel ruimte zou je kunnen denken aan een Paviljoen met veel glas die wat betreft achitectuur aansluit op de Spiegel of Paviljoen de wezenlanden en met een panoramische organische vorm langs het water met veel glas en vlonders, houten paden slingerend langs de oever van het water met aansluitend een lange aanlegsteiger waar bootjes kunnen aanmeren. Dit i.c.m. veel groen en een gelaagd terras. Het succes van de horeca met terras, hangt ook samen, met hoeveel avonduren zon je hier nog op het terras opvangt en hoe veel geluid er van verkeer is.	7-6-2024	7	Toevoegen	Occupatie
Heb eigenlijk teveel ideeën, en ik snap dat de kosten van een aantal dingen waarschijnlijk te hoog zijn voor het huidige idee. Toch hoop ik dat het opbrengen van deze ideeën ook in toekomstige plannen meegewogen kunnen worden. - Openbare toiletten rondom de singel, met groene daken. - Meer maar kleinere parkeer garages op strategische plekken rondom de singel. En borden om aan te geven waar ze zijn en hoeveel plek er nog is. - Singel autoluw maken, maar zorg dan wel dat er parkeergarages op de aanvoerroutes zitten, en maak deze altijd ondergronds. (eventueel met waterberging optie) - Speel Fonteinen en speel plekken met water. - Trappen die het water in lopen om meer verbinding met het water te creëren. - Aanlegplekken voor een paar uur voor kano's en kleine jachten. - Inheemse planten en bomen gebruiken met naambordjes (eventueel een botanisch karakter). - Terugbrengen vesting elementen waar mogelijk. - Zo min mogelijk oude bomen kappen om die projecten te voltooien. - Drijvend terras/restaurant met aanlegplekken. - Waar mogelijk oude bruggen met architectonische waarde herstellen, of met de eisen van deze tijd geïntegreerd. - De Willemsvaart en eventueel andere wateren (grote en kleine A en nieuwe vecht) herstellen of beter integreren in de huidige infrastructuur. (lees meer toegankelijk) - Schaduw een grotere rol laten spelen i.v.m. hitte stres in de zomer. - Aanpassingen onder bruggen, mocht er toch een koude winter zijn dat er sneller geschaatst kan worden. - Water verbinding met het Wezenlanden park voor kleine bootjes. - Aangewezen plek waar gezwommen kan worden. - Tram rond de singel, of een watertaxi. - En open podium waar optredens gehouden kunnen worden of kleinschalige sport evenementen. Mocht er nog vragen zijn over bepaalde ideeën mail gerust	6-6-2024	35	Toevoegen	Landschap, Occupatie,
Gebruik de gracht als parkeerplaats voor auto's en fietsen. Cassions laten zinken,net zoals de metro en dan later er weer water overheen. Dit scheelte heel veel ruimte en deze benutten voor groen en bankjes.	6-6-2024	9	Toevoegen	Netwerken
nspiratie uit de wijk Las Condes in Santiago, Chili en Noorderplatsoen, Groningen. Idee: bewegen chillen, spelletjes spelen en BBQen. Plekken om te sporten, denk aan Calisthenics maar ook voor minder gevorderden. Sporten gaat duurder worden dus het lijkt mij belangrijk om gratis mogelijkheden aan te bieden. Wensen Veel groen waar je kan liggen, een boekje lezen of met een groep een drankje doen. Dit bestaat al met een klein strookje, maar kan op meer (aaneengesloten) plekken. een voorbeeld is het Noorderplatsoen in Groningen => een ruimer opgezette ontmoetingsplek Calisthenics park inclusief apparatuur voor door oudere mensen gebruikt kan worden Ruimte voor historie: oude kannonnen e.d. op basis van wat de geschiedenis is. Vertel het verhaal van Léo Major. Hoogteverschillen: voor dynamiek tijdens een wandeling of hardloopsessie (zoals Noorderplatsoen) Picknicktafels en BBQ plekken: Denk hierbij ook aan overdekte pegola's zodat weer minder een issue is. En spellen zoals tafeltennis. Om overlast te voorkomen zou dit op een locatie moeten kunnen komen wat kan worden gesloten in late uren. Toiletgebouwen (vergrendelbaar in late tijdstippen) uniforme 'oude' Nederlandse architectuur stijl met bijvoorbeeld oude lantarenpalen en bankjes rondom de singel. Moderne architectuur verveelt en zie je overal in de wereld terug autoluw en waar toepasbaar enkel toegang voor bussen - wel genoeg ruimte voor fietsers	6-6-2024	8	Toevoegen	Occupatie, landschap
Ben sinds een jaar Zwollenaar, ik vind Zwolle een mooie, fijne stad, de Stadskamers vind ik erg prettig. . Wat ik mis dat zijn plekken buiten waar inwoners samen kunnen komen, gezellig samen zitten, een spelletje spelen, een activiteit doen. In mijn vorige woonplaats, Steenwijk, zijn bijvoorbeeld groepjes bankjes waar mensen kunnen samenkomen, vooral senioren maken daar gebruik van, er is een sportpark waar gratis gefitnesst kan worden, bewegingsactiviteiten voor kinderen en jongeren. Wat mij opvalt is dat er in Zwolle heel weinig bankjes, zitjes, in de schaduw zijn, je zit in de zomer vrijwel overal in de volle zon. Wat meer schaduwplekken zou fijn zijn, extra bomen zijn goed voor het klimaat en de luchtkwaliteit. Wat ik ook mis dat zijn voldoende openbare toiletten. Dat zou ook geen overbodige luxe zijn in dit plan. En fonteintjes om water te drinken. Helaas kunnen deze ideeën en andere, ook weer overlast veroorzaken door daklozen, jongeren. Misschien zouden deze plekken bewaakt kunnen worden of afgesloten in avond en nacht.	3-6-2024		Occupatie, landschap	

	Ingebrachte Ideeen 17 juli 2024	Tijdlagen	Themalage
1	Paviljoen voor muziek	Toevoegen	occupatie
2	Sportplekken	Toevoegen	occupatie
3	Ruimte voor workshops	Toevoegen	occupatie
4	Makkelijke plekken om water in te komen	Toevoegen	landschap
5	Meer cultuur	Toevoegen	occupatie
6	Bushalte behouden	Toevoegen	netwerken
7	Bereikbaarheid Assendorpstraat	Toevoegen	netwerken
8	Meer fietsenstallingen (bewaakt)	Toevoegen	netwerken
9	Moet leuker worden om op de fiets de stad in te gaan	Toevoegen	netwerken
10	Hoe eerder hoe beter!		
11	Een fietsroute door de binnenstad (geen auto's + pendelbus)	Toevoegen	netwerken
12	Parkeerplaatsen behouden zodat het toegankelijk blijft	Toevoegen	netwerken
13	Auto's in de binnenstad laten parkeren	Toevoegen	netwerken
14	Meer terassen langs de Singel	Toevoegen	occupatie
15	Water terug in de binnenstad op de Melkmarkt	Toevoegen	landschap
16	Meer groen	Toevoegen	landschap
17	Meer prullenbakken	Toevoegen	
18	Meer bankjes	Toevoegen	occupatie
19	Winkels van buiten centrum naar binnen satd halen	Toevoegen	occupatie
20	samenwerking Hasselt en Kampen. Regio	Toevoegen	occupatie
21	Recreateie op het water (boottochten)	Toevoegen	occupatie
22	Geen fietsen in de binnenstad	Toevoegen	netwerken
23	Fietsenstalling (Gratis) aan de kant van de binnenstad	Toevoegen	netwerken
24	Meer boekenwinkels	Toevoegen	occupatie
25	Meer afkappingen	Toevoegen	
26	Bomen in bakken bij Artez? mooier maken	Toevoegen	landschap
27	Vintage markt in Zwolle	Toevoegen	occupatie
28	Gezellige 'dorpssfeer' behouden	Toevoegen	occupatie
29	Rookvrije binnenstad	Toevoegen	
30	Minder verkeer en fietsen in de binnenstad	Toevoegen	netwerken

	Ingebrachte Ideeen inloopevent 21 juni 2024	Tijdlagen	Themalafgen
1	Toegankelijkheid tot water	Toevoegen	netwerken
2	afval bakken buitenkant (nieuwe locatie) Graag en verdelen, geen 6 naast elkaar	Toevoegen	
3	Aandacht voor kindspeeltuinen en plek voor vuurwerk	Toevoegen	occupatie
4	Kansen voor biodiversiteit in de stad. Na.v. fietsexcursie Piet Bremer	Toevoegen	landschap
5	Kerkbrug is te druk met fietsers in de spits en soms daar buiten	Toevoegen	netwerken
6	Ruimte voor (hond) lopen en fietsen	Toevoegen	netwerken
7	Drempels plaatsen	Toevoegen	netwerken
8	Bushaltes weg van de rijbaan	Herstellen	netwerken
9	Spelen / verblijven kinderen (speelplekken in de stad)	Toevoegen	occupatie
10	Otter weer plaatsen laat in de gracht	Toevoegen	landschap
11	Meer plantengroei stimuleren zoals bij het gebouw waar de mediamarkt is	Toevoegen	landschap
12	Schommels in de binnenstad	Toevoegen	occupatie
13	Meer ijs gratis	Toevoegen	occupatie
14	Zorg dat beweegbare bruggen beweegbaar blijven na vervanging	Toevoegen	netwerken
15	Brug kraambolwerk / Route over eiland willen we niet	Behouden	netwerken
16	30 km zone	Toevoegen	netwerken
17	Fietsen en wandelen op (veilig) auto secundair	Toevoegen	netwerken
18	Pollers. Binnenstadbewoners wel erdoor. Verder sluiten voor verkeer.	Toevoegen	netwerken
19	Groen behouden. Oude bomen mogen niet weg.	Toevoegen	landschap
20	Meer grasvelden om te chillen langs het water	Toevoegen	landschap
21	Meer groen op de brede bruggen maken. Zijn zo breed dat daar ruimte is	Toevoegen	landschap
22	Ruimte en groen langs de Singel.	Behouden	landschap
23	Denk aan de bewoners, die Zwolle ook graag wil (behouden) in en rond de binnenstad		
24	Recreatie / verblijven aan het water	Toevoegen	landschap
25	Meer vergroenen voor de Sassenpoort. (hoeft niet in één geheel) bv strook tegen poort.	Toevoegen	landschap
26	Veiligheidsas .. Of meer zicht bij stuk stadsmuur. lets om het te laten zien. Festival langs al deze punten. Ook voor jongeren interessant maken	Toevoegen	occupatie
27	Verhalen van vroeger laten zien.	Herstellen	landschap & occupati
28	Modern nieuw en geschidenis verwerven	Herstellen	landschap & occupati
29	Zoveel mogelijk groene leefruimte erbij winnen	Toevoegen	landschap
30	Adem, geniet en beweegruimte. Deels door ecoloische woorden. 'sier/kleur/geur'.	Toevoegen	landschap
31	Voor alle leeftijdsgroepen: kinderen speelgebieden / Jongeren hangplek/sport. Picnick	Toevoegen	occupatie
32	Minder autovereker langs de singel en geen zwaar verkeer	Toevoegen	netwerken
33	Route voor lopen/hardlopen, met klimrek / fitness / cablestics om zoveel honders meter	Toevoegen	occupatie
34	Zitbankjes langs de stadsgracht / buitenzijde. Uitzicht op gracht en overzijde groenzone.	Toevoegen	occupatie
35	Binnenstad bewoners morgen wel door bussluis bij kerkbrugje om stad in en uit te komen. Scheelt verkeersdrukte op de Singel	Toevoegen	netwerken
36	Meer kaasboeren		

Ingebrachte Ideeen Stadshart informatiemarkt 4 juni	Tijdlagen	Themlagen
deel (tendem)fietsen om mensen op te halen	Toevoegen	netwerken
houd rekening met keuze bestrating - kleine tegels gaan snel stuk	Toevoegen	landschap
extra brug	Toevoegen	netwerken
meer reuring en leven op het water, bijvoorbeeld door bootverhuur	Toevoegen	occupatie
alleen inheemse plantensoorten op de Singel toevoegen	Toevoegen	landschap
bouwstijl die bij de binnenstad past & veel groen	Toevoegen & behouden	landschap
dakparken realiseren bij hoogbouw	Toevoegen	landschap
de waterkant tegenover de Fundatie is nu erg stijl, kan die afgevlakt worden?	Toevoegen	landschap
Meer openbare toiletten	Toevoegen	landschap
geen vervuilende en luidruchtige brommers meer toelaten op kerkbrugje	Herstellen	netwerken
meer bootjes op de singel, maar dan wel restricties op geluid en handhaving op overlast.	Toevoegen	occupatie
waterkwaliteit verbeteren. Zorgen dat we erin kunnen zwemmen. De kwaliteit van het water aangeven door middel van een groene of rode vlag	Toevoegen	landschap
waar auto's weggaan plek voor groen, plantjes en recreatie maken	Toevoegen	landschap
maak er een parkachtig gebied van	Toevoegen	landschap
transferium - pendelbusjes van de verkeerhubs naar de binnenstad	Toevoegen	netwerken
creëer een afgesloten plek op de Singel waar mensen veilig kunnen zwemmen	Toevoegen	occupatie
plekken voor het stallen van (fietsen) voor bewoners zonder parkeervergunning	Toevoegen	landschap
gelegenheid bieden voor het laden en lossen van leveranciers in de binnenstad (indien autovrij)	Toevoegen	netwerken
langs het water op de singel mag het vlonder voor boten breed worden doorgetrokken	Toevoegen	landschap
minder auto's in de stad, parkeren buiten de singel.	Toevoegen	netwerken
parken met meer bankjes en afvalbakken	Toevoegen	occupatie
Maak bij het de Sassenpoort een plek/vlonder voor het te water laten van kano's/kayakken	Toevoegen	occupatie
Rekening houden met dieren en insecten: denk aan voldoende rust - en nestelplekken	Toevoegen	landschap
Oude bomen van formaat	Behouden	landschap
Vergunninghoudersplekken op bolwerk Eekwal behouden	behouden	landschap
parkeren voor vergunninghouders moet behouden blijven	behouden	netwerken
stadstrand mag blijven maar in een andere vorm. Meer een echt strand met aflopende kade	Behouden & Toevoegen	occupatie
toegang voor toeristen op de Eekwal, belangrijk voor het toerisme en daarmee de economie van de stadd	Behouden	occupatie
verlaagde kade bij Cafe het Beugeltje (lag vroeger direct aan de gracht)	Herstellen & behouden	landschap
geen barbacue boten meer op de Singel, zorgt voor overlast	Herstellen	occupatie
geen auto meer op de Singel	Herstellen	netwerken
historische schepen naar Zwolle - terugbrengen van de historische haven	Herstellen	landschap
terugbrengen van het water en de brug in de p. Emmawijk	Herstellen	landschap
terugbrengen en behouden van de historische gebouwen	Herstellen & behouden	landschap
historisch aanzicht van de Thorbeckegracht	Herstellen	landschap
Groene zones	Herstellen	landschap

8.7 Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Halve marathon

Participatiemoment voor project ‘Singel van Zwolle’ – Halve marathon, 8 juni 2024
Zaterdag 8 juni was het eerste moment waarop we de stad zijn ingegaan om Zwollenaren en bezoekers te informeren over het (participatie)proces rondom de Singel van Zwolle. We stonden langs de route van de halve marathon en de 4 Engelse mijlen met onze kaart van de Singel en de oproep “Deel jouw droom voor de singel van Zwolle! Hoewel de aandacht van de Zwollenaren en bezoekers logischerwijs voornamelijk gevestigd was op alle renners, is het toch gelukt om met bijna 50 Zwollenaren in gesprek te gaan. We stelden hen de volgende vragen:

4. Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?
5. Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?
6. Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?
   Én
7. Heeft u nog andere ideeën, wensen of zorgen over het project ‘Singel van Zwolle’?

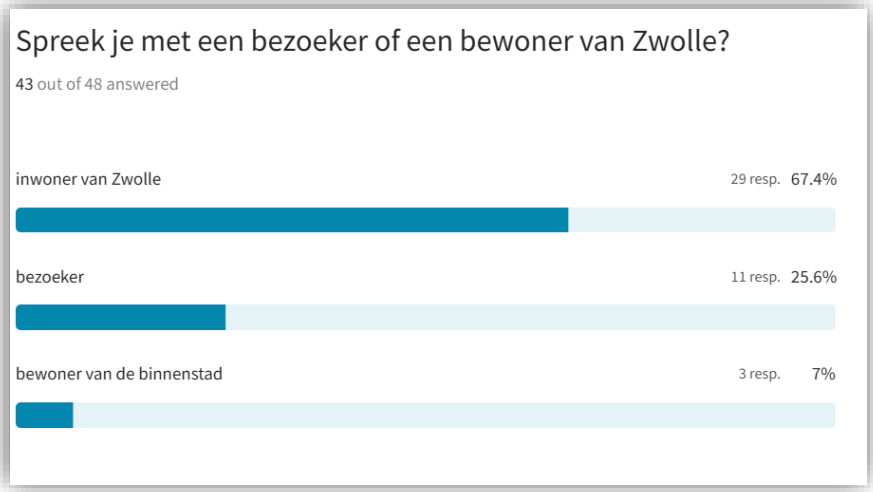
Dit verslag biedt inzicht in de reacties die we hebben opgehaald en schetst een beeld van de mensen die we hebben gesproken (op basis van leeftijd en of ze inwoner/bezoeker van Zwolle zijn).

Statistieken:
Leeftijden:

Verhouding inwoners/bezoekers:

Het Droombeeld van de Singel van Zwolle
….volgens de inwoners en bezoekers van Zwolle die we tijdens de halve marathon gesproken hebben.

Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?

1. Landschap

8. Groen: Respondenten willen de vele parken, tuinen en bomenrijen terugzien die de Singel vroeger sierden.
9. Bebouwing: Sommigen wijzen op het verval van bepaalde gebouwen en pleiten voor restauratie.
10. Water: De schone en natuurlijke grachten van vroeger worden gemist.

2. Netwerken

- Verkeersinfrastructuur: Oude voetpaden en bruggen met historische uitstraling zijn gewenst. Meer ruimte voor de fietsers, maar de fietser niet altijd voorrang geven.
- Watergerelateerde infrastructuur: Vroegere steigers en aanlegplaatsen voor boten worden gemist.

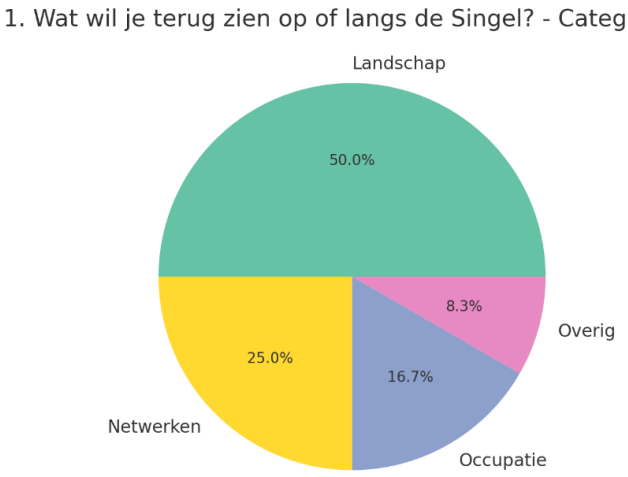
3. Occupatie

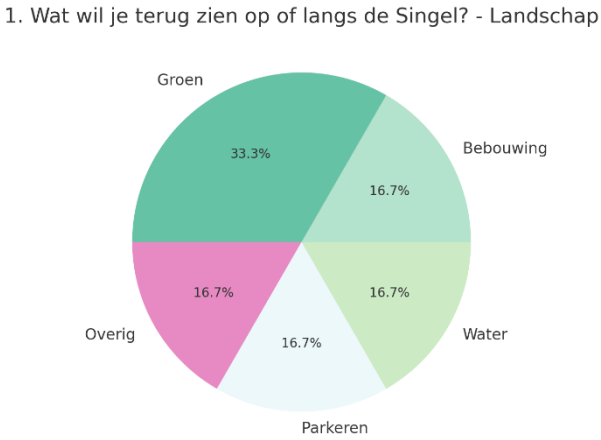
- Recreatieve voorzieningen: Speeltuinen en sportvelden die vroeger populair waren, willen mensen terugzien.
- Culturele activiteiten: Historische evenementen en voorstellingen langs de Singel worden gemist.
- Evenementen: Grote gemeenschapsevenementen van vroeger zouden de gemeenschapszin kunnen herstellen.

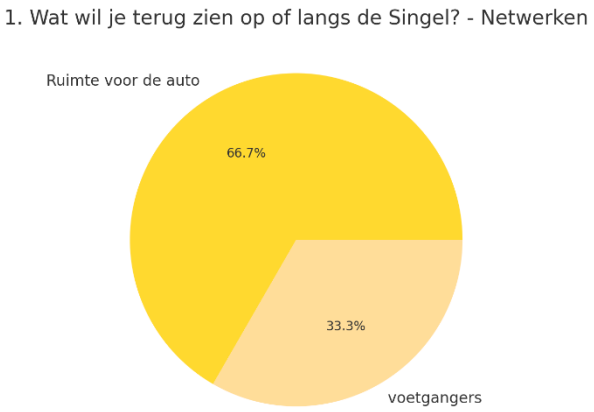
Wat nog meer benoemd werd…..

- Veiligheid en Welzijn: Respondenten herinneren zich een gevoel van veiligheid en welzijn dat nu minder lijkt te zijn en willen dat gevoel terug.
- **Rust en Sfeer:** Respondenten missen de rust en stilte die vroeger aanwezig waren.

De reacties in beeld:

Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?

1. Landschap

- Groen: De mooie bomen, parken, en groenvoorzieningen worden vaak genoemd als waardevolle elementen die behouden moeten blijven.
- Esthetiek: Het behouden van het karakter van Zwolle, inclusief oude gebouwen en de esthetiek van het groen, wordt als belangrijk beschouwd.
- Watergelegenheden: Toegang tot water, inclusief bruggen en wateractiviteiten zoals bootjes, wordt gewaardeerd.

2. Netwerken

- Toegankelijkheid: De bereikbaarheid, zowel voor auto's als fietsen, en de goede toegankelijkheid worden gewaardeerd.
- Watergerelateerde infrastructuur: De toegankelijkheid van water voor activiteiten zoals varen en watersport wordt genoemd.

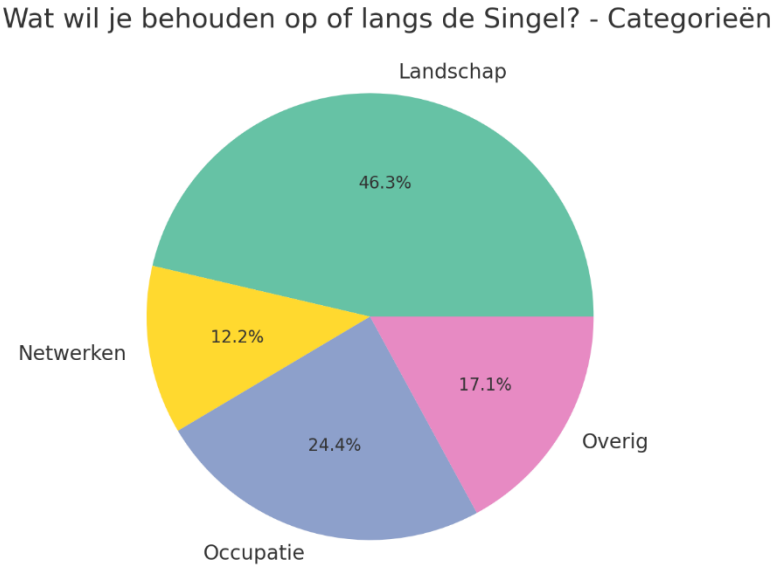
3. Occupatie

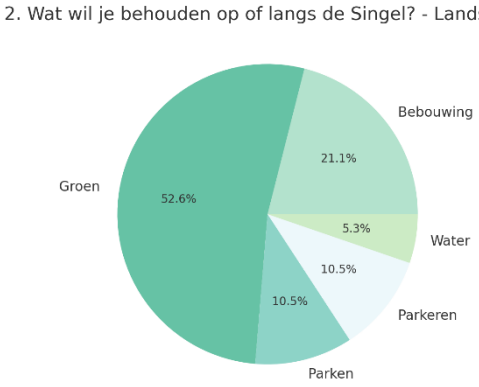
- Recreatieve voorzieningen: Speeltuinen, voetbalvelden, en ontmoetingsplekken voor gemengde groepen worden genoemd als belangrijk om te behouden.
- Culturele activiteiten: De gezellige sfeer en de kleinschalige, dorpse gezelligheid worden gewaardeerd en moeten behouden blijven.
- Economische activiteiten: De aantrekkelijkheid en bruikbaarheid van het centrum, inclusief winkels en de oude sfeer, worden als belangrijk beschouwd.

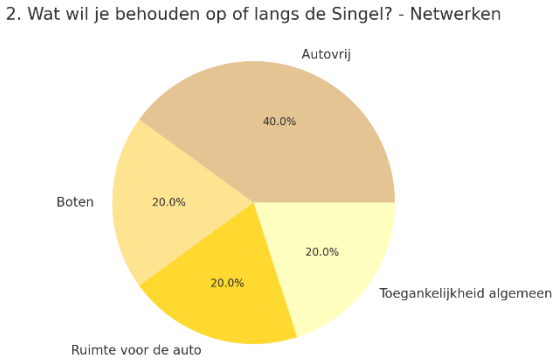
Wat nog meer benoemd werd…..

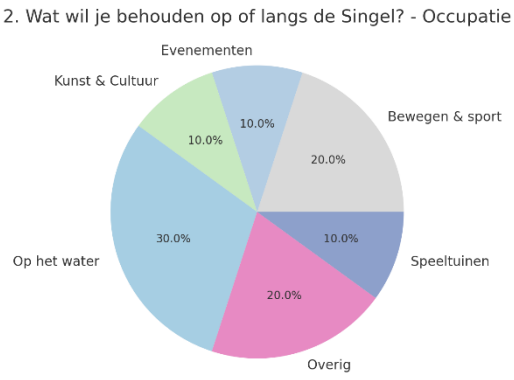
- Veiligheid en Welzijn: Het gevoel van veiligheid en welzijn, inclusief goed onderhoud en regelmatige opknapbeurten, wordt genoemd als belangrijk om te behouden.

De reacties in beeld:

Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?

1. Landschap

- Groen: Meer parkjes, groenvoorzieningen, en planten om de omgeving minder grauw te maken.
- Esthetiek: Een mooi kunstwerk aan de gracht waar je bij kunt zitten, meer eilandjes in de grachten, en meer kleur door plantjes.

2. Netwerken

- Verkeersinfrastructuur: Meer fietsparkeerplekken en overdekte bewaakte parkeerplaatsen. Drempels en verkeersmaatregelen om de snelheid van auto's te verminderen. Meer bruggen voor voetgangers en fietsers. Tot slot is er ook behoefte aan meer autoparkeerplekken, ook voor minder valide personen.
- Toegankelijkheid: Betere toegankelijkheid voor mensen die moeilijk ter been zijn, inclusief hulpmiddelen voor mensen met een beperking.
- Watergerelateerde infrastructuur: Meer steigers en ligplaatsen, ook om te vissen. Borden die aangeven of het veilig is om te zwemmen in de zomer. Afgebakende stukken water waar boten niet hard varen, om veilig te kunnen zwemmen of suppen.

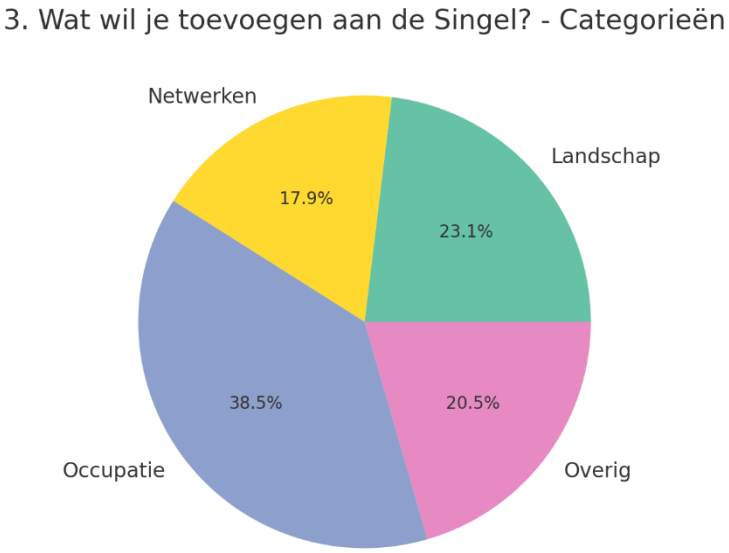
3. Occupatie

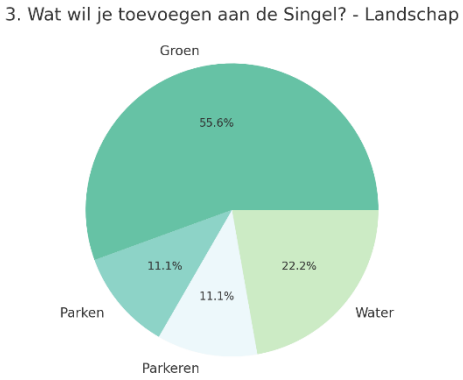
- Recreatieve voorzieningen: Meer speelplekken voor kinderen, voetbalvelden, en buiten sportmogelijkheden.
- Culturele activiteiten: Een paviljoen voor yoga, danslessen, en andere groepsactiviteiten.
- Economische activiteiten: Meer terrassen langs de gracht en horecagelegenheden. Buurtcafés en ontmoetingsplekken.Meer starterswoningen en groepsuitjes voor jongvolwassenen.
- Evenementen: Respondenten willen meer muziekactiviteiten zoals grachtenconcerten en evenementen gericht op ouderen. Er is ook een wens om de kermis terug te brengen naar de binnenstad.

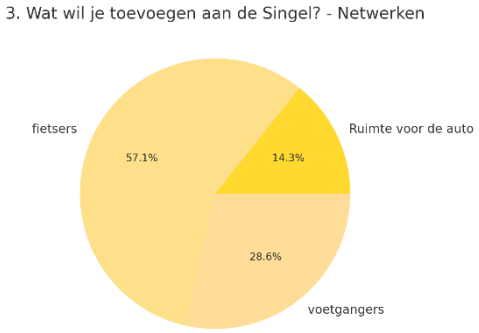
Extra Thema: Overig

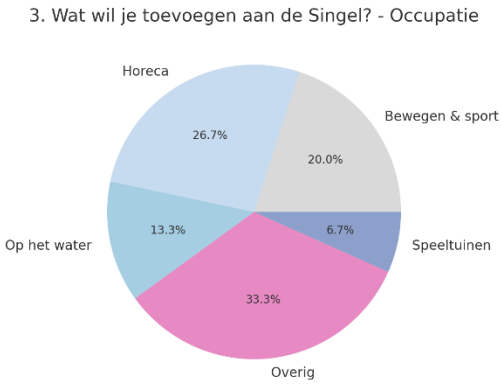
- Veiligheid en Welzijn: controle (in heel zwolle), bijvoorbeeld op drugsoverlast.
- Schone straten & onderhoud: Meer prullenbakken, betere afvalinzameling en rioolgeur bij de Singel wegwerken.

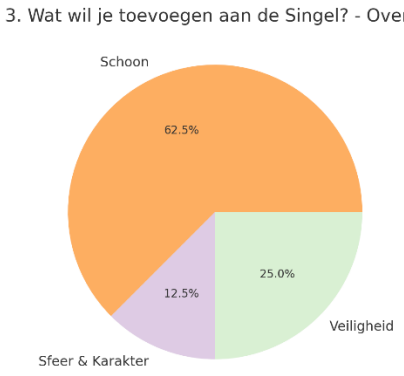
De reacties in beeld:

Heeft u nog andere ideeën, wensen en zorgen die u wilt delen over het project 'Singel van Zwolle'

- **Nieuwe bouw in oude stijl**: Respondenten waarderen nieuwe bouw in oude stijl en willen dat dit behouden blijft.
- **Ondersteuning van armoede**: Er is een oproep om meer geld te besteden aan belangrijke zaken zoals armoedebestrijding.
- **Feedback en betrokkenheid**: De feedback van de bewoners wordt gewaardeerd en men moedigt aan om hiermee door te gaan.
- **Zonnepanelen:** Er zijn zorgen over zonnepanelen in het centrum, aangezien dit mogelijk tegenstrijdig is met het duurzaamheidsbeleid.

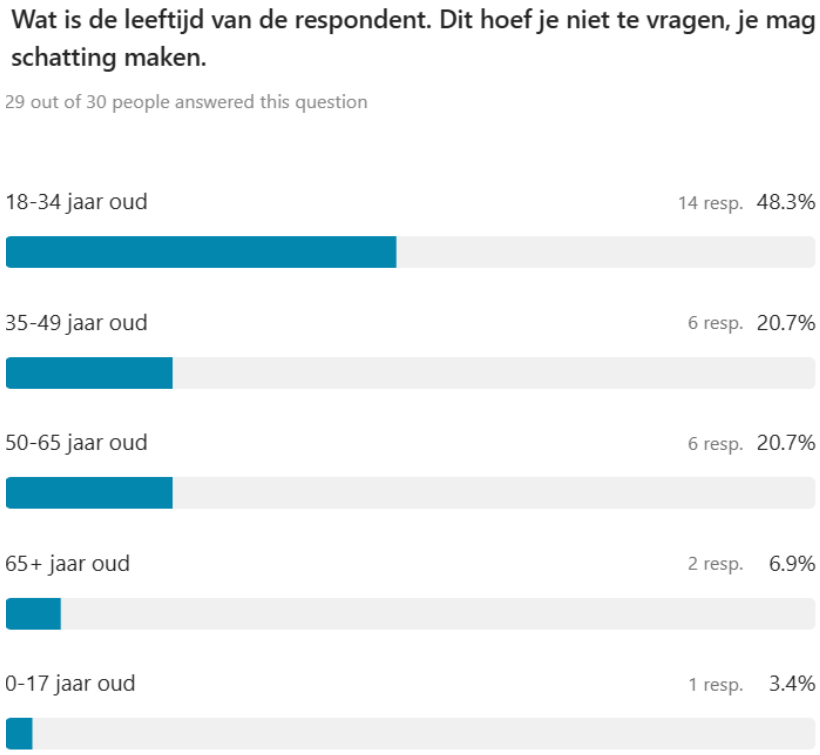
8.8 Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Zwolse Grachtenrace

Participatiemoment voor project 'Singel van Zwolle' – Zwolse grachtenrace, 15 juni 2024

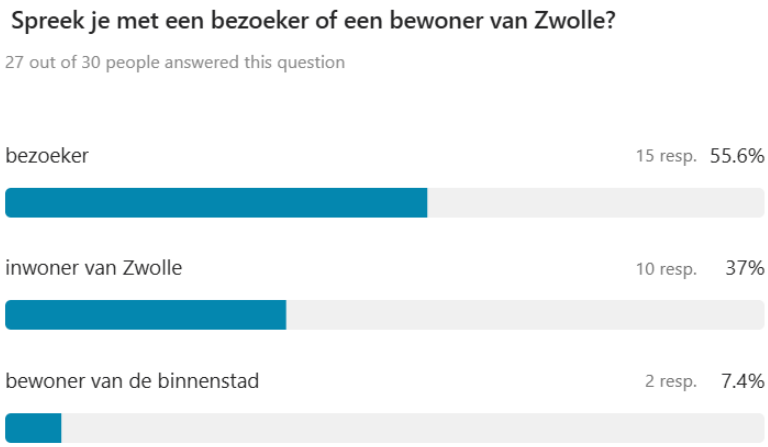
Op zaterdag 15 juni vond weer een editie plaats van de Zwolse grachtenrace. Langs de route van de race gingen twee collega's en een groep van 6 studenten in gesprek met inwoners en bezoekers van de stad. In sommige gevallen waren dit toeschouwers van de race, maar ook toevallige voorbijgangers zijn de middag aangesproken. Helaas was het erg slecht weer, waardoor het lastig was om mensen in gesprek te komen. Daarnaast was het door de regen niet mogelijk om gebruik te maken van de plattegrond waarop mensen ideeën op stickynotes konden schrijven. Uiteindelijk hebben we deze middag 30 mensen gesproken waarvan we hun ideeën en wensen hebben genoteerd. De samenvatting van deze antwoorden zijn terug te lezen in dit verslag. De diagrammen zijn een visualisatie van de onderwerpen en thema's die vaak benoemd werden in de gesprekken over de Singel.

Statistieken:

Deze staafdiagrammen geven inzicht in de leeftijden van de bewoners en bezoekers die we gesproken hebben.

Daarnaast hebben we ook bijgehouden of onze respondenten inwoner, bewoners van de binnenstad of bezoekers van Zwolle waren.

Het Droombeeld van de Singel van Zwolle
Volgens de inwoners en bezoekers van Zwolle die we tijdens de Zwolse grachtenrace gesproken hebben.

Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?

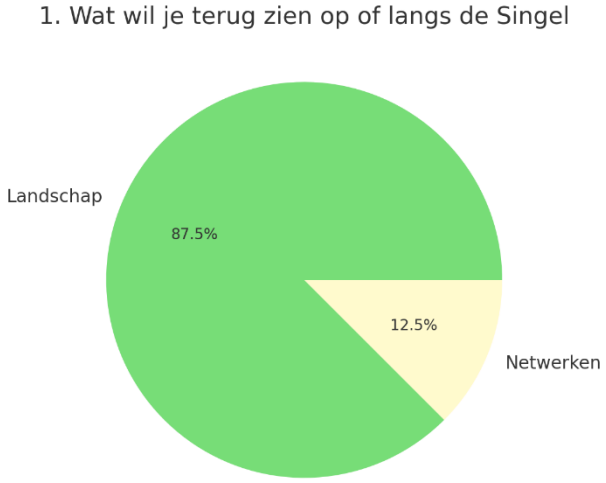
Landschap

- Groen: Respondenten waarderen het huidige groen en willen het behouden. Voorbeelden: "Er is al genoeg groen.", "Hou het groen is mooi.", "Het parkje natuur.", "Park gevoel is mooi."
- Watergelegenheden: Breng elementen zoals de "kleine A" en een vlot voor boten terug te zien.

Netwerken

- Verkeersinfrastructuur: Zorgen over de huidige hoeveelheid auto's en de grijze uitstraling van de Singel.

De reacties in beeld:

Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?

Landschap

- Groen: Respondenten waarderen het huidige groen en willen het behouden. Voorbeelden: "Mooi groen.", "Het groen.", "Zo groen houden.", "Veel groen.", "Het is al mooi hoeft niet veranderen."

- Esthetiek: Het behoud van de karakteristieke en esthetische elementen wordt gewaardeerd. Voorbeelden: "Oude gebouwen.", "Karakter behouden.", "Het is nu al heel mooi, afgelopen jaren is er al veel beter geworden.

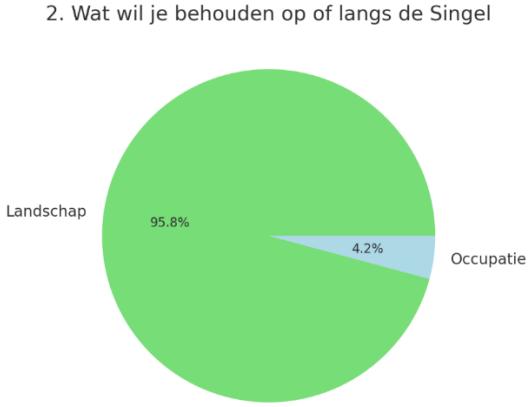
Thema 2: Netwerken

/

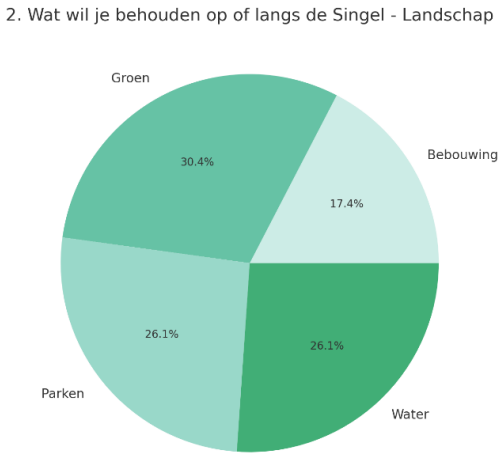
Thema 3: Occupatie

- Culturele activiteiten: Evenementen en activiteiten voor jongeren en studenten zoals "mentor over de gracht van zhtc" worden gewaardeerd.

De reacties in beeld:

:

Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?

Thema 1: Landschap

- Groen: Respondenten willen meer groen in specifieke gebieden zoals Holtenbroek en de noordkant, meer bosgebieden, en groen rond fietspaden.
- Watergelegenheden: Meer water in de stad, meer bootjes en watersportfaciliteiten, en schoon water.

Thema 2: Netwerken

- Verkeersinfrastructuur: Wensen voor een autovrije binnenstad, meer parkeerplekken buiten de stad, en betere bereikbaarheid voor bezoekers.
- Toegankelijkheid: Betere toegankelijkheid voor fietsers en voetgangers, en behoud van toegankelijkheid voor ouderen.
- Openbaar vervoer: Meer en betere parkeerplaatsen buiten de stad met een busverbinding naar de stad.

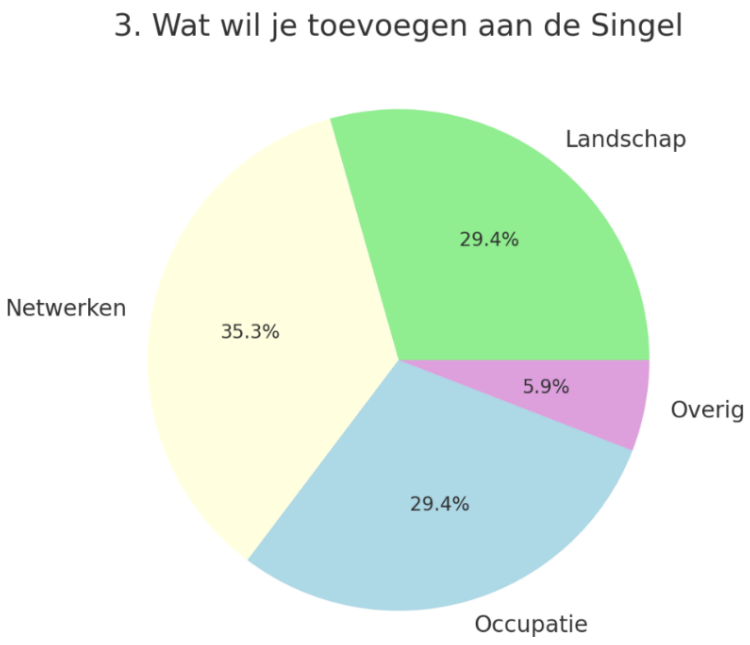
Thema 3: Occupatie

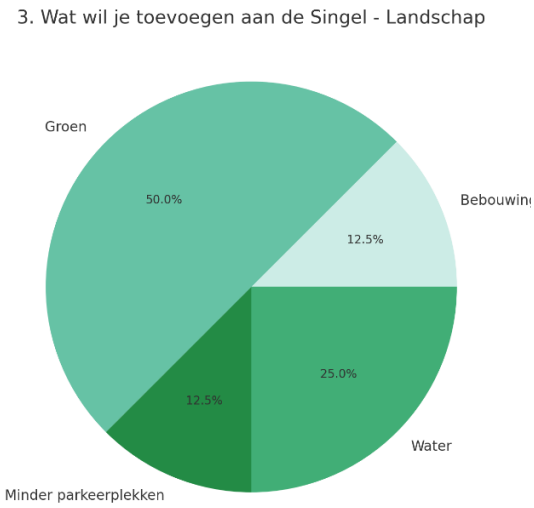
- Recreatieve voorzieningen: Meer zitplaatsen, barbecueplekken, chillplekken, sport- en spelvoorzieningen, en natuurspeeltuinen.."
- Culturele activiteiten: Meer evenementen en concerten langs de Singel. Daarnaast was er een bewoner die graag kunstinstallaties langs de Singel zou zien.
- Economische activiteiten:Meer horecagelegenheden zoals restaurantjes en paviljoentjes waar mensen muziek kunnen maken.
- Evenementen: Meer evenementen langs de Singel, zo werden concerten langs de Singel hier twee keer genoemd.
-

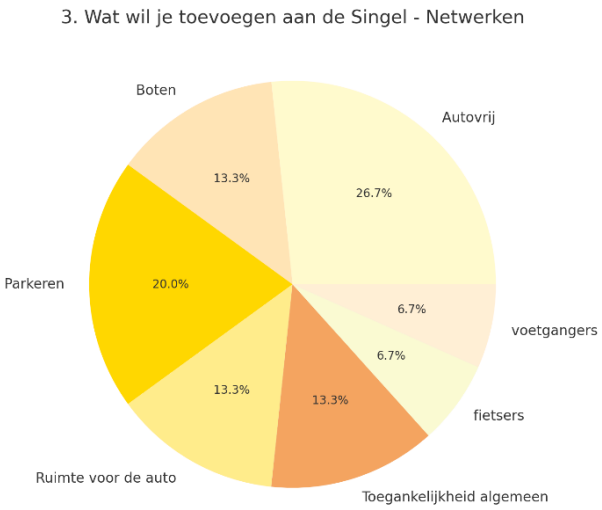
Wat er nog meer benoemd werd….

- Veiligheid en Welzijn: Meer toezicht op scooters en brommers.
- Schone straten & onderhoud: Er is behoefte aan meer prullenbakken

De reacties in beeld:

Heeft u nog andere ideeën, wensen en zorgen die u wilt delen over het project 'Singel van Zwolle'

Er werden tijdens deze middag geen grote zorgen of nieuwe ideeën gedeeld. Wel werd er op deze vraag met een paar algemene opmerkingen geantwoord.

Algemene Opmerkingen:

- Sommige respondenten zijn tevreden met de huidige situatie van de Singel en zien geen noodzaak voor veranderingen. Voorbeelden: "Zwolle is goed zoals het is.", "Dit is al mooi."
- Respondenten waarderen bijvoorbeeld gewoon de mogelijkheid om op een kleedje aan het water te zitten.
- Parkeerplekken voor motoren, deze zijn er nu te weinig in de stad.

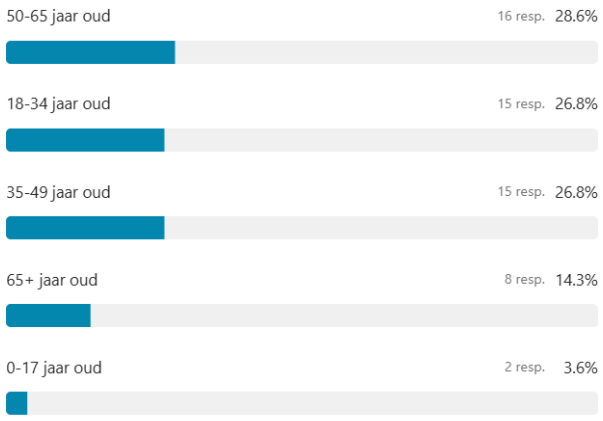
8.9 Pop-up Singel – Verslag & evaluatie City Swim

Participatiemoment voor project 'Singel van Zwolle' – City Swim, 22 juni 2024

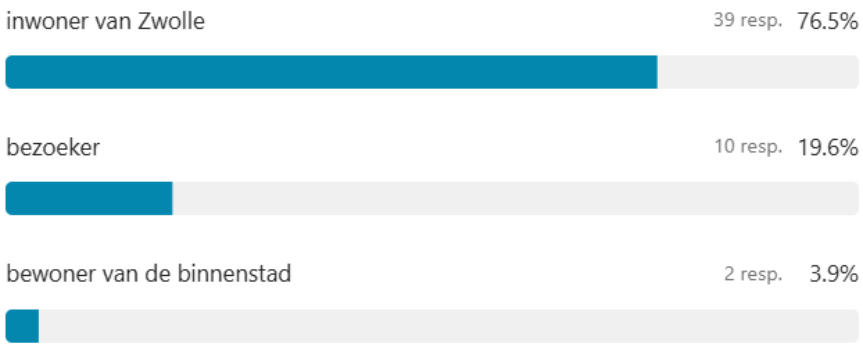
Op 22 juni vond weer een editie plaats van de City Swim Zwolle. Tijdens dit evenement stonden we met onze Pop – up Singel bakfiets op het Rodetorenplein waar de wedstrijden gestart werden. Niet alleen raakten we in gesprek met toeschouwers, toevallige voorbijgangers, maar ook met zwemmers zelf. Niet geheel toevallig werd deze dag daarom dan ook door meerdere mensen benadrukt dat de waterkwaliteit en de mogelijkheid om te zwemmen in de Singel behouden, zo niet verbeterd moet worden.
Maar daarnaast werd ook het stadsstrand als waardevolle recreatieve ruimte langs de Singel benoemd die behouden moet blijven én haalden we veel reacties rondom het groen rondom de Singel en mobiliteit en toegankelijkheid op.

Statistieken
Deze staafdiagrammen geven inzicht in de leeftijden van de bewoners en bezoekers die we gesproken hebben.

Daarnaast hebben we ook bijgehouden of onze respondenten inwoner, bewoners van de binnenstad of bezoekers van Zwolle waren.

Het Droombeeld van de Singel van Zwolle
….volgens de inwoners en bezoekers van Zwolle die we tijdens de City Swim gesproken hebben.

Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?

1. Landschap

- Groen: Enkele respondenten geven aan dat er vroeger meer groen was en dat ze dit graag terug zouden willen zien, zoals meer bomen aan de kant van het station.
- Esthetiek: De fontein wordt genoemd als een mooi element dat men graag zou willen behouden of terugzien.

2. Netwerken

- Watergerelateerde infrastructuur: Het schaatsen op de stadsgracht en de kanosteiger worden genoemd als activiteiten of faciliteiten die men graag terug zou willen zien.

3. Occupatie

- Recreatieve voorzieningen: Varen moet toegankelijk blijven. Ook wordt de ijsbaan als een leuke voorziening uit het verleden genoemd.

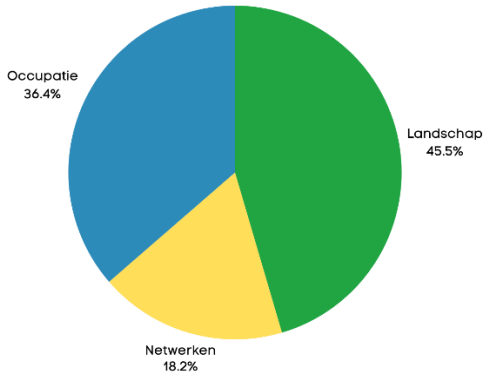
Wat er nog meer benoemd werd….

- Veiligheid en Welzijn: Minder criminele activiteiten worden genoemd als een wens om de leefbaarheid te verbeteren.
- Wonen: Er is een wens voor meer sociale woningbouw vanwege de betaalbaarheid van wonen.

Veel respondenten geven aan dat er weinig veranderd is of dat ze tevreden zijn met de huidige situatie, en enkele respondenten geven aan dat het nu mooier is dan vroeger.

De reacties in beeld

Wat betreft de verdeling van de reacties, laten de antwoorden zien dat de meerderheid van de respondenten denkt aan elementen die behoren tot het landschap en de occupatie van het gebied rondom de Singel

Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?

1. Landschap

- Groen: Het behoud van de groene zones, parken, bomen, en bloemen wordt vaak genoemd. Respondenten waarderen het groen en willen dat dit behouden blijft.
- Esthetiek: Historische elementen zoals de Sassenpoort en de schoonheid van de bestaande stadsinrichting worden gewaardeerd.

2. Netwerken

- Watergerelateerde infrastructuur: De toegang tot het water, de mogelijkheid om te varen. Dit wordt ook vaak genoemd in relatie tot de gelegenheid om langs het water te zitten, denk aan het stadsstrand (dit komt terug bij het thema occupatie).
- Verkeersinfrastructuur: Goede infrastructuur voor fietsers en voetgangers wordt gewaardeerd en moet behouden blijven.

3. Occupatie

- Recreatieve voorzieningen: Speelplekken, picknickplaatsen, en wandelpaden rond de gracht vindt men belangrijk. Vooral het stadstrand werd tijdens de Cityswim vaak benoemd als een leuke en waardevolle plek voor recreatie langs de Singel. Deze moet daarom ook behouden blijven.
- Economische activiteiten: Horecagelegenheden en terrassen langs de gracht worden als waardevol beschouwd en moeten behouden blijven.

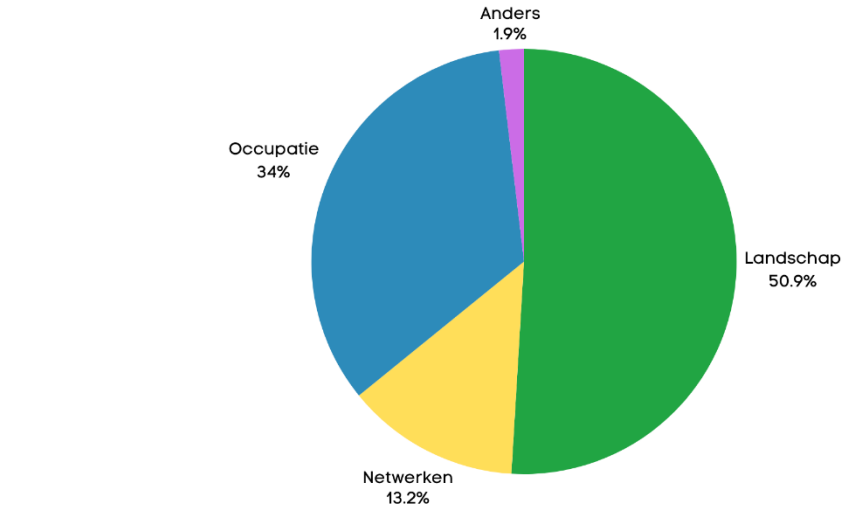
Wat er nog meer benoemd werd….

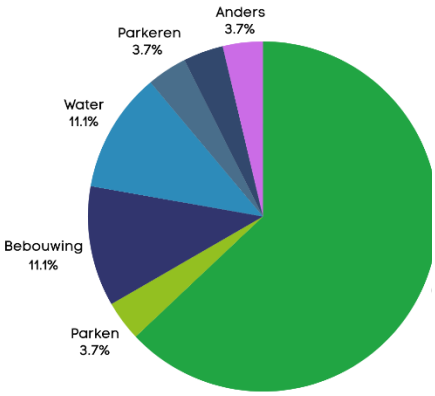
- Veiligheid en Welzijn: Het schoonhouden van de gracht en de goede bereikbaarheid en veiligheid worden als belangrijk ervaren.

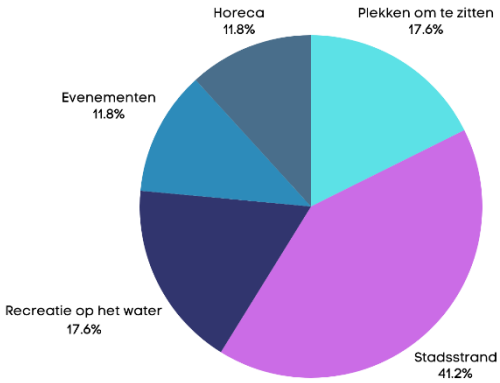
De reacties in beeld

Ook als het gaat om het behoud van specifieke elementen langs de Singel, benoemden de respondenten in relatie tot het landschap vaak het groen (of specifieker de parken), het water, de historische gebouwen en de gelegenheid om te parkeren.

Als het gaat om de ‘occupatie’ langs de Singel, werd opvallend vaak het stadsstrand benoemd als locatie die behouden moet blijven.

Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel

1. Landschap

- Groen: Ook hier werd meer groen, parkjes, bloemen, en bankjes vaak genoemd. Daarnaast gaven respondenten aan de omgeving minder grauw te willen zien en meer plekken voor schaduw te hebben.
- Water: de waterkwaliteit van het water in de Singel werd een aantal keer benoemd. Zou mooi zijn als er voor gezorgd kan worden dat men altijd veilig in de Singel kan zwemmen.

2. Netwerken

- Verkeersinfrastructuur:
    - Meer ruimte voor fietsers en voetgangers, inclusief betere en veiliger oversteekplaatsen.

  - Verkeersluw maken van de Singel, met minder auto's en het verplaatsen van parkeerplaatsen naar buiten de Singel. In het kader van parkeergelegenheden waren er echter ook bewoners die aangaven dat parkeerplekken (voor vergunninghouders) behouden moeten blijven.
  - Duidelijker bewegwijzering voor toeristen, zodat ze de stadsgracht beter kunnen verkennen.

- Watergerelateerde infrastructuur:

Betere toegang tot het water, met lagere kades en meer aanmeerplekken voor boten.

3. Occupatie

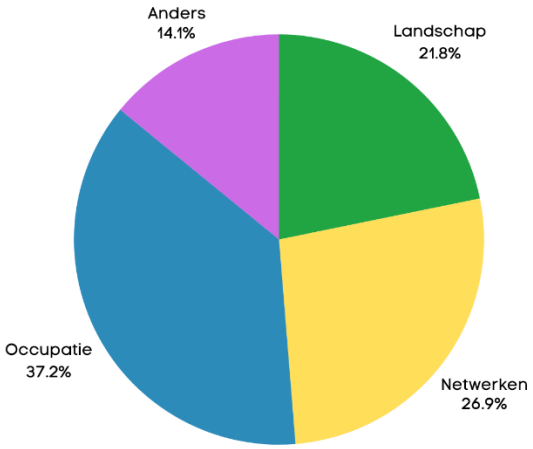
- Recreatieve voorzieningen:
  - Meer schommels en speelplekken voor kinderen en volwassenen.
  - Buiten sportmogelijkheden zoals voetbalvelden.
  - Recreatiegebieden uitbreiden, zoals bij park Sassenpoort en een paviljoen bij het water voor activiteiten zoals yoga en dans.
  - Meer zitplekken (bankjes) rondom en op de gracht, en openbare toiletten.
  - Faciliteiten voor watersporten, zoals een zwembad in de gracht en het creëren van een lage kade of apart aanmeersteiger voor kano's en kayakken.
- **Economische activiteiten:**
  - Meer horecagelegenheden en terrassen langs de gracht.
  - Evenementen zoals de City Swim en live muziek.
  - Winkelruimtes vullen om leegstand te verminderen, en betaalbare kledingwinkels toevoegen.

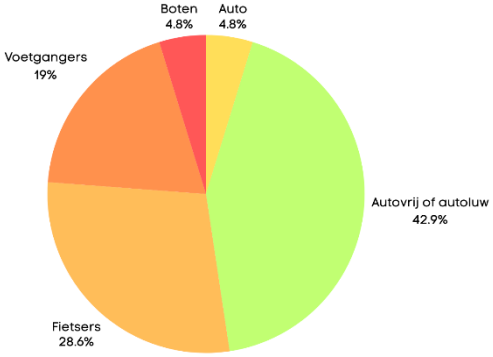
Wat er nog meer benoemd werd….

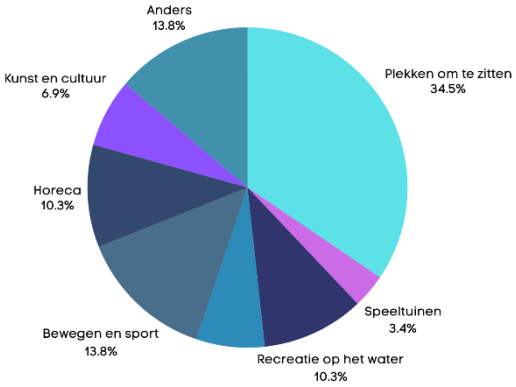
  - Het plaatsen van extra afvalbakken wordt door bewoners en bezoekers vaker benoemd als wens voor de Singel.
  - Handhaving op hangjongeren en (drugs)criminaliteit. Dit wordt vaak benoemd in relatie tot de wens om meer speelplekken en parken rondom de Singel te creëren. De keerzijde is echter dat bewoners vrezen voor onveiligheid en criminaliteit op deze plekken.

De reacties in beeld

In onderstaande diagrammen is duidelijk terug te zien dat we deze dag veel verschillende reacties kregen in relatie tot occupatie. Daarnaast laat de diagram van over netwerken zien dat de meerderheid droom over een Singel waar voetgangers en fietsers de ruimte krijgen en er gezorgd wordt een autoluwe of zelfs autovrije zone.

Heeft u nog andere ideeën, wensen en zorgen die u wilt delen over het project 'Singel van Zwolle'

In het kader van kunst, cultuur en sport werden de volgend ideeën gedeeld:

- Het idee om een plek te creëren waar mensen door of op de stadsmuur kunnen lopen wordt genoemd.
- Meer kleinschalige evenementen, uitbreiding van het stadspark, en een openluchttheater worden genoemd

Rondom verkeersveiligheid kregen we de volgende reacties

- Het kruispunt bij Thomas a Kempis en de Jufferenwal worden als gevaarlijk ervaren vanwege te hard rijdende auto's. Deze respondenten willen meer bochten en bomen om de snelheid van auto's te remmen, vooral bij de Thomas a Kempisstraat.
- Beter verlichte voetpaden en bredere stoepen, zoals op de Dierzerkade.

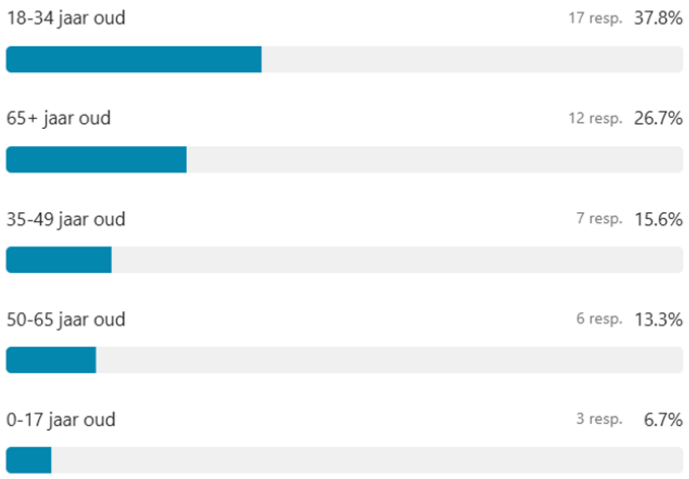
Toegankelijk

- Andere bewoners benadrukten het belang dat de Singel en de binnenstad toegankelijk blijft voor mensen die slecht ter been zijn, de mobiliteitsbehoeften mogen niet over het hoofd worden ziet.

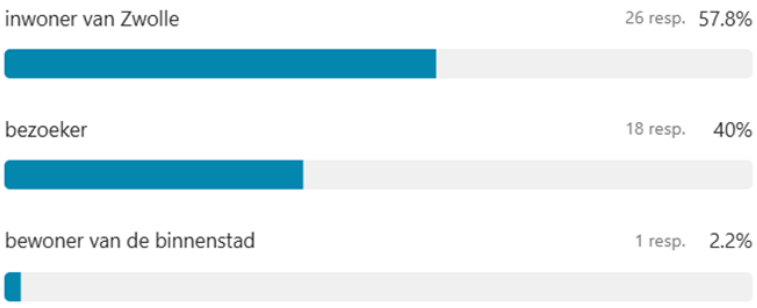
8.10 Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Blauwvingerdag, 3 juli 2024

Ook tijdens de Blauwvingerdagen stonden we op de markt met de Pop-up Singel. Helaas was het deze eerste Blauwvingerdag van het jaar niet zo'n mooi weer en heeft het de hele ochtend geregend. Desalniettemin waren er relatief veel mensen op het plein van de Grote Markt te vinden. Dit evenement trok duidelijk veel bezoekers naar de stad en zorgde er ook voor dat we in vergelijking met de andere evenementen meer bezoekers gesproken hebben.

Statistieken
Deze staafdiagrammen geven inzicht in de leeftijden van de bewoners en bezoekers die we gesproken hebben.

Daarnaast hebben we ook bijgehouden of onze respondenten inwoner, bewoners van de binnenstad of bezoekers van Zwolle waren.

Het Droombeeld van de Singel van Zwolle
….volgens de inwoners en bezoekers van Zwolle die we tijdens de City Swim gesproken hebben.

Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?

1. Landschap

2. **Groen:** Enkele respondenten geven aan dat er vroeger meer groen was, wat ze graag terug zouden willen zien.
3. **Historische gebouwen:** De wens om oude gebouwen te behouden en de authenticiteit van de stad te bewaren wordt genoemd. Men wil minder nieuwbouw en meer behoud van historische elementen, zoals de leerindustrie en de molen bij de stelling.

2. Netwerken

4. **Verkeersinfrastructuur:** Er is een verlangen om minder auto's in de stad te zien, zoals in het verleden het geval was.

3. Occupatie

5. **Recreatieve voorzieningen:** De kermis in de binnenstad wordt genoemd als een evenement dat men graag terug zou willen zien.
6. **Culturele activiteiten:** Respondenten willen meer creatieve evenementen en recreatiemogelijkheden terugbrengen, vooral gericht op mensen met een kleiner budget.

Over het algemeen vonden veel respondenten deze vraag lastig te beantwoorden. De reden hiervoor was ook vaak een algemene tevredenheid over de Singel zoals die nu is, waardoor mensen niets specifieks konden benoemen om te herstellen.

Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?

1. Landschap

7. **Groen:** Het behoud van groen en parkjes wordt vaak genoemd als belangrijk. Respondenten willen dat deze groene ruimtes blijven bestaan en niet volledig worden volgebouwd met flats.
8. **Esthetiek:** De oude gebouwen en historische waarde van de stad worden zeer gewaardeerd en moeten behouden blijven.

2. Netwerken

9. **Verkeersinfrastructuur:**
    - Respondenten waarderen de mogelijkheid om met de auto, fiets, en bus door de Singel te kunnen rijden en willen dat deze bereikbaarheid behouden blijft.
    - Parkeermogelijkheden voor bewoners in het centrum worden als belangrijk beschouwd.

3. Occupatie

10. **Recreatieve voorzieningen:**
    - Terrasjes aan het water, het stadsstrand, en het organiseren van leuke activiteiten en evenementen worden als waardevol ervaren en moeten behouden blijven.

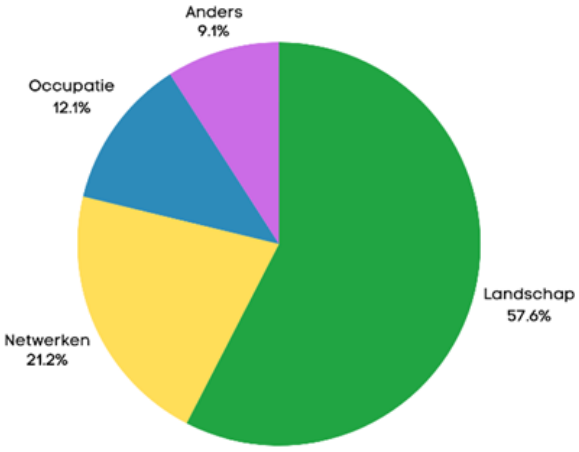
- Er is een suggestie om meer pop-up evenementen en activiteiten aan de gracht te organiseren, zoals de succesvolle Spoorzone.

Wat er nog meer benoemd werd…..

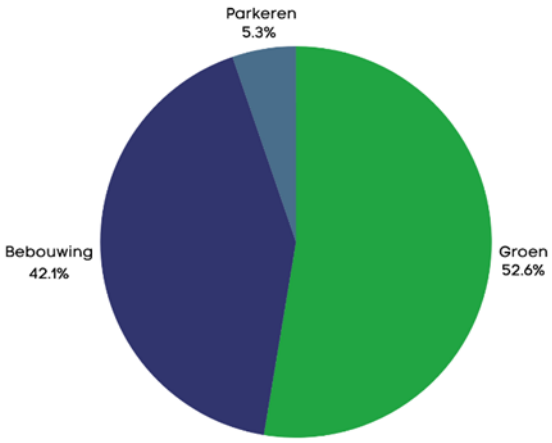
11. **Veiligheid en onderhoud**
    - Het behoud van de rustige en opgeruimde omgeving, met schoon water en goed onderhouden ruimtes, wordt gewaardeerd.

Reacties in beeld:

Verdeling van antwoorden over de themalagen

Reacties in relatie tot het thema “landschap”

Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?

Landschap

12. **Groen:** Er is een sterke vraag naar meer groen rondom de Singel, inclusief bomen, bloemen, en parken. Mensen willen minder bebouwing en meer natuur, ook langs straten zoals de Diezerstraat.

13. **Water:** Er wordt gevraagd om schoner water, vooral met betrekking tot bacteriën.
14. **Andere invulling van de Singelzone:** Respondenten willen de toevoeging van culturele elementen en decoratie, zoals meer levendigheid, cultuur, en versierde marktkraampjes.

2. Netwerken

15. **Verkeersinfrastructuur:**
    - **Auto's en parkeren:** Er zijn gemengde gevoelens over parkeren; sommigen willen minder parkeerplaatsen en meer autoluwe zones, terwijl anderen vragen om betere parkeergelegenheden, vooral voor ouderen en mensen die slecht ter been zijn.
    - **Toegankelijkheid (voor auto's):** Er is ook bezorgdheid over hoe de stad zal omgaan met de vervanging van dieselauto's en de toegankelijkheid voor marktkraamhouders.
    - **Fiets- en voetgangersvoorzieningen:** Respondenten willen meer fietspaden, voetpaden, en wandelroutes, evenals een betere fietsbeleid op drukke dagen zoals zaterdag. Er is ook een roep om veiliger straten, zoals bij het station.

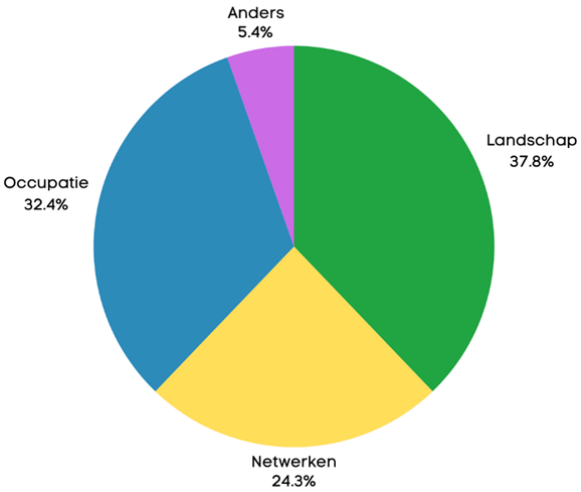
3. Occupatie

16. **Recreatieve voorzieningen:**
    - Respondenten willen meer evenementen en culturele activiteiten aan de Singel, zoals feestjes op het water, dansen, en een ambachtenmarkt. Er is ook een suggestie voor een rondvaartboot en een evenementenhal.
    - Er is een wens om meer gebruik te maken van de Singel voor andere recreatieve doeleinden, zoals meer terrasjes aan het water, een foodcourt zoals in Rotterdam, en meer bootjes die gemakkelijk toegankelijk zijn zonder reservering.
    - Er is brede vaag naar meer zitplekken en openbare toiletten, vooral langs de grachten.
17. **Economische activiteiten:** Er is een wens om meer cafés en restaurants aan het water toe te voegen, evenals nachtclubs en winkels.

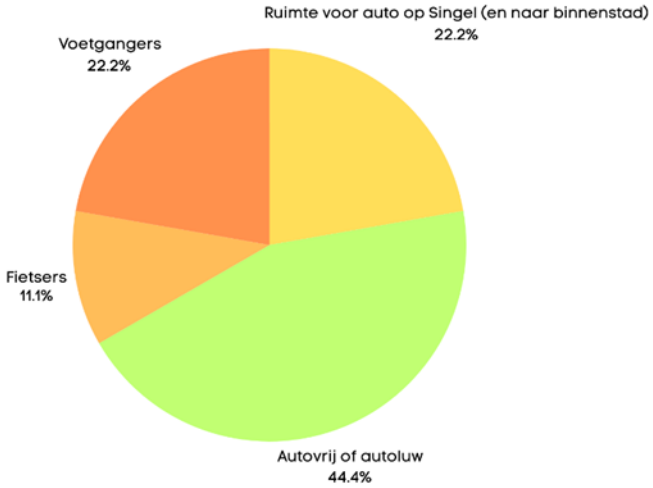
Wat er nog meer benoemd werd…..

18. **Veiligheid**
    - Respondenten zijn bezorgd over de veiligheid rondom het water, met name over het risico van vallen.

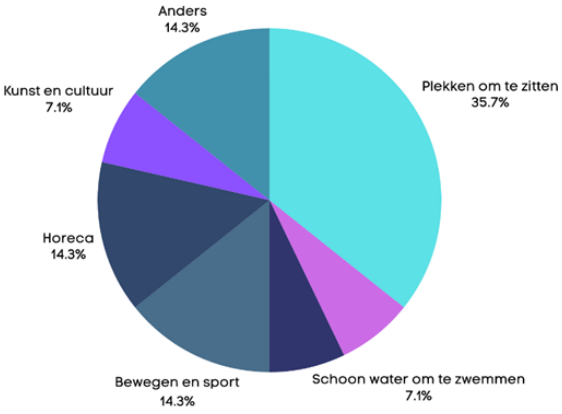
Reacties in beeld:
Verdeling van antwoorden over de themalagen

Reacties in relatie tot het thema “netwerken”

Verdeling over het thema “occupatie”

Heeft u nog andere ideeën, wensen en zorgen die u wilt delen over het project 'Singel van Zwolle'

Netwerken

19. **Parkeren en Verkeer:**
    - Er is bezorgdheid over de mogelijkheid om de binnenstad autovrij te maken; sommige respondenten willen dat parkeren gratis wordt en zijn zelfs tegen een volledig autovrije binnenstad.
    - Eén respondent prijst de parkeergelegenheid in Zwolle als goed
    - Een andere bewoners klaagt over verkeershobbels in de Nieuwstraat en Koestraat die als onveilig worden ervaren.

Kortom, veel respondenten wijzen op drie belangrijke thema's in het kader van mobiliteit; het dilemma omtrent wel/geen autovrije binnenstad (1), de zorgen over weinig of geen parkeergelegenheid in het centrum (2) en ontevredenheid over specifieke verkeerssituaties en werkzaamheden aan delen van de Singel (3).

Occupatie

20. **Winkelaanbod en Leegstand:**

    Respondenten maken zich zorgen over de leegstand van winkels, vooral winkels gericht op jongeren, en willen een groter en diverser winkelaanbod in de binnenstad om de gezelligheid te vergroten.

21. **Historische Waarden:**

    Respondenten willen meer aandacht voor historische elementen in de stad, zoals oude muurreclames met uitleg over hun betekenis, om de historische context te behouden en te onderwijzen.

Algemeen

Er is een algemene tevredenheid over de Singel van Zwolle, met een oproep om de Singel mooi te houden zoals het nu is.

Maar desalniettemin zijn er ook zorgen over de impact van verbouwingen op de verkeershinder en spreken respondenten de wens uit dat dit zo snel mogelijk wordt afgerond in de Singelzone.

Een greep uit de reacties
Om een beeld te geven bij de reacties die we hebben opgehaald, laten we hier een klein overzicht zien van de reacties.

1. **Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?**

- "De oude stijl bij Wezenlanden"
- "De kermis in de binnenstad"
- "Niks, het is mooier dan 50 jaar geleden, het is ook netter, mooie kleurtjes"

2. **Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?**
- **“**Historische gebouwen”
- “Ruimte en groen moet behouden blijven en niet helemaal met flats worden volgebouwd”

3. **Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?**
- “Nog meer groen, stromend water in het centrum”
- “Meer terrassen aan het water”
- “Meer bankjes bij het water”

8.11 Pop-up Singel – Verslag & evaluatie Blauwvingerdag, 17 juli 2024

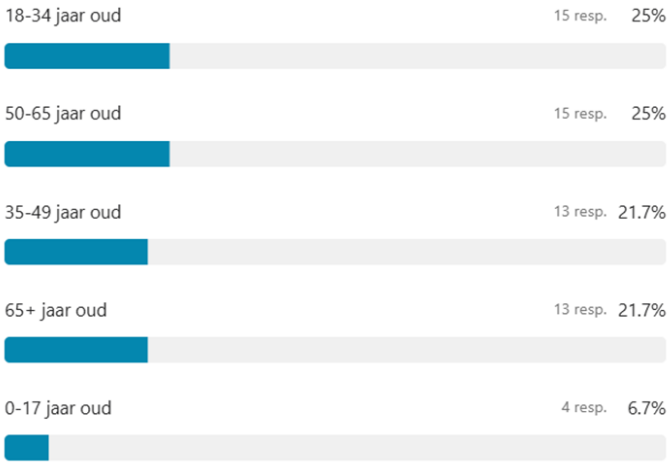
Woensdag 17 juli was het laatste fysieke participatiemoment van de periode juni & juli waarin we inwoners en bezoekers van Zwolle de vraag stelde “Wat is jouw droom voor de Singel van Zwolle?”. Het was stralend weer en er waren heel veel mensen op het plein van de Grote Markt te vinden. In deze setting werd er dankbaar gebruik gemaakt van de plattegrond van de Singel en de mogelijkheid om hier ideeën en wensen op te plakken. Op deze manier hebben we naast de 60 reacties via de vragenlijst ook nog 30 reacties op papieren plakkertjes opgehaald.

Deze 30 reacties zijn opgeslagen in de bijlage ‘Opgehaalde reacties tijdens participatiebijeenkomsten’ en uiteraard meegenomen in deze evaluatie. Met het plakken van dromen hadden de deelnemers iets meer vrijheid om te focussen op wat voor hen belangrijk is en prioriteit heeft. Dit leidde soms tot dromen die iets verder gaan dan de scope van de Singel, denk aan “een vintagemarkt in Zwolle”, “meer boekenwinkels” of “een rookvrije binnenstad”. Maar ook tot herkenbare antwoorden voor de Singel zoals “meer groen”, “meer bankjes” en “minder verkeer en fietsen in de binnenstad”. Bovendien kwamen er ook bewoners langs met concretere plannen zoals een bijentuin langs de Singel of samenwerking met de regio (Hasselt en Kampen) om recreatieve boottochten van en naar Zwolle mogelijk te maken. Kortom een erg waardevolle ochtend op de markt van de Blauwvingerdagen.

Alle reacties die zijn opgehaald op post-its hebben we verzameld en zijn terug te vinden in het excelbestand ‘opgehaalde reacties tijdens participatiebijeenkomsten – Singel van Zwolle’.

Statistieken
Deze staafdiagrammen geven inzicht in de leeftijden van de bewoners en bezoekers die we gesproken hebben.

Daarnaast hebben we ook bijgehouden of onze respondenten inwoner, bewoners van de binnenstad of bezoekers van Zwolle waren. Opvallend van deze cijfers is dat er aanzienlijk minder (de helft) bezoekers gesproken zijn ten op zichte van het andere Pop-up Singel moment op de Blauwvingermarkt. Dit kan natuurlijk toeval zijn, maar komt waarschijnlijk ook doordat met het mooie weer meer Zwollenaren in de stad aanwezig waren.

Het Droombeeld van de Singel van Zwolle
….volgens de inwoners en bezoekers van Zwolle die we tijdens de City Swim gesproken hebben.

Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?

1. Landschap

Water: Er is een wens om meer water terug te brengen naar de Singel door het uitbreiden van de Willemsvaart

Groen: Respondenten willen het huidige groen behouden en misschien zelfs uitbreiden, maar geven ook aan dat het al mooi is zoals het is.

2. Netwerken

Verkeersinfrastructuur:

- **Parkeren:** Er zijn zorgen over het verdwijnen van parkeerplaatsen. Sommigen willen graag gratis parkeren terugzien.
- **Auto's:** Anderzijds waren er ook respondenten die de binnenstad liever autoluw zien, zoals vroeger, met meer ruimte voor wandelpaden en minder auto's op de wegen.

3. Occupatie

Recreatieve voorzieningen:

- **Speelvoorzieningen:** Vroeger waren er schommels bij de stadsgracht, en er is een wens om deze of soortgelijke speelvoorzieningen terug te brengen.
- **Evenementen:** Respondenten missen evenementen zoals de kermis in de stad en culturele activiteiten zoals muziek langs de gracht en kleine festivals.
- **Supermarkten:** Er is een wens voor een goede supermarkt in het centrum.

Wat er nog meer benoemd werd…..

Rust en gezelligheid: Sommige respondenten missen de rust die er vroeger was op het water, toen er minder speedbootjes waren en de stad minder druk was. De gezelligheid van vroeger wordt ook gemist, met een specifieke vermelding van culturele evenementen zoals die bij Park Eekhout.

Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?

1. Landschap

Groen: Respondenten waarderen het groen in de stad, zoals parken, bomen, en bloemen. Het behoud van deze groene ruimten wordt als belangrijk beschouwd.

(Historische) bebouwing: Historische gebouwen en authentieke stukken, zoals de stadsmuur, worden als waardevolle onderdelen gezien die behouden moeten blijven.

2. Netwerken

Verkeersinfrastructuur:

- **Autoluwheid:** Er is waardering voor de autoluwe zones die zorgen voor rust en ruimte voor wandelen en fietsen. Dit draagt bij aan een prettige sfeer langs de Singel.
- **Bereikbaarheid:** Het behoud van goede parkeerplaatsen, vooral in de binnenstad, wordt genoemd als belangrijk. Sommigen vinden dat de binnenstad toegankelijk moet blijven voor auto's, terwijl anderen juist pleiten voor minder auto's.

Watergerelateerde infrastructuur: Het varen met bootjes op de gracht, evenals de mogelijkheid om langs de gracht te lopen en te zitten, wordt gewaardeerd en moet behouden blijven.

3. Occupatie

Recreatieve voorzieningen:

- **Evenementen en activiteiten:** Er is veel waardering voor de evenementen die plaatsvinden, zoals de kerstmarkt en schaatsen op de gracht. Deze activiteiten dragen bij aan de levendigheid en gezelligheid van de stad.
- **Terrassen en zitplekken:** De terrassen, bankjes, en andere zitplekken zoals het stadsstrand langs de Singel worden als belangrijk beschouwd voor het sociale leven en de recreatie.

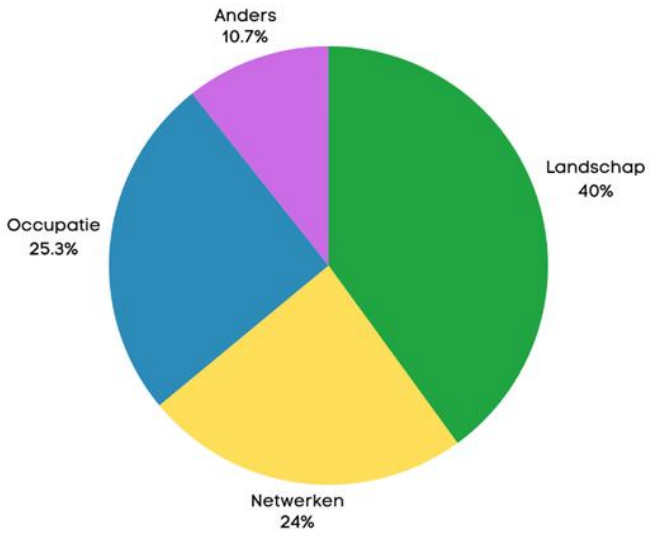
Wat er ook benoemd werd….

Veiligheid en schoon

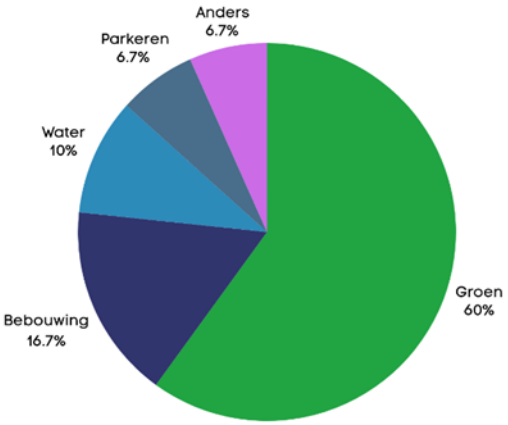
Respondenten waarderen dat de Singel schoon en netjes is, en dat er goed onderhouden wandelpaden en fietspaden zijn. Dit draagt bij aan de algehele positieve ervaring van de Singel.

Cijfers in beeld

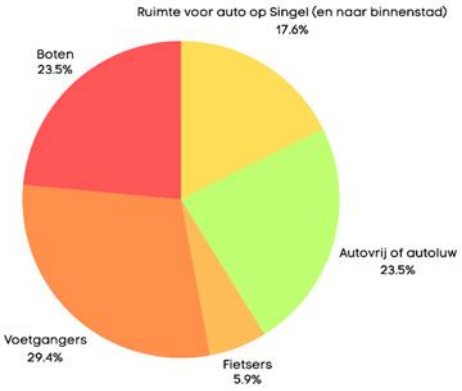
Verdeling van antwoorden over de themalagen

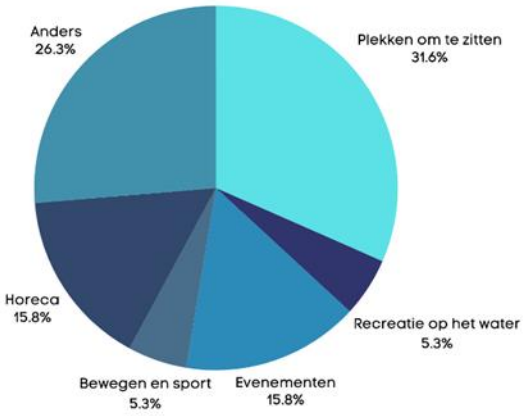
Reacties in relatie tot het thema “landschap”

Reacties in relatie tot het thema “netwerken”

Reacties in relatie tot het thema “occupatie”

Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel

1. Landschap

Groen: Er is een sterke vraag naar meer groen, waaronder parken, bomen, en bloemen, vooral in het noordelijke deel van de Singel. Mensen willen schaduwrijke plekken om te wandelen en ontspannen, evenals meer groen rond de fontein.

Esthetiek: Er zijn voorstellen om kunst en natuur meer met elkaar te verweven. Daarnaast willen sommigen grote foto's van vroeger op de grachten zien, en er is een wens om historische panden beter te onderhouden en de stad meer in oude stijl te behouden.

2. Netwerken

Verkeersinfrastructuur:

- **Autoluwheid:** Respondenten willen dat de binnenstad meer autoluw wordt, met parkeerplaatsen buiten de stad en betere pendelbusverbindingen.
- **Fiets- en voetgangersvoorzieningen:** Er is behoefte aan meer wandelpaden, betere bestrating (minder hobbelig), en een veiligere infrastructuur voor fietsers, vooral bij drukke kruispunten zoals bij de Fundatie.

Watergerelateerde infrastructuur: Meer toegang tot het water, zoals plekken waar mensen in en uit het water kunnen komen. Om te zwemmen, maar ook met een boot.

Toegankelijkheid: Er is een oproep om de stad toegankelijk te houden voor iedereen, met name voor mensen die slecht ter been zijn. Daarnaast willen sommigen dat de stadsvijvers en grachten beter verbonden zijn met de binnenstad, zodat ze beter toegankelijk zijn voor bewoners en bezoekers.

3. Occupatie

Recreatieve voorzieningen:

- **Evenementen en activiteiten:** Respondenten willen meer culturele en culinaire marktjes, kunstprojecten, en sportvoorzieningen aan de Singel. Een ijsbaan in de winter en meer kunstroutes worden ook genoemd.
- **Horeca en terrassen:** Er is een sterke wens voor meer terrassen aan het water, evenals nieuwe horecagelegenheden die toegankelijk zijn voor mensen in bootjes.
- **Pop-up stands:** Mensen willen meer ruimte voor pop-up stands en lokale ondernemers, evenals meer boetiekwinkels en creatieve bedrijven die bijdragen aan de levendigheid van de Singel.

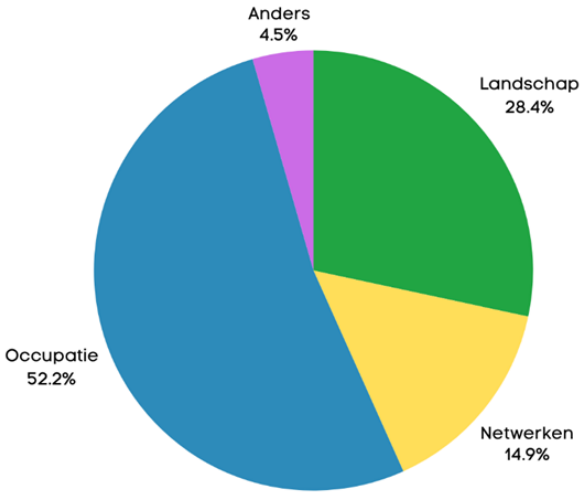
Wat er nog meer benoemd werd…..

Veilig en schoon

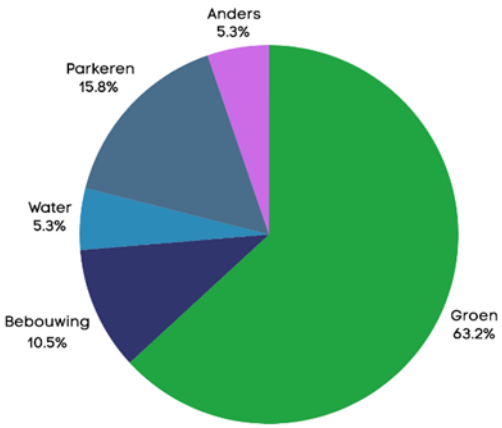
- Respondenten willen dat de stad schoon en veilig blijft, met meer prullenbakken en betere verlichting. Ze zijn bezorgd over mogelijke overlast door criminaliteit en willen dat deze wordt aangepakt.

Cijfers in beeld

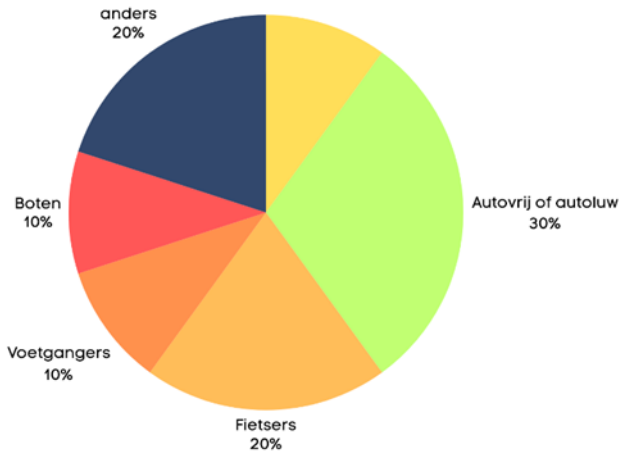
Verdeling van antwoorden over de themalagen

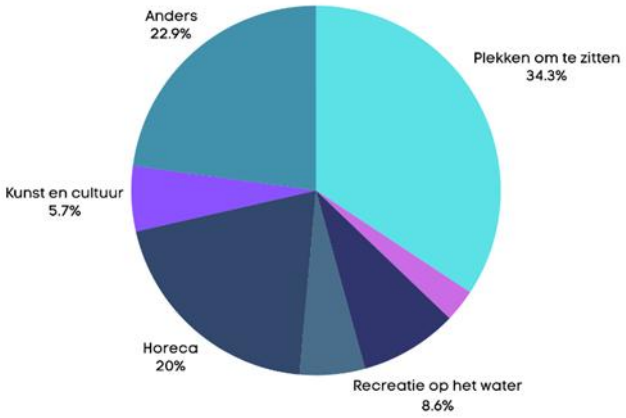
Reacties in relatie tot het thema “landschap”

Reacties in relatie tot het thema “netwerken”

Reacties in relatie tot het thema “occupatie”

Heeft u nog andere ideeën, wensen en zorgen die u wilt delen over het project ‘Singel van Zwolle’

Landschap

- **Groen**
  Er is een specifieke wens uitgesproken voor meer groene plekken, vooral in wijken zoals Holtenbroek.

Netwerken

22. **Bruggen en Verkeer:**
    - Respondenten geven aan dat er meer loopbruggen nodig zijn, zodat men minder hoeft om te lopen.
    - Er is ook een suggestie om de grachten dieper te maken om grotere boten toegang te geven.

- Verkeersregulering kan beter. Denk aan het aanpakken van fietsers op de markt en het verbeteren van de toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers.

Occupatie

23. **Afval**
    - Er zijn zorgen over afval in de binnenstad en de gracht. Initiatieven zoals "trash hunters" worden gewaardeerd.
    - Nieuwe prullenbakken die beter bestand zijn tegen vandalisme worden voorgesteld, geïnspireerd door voorbeelden uit Hattem.
24. **Behoud van Zwolse tradities en karakter:**
    - Er is een zorg dat oude tradities en festiviteiten, zoals de kermis en kleinschalige culturele evenementen, verdwijnen uit de stad. Respondenten willen deze tradities graag terugzien om de stad levendiger te maken.
    - Respondenten waarderen de Blauwvingerdagen en andere lokale evenementen, maar voelen dat festivals en culturele activiteiten te commercieel zijn geworden. Er is een oproep voor meer kleinschalige en authentieke evenementen.
    - Het stadsgezicht en de historische uitstraling van Zwolle worden als zeer belangrijk beschouwd, en mensen hopen dat dit behouden blijft.
25. **Horeca:**
    - Er is een wens om meer recreatiemogelijkheden op en rond het water te creëren, zoals kanoën, en meer horeca aan de waterkant. Water taxi's worden ook als een goede toevoeging gezien.

- **Sport**
    - Extra gelegenheden voor sport en recreatie, zoals plekken met fitnessapparatuur (bijv. monkey bars), worden ook voorgesteld.

Een greep uit de reacties
Om een beeld te geven bij de reacties die we hebben opgehaald, laten we hier een klein overzicht zien van de reacties.

1. **Wat was er vroeger aan de Singel dat je graag terug zou willen zien?**
- **“**kermis in de stad”
- **“**meer looppaden en breng de schaatsbaan terug!”

2. **Wat is er nu aan de Singel dat je graag zo wilt behouden?**
- “Zorgen voor goede parkeerplaatsen, en het oude Zwolle behouden. Zorgen dat het bewandelbaar blijft.”
- “Aan de gracht kunnen zitten en bootjes kijken. De waterval bij de Mediamarkt (en de bankjes). Lichtjes route!”

3. **Wat is er nu nog niet en zou je graag willen toevoegen aan de Singel?**
- “Meer wandelpaden en zitplekken. Meer feestjes op het water of naast het water. Water meer gebruiken voor wat het is, dus minder vrachtwagens in de stad en meer vracht boten”
- “Park met heel veel bomen, plekken om te zitten, klein terassje langs de gracht, genoeg schaduw om in de zomer te wandelen, meer mogelijkheden om ergens rustig bij de waterkant op een bank te zitten, meer plekken nodig voor mensen die rust zoeken in de stad.”

8.12 Pop-up Singel 2.0 - In gesprek over de verbinding van de Singel met de omliggende buurten.

Als onderdeel van het participatieproces voor de visie ‘Singel van Zwolle’ hebben we in november 2024 twee Pop-up momenten georganiseerd langs de Singel.

- Woensdag 6 november 13.00-16.00
- Vrijdag 8 november 13.00 - 15.00

Het doel was om buurtbewoners en bezoekers van Zwolle laagdrempelig te betrekken bij de ontwikkeling van de visie en hen de gelegenheid te geven hun ideeën en feedback mee te geven. De focus in de gesprekken lag bewust op de verbinding van de Singel met omliggende buurten en hoe deze verbindingen verbeterd kunnen worden. Tijdens de twee momenten hebben we zo'n 22 uitgebreide gesprekken gevoerd, soms met 2 tot drie mensen bij elkaar. Dit betekent dat we ongeveer 30 personen gesproken hebben.

Aanpak

Evy Heugen (participatie adviseur) en Kirsten Derksen (omgevingsmanager) zijn met een kaart van de Singel de straat op gegaan om gesprekken te voeren met voorbijgangers. Deelnemers konden hun looproutes en aandachtspunten direct op de kaart tekenen en hun feedback mondeling delen. Dit zorgde voor waardevolle inzichten in hoe de Singel nu wordt beleefd en welke verbeteringen wenselijk zijn.

Opgehaalde input

De reacties en ideeën die we in gesprekken hebben opgehaald waren divers. Enkele opvallende punten zijn hieronder uiteen gezet.

Positieve aspecten van de Singel

- Een aantal voetgangers waarderen de rustige wandelroutes langs de Singel.
- De verbinding met het water werd genoemd als een aantrekkelijke eigenschap, bijvoorbeeld bij locaties zoals de rotonde bij Hedon.

Verbeterpunten voor verbindingen

- De verkeerssituaties bij bepaalde locaties, zoals de rotonde bij Hedon en de Pannenkoekendijk, worden als onveilig ervaren. Suggesties zoals bredere stoepen, meer zebrapaden en verkeerslichten kwamen naar voren.
- De van Roijensingel wordt door meerdere deelnemers als te druk ervaren, met ook zorgen over de snelheid van het autoverkeer en te smalle stoepen.
- Fietsers maken soms gebruik van voetpaden, wat zorgt voor onveilige situaties, bijvoorbeeld in de buurt van de fietsbrug Pannenkoekendijk.

Toegankelijkheid

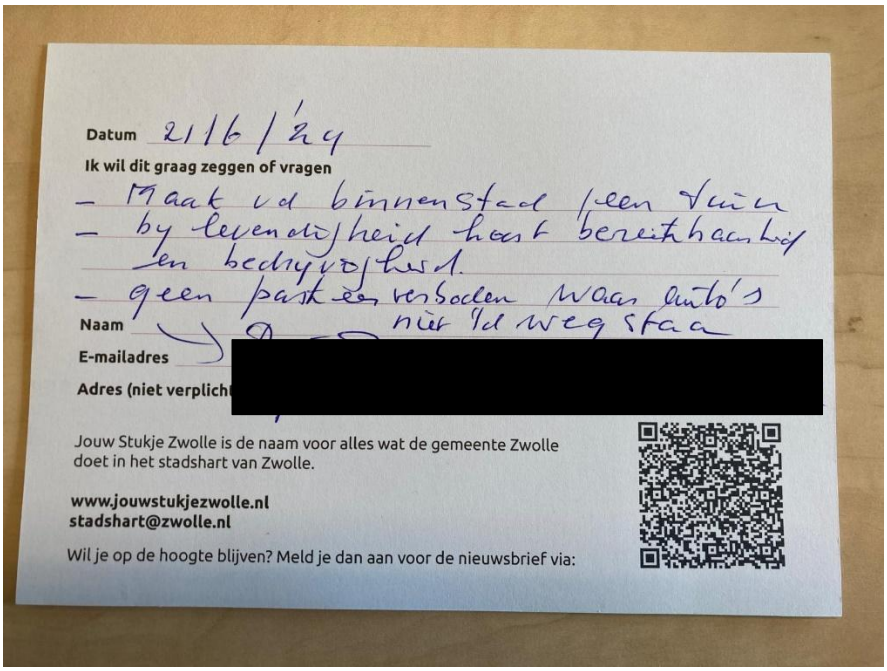
- Er is een wens voor betere toegankelijkheid van en naar de Singel, zowel voor voetgangers als voor fietsers. Hierbij werd specifiek genoemd dat looproutes duidelijker en logischer mogen worden ingericht.
- Verschillende deelnemers gaven aan dat de infrastructuur rondom de Singel uitnodigender kan worden gemaakt, met aandacht voor bredere trottoirs en meer oversteekplaatsen.

- Specifiek voor ouderen werd rondom mobiliteit benoemt dat een aandachtspunt de betere aansluiting op bushaltes zou zijn. Volgens deze Zwollenaar liggen de bushaltes te ver uit elkaar voor ouderen die slecht ter been zijn.

Overzicht van opgehaalde reacties:

Wat ik fijn vind aan de Singel en de verbinding met mijn buurt/ de plek waar ik meestal vandaan reis	**Welke tips ik wil meegeven voor de Singel en de verbinding met de omgeving**
Het is een rustige en goede verbinding voor voetgangers	Te veel fietsers, dit voelt onveilig
De verbinding met het water is hier (vanaf rotonde bij Hedon) mooi	Ik zou een stoplicht neerzetten in plaats van een rotonde (rotonde bij Hedon)
Ik woon langs de singel en ben erg positief over de verandering. Ik vind het fijn dat er minder auto's over de Singel gaan rijden.	Bij Diezekade: onveilig de shared space. Van de Assendorpstraat ben ik ook geen fan, echt een voorbeeld van "autootje pesten". Bovendien is dit niet toegankelijk voor oudere mensen die moeite hebben met overzicht houden en snel reageren.
Ik ben bezoeker van de stad en vindt Zwolle een mooie voorbeeld voor Hattem als het gaat over de communicatie over gebiedsontwikkeling. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de borden bij en communicatie over de Assendorpstraat.	Assendorpstraat vind ik onveilig. Ik zie het hier vaak fout gaan. Het is ook een plek waar veel bezoekers fietsen (vanaf station), waardoor het lang duurt voordat mensen gewend zijn aan de nieuwe situatie. Zou beter zijn om de verkeerslichten terug te brengen
	Zou fijn zijn als de bushaltes dichter bij elkaar worden gemaakt / meer bushaltes komen in de buurt van de Singel
	Belangrijk dat er bij het verzorgingstehuis in de binnenstad gelegenheid blijft om te parkeren/ mensen op te halen of te parkeren.
	Het stoplicht bij de Pannenkoekendijk lijkt niet goed te werken. Het staat te kort op groen.
	Fietsers nemen voetgangerspad (bij fietsbrug pannenkoekendijk)
	Over de van Roijensingel : stoep moet breder gemaakt worden, meer zebrapaden en indien mogelijk een extra brug naar het centrum (op route vanaf station te verkorten).
	Over de voetpaden vanaf station richting Artez (langs de Singel). Deze kunnen toegankelijker gemaakt worden door mee zebrapaden toe te voegen. In de donkere maanden zou het ook leuk zijn als deze route gezelliger wordt gemaakt, bijvoorbeeld door middel van lichtjes aan de bruggen.
	De van Roijensingel is te druk.
	De auto's op de van Roijensingel zouden minder hard moeten mogen rijden.

8.13 Ingevulde reactiekaartjes inloopevent de Singel

Datum 21/6/24

Ik wil dit graag zeggen of vragen

- Maak v.d. binnenstad geen ruimte
- bij levendigheid hoort bereikbaarheid en bedrijvigheid.
- geen parkeerverboden waar auto's niet in de weg staan

Naam

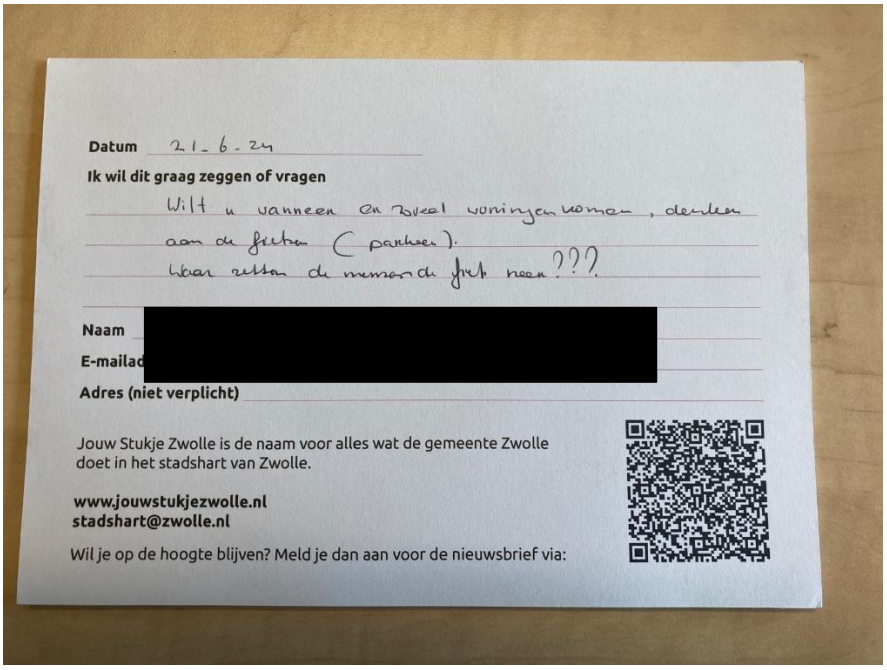
E-mailadres

Adres (niet verplicht)

Jouw Stukje Zwolle is de naam voor alles wat de gemeente Zwolle doet in het stadshart van Zwolle.

www.jouwstukjezwolle.nl
stadshart@zwolle.nl

Wil je op de hoogte blijven? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief via:

Datum 21-6-24

Ik wil dit graag zeggen of vragen

Wilt u vanneer er 2 woningen komen, delen aan de fietsen (parkeer).
Waar zitten de mensen die fiets naar???

Naam

E-mailadres

Adres (niet verplicht)

Jouw Stukje Zwolle is de naam voor alles wat de gemeente Zwolle doet in het stadshart van Zwolle.

www.jouwstukjezwolle.nl
stadshart@zwolle.nl

Wil je op de hoogte blijven? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief via:

Datum

Ik wil dit graag zeggen of vragen

Kunnen Sullie een borrel
drinken bij mij in de kuip?
(aan het water) Gezellig

Naam [redacted]

E-mailadres

Adres (niet verplicht)

Jouw Stukje Zwolle is de naam voor alles wat de gemeente Zwolle doet in het stadshart van Zwolle.

(appen mag ook)

www.jouwstukjezwolle.nl
stadshart@zwolle.nl

Wil je op de hoogte blijven? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief via:

Datum

Ik wil dit graag zeggen of vragen

HET GROEN AAN DE GRACHT T.P.V. NIEUWBOHN
VOORMALIGE SCHAEPMAN LOCATIE DOOR ZETTEN TOT
EINDE THORBECKE GRACHT (BIJ DIE ZEN POORT)
ALLE AUTO'S ERUIT !

Naam [redacted]

E-mailadre

Adres (niet

Jouw Stukje Zwolle is de naam voor alles wat de gemeente Zwolle doet in het stadshart van Zwolle.

www.jouwstukjezwolle.nl
stadshart@zwolle.nl

Wil je op de hoogte blijven? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief via:

8.14 Reactie bewoners Schuttevaerkade Stadshartcafé Singel

Onderwerp: Stadshartcafé 5-11-2024 - Singel van Zwolle

Beste heer Goodijk, beste heer Dorgelo,

Hartelijk dank voor de zeer informatieve avond, gisteren, als deze plannen uiteindelijk ten uitvoer zouden komen, dan zou dat heel mooi zijn!
Helaas kon ik niet aanwezig zijn bij het 'borrelgedeelte', ik moest eerder weg. Daarom wil ik deze mail sturen met mijn opmerkingen. Deze opmerkingen gaan over de Schuttevaerkade. Ik woon samen met mijn vriendin en mijn zoontje van nu 4 weken op Schuttevaerkade 20. Onderstaande punten zijn wellicht details, en misschien nog niet relevant in deze fase, maar misschien ook wel. Daarom wil ik ze graag delen.

- Het opheffen van de parkeerplaats tegenover ons, aan de oostzijde van het appartementencomplex, vinden we een goed idee. U en uw collega's gaven aan dat deze parkeerplaatsen vervangen zullen worden door de bezoekershubs. De opmerking die ik wil plaatsen is dat deze parkeerplaats ook wordt gebruikt door ons en mijn buren. Er liggen ook woonschepen, de voertuigen van deze bewoners zullen ook ergens een plekje moeten krijgen in een bewonershub. Het zijn er niet veel, maar er moet wel rekening mee gehouden worden. Uw collega die het plan van de Schuttevaerkade presenteerde had hier geen antwoord op de vraag of er een bewonersparkeerplaats voor de Schuttevaerkade was voorzien. Zijn naam ben ik jammergenoeg vergeten.
- Achter het Campanille hotel aan de Albert Cuypstraat, bevindt zich ook een openbare parkeerplaats. Deze wordt ook gebruikt door bewoners van de Schuttevaerkade. Een medewerker van het Campanille hotel heeft mij eens verteld dat het hotel zelf slechts over 12 eigen parkeerplaatsen beschikt. Hotelpersoneel adviseert mensen daarom ook regelmatig om de openbare parkeerplaats te gebruiken. Ik verwacht zelf, dat bij opheffing van de Schuttevaerkade-parkeerplaats de druk op de parkeerplaats aan de Albert Cuypstraat zal toenemen, omdat ook hotelgasten deze parkeerplaats zullen gebruiken. Dit is voor mij een tweede reden om aandacht te vragen voor de parkeerruimte voor de bewoners van de Schuttevaerkade
- Wellicht is het een idee, om ons als bewoners te helpen ons 'mobiliteitsgedrag' te veranderen, om op de plaats van de parkeerplaats Schuttevaerkade een afsluitbare overdekte fietsenstalling voor bewoners te realiseren, waar fietsen en bakfietsen (zoals veel in gebruik bij jonge gezinnen) gestald kunnen worden. De woningen hebben geen achterom, kinderfietsen en bakfietsen staan nu op de stoep. Plaatsing in een fietsenstalling heeft voor bewoners veel voordelen en het oogt veel netter.
- Het viel mij op dat de bezoekers van het Stadshartcafé overwegend een hogere leeftijd hadden, in ieder geval een leeftijd waarbij je geen jonge kinderen meer verwacht. Aan de singel wonen ook gezinnen met kinderen. In het 'rijtje' waarin wij wonen vier gezinnen met jonge kinderen. Voorzieningen voor jonge kinderen zoals speeltoestellen zijn ook welkom. Ik vond het jammer om te zien dat de aanwezigen in de zaal afkomstig waren uit één bevolkingsgroep, en hoop dat jullie ook oog hebben voor de behoeften van andere bewoners. Behalve ons wonen er ook veel jonge alleenstaanden in de Singel.

Nogmaals, prachtige plannen! Ik hoop dat dit ten uitvoer gebracht kan worden!
Kunt u mijn mail delen met de collega die de plannen van de Schuttevaerkade presenteerde?

Met vriendelijke groet,

8.15 Brief NatuurPlatform Zwolle

NatuurPlatformZwolle

Secretariaat: p/a Milieuraad Zwolle, [redacted]

Aan: Gemeente Zwolle , ter attentie van: College van B&W en Gemeenteraad

In afschrift aan: projectorganisatie de Singel van Zwolle

Onderwerp: Aanvulling op Participatiejournaal Singel van Zwolle - Tussentijdse rapportage : *Thema Groen*

Zwolle, 1 november 2024

Geacht college, geachte raad,

Het NatuurplatformZwolle (NPZ) heeft waardering voor uw hoge ambities rond participatie bij de planvorming rond de Singel. In deze fase willen wij een aanvulling doen op het *recente participatiejournaal Singel van Zwolle - Tussentijdse rapportage.* We zien dat de groene inbreng via een ingestuurde brief van de Milieuraad Zwolle nog niet terugkomt in het journaal. Toch is deze inbreng juist belangrijk in de beginfase.

De brief wordt nu, onderschreven door alle aangesloten organisaties binnen het NPZ, opnieuw ingebracht.
Deze treft u als bijlage bij deze brief aan. Er zijn veel ideeën ingediend over wat mensen graag zouden zien rond de singel (antropocentrisch). Dat was ook gevraagd. Bovendien zijn de meeste ideeën 'landgebonden'. Tot nu toe is er nog geen aandacht geweest voor de singel als onderdeel van een waterhuishoudkundig stelsel en aquatisch ecologisch systeem.
Dat is opmerkelijk omdat de grachten en het groen hieromheen tot de 'hoofdgroenstructuur' van Zwolle behoren. Daarmee is niet gezegd dat er niets mogelijk is, maar wel dat inpassing van verschillende voorstellen niet ten koste mag gaan van die hoofdstructuur. Dat vereist een samenhangend en overkoepelend plan, waarbij de gemeente ook met het waterschap in gesprek moet zijn.

Inmiddels verder aanvullend vragen wij ook specifiek aandacht voor:
-Het thema verlichting: lichtvervuiling beperken, vanwege de effecten op diverse aanwezige fauna, bijv vleermuizen.
- Het scheiden van overstort afval/ regenwater ten behoeve van de waterkwaliteit, het terugdringen van groene effecten bij 'overbemesting' van het water via de afvalstoffen. Daarbij speelt ook het reguleren van de instroom vanuit het achterland / agrarisch gebied.
- Drijvende tuinen / eilanden met broedplekken, planten en waterluwte.

Natuurlijk is het mogelijk dat u onze brief en de aanvullingen in een latere fase wilt verwerken. Maar wij zien dus toch de noodzaak om dit nu, zo vroeg mogelijk, in te brengen. We vragen de gemeente om de brief alsnog aan het participatiejournaal en in het participatietraject toe te voegen. En vernemen graag hoe de aangedragen punten verder benut worden- als mede kaderstellend in het verdere traject.

Met vriendelijke groet,

Namens Natuurplatform Zwolle

Hans de Graad, voorzitter

Informant: Albert de Graaf

Aan het Natuurplatform Zwolle nemen deel:
Zwolle Groenstad • IVN afd Zwolle • KNNV afd Zwolle • Bijenvereniging Zwolle • Avifauna Zwolle • Milieuraad Zwolle

BIJLAGE- de eerder ingestuurde brief

Singel van Zwolle

Bijdrage Milieuraad Zwolle, Albert de Graaf, 23 augustus 2024. Thema: Groen.

Ontstaan:

De stad Zwolle is ontstaan op een dekzandrug tussen IJssel en Vecht. De stad ligt op een knooppunt van grondsoorten en landschappen;de IJsselvallei met zavel en lichte kleibodems, de zandgrond van Salland en de natte veengronden van Noordwest Overijssel.

Ondanks de aanwezigheid van de IJssel was de afwatering van Salland in de Middeleeuwen slecht, doordat oeverwallen verhinderden dat rechtstreeks op de IJssel werd afgewaterd. Het water stagneerde tegen deze oeverwallen, waardoor moerassen ontstonden. Het water stroomde oppervlakkig door deze moerassen noordwaarts en kwam ten noorden van Zwolle in het Zwarte water. Tussen de 12e en 14e eeuw werden de moerassen ontwaterd door het graven van weteringen, die het water sneller, maar nog steeds naar het noorden, afvoerden. Zwolle maakte handig gebruik van deze wateraanvoer door de weteringen voor de stadsgracht.(?)

Betekenis

Historie

De gracht was een belangrijk onderdeel van het middeleeuwse Zwolle en vormt een herkenbare begrenzing tussen het - van oorsprong - middeleeuwse centrum en de latere stadsuitbreidingen. In de vorm van de singel is de oorspronkelijke verdedigingsfunctie als stadsgracht nog herkenbaar.

Vanuit historisch perspectief is het belangrijk de singel/gracht in zijn geheel en in de oorspronkelijke (ster)vorm te behouden.

Waterhuishouding

De singel en Thorbeckegracht staan op de legger van het waterschap en hebben nog steeds een waterhuishoudkundige functie. Soestwetering en Nieuwe wetering vloeien samen in het Almelose kanaal dat uitmondt in de singel en Thorbeckegracht. Aan de andere kant van het centrum stroomt het water weg via het Zwarte water. Direct ten westen van de Pannenkoekendijk bevindt zich een keersluis, die de binnenstad beschermd tegen overstroming bij noordwester storm.

Ecologie

Ecologische verbinding

De singel is in het gemeentelijke groen- en recreatiebeleid onderdeel van de gemeentelijke groenstructuur. De singel en de wateren die ermee in verbinding staan vormen een belangrijke ecologische verbinding tussen het centrum van de stad en het buitengebied. Dat geldt met name voor de natte (blauwe) verbinding, maar er zijn in beperkte ook mate kansen voor droge verbindingen via - het groen op - de oevers.

Afbeelding 1

De singel staat via Zwarte water, Zwarte meer en Ketelmeer in open verbinding met het IJsselmeer (stroomafwaarts). Vissen kunnen ongehinderd migreren, want de keringen bij Ramspol en de Hofvlietbrug in Zwolle worden alleen in extreme situaties gesloten. Bovenstrooms van Zwolle wordt vismigratie uiteindelijk echter gehinderd door diverse kunstwerken: stuwen bij de samenvloeiing van Overijssels kanaal en Nieuwe weteringen in de Soestwetering ter hoogte van Wijhe (Hamelweg - vistrap?)

De knelpunten voor landgebonden soorten staan vermeld op de gemeentelijke knelpuntenkaart.

Verschillende diersoorten stellen verschillende eisen aan het landschap om zich te kunnen verplaatsen. Onder verbeterpunten komt dit verder ter sprake.

Biodiversiteit

De gemeentelijke natuurwaardenkaart vermeld dat in het centrum in totaal 879 soorten zijn aangetroffen verdeeld over de negen soortgroepen. Voor een stadscentrum is een aantal van 879 soorten niet slecht. Opmerkelijk is dat 11 van de 18 in Nederland voorkomende soorten vleermuizen in het centrum zijn waargenomen. En er komen ook enkele uitheemse soorten voor. Sommige van deze soorten zijn problematisch, omdat ze een bedreiging vormen voor inheemse (hier van nature thuishorende) soorten, de (volks)gezondheid of schade of ernstige overlast veroorzaken. Er is een Europese verordening die voorschrijft hoe om te gaan met deze invasieve exoten. Muskusrat, Roodwangschildpad (en andere ondersoorten van de Lettersierschildpad) en Hemelboom staan o.a. op deze Unielijst.

Tabel natuurwaardenkaart

879 WAARGENOMEN SOORTEN (zoals bekend in Nationale Databank Flora en Fauna)					
0	879	beste deelgebied 2.905			
Vogels (110 waargenomen)		**Vleermuizen (11 waargenomen)**		**Zoogdieren (7 waargenomen)**	
Aalscholver	Huismus	Bosvleermuis	Watervleermuis	Bosmuis	Muskusrat
Boomklever	Kokmeeuw	Laatvlieger	Gewone dwergvleermuis	Bruine rat	Otter
Boomkruiper	Sperwer	Meervleermuis	Gewone grootoorvleermuis	Egel	Steenmarter
Gierzwaluw	Turkse tortel	Rosse vleermuis		Huismuis (soort onbekend)	
Grote gele kwikstaart	Zwarte roodstaart	Ruige dwergvleermuis			
Reptielen, Amfibieën & Vissen (7 waargenomen)		**Dagvlinders (16 waargenomen)**		**Libellen (13 waargenomen)**	
Baars	Roodwangschildpad	Atalanta	Klein koolwitje	Blauwe breedscheenjuffer	Grote keizerlibel
Brasem	Snoekbaars	Boomblauwtje	Kleine vos	Bruine glazenmaker	Platbuik
Graskarper		Citroenvlinder	Kleine vuurvlinder	Bruine korenbout	Lantaarntje
Lettersierschildpad		Dagpauwoog	Koninginnenpage	Gewone oeverlibel	Watersnuffel
Rietvoorn		Distelvlinder	Oranjetipje	Grote roodoogjuffer	Weidebeekjuffer
Overige Ongewervelden (88 waargenomen)		**Vaatplanten (568 waargenomen)**		**Overige (59 waargenomen)**	
Akkerhommel	Stadsreus	Akkergeelster	Hemelboom	Gewoon schildmos	Oranje dooiermos
Blauwe metselbij	Steenhommel	Armbloemig look	Muurfijnstraal	Groot dooiermos	Reuzenchampignon
Huismoeder	Tuinhommel	Straatgras	Muurleeuwenbek	Parapluutjesmos	Steenpurperschaaltje
Kolibrievlinder	Vuurwants	Muurvaren	Gehoornde klaverzuring	Kopjes-bekermos	Gewoon muursterretje
Rosse metselbij	Zevenstippelig lieveheersbeestje	Gele helmbloem	Bleekgele droogbloem	Rond schaduwmos	Kastanjebruine schotelkorst

Afbeelding 2

Recreatie

De singel is één van de belangrijkste, zo niet het belangrijkste, structuurelement van de binnenstad. Het is een zeer herkenbare en vanzelfsprekende grens tussen het oude centrum en de rest van de stad. De singel vormt ook (open) ruimte in contrast met het dicht bebouwde centrum en de bruggen over de singel zijn de entree tot het centrum en belangrijke orientatiepunten.

De singel is recreatief belangrijk uit visueel oogpunt, bijv. Als decor voor horeca zoals Huize Hofvliet. Een stadsstrand is op warme dagen een alternatief voor het horecaterras. De singel heeft een (beperkte) verblijfsreceatieve functie in de vorm van de passantenhaven. Daarnaast fungeert het als vaarwater voor de kleine watersport (…, sloepen, kano's, sup-boards).

Op de singel werd ook geschaatst, maar door het veranderend klimaat is dat waarschijnlijk verleden tijd.

Verbeterpunten

Milieucondities

Waterkwaliteit? Voldoet water aan KRW-norm. Zo niet, dit bij voorrang aanpakken.

We willen helder water. Afgezien van het visuele aspect profiteren alle andere functies daarvan. In helder water is een rijke plantengroei mogelijk waar veel dieren van profiteren.

Waterbodem is niet zo lang geleden uitgebaggerd. Onderhoudsfrequentie?

Variatie in milieuomstandigheden vergroten (gradiënten). Helofyten langs deel van de oever en ondiep water

Historisch

Wanneer de mogelijkheid zich voor doet (herinrichting) de voormalige verdedigingsfunctie tot uiting laten komen in de nieuwe bebouwing vgl maagjesbolwerk. En natuurinclusief bouwen!

Ecologie

De singel is leefgebied van verschillende vissoorten en foerageergebied van verschillende vleermuissoorten en visetende vogelsoorten als blauwe reiger, visdief? Aalscholver en ijsvogel.

Ecologische verbinding

De singel is weliswaar stedelijk water, maar maakt deel uit van een veel groter watersysteem. Die natte verbinding is redelijk in orde voor vis, maar de oevers schieten tekort als verbinding voor andere soorten. De gemeente heeft de singel daarom begrijpelijkerwijs niet aangemerkt als droge verbinding. Maar de oevers voldoen ook niet voor oevergebonden soorten.

Het grootste deel van de oevers is beschoeid en de rest heeft kademuren of damwand (bijv. de hele Thorbeckegracht). Ook beschoeiingen die maar weinig boven het waterpeil uitsteken vormen belangrijke barrières voor veel soorten. Te water geraakte kleine dieren zullen verdrinken. Voor (kleine) vissen ontbreekt beschutting tussen oeverplanten.

Zoals gezegd stellen soorten uiteenlopende eisen aan de omgeving om zich erdoor te kunnen verplaatsen. Met de inrichting van ecologische verbindingen wordt geprobeerd geschikte leefgebieden voor één of meer soorten met elkaar te verbinden. Vaak wordt een ecologische verbinding ingericht voor en groep soorten die vergelijkbare eisen aan een verbinding stellen. Voor de singel kan het accent gelegd worden op een verbinding voor oevergebonden soorten op lokaal en/of regionaal niveau. Hieronder staan twee 'modellen' daarvoor beschreven.

		Lokaal niveau	Regionaal niveau	Nationaal niveau
Otter en Waterspitsmuis	corridor	25 m breed	25-50 m breed	> 50 m breed
	stapsteen	2 ha 1 km afstand	2-5 ha 1 km afstand	> 5 ha 1 km afstand
Blankvoorn en Libel	corridor	2-5 m breed	5-10 m breed (25%) 2-5 m breed (75%)	> 10 m breed (25%) > 5 m breed (75%)
	stapsteen	3 km afstand	1-3 km afstand	< 1 km afstand

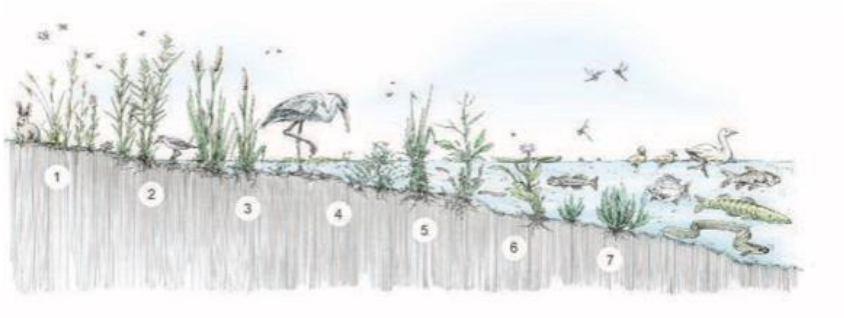
Er is nog een model voor natte en oevergebonden natuur namelijk salamander en pad. Hier wordt niet voor gekozen omdat een belangrijke eis voor amfibieën is dat er geïsoleerde watertjes (poelen, vijvers) zijn zonder vis.

Idealiter is er een geleidelijke overgang van water naar land.

DE VERSCHILLENDE OEVERZONES VAN EEN NATUURVRIENDELIJKE OEVER

Vanaf het water gezien gaat de vegetatie geleidelijk over in steeds drogere planten tot (moeras)bos. De drassige zones zijn vooral van belang voor soortenrijke moerasvegetaties en ongewervelde dieren, zoals wormen, kreeftachtigen, insecten en spinachtigen. De ondiepe wateren met waterplanten zijn ideale schuil- en paaiplaatsen voor vissen.

1 *Bloemrijk grasland;*
2 *Vegetatie van vochthoudende grond;*
3 *Vegetatie van natte ruigtes (plas-dras);*
4 *Moerasplanten die in ondiep water staan;*
5 *Moerasplanten die in dieper water staan;*
6 *Drijfbladplanten;*
7 *Ondergedoken waterplanten.*

Afbeelding 3

Als er voldoende ruimte is wordt een natuurvriendelijke oever als een flauwhellend talud aangelegd. Als er minder ruimte is kan worden gekozen voor een plasberm (Afb.3: 4, 5 in de afbeelding) of drasberm (Afb.3: 3).

Meer structuur onder water maakt de singel een beter leefgebied voor diverse soorten.

Suggesties

Overall zou er meer variatie in milieuomstandigheden aangebracht kunnen worden (gradiënten), zowel in het water als op het land.

Doelstelling voor het water is dat het water voldoet aan de KRW-eisen en dat de waterbodem voor de helft van de oppervlakte begroeid is met waterplanten. Er moet een 10 m brede ‘vaargeul’ overblijven.

Ecologisch (nat):

1. Op enkele bredere delen een onderwaterstructuur aanleggen (dood hout, of holle betonnen elementen)

Zoetwaterriffen in Utrechtse Singel voor een rijker onderwaterleven

Afbeelding 4

2. (Ondergedoken) waterplanten (Afb.3: 4-7)dragen bij aan de helderheid van het water en bieden schuilplaatsen voor kleine vis.
3. Waar een lage houten beschoeiing aanwezig is kan onderzocht worden of deze verlaagd kan worden tot op waterniveau. Als dat niet over de volle lengte kan dan pleksgewijs zodat uittreedplaatsen ontstaan.
4. Waar wat meer ruimte is (Nijkerkenbolwerk, Ter Pelkwijkpark, de Suekerbult) zou een flauwhellend talud gerealiseerd kunnen worden met (pleksgewijs) helofyten als Riet en lisdodde.
5. Bij kademuur/damwand waar geen schepen aanleggen zou tegen de kade een plasberm (Afb.3: 5, 6) aangelegd kunnen worden bijv. tegen theater de Spiegel.
6. Een stuk kademuur zou ingericht kunnen worden als oeverzwaluwenwand door er ‘nestgangen’ in te boren. De wand moet rustig gelegen zijn, georiënteerd tussen het noordwesten en noordoosten met openwater ervoor. (Ik zie niet direct een geschikte locatie hiervoor)
7. Door het gebruik van harde portlandcement bieden veel kademuren weinig kansen voor muurflora. Wellicht kan op sommige plekken tegen de bestaande kademuur een ‘muurplantenmuur’ geplaatst worden. Sommige soorten, zoals muurbloem (Erysimum cheiri) en echte muurvaren (Asplenium ruta-muraria) vestigen zich bij voorkeur aan de zonkant; andere soorten, zoals muurleeuwenbek (Cymbalaria muralis), gele helmbloem (Pseudofumaria lutea) en verschillende soorten varens, groeien juist op schaduwrijke muren.
8. De singel zuidelijk rond het centrum is van Almelose kanaal tot Zwarte water ongeveer 2 km lang. Om deze afstand te overbruggen is voor otters eigenlijk een stapsteen van ca. 2 ha nodig. Die ruimte ontbreekt. Een sub-optimale oplossing is een otterholt op een rustige plek.
9. Een aantal in het gebied aangetroffen soorten zijn exoot (al dan niet invasief) en ben je waarschijnlijk liever kwijt dan rijk. Bijv. Letter-/roodwangschildpad, muskusrat en hemelboom. Graskarper is ook een exoot maar wordt ingezet voor ‘begrazing’ van de waterplanten.

De gierzwaluw is als ambassadeur wel terecht, alleen zullen er waarschijnlijk niet veel soorten op meeliften.

8.16 Participatieplan

Participatieplan ‘Singel van Zwolle’ – fase 2a

Aanleiding

In 2024 wordt er gewerkt aan een integrale ‘Visie Singel van Zwolle’. Dit is één van de eerste stappen die binnen het project Singel van Zwolle wordt gezet. Vanaf het begin van het jaar tot en met de zomer van 2024 worden diverse (lopende) onderzoeken afgerond die allemaal puzzelstukjes vormen die uiteindelijk in elkaar zullen moeten passen in de visie voor de Singelzone. Het gaat hier bijvoorbeeld over verkeer en groen. Deze hebben invloed op de ruimtelijke keuzes die in de ‘Visie Singel van Zwolle’ gemaakt worden. Omdat we het ook erg belangrijk vinden om te weten wat Zwollenaren zouden willen met de Singel, starten we in het voorjaar met participatie. De participatie wordt daarmee één van de te doorlopen onderzoeken, met haar eigen inbreng bij het uiteindelijke samenbrengen van onderwerpen tot één integrale visie. Op deze manier vormen de eerste ideeën en behoeftes van Zwollenaren ook een belangrijke bouwsteen die bepalend is voor de (ruimtelijke) keuzes die in de visie worden uitgewerkt.

Dit document beschrijft op hoofdlijnen het participatieproces tot en met de afronding van de ‘Visie Singel van Zwolle’ en hanteert een aanpak die conform de Zwolse participatieaanpak Hanza! is. Na afloop van het maken van een visie, en bij de start van de verschillende deelprojecten die zullen volgen uit de visie, zal opnieuw een participatieplan voor die projectfase worden opgesteld.

1. Ambitie

De visie wordt samen met de stad vormgegeven. Hiervoor wordt een brede vorm van participatie uitgevoerd.

In de visie vindt de vertaling plaats van de ambities en doelen voor het overkoepelende gebied naar een ruimtelijke visie. In gesprek met de Zwollenaren worden deze ambities en doelen besproken en door vertaald. Zwollenaren worden daarbij (met behulp van verschillende communicatie – en participatiemiddelen) uitgenodigd om de visie te verrijken met ideeën en initiatieven.

2. Kaders en participatieruimte

Wat zijn de kaders?

De visie is een vervolg op de Startnotitie welke in januari door het college is vastgesteld. De startnotitie vloeit voort uit het Ontwikkelprogramma ‘Ons stadshart van morgen’ en de Uitvoeringsagenda ‘Ons stadshart van morgen’. In het ontwikkelprogramma worden 5 ontwikkelprincipes beschreven:

1. De gezonde, groene en waterrobuuste deltastad
2. De duurzame en circulaire stad
3. De ondernemende en creatieve stad

4. De stad met de menselijke maat
5. De bereikbare stad

Deze principes vormen de leidraad voor iedere ontwikkeling binnen het Stadshart, waaronder de Singel. De beschreven ambities die behoren tot deze principes zijn vastgesteld en staan daarmee niet meer ter discussie. Zo is er op basis het Ontwikkelprogramma in de startnotitie vastgesteld dat de Singelzone de groene motor van de stad wordt. De omliggende wijken worden via de Singel verbonden om een completer en veerkrachtiger Stadshart te realiseren. De Singel brengt lucht en ruimte naar het Stadshart. De leefbaarheid in de stad wordt vergroot, met ruimte voor voetgangers en fietsers, voor cultuur en recreatie. Met de singelzone wordt op klimaatbestendige wijze vormgegeven aan de waterhuishouding van de regio.
De ambities die voorvloeien uit de ontwikkelprincipes zijn dus ook bepalend voor de kaders waarbinnen de participatie ten behoeve van de ‘Visie Singel van Zwolle’ plaats zal vinden. Thema's die binnen de ontwikkelprincipes voor Zwollenaren naar verwachting vooral van belang zijn qua uitgangspunt voor participatie, zijn de al gemaakte keuzes rondom het autoluw maken van de binnenstad (meer ruimte voor voetgangers en fietser), en keuzes rondom het parkeren in en rondom de stad.

Daarnaast vinden er, zoals eerder toegelicht, nog verschillende onderzoeken plaats die invulling geven aan de ruimtelijke puzzel die in de visie wordt uitgewerkt. Deze onderzoeken kunnen kaderstellend zijn, afhankelijk van de uitkomsten van de onderzoeken. Het mobiliteitsonderzoek zal bijvoorbeeld uitwijzen welke verkeerskundige maatregelen genomen kunnen worden en uit het onderzoek naar water zal blijken hoeveel ruimte er nodig is om water te bergen of hoe hoog de dijk moet worden.

Tot slot vormen andere projecten die op dit moment al lopen en onderdeel zijn van óf raken aan de Singelzone specifieke kaders in de vorm van kansen en uitdagingen die wij in fase 1 van het participatieproces, in april en mei (zie onderdeel 4. Het participatieproces), verder in kaart zullen brengen.

Wat is de ruimte?

De bovengenoemde kaders zijn bepalend voor de ruimte die er is om mee te denken over de ‘Visie Singel van Zwolle’. Daarom wordt op basis van deze kaders de participatievraag bepaald.

Een deel van de kaders, namelijk de resultaten van de lopende onderzoeken, zijn bij de start van het participatieproces nog niet bekend. Daarom wordt het participatievraagstuk gedurende het proces verder aangescherpt. Dit betekent dat we tijdens het proces in twee stappen (genaamd ‘a’ en ‘b’) met Zwollenaren in gesprek gaan. Deze twee stappen zijn onderdeel van fase 2 van het gehele proces (zie onderdeel 4. Het participatieproces).

Participatie stap 1 (fase 2a) – mei t/m juli

We informeren Zwollenaren over de herinrichting van de Singelzone en vragen hen “Hoe ziet jouw Droomsingel eruit?” Geïnspireerd door de drie tijdslagen, die bureau Felixx in hun aanpak hanteert, scherpen we deze vraag aan, afhankelijk van het middel wat we gebruiken en de doelgroep die we bereiken. Deze tijdslagen zijn verdeeld in; beschermen (1), herstellen (2) en toevoegen (3). Daarom vragen we de Zwollenaren het volgende:

1. Wat in/op de Singel is het meest waardevol voor jou? Wat moeten we behouden?
2. Is er iets op of rond de Singel, wat er nu niet meer is maar wat je graag terug zou willen?
3. Waardoor kunnen we de Singel verbeteren, wat mis je nog wat we kunnen toevoegen?

De precieze vraagstelling wordt aangepast aan de doelgroep en het communicatie/participatiemiddel welke wordt gebruikt. Online is namelijk een andere vraagstelling benodigd dan tijdens een live bijeenkomst.

Participatie stap 2 (fase 2b) - augustus t/m september

Na de zomer, wanneer de resultaten van de onderzoeken bekend zijn, is het tijd om de verschillende inhoudelijke puzzelstukken bij elkaar te brengen. In deze fase kunnen inwoners ons helpen bij het maken van de keuzes die vormgeven aan de ruimtelijke visie. Dit kan bijvoorbeeld ook gaan over specifieke locaties langs de Singel. In deze fase van het proces stimuleren we inwoners ook om mee te werken aan de *placemaking* rondom de singel en nodigen we Zwollenaren uit om zelf initiatieven in te brengen.

Dit betekent dat participatie zich richt op specifiekere vragen zoals:

- Als we op één plek meer ruimte krijgen voor groen, welke plek op de Singel van Zwolle zou dat dan moeten zijn?
- Als er (algemeen, of op een bepaalde plek) gekozen moet worden tussen een kortgemaaid grasveld of bloemrijk grasland, waar ligt de voorkeur?
- Wat voor activiteiten / recreatie / plekken zou je waar op de Singel van Zwolle willen?

Voor direct aanwonenden (zie volgende hoofdstuk) zullen bovenstaande vragen onvoldoende zijn, daar moeten ook gesprekken gevoerd worden over de openbare ruimte vlakbij hun woning, met de bijbehorende kansen en bedreigingen. Voor alle vragen geldt dat deze in de volgende fase, nadat er meer bekend is over de uitkomsten van de onderzoeken en analyses, verder uitgewerkt wordt.

3. Belanghebbenden (actorenanalyse)

Actorenanalyse

De Singel is van de hele stad, dus iedereen mag meedoen. Dat wil zeggen dat er tijdens de participatie aandacht moet zijn voor het betrekken van een brede doelgroep, alle Zwollenaren én bezoekers van Zwolle. Ten aanzien van deze ambitie om de stad Zwolle te betrekken bij het vormgeven van de visie zijn er daarom zijn drie hoofdgroepen te onderscheiden:

1. **De betrokken verenigde partijen en professionele partijen in de stad.**
   We brengen deze partijen bij elkaar in “de Singel van Zwolle - meedenkgroep”. Bij deze partijen doen wij ook aan het einde van fase 1 nog een laatste check op het participatieplan.
2. **Algemeen**
   De brede groep van Zwollenaren, bezoekers en andere geïnteresseerden
3. **Direct omwonenden**

De Singel van Zwolle is voor alle Zwollenaren relevant en interessant, maar voor de direct aanwonenden geldt dat eventuele ‘veranderingen voor hun deur’ hen het meest zullen treffen. Dat houdt in dat deze doelgroep een aparte groep stakeholders is, met andere belangen, andere wensen en vooral andere zorgen rondom de ontwikkeling van de Singel van Zwolle.

Het betrekken van deze groepen vraagt elk om een andere participatieaanpak. Wél is de participatie van beide groepen sterk afhankelijk van de communicatie over het project Singel van Zwolle. De communicatieopgave (zoals geformuleerd in het communicatieplan Singelzone) luidt als volgt “*de doelgroepen duidelijk maken wat de betekenis is van de Singel van Zwolle (inhoudelijk- en procesmatig) en hen enthousiasmeren en inspireren mee te denken in de ontwikkeling*

Het betrekken van Zwollenaren begint daarom bij het informeren van Zwollenaren over wat men kan verwachten van de herinrichting van de Singelzone (inhoudelijk) én wat men mag verwachten van het proces (functioneel). Dit is vervolgens een logische aanleiding om Zwollenaren uit te nodigen om actief mee te denken over de ‘Visie Singel van Zwolle’.

Er is een stakeholdersanalyse gemaakt. Hieruit volgt welke partijen tot de eerstgenoemde groep behoren, de ‘meedenkgroep’. Dit zijn de partijen die in de linkerbovenhoek ‘beïnvloeders’ staan en worden in ieder geval uitgenodigd:

- Toegankelijk Zwolle
- Zwolle groenstad
- Citycentrum Zwolle fonds
- Fietsersbond
- Veiligverkeer Nederland
- BBZ
- Zwolle Hanzestad
- Vrienden van de Stadskern

Verschillende groepen

Voor het project Singel van Zwolle wordt naast de klassieke participatie met een meedenkgroep en overige participatievormen voor alle Zwollenaren en direct aanwonenden, ook gebruik gemaakt van een Raad van Advies en een groep van ambassadeurs. Hoe deze beide groepen zich gaan vormen, wordt in fase 1 van het participatieproces verder uitgewerkt. Op hoofdlijnen is dit als volgt:

- Raad van advies: hierin nemen een aantal prominente personen zitting, waaronder de Stadsbouwmeester, de klimaatburgemeester, nachtburgemeester en nog nader aan te vullen. Deze groep personen vervult een bijzondere rol in het project. Zij zijn een adviesorgaan en worden in het leven geroepen om de hoofdlijnen te bewaken.
- Ambassadeurs: hierin nemen een aantal ambassadeurs van het project zitting. Dat wil zeggen dat deze mensen het project Singel van Zwolle steunen, en dat zij hun achterban kunnen activeren om bij te dragen aan de participatie rondom de Singel, bijdragen aan de placemaking en reuring op gang kunnen brengen. Ook hopen we met de ambassadeurs meer bekendheid voor de Singel van

Zwolle en haar belang voor het gehele Stadshart en de stad Zwolle als geheel te krijgen.
- Meedenkgroep, zoals hierboven beschreven.

4. Het participatieproces

De participatie rondom dit project van de Singel zal conform Hanza plaatsvinden in 3 fases
- Fase 1: Klaar voor de start
- Fase 2: Samenwerken aan oplossingen
- Fase 3: Resultaat en besluitvorming

Fase 1: Klaar voor de start (april en mei):

In april vindt er op twee momenten afstemming plaats over het participatieplan met de eerste betrokken Zwollenaren. Aangezien het participatieproces parallel loopt aan verschillende onderzoeken die later in het proces de kaders verder zullen inkleuren, zal deze afstemming zich focussen op de hoofdlijnen van het proces (de drie fases) én de participatievragen die tijdens fase 2a centraal staan:

1. Wat in/op de Singel is het meest waardevol voor jou? Wat moeten we behouden?
2. Is er iets op of rond de Singel, wat er nu niet meer is maar wat je graag terug zou willen?
3. Waardoor kunnen we de Singel verbeteren, wat mis je nog wat we kunnen toevoegen?

Het gaat om de volgende twee informerende momenten in april:

- **19 april – fietsen langs de Singel met de raad**
  Met een eerste groep raadsleden wordt het participatieplan op hoofdlijnen gedeeld in combinatie met een fietstocht langs de Singel. Raadsleden krijgen de kans om op het getoonde proces te reageren en afhankelijk van deze reacties wordt het participatieplan aangepast.

- **23 april - Stadshartcafé**
  Tijdens het Stadshartcafé wordt een eerste groep Zwollenaren geïnformeerd over het proces dat leidt tot de ‘Visie Singel van Zwolle’, als onderdeel hiervan worden de deelnemers geïnformeerd over het participatieplan en krijgen zij ook de kans om te reageren op de participatieaanpak.

Fase 2a: Samenwerken aan oplossingen (mei t/m augustus)

Iedereen kan meedoen

Online participatie
Nadat in april het participatieplan is afgestemd met de eerste betrokkenen, wordt er halverwege mei gestart met online participatie. Om te zorgen dat de brede doelgroep

van Zwollenaren en bezoekers op een laagdrempelige manier kunnen meedenken over de ontwikkeling, maken we gebruik van de participatietool van OpenStad. Er wordt een aparte ‘website’ voor de Singel van Zwolle gemaakt waar mensen kunnen reageren en/of stemmen op de drie vragen die hierboven genoemd zijn. De brede doelgroep aan Zwollenaren, bezoekers en andere geïnteresseerden krijgen voor een periode van minimaal vier weken de mogelijkheid om via deze aparte website te reageren. Rond 17 juni zal deze tool sluiten en worden de reacties geïnventariseerd en geanalyseerd. Deze eerste reacties van Zwollenaren worden in juli meegenomen in het bouwstenenrapport waarin alle eerste uitkomsten van de onderzoeken staan beschreven. Deze wordt gedeeld met het college en de gemeenteraad. Op deze manier vormen de resultaten van het eerste participatiemoment een onderdeel van de puzzel die in visie verder wordt uitgewerkt.

Pop-up Singel – fysieke participatiemomenten
Naast online participatie gaan we in juni en juli ook de straat op. Tijdens verschillende evenementen in de stad gaan wij open in gesprek met Zwollenaren om aan de hand van de drie vragen te achterhalen wat zij willen herstellen, behouden of vernieuwen aan de Singel. Denk hierbij aan de volgende evenementen.

- Zwolse Klimaatdag, 1 juni
- De halve marathon, 8 juni
- Zwolse Grachtenrace, 15 juni
- City Swim, 22 juni
- Blauwvingerdagen 3,10,17, 24 en / of 31 juli

Bijeenkomsten
Naast het aansluiten bij de evenementen die zich al op of rond de Singel afspelen, worden er ook bijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden, ondernemers en andere geïnteresseerden. Op 4 juni vindt de Stadshart informatiemarkt plaats. Daarnaast organiseren we tenminste één bijeenkomst die enkel is gericht op de Singel als project om input op te halen over de verschillende tijdslagen beschermen (1), herstellen (2) en toevoegen (3) zoals hierboven al eerder benoemd.

Ook wordt er gekeken naar de participatieavonden en momenten waarop raakvlakprojecten met de buurt gaan participeren. Waar nodig, en waar dit handig lijkt, sluiten we daar vanuit het project Singel op aan.

De Singel van Zwolle - meedenkgroep

In juni brengen we de doelgroep van betrokken verenigde partijen en professionele partijen in de stad bij elkaar in ‘de Singel van Zwolle – meedenkgroep’. Dit zijn partijen die wij actief betrekken bij het proces én de inhoudelijke keuzes die ten behoeve van de visie gemaakt worden. Zie hiervoor ook het hoofdstuk Actorenanalyse.

Als startpunt van de samenwerking met de meedenkgroep, krijgen de betrokken partijen daarom nog de mogelijkheid om te reageren op het participatieplan. Worden de Zwollenaren op de juiste manier betrokken óf moeten er extra communicatie – en participatiemiddelen worden ingezet om tijdens fase twee te waarborgen dat iedereen die wil ook daadwerkelijk kan meedenken? Op basis van de kennis en ervaring van de meedenkgroep kan er waar nodig worden bijgestuurd op het participatieplan.

Op inhoud gaan we ook met de meedenkgroep in gesprek over wat zij willen herstellen, behouden of vernieuwen aan de Singel. De input van dit gesprek wordt verwerkt in een

participatiejournaal. Deze wordt samen met de resultaten van de overige participatiemomenten verwerkt in het bouwstenenrapport die wordt gedeeld met college en raad.

Fase 2b: Samenwerken aan oplossingen (augustus – oktober)

Tijdens deze fase van het proces gaan we opnieuw met Zwollenaren in gesprek. Hierbij betrekken we al de uitkomsten/input vanuit fase 2a, samen met de uitkomsten die vanuit de onderzoeken naar boven zijn gekomen. Dit is dus het 2e deel van het participatieproces waarbij we op basis van de resultaten van de onderzoeken gericht ideeën, wensen en zorgen ophalen die dienen als belangrijke input voor het ontwerpproces. De hoofdvraag in deze fase betreft het maken van keuzes op verschillende thema's zoals mobiliteit, groen, sport en economie.

Om Zwollenaren uit te nodigen om de visie te verrijken met ideeën en initiatieven, is het van belang om hen actief te informeren over de bouwstenen en de ruimtelijke keuzes. Deze bepalen in grote mate de kaders die in deze fase gelden.

Iedereen kan meedoen

Om iedereen de mogelijkheid te geven zijn of haar mening te vormen over de ruimtelijke keuzes die gemaakt moeten worden, zetten wij opnieuw in op een brede mix van communicatie – en participatiemiddelen. Denk hierbij aan:

- Online participatie
  Via de online tool van OpenStad krijgen Zwollenaren de kans om vragen te beantwoorden, te stemmen en initiatieven in te dienen. Ingezet wordt op het verkrijgen van duidelijkheid over de te maken keuzes; als Zwollenaren mogen kiezen tussen bepaalde thema's of binnen bepaalde thema's, welke keuze zouden zij dan maken?
- Fysieke bijeenkomst voor de toelichting op de ruimtelijke bouwstenen, en het verkennen van wensen van bewoners in prioritering en maken van keuzes.
- Sessie per deelgebied
  Omdat we in deze fase van het proces gerichte input willen ophalen voor het ontwerpproces, gaan wij per deelgebied van de Singel met Zwollenaren in gesprek. Het is denkbaar dat er voor bepaalde gebieden en gedetailleerdere uitwerking volgt dan voor andere gebieden. Hierop wordt de keuze gemaakt om op deze plekken bijeenkomsten te organiseren voor direct omwonenden, ondernemers en andere geïnteresseerden.

Daarnaast blijven we in deze fase (2b) ook aansluiting zoeken bij de participatiemomenten die andere raakvlakprojecten organiseren.

Placemaking – Jouw stukje Singel!

Meedenken over de herinrichting van de Singel betekent ook het stimuleren van gedeeld eigenaarschap. De gemeente wil sámen met bewoners, bezoekers, ondernemers en maatschappelijke organisaties optrekken en verantwoordelijkheid dragen voor de ontwikkeling van de Singel.

Tijdens deze fase van het participatieproces willen wij Zwollenaren daarom niet alleen vragen om mee te denken over specifieke keuzes in het ontwerpproces. We willen Zwollenaren ook stimuleren zelf initiatief te nemen om “hun stukje Singel” mooier te maken. Daarom zullen wij zowel online op de website van jouwstukjezwolle.nl áls tijdens de interactieve sessies oproepen om initiatieven bij de gemeente in te dienen. We willen initiatieven ondersteunen die bijdragen aan de doelen en ambities voor het gehele Stadshart en de Singel.

Fase 3: Resultaat en besluitvorming (okt – december)

In deze fase worden de reacties van de deelnemers aan het participatieproces bij elkaar gebracht. Dit betekent dat de reacties uit de online participatie en de sessies per deelgebied worden meegenomen in keuzes die worden gemaakt in het ontwerpproces van de visie.

Tijdens deze fase wordt open en transparant terugkoppeling verzorgd door middel van een actueel verslag van het participatieproces; het participatiejournaal. Op deze manier laten we aan alle deelnemers zien welke input er wel én niet meegenomen wordt en op basis van welke afwegingen de specifieke (ruimtelijke)keuzes gemaakt worden. Een presentatie (online) over de uiteindelijke uitkomst en de visie is een mogelijkheid.

5. De planning

Fase 1: ‘Klaar voor de start’ van maart t/m mei 2024
Deze fase staat in het teken van het participatieplan maken en afstemmen, een fietsronde met de gemeenteraad en het Stadshartcafé.

Fase 2: ‘Samenwerken aan oplossingen’ is van mei t/m oktober 2024.
In deze fase wordt er veel informatie opgehaald bij Zwollenaren, door middel van online participatie, bijeenkomsten, het aansluiten bij evenementen en inspiratiesessies.

Fase 3: ‘Resultaat en besluitvorming’ is van oktober t/m november, waarbij terugkoppeling plaatsvindt op de gemaakte keuzes

De planning wordt bewaakt binnen het project, door de projectmanagers. Deze dient tussentijds gemonitord en eventueel bijgesteld te worden, indien blijkt dat andere onderdelen binnen het totaalproces een andere planning gaan doorlopen. Het participatieproces dient te allen tijde aan te sluiten op de overige planning van het project.

6. Rol van de gemeente

Samenstelling projectteam

De Singel van Zwolle heeft een projectteam met twee projectmanagers. Sabine den Hertog is primair aanspreekpunt voor het participatieproces, daar waar Jos Dijcker overall projectmanager is. Uitvoering van de participatie vindt dus plaats

onder leiding van Sabine, waarbij Evy Heugen vanuit +anderen is aangesteld om de participatie verder uit te werken, vorm te geven en te organiseren.

Voor stakeholders zullen Sabine of Jos de aanspreekpunten zijn, aangezien zij langer bij het project betrokken blijven. Hierin wordt een praktische insteek gekozen: daar waar al contacten zijn (geweest) in het verleden met Jos, is Jos de eerste lijn. Daar waar dat niet het geval is, wordt gekeken naar wenselijkheid of Sabine of Jos deze eerste contacten legt.

Het college en de gemeenteraad

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van de visie. Zij doen dit op basis van de input die ze vanuit de ambtelijke organisatie krijgen. Het maken en bijhouden van een participatiejournaal is daarom essentieel. In de besluitvorming moet duidelijk gemaakt worden welke onderdelen wél en welke eventueel niet door Zwollenaren worden gesteund en waarom dit het geval is.

Op 19 april heeft een delegatie van raadsleden een presentatie en fietstocht bijgewoond over de Singel van Zwolle. Daarnaast worden raadsleden uitgenodigd voor participatiemomenten waarvoor ook bewoners, ondernemers en maatschappelijke partijen worden uitgenodigd. Rond de zomer wordt de raad via het bouwstenenrapport geïnformeerd over een tussentijdse gang van zaken. Mocht de raad op basis van dit rapport meer informatie willen, vragen zij een debat aan.

7. Informatie en verantwoording

- Participatiejournaal
- Voor de zomer een bouwstenenrapport naar college & raad
- Raadsleden uitnodigen voor bijeenkomsten
- Tussentijds document ook voor Zwollenaren, voor stap 2b.

Participatieplan 'Singel van Zwolle' – fase 2b

1. Participatieplan oktober-november 2024

Dit document beschrijft op hoofdlijnen het participatieproces vanaf oktober 2024 tot en met de afronding van de 'Visie Singel van Zwolle' en hanteert een aanpak die conform de Zwolse participatieaanpak Hanza! is. Dit participatieplan is daarmee een aanvulling op het initiële participatieplan dat in mei 2024 is opgesteld en biedt een uitgewerkte toelichting op stap 2 (ofwel fase 2b – samenwerken aan oplossingen) van het participatieproces. Wanneer de visie 'Singel van Zwolle' is vastgesteld en het project zal verdergaan in verschillende deelprojecten, wordt een nieuw participatieplan voor deze volgende projectfase opgesteld.

2. Terugblik – participatie fase 2a

De eerste stap (fase 2a) van het participatieproces, waarin we in de maanden juni en juli de dromen voor de Singel hebben opgehaald, heeft waardevolle inzichten opgeleverd. De ideeën, wensen en zorgen van inwoners en bezoekers gaven inzicht in wat zij belangrijk vinden voor de Singel van Zwolle. Uit alle reacties nemen we onderstaande inzichten en bijhorende aandachtspunten mee voor de visie.

1. **Vergroening en biodiversiteit**

Veel inwoners benadrukken in hun dromen en ideeën het belang van het bevorderen van groen en biodiversiteit, bijvoorbeeld door middel van oplossingen zoals drijvende parken, het creëren van blauw/groene verbindingen, het toevoegen van inheemse beplanting en het neerzetten van insectenhotels.

Aandachtspunt: De stad Zwolle moet voldoende groene natuurlijke ruimte creëren en behouden, zonder daarbij belangrijke stedelijke functies zoals de infrastructuur, wonen, werken, ondernemen en recreatie te beperken.

2. **Autoluwe en toegankelijke Singel**

Er is een sterke wens vanuit veel bewoners voor autovrije en/of autoluwe zones en verbeterde infrastructuur voor voetgangers en fietsers om de leefbaarheid en veiligheid rondom de Singel te vergroten.

Aandachtspunt: Het beperken van autoverkeer roept bij sommige Zwollenaren ook vragen en zorgen op over bereikbaarheid en parkeermogelijkheden voor bewoners en bezoekers. De binnenstad en de omliggende wijken moeten wel bereikbaar blijven.

3. **Recreatie en sport & bewegen**

Veel dromen van Zwollenaren benadrukken de behoefte aan diverse sport- en recreatiefaciliteiten, zoals hardloop- en wandelpaden, zwemstranden, en outdoor sportplekken. Maar ook meer speelplekken voor kinderen, bankjes, en ontmoetingsplekken.
Aandachtspunt: Het integreren van nieuwe recreatieve of sportieve voorzieningen in de ruimte rondom de Singel roept zorgen op in het kader van sociale veiligheid. Bewoners geven aan dat zij vrezen dat deze plekken ook (drugs)criminaliteit en overlast in de kaart spelen. Bij nieuwe recreatieve of sportieve mogelijkheden moet de sociale veiligheid worden gehandhaafd.

4. **Meer horecagelegenheden en openbare voorzieningen langs de Singel**

Er is een duidelijke wens voor meer horeca aan het water en verbeterde openbare voorzieningen zoals zitplekken en picknicktafels.

Aandachtspunt: Het toevoegen van commerciële en openbare voorzieningen moet zorgvuldig worden gekozen, voornamelijk bij direct aanwonenden ligt een wens om ook rust en ruimte te behouden.

5. **Culturele Initiatieven en Kunst**

Initiatieven zoals evenementen, openluchttheaters en kunstexposities worden gezien als manieren om de (culturele) aantrekkelijkheid van de Singel te vergroten.

Aandachtspunt: Hoe brengen we culturele initiatieven op een inclusieve en toegankelijke manier tot stand en betrekken we inwoners, ondernemers en partners van de stad ook bij de totstandkoming van deze initiatieven of projecten?

3. Participatie fase 2b – Samenwerken aan oplossingen

Van oktober tot en met november 2024 betrekken we inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden bij de verdere ontwikkeling van de visie ‘Singel van Zwolle’. In dit plan wordt toegelicht waarom en hoe we de participatie op deze manier organiseren en vormgeven.

3.1. Doelstellingen van het participatieproces

Het participatieproces rondom het project ‘Singel van Zwolle’ richt zich in de periode tot en met december, waarin de visie definitief wordt opgesteld, op drie doelstellingen. Deze doelstellingen zijn:

1. Inwoners en bezoekers **meenemen in het proces van én informeren over de visie** voor de Singel van Zwolle.

2. **Betrokkenheid creëren** bij het ontstaan van de visie door inwoners, bezoekers, en andere belanghebbenden te laten meedenken en meepraten.

3. **Reacties ophalen** over belangrijke onderdelen uit visie, zoals de inrichting van het landschap, de ruimte voor voetgangers en fietsers en sport- en recreatieroutes langs de Singel.

3.2. Doelgroepen

We richten ons op een brede doelgroep:

- **Inwoners van Zwolle**, met extra aandacht voor direct omwonenden van de Singel en bewoners van wijken rondom de Singel.
- **Ondernemers en maatschappelijke organisaties** die actief zijn in of rondom de singel en die een belang hebben in de toekomstige ontwikkelingen van het gebied.
- **Bezoekers van Zwolle**, zowel toeristen als mensen die regelmatig naar de stad komen voor werk of recreatie.

3.3. Ruimte om mee te denken – focus voor de participatievragen

Op basis van het Bouwstenenrapport voor de visie ‘Singel van Zwolle” is er een keuze gemaakt om over de onderdelen landschap en mobiliteit uit de visie verder in gesprek te gaan met inwoners. Het doel van de participatie is dan ook om op deze onderdelen de verdiepende vragen te kunnen stellen zodat de reacties van Zwollenaren bijdragen aan het aanscherpen van de visie.

De keuze voor deze onderdelen is niet alleen gemaakt op basis van het Bouwstenen- rapport, maar ook op basis van de reacties die we hebben opgehaald tijdens participatie fase 2a. In deze fase hebben we namelijk ook gezien dat inwoners veel ideeën hebben ingebracht over de inrichting van het landschap (1) en de ruimte voor voetgangers en fietsers (2).

Andere onderwerpen die tijdens participatie fase 2a veel reacties opleverden waren onder andere sport en beweging, ontmoeting en kunst & cultuur langs de Singel. Omdat we tijdens fase 2b willen inzetten op een verdiepend gesprek en het toetsten van de concept visie, hebben we ervoor gekozen om deze onderwerpen niet mee te nemen in de participatie. Uiteraard blijven deze onderwerpen wel aandachtspunten voor de uitwerking van de visie en onderdeel van het gesprek in de latere uitvoeringsfase.

Landschap – toetsen van de concept ontwerpen voor de visie

We gaan gesprek over het landschap, op basis van de ontwerpen uit de concept-visie. Dit doen we aan de hand van het (concept)structuurplan en de bijhorende

dwarsdoorsnedes van de Singel. We zullen bij de deelnemers toetsen “Weerspiegelt dit jullie wensen, behoeften en dromen voor de Singel van Zwolle?”

Mobiliteit – De singel als voetgangers – en fietsvriendelijke zone

Verbinding met omliggende wijken

Hoe ervaren Zwollenaren de verbinding van de Singel met de omliggende buurten?

In het Bouwstenenrapport wordt de verbinding met buurten ofwel de “ommetjes vanuit de buurten” genoemd in het kader van het realiseren van een prettige en lokale wandelroutes van en naar de Singel.

Om meer inzicht te krijgen in de ervaring van de buurtbewoners willen we met hen in gesprek gaan over de verbinding van hun buurt met de Singel.

We kunnen inwoners informeren over het proces rondom de visievorming en daarop aansluitend een aantal concrete vragen stellen met betrekking op de verbinding met de buurten:

- Wat vindt u van de huidige verbindingen tussen de Singel en uw buurt? Wat kan er verbeterd worden?
- Zijn er specifieke plekken waar u denkt dat de toegang tot de Singel beter kan, bijvoorbeeld voor voetgangers of fietsers?
- Hoe ervaart u de mogelijkheid om veilig te kunnen oversteken van uw buurt naar het centrum? Is de route en verbinding vanuit uw buurt naar het centrum makkelijk te vinden (is er een logische route en is bijvoorbeeld de bewegwijzering duidelijk genoeg)?
- Zou u het aantrekkelijk vinden om de Singel te gebruiken als dagelijkse loop- of fietsroute van uw buurt naar het stadscentrum? Wat zou dit stimuleren?
- Zijn er specifieke plekken langs de Singel waar u sport- of recreatievoorzieningen zou willen zien? Zo ja, welke locaties en waarom?

3.4. Participatieaanpak

Centrale participatiebijeenkomst - Stadshartcafé

- **Datum en locatie**: Deze bijeenkomst wordt op 5 november georganiseerd bij ANNO, van 19u00 tot 21u00.
- **Deelnemers**: Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties

Opzet:
We organiseren één centrale bijeenkomst waarbij in elk geval twee onderdelen centraal staan.

1. ***Informeren***

We praten de deelnemers van het Stadshartcafé kort bij over:

Het proces tot nu toe

- Bouwstenenrapport
- Onderzoeken
- Participatieproces

➔ Terugkoppeling participatieproces (ook zichtbaar op de foamborden en wolken met dromen die ophangen in de ruimte).

Doorkijkje van de visie

Wat kunnen inwoners hiervan verwachten? Uitleg over structuurplan en doorsnedes → bruggetje naar volgende onderdeel van de avond: deelnemers mogen reageren op wat er nu ligt.

2. In gesprek

We gaan gesprek over het structuurplan en de doorsnedes. We willen bij deelnemers toetsen “Weerspiegelt dit jullie wensen, behoeften en dromen voor de Singel van Zwolle?”

Dit doen we door alle deelnemers te verdelen in drie groepen. Bij elke groep is in ieder geval een “inhoudelijke expert” aanwezig, dit zijn Jos, Han en Gerrit. Daarnaast verdelen Kirsten, Esther en Evy zich aan bij de drie groepen om mee te luisteren, vragen en opmerkingen te noteren en ervoor te zorgen dat alle deelnemers worden gehoord.

Pop-up Singel 2.0

Tijdens de Pop-up Singel momenten gaan we met de omliggende buurten rondom de Singel in gesprek.

- We informeren inwoners over de ontwikkeling van de visie ‘Singel van Zwolle’.
- We vragen hen naar hun mening over de verbinding van de Singel met hun buurt.

Evy Heugen (participatie adviseur) en Kirsten Derksen (omgevingsmanager) gaan met een kaart van de Singel de straat op om gesprekken te voeren met voorbijgangers. Deelnemers kunnen hun looproutes en aandachtspunten direct op de kaart tekenen en hun feedback mondeling delen.

De meedenkgroep – tweede bijeenkomst

Tijdens de eerste fase van het participatieproces hebben we veel tijd gestoken in het bevragen van bezoekers en inwoners van Zwolle. Hierdoor hebben we een algemeen beeld gekregen van wat gewaardeerd wordt aan de Singel, wat men mist en wat men graag zou willen veranderen. Omdat we het niet alleen belangrijk vinden om dit algemene beeld te krijgen, zijn we in juli ook met een aantal belangenorganisaties om tafel gegaan. Met als doel dat we zo veel mogelijk inzicht krijgen in verschillende belangen die de visie kunnen verrijken.

Om die reden gaan we ook in deze fase van het participatieproces terug in gesprek met de meedenkgroep. In dit gesprek delen we de onderwerpen en bijhorende vragen die in deze fase van het proces centraal staan.

De meedenkgroep wordt via de mail uitgenodigd en zoals afgesproken bij de eerste bijeenkomst wordt in deze uitnodiging alvast een aantal vragen gedeeld zodat de deelnemers ook bij hun achterban reacties kunnen ophalen. De meedenkgroep betreft immers enkel ‘vertegenwoordigers’ van verenigingen en organisaties.

3.5. Planning en tijdlijn

Het participatieproces zal plaatsvinden in de periode van oktober- november 2024, waarna de input wordt verwerkt voor de verdere uitwerking van de visie.

Periode/ datum	Participatie	Toelichting
5 november	Centrale participatiebijeenkomst - Stadshartcafé	Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties worden uitgenodigd om in een centrale bijeenkomst in ANNO mee te denken over de visie.
6 & 8 november	Pop-up Singel 2.0	In de buurten rondom de Singel “spontaan” op straat in gesprek over de verbinding met de Singel.
4 december	Meedenkgroep – tweede bijeenkomst	Verschillende belangenorganisaties komen bij elkaar om input te geven.
Januari of februari	Inloopevenement	Presentatie van de visie ‘Singel van Zwolle’. Omwonenden van de Singel zijn direct belanghebbenden en zullen daarom (net als bij het inloopevent van juni 2024) persoonlijk worden uitgenodigd per brief.

3.6. Vervolg

Na afronding van participatie fase 2b in november worden de resultaten verwerkt en meegenomen in het verbeteren van de definitieve versie van de visie.

In januari 2025 presenteren we de belangrijkste resultaten van het participatieproces terug aan de deelnemers. Zodra de visie ‘Singel van Zwolle’

definitief is, maken we ook inzichtelijk hoe de input van deelnemers is meegenomen in de verdere uitwerking van de visie.

Verslag van Stadshartcafé Singel van Zwolle - 5 november 2024

Algemene terugkoppeling

Op dinsdag 5 november 2024 vond het Stadshartcafé plaats, een bijeenkomst waarin inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden werden meegenomen in de ontwikkeling van de visie voor de Singel van Zwolle. Het doel van de avond was om deelnemers te informeren over de voortgang van het project en hen de kans te geven hun feedback te geven op het concept structuurplan (de visiekaart) en de ontwerpen (doorsnedes).
De avond startte met een plenaire presentatie waarin de visie, het participatieproces en de tot nu toe verzamelde input werden toegelicht. Deze terugblik gaf inzicht in de bouwstenen van de visie en hoe verschillende onderzoeken en bijdragen van Zwollenaren zijn geïntegreerd. Vervolgens werden deelnemers in een interactieve "*world café*"-opstelling uitgenodigd om te reageren op de visiekaart en doorsnedes.
Tijdens de gesprekken waren de reacties overwegend positief. Deelnemers waardeerden de openheid van het proces en waren nieuwsgierig naar de verdere uitwerking van de plannen. Tegelijkertijd werden er waardevolle vragen gesteld en opmerkingen gemaakt, variërend van mobiliteitshubs en loopafstanden tot waterbeheer en parkeergelegenheid. Het participatieproces bood ruimte voor uiteenlopende meningen, maar toonde ook aan dat meer focus op specifieke thema's tijdens de gesprekken nuttig kan zijn.
De betrokkenheid van de aanwezigen benadrukt het belang van participatie in dit project. De feedback, zoals zorgen over mobiliteit en de impact op monumenten, wordt meegenomen in de verdere uitwerking van de visie. De avond werd afgesloten met een borrel, waar deelnemers verder in gesprek konden gaan en hun indrukken konden delen.

Terugkoppeling van de gesprekken over de visiekaart en doorsnedes

Het tweede deel van de avond zijn we in gesprek gegaan over de visiekaart en de doorsnedes. Aanwezigen kregen hier de kans om hun vragen te stellen en te reageren op de concept tekeningen.
Dit deden we door alle deelnemers te verdelen in drie groepen. Bij elke groep was een inhoudelijke expert aanwezig om de tekeningen toe te lichten, dit waren Jos Dijcker, Han Goodijk en Gerrit Dorgelo. Daarnaast waren Kirsten Derksen, Esther Grit en Evy Heugen verdeeld over de drie groepen om mee te luisteren en vragen en opmerkingen te noteren. In dit verslag zijn daarom ook de aantekeningen over de vragen en reacties opgenomen.

1 – Visiekaart, doorsnede Pannekoekendijk & Schuttevaerkade

Elke groep werd voorzien van een korte toelichting op de visiekaart en de twee doorsnedes. Hierbij was ook alle ruimte om vragen te stellen en te reageren. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de vragen en reacties de we hebben opgehaald.
Over het algemeen waren de reacties positief. De deelnemers waren nieuwsgierig naar de uitwerking van de tekeningen en naar wat dit daadwerkelijk betekent voor de plannen van de Singel. Dit leidde daarom voornamelijk tot vragen over verschillende aspecten die waren uitgewerkt in de tekeningen, denk aan parkeren, de loopafstanden vanaf de hubs, waterberging en ruimte voor de fietsers.
De constatering dat de tekeningen veel vragen opriepen bij deelnemers is tegelijkertijd ook een kanttekening bij de keuze om hierover open in gesprek te gaan. Hoewel we hiermee de gelegenheid gaven aan inwoners om over alles vragen te stellen of opmerkingen te maken, zat er weinig focus in het gesprek. Bij de ene groep inwoners was er meer oog voor parkeren, terwijl bij de andere groep de focus werd gelegd op de plannen voor "leven met het water” in de Singel. Het zou de volgende keer raadzaam zijn om ook een paar gerichte onderwerpen of vragen uit te lichten zodat wij als gemeente gerichte input ophalen bij onze inwoners.

Visiekaart

Opmerkingen

- Je zou van de bruggen ook een leuke verblijfplaats kunnen maken als onderdeel van het Singelpark.
- Het zou fijn zijn als de gemeente taxi's / shuttleservice organiseert van de hubs naar het centrum

Vragen

- Worden de bruggen onderdeel van het Singelpark?
- Op de visiekaart zien we dat de Willemsvaart open is. Wat is hier de reden voor?
- Wat mag de afstand zijn van de hub naar het centrum? à Voor mensen op leeftijd is 1,5 tot 2 km ver.
- Zijn deze hubs qua loopafstand dus niet te ver?

Doorsnede Pannekoekendijk

Opmerking

- Fietspad hier is op dit moment erg druk.

Vragen

- Hoe zit het met de auto's die vanaf de A28 Zwolle binnenrijden? Gaan we ervoor kunnen zorgen dat auto's niet over de Pannekoekendijk gaan?
- Hoe zit het met de garage hier? Is deze particulier? Welke invloed heeft de gemeente hierop?

Schuttevaerkade

Opmerkingen

- Rotonde hier is gevaarlijk

Vragen

- Voldoen we met de nieuwe plannen aan de minimale ruimte die nodig is voor berging van water?
- Zijn er niet ook mogelijkheden voor meer berging van water buiten de stad?
- Zitten de waterschappen en de gemeente op 1 lijn?
- Gaan we ook op andere plekken in de stad meer ruimte geven aan het water?
- Hoe zit het met de parkeerplekken? Gaan deze hier ook weg?
- Is er nog een mogelijkheid om hier met een bootje aan te meren als de kade hier weggaat?

Groep 2 – Doorsnede van Ter Pelkwijkpark

Over het algemeen ontvingen we positieve reacties op de uitwerking van dit deel van de Singel. Bewoners vinden de ideeën voor het verbeteren van het park mooi én zijn enthousiast over de OV-halte. Over het verplaatsen van het Kerkbrugje bestaan wel zorgen irt omwonenden en het monument in het park. Tegelijkertijd is het wel de constatering dat het voor bewoners lastig is om een dwarsprofiel (helemaal deze) te lezen en te begrijpen. De verscheidenheid aan reacties (zie hieronder) laten dit ook zien.

- Het profiel bij het water is lastig te duiden. Het water is lager/minder in de nieuwe situatie.
- Waarom maak je de waterberging niet meteen vanaf de bomen? Eilandachtige structuren om het aantrekkelijk te maken.
- Is er al bekend wat er gaat gebeuren met het stuk Groot Wezenland tot aan het Gerechtsgebouw?
- Het idee van het verplaatsen van de brug is mooi, maar de praktijk niet. Er staat een monument en dodenherdenking is erg belangrijk voor de stad.
- De ellende uit de randstad krijgen we ook in Zwolle. Er zijn steeds meer mensen met 45km p/u auto's. Wordt daar rekening mee gehouden?
- Mobiliteitshub is redelijk ver van de binnenstad en dan moet men via het kerkbrugje naar de binnenstad lopen. Dat is een knooppunt van fietsen. Dat wordt een uitdaging.
- Thomas á Kempisstraat is een voedselbezorgservice straat. Die fietsers gaan snel en veroorzaken onveilige situaties. Deze bezorgdiensten moeten worden verplaatst naar buiten de stad.
- Uitgangspunt prima visie.
- Waar de nieuwe brug zou komen is nu een erg rustig stukje. Mensen gaan daar niet blij mee zijn en dat ligt gevoelig (Kerkstraat).
- Men is enthousiast over een OV-onderzoek/visie
- Worden alle ideeën die zijn aangedragen via de website ook meegenomen in de visie? (dromen over de singel)
- Wie hebben ideeen via de website ingebracht? Zijn dat bezoekers? Bewoners? In hoeverre worden die meningen geborgd in de visie?
- Wat doe je met alle pizzabezorgers in de stad? In andere steden fietst alles en iedereen door elkaar.

Groep 3 – Doorsnede van van Roijensingel

Bij dit bord werd uitgebreid de tijd genomen voor toelichting en uitleg op het ontwerp. Hier werd alle tijd mee gevuld. De vragen die gesteld werden, hadden vooral betrekking op verduidelijking van de tekening. Mensen luisterden aandachtig en waren geïnteresseerd.

Vragen

- Is het waterpeil in de gracht niet beter regelbaar?
- Welke invloed hebben klinkers op de geluidsbelasting? (Denk aan de Rembrantlaan, hier lagen eerst ook losse klinkers die er nu alweer uit zijn)
- Groen toevoegen op bruggen?
- Kunnen we het voetpad niet lager positioneren naast het water?

8.17 Verslag bijeenkomst meedenkgroep – 4 december 2024

Datum: 4 december 2024
Locatie: Stadkamer

Aanwezigen

- Albert de Graaf – Natuurplatform Milieuraad
- Eline Alferink – Fietsersbond
- Arjan de Boer, Henk Schippers – Horecamannen
- Johan Vlaskamp – Vrienden van de Stadskern
- Theo de Jong, Adolf Rigano – Hengelsportvereniging
- Dirk Maas – Zwolle Groenstad
- Willem Prins – Milieuraad (water)

Agenda

1. Opening en mededelingen
2. Korte presentatie: Stand van zaken Visie Singel van Zwolle
3. Terugkoppeling op input vorige sessie
4. Bespreking principeprofielen en visiekaart
5. Fasering: Prioritering van Singel-delen
6. Afsluiting: Planning volgende bijeenkomst

Opening
De bijeenkomst begon met een korte voorstelronde. Er werd teruggeblikt op de centrale vraag van de vorige sessie: *“Wat mogen we niet vergeten?”*. Daarbij kwam input van afgelopen zomer aan bod, waaronder de meest waardevolle aspecten van de Singel en suggesties voor verbeteringen zoals:

- Behoud van historische waarde, oude bomen, groen, en wandelpaden.
- Verbetering van verbindingen, zoals het herstellen van de Willemsvaart en verwijzingen naar de Aa.
- Toevoeging van elementen zoals diversiteit, bankjes, speelvoorzieningen, en een aantrekkelijkere inrichting van de Potgieterssingel en Schuttevaerkade.

Stand van zaken en onderzoek
Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, waaronder:

- **Economie:** Bijna afgerond.
- **Mobiliteit:** Aandacht voor verkeersdrukte en bereikbaarheid.
- **Natuur en waterbeheer:** Belangrijke thema’s zoals hittestress, waterkwaliteit, en ecologische betekenis van de Singel werden besproken.

Momenteel bevindt het project zich in de ontwerpfase, waarbij structuurplannen en typologische doorsneden worden ontwikkeld.

Input en discussie
Visie en uitdagingen:

- Ruimte creëren in een groeiende stad.
- Waterveiligheid moet op orde zijn. Hier moet de focus liggen.
- Verbetering waterkwaliteit en berging, bijvoorbeeld door verwijzingen naar historische waterlopen zoals de Willemsvaart en Aa.
- Het Zwarte water moet terugkomen in de visie, de ecologische betekenis van de gracht en het waterstelsel kun je een impuls geven.
- Behoud van groen, oude bomen, en wandelpaden. Ook bomen van middelbare leeftijd werden als belangrijk genoemd.
- Meer aandacht voor het groene netwerk.
- Recreatiewaarde integreren in de gebruikslaag van de Singel.

Mobiliteit en toegankelijkheid:

- Autoluw maken van bepaalde delen van de Singel, zoals de Van Roijensingel.
- Zorgen over autoluw/autovrij: slaan we niet door? De stad moet bereikbaar blijven.
- Verkeersveiligheid
- Hubs en OV-alternatieven moeten eerst op orde zijn.
- Maak alvast een 30 km zone rondom de Singel, zet alvast de borden neer om mensen te laten wennen.
- Voorbeeld Utrecht (Catharijnesingel) werd benoemd als mooi voorbeeld waar auto's te gast zijn en fietsers door kunnen fietsen.

Gebruikerswensen:

- Hengelsportvereniging benadrukte de noodzaak van parkeermogelijkheden nabij vislocaties (o.a. kerkbrugje). Vissers hebben soms aanhangwagens vol met visspullen mee.
- Verzoek om maatregelen tegen verlaten bootjes en aandacht voor nautische aspecten. Hengelsportvereniging biedt aan verlaten boten uit de gracht te halen. Oproep aan gemeente ook om onder water te kijken en verbeteringen aan te brengen.
- Het verzoek om alvast bomen aan te platen aan de Singel zodat ze kunnen groeien en meer natuurinclusiviteit te creëren langs de Singel.

Fasering:

- Start bij entreezones, zoals het station en Thorbeckegracht, als visitekaartjes van de stad.
- Nadruk op waterveiligheid en hubs als randvoorwaarden.

Principeprofielen
Voorstellen per locatie:

1. **Van Roijensingel:**
    - Rode fietspaden, kleinere rijbanen voor auto's.
2. **Ter Pelkwijkpark:**
    - Geen verlaging aan de linkerzijde om bomen te behouden (deze zijn nog goed).

    - Optie voor stadsstrand (bij de verlaging) en betere verbinding tussen water en land.
    - **Verlegging kerkbrugje:** waarom verplaatsing? de nieuwe brug zou dicht bij het monument komen te staan. Verplaatsing van het monument naar hoger gelegen terrein wordt voorgesteld, omdat het nu vaak onder water staat. Dit zou ook zorgen voor een betere ruimtelijke inrichting en kan meegenomen als de brug ook verplaatst wordt.
3. **Schuttevaerkade:**
    - Herinrichting voor meer recreatie en verblijfskwaliteit.

Vervolg en planning

- Begin 2025: Visie wordt afgerond en aan het college en de raad voorgelegd.
- Afgesproken wordt dat de visie wordt gestuurd naar de deelnemers van de meedenkgroep
- Volgende bijeenkomst: nader te bepalen

8.18 Verslag bijeenkomst meedenkgroep – 14 april 2025

Datum: 14 april 2025
Locatie: Ooster-Schelde Schip

Aanwezigen

- Michiel van Harten– Natuurplatform Milieuraad
- Eline Alferink – Fietsersbond
- Arjan de Boer, Henk Schippers – Horecamannen
- Johan Vlaskamp – Vrienden van de Stadskern
- Adolf Rigano – Hengelsportvereniging
- Freerk Oldenburger – Zwolle Groenstad
- Kirsten Derksen – Gemeente Zwolle
- Sabine den Hertog – Gemeente Zwolle

1. Opening en terugblik

Sabine heet iedereen welkom en start de bijeenkomst. Medio maart zijn er verschillende e-mails gestuurd naar de leden van de meedenkgroep, inclusief het visiedocument dat vorige week is gedeeld.

2. Toelichting op het visiedocument

Sabine geeft een korte uitleg over het visiedocument en de opzet daarvan. Er wordt aangegeven dat de visie een breed kader biedt voor de herinrichting van de Singel, maar dat de gedetailleerde keuzes over de uitvoering nog moeten worden gemaakt.

- **Horecamannen** (Arjan de Boer en Henk Schippers):
  "Het zijn mooie woorden, maar de keuzes zullen nog moeten komen. Het is jammer dat er geen prioritering in het document staat. We begrijpen dat de gemeente uiteindelijk de keuzes zal maken uit dit voorstel."
- **Natuurplatform Milieuraad** (Michiel van Harten):
  Michiel vraagt naar de financiering en de besluitvorming: “Waar gaat het geld naartoe? Wie bepaalt de prioriteiten, en welk deel van de Singel krijgt prioriteit?”
  Sabine geeft aan dat in een later stadium meer duidelijkheid komt over de fasering en de verdeling van de middelen en dat gemeenteraad hierin uiteindelijk besluit.
- Michiel vervolgt met het aangeven dat Albert de Graaf hij eerder documenten met tips heeft gedeeld die nog niet zijn meegenomen in de visie. Sabine bevestigt dat een aantal van deze punten al in de visie is verwerkt, maar dat andere, te gedetailleerde punten wellicht te specifiek zijn voor dit document. Michiel benadrukt dat de kwaliteit van het water een belangrijk aspect is en zou graag zien dat dit punt expliciet in de visie wordt benoemd.
- Michiel deelt zijn zorgen over de gedetailleerdheid van de visie en vraagt of het mogelijk is om de tips die eerder zijn gegeven, op te nemen. Sabine legt uit dat sommige punten inderdaad in de visie staan, maar andere punten misschien te gedetailleerd zijn voor dit stadium. De kwaliteit van water wordt wel genoemd als een belangrijk aspect en Sabine geeft aan dat dit punt expliciet in de visie zal worden opgenomen.

Afgesproken acties:

- Het punt over de kwaliteit van water zal expliciet in de visie worden benoemd.
- Er zal verder worden nagedacht over de prioritering van de verschillende onderdelen van de herinrichting, maar dit zal in latere fases verder worden uitgewerkt.

3. Eerste reactie en vragen vanuit de meedenkgroep

De aanwezigen krijgen de gelegenheid om hun eerste reacties te geven en vragen te stellen over het visiedocument. De reacties zijn gemengd, maar er is consensus over het belang van duidelijke prioriteiten en een gestructureerde fasering.

Bereikbaarheid voor fietsers:

- **Fietsersbond** vraagt: "Ruimte voor de fietser, hoe wordt dat teruggezien in het ontwerp?" Sabine antwoordt dat er op dit moment nog geen ontwerpen zijn, maar dat de visie zich richt op een ontwerp met ruimte voor zowel fietsers als andere gebruikers. Ze verwijst naar de **Kop van Assendorp** als een mogelijk voorbeeld, hoewel er nog geen concrete ontwerpen zijn.''
- **Fietsersbond**: “Bij de Kop van Assendorp voelt het alsof de fietser samen met de auto wordt afgeremd. Je wilt de Singel juist benutten en ruimte geven aan de fietser, maar moet de snelheid van fietsers juist lager zijn?” Sabine antwoordt dat de objectieve verkeersveiligheid in de Kop van Assendorp is toegenomen, maar dat het subjectieve gevoel inderdaad een punt van zorg is. Veel mensen voelen zich onveilig bij het fietsen door de drukte van het verkeer.

Verschillende belangen:

- Bewoners en ondernemers beschouwen bijvoorbeeld de **Kop van Assendorp** als een **verblijfsplek**, terwijl fietsers het zien als een **doorgangsroute**. Het is belangrijk om deze belangen goed af te wegen in het ontwerp.

OV en bereikbaarheid:

- **Vrienden van de Stadskern** wijzen erop dat het OV en de verbindingen vanuit de hubs naar de stad onderbelicht zijn in het visiedocument. Er wordt gedacht aan deelvervoer in de hubs, maar niet iedereen komt op de fiets. Het OV moet ook terugkomen in de visie, vooral omdat dit invloed heeft op het verkeer dat over de Singel gaat.

Groen en biodiversiteit:

- **Natuurplatform** stelt dat de visie te weinig oog heeft voor de biodiversiteit en dat er een ecoloog betrokken moet worden bij het uitwerken van de visie. Een ecoloog kan helpen om te bepalen welke gebieden geschikt zijn voor meer groen en waar bepaalde planten of bomen wel of niet kunnen groeien.
- Sabine bevestigt dat het moeilijk is om dit in een visie vast te leggen, maar het is belangrijk om deze aspecten in toekomstige fasen te borgen.

4. Vervolg: Hoe gaan we verder?
Sabine vraagt de groep naar hun verwachtingen voor de komende fasen van de herinrichting en hoe de samenwerking verder kan worden vormgegeven.

Gesprekspunten:

- **Excursie organiseren** voor stakeholders om de omgeving rond de Singel te verkennen.
- **De brug over de Thorbeckegracht**:
    - **Vrienden van de Stadskern** vragen of het handig is om de Thorbecke Gracht te betrekken. Sabine antwoordt dat als het plan voor een rondje Singel wordt doorgetrokken, er inderdaad een fietsenbrug nodig zal zijn.
- Er wordt gewezen op het handhaven van de leefbaarheid in de parken en het risico dat een parkachtige omgeving mensen aantrekt die de veiligheid in de buurt kunnen beïnvloeden, zoals daklozen. Dit zou het gebruik van de Singel in de avond kunnen verminderen.
- **Roelenkwartier**:
    - De vraag wordt gesteld waarom het Roelenkwartier stopt bij de weg. Sabine legt uit dat dit gebied (de Pannekoekendijk, waar het Ooster-Schelde Schip zich bevindt) wel onder de Noordwestelijke Singel valt.
- **Willemsknoop**:
    - De **Vrienden van de Stadskern** geven aan dat ze benieuwd zijn naar de impact van de herinrichting op de Willemsknoop en hoe de principes uit de visie daar zichtbaar kunnen worden. Dit is een complexe ingreep die naar verwachting van Sabine niet binnen de komende 15 tot 20 jaar zal plaatsvinden. Er wordt zich afgevraagd waarom zoiets in de visie wordt opgenomen. Antwoord hierop is dat de visie juist ook over de lange termijn gaat.
- **Kamperpoortenbrug**:
    - **Vrienden van de Stadskern** vragen of de Kamperpoortenbrug ook onderdeel van de visie is. Sabine bevestigt dat dit zeker het geval is, met een mogelijke link naar de herinrichting van de Eekwal, waar de brug mogelijk anders kan worden ingericht.

5. Fasering
Er wordt besproken dat de Van Roijensingel als eerste zal worden aangepakt, zoals eerder door de meedenkgroep is aangegeven. Dit wordt na de meivakantie verder uitgewerkt, en een besluit wordt volgende week door het college genomen.
De visie wordt na de meivakantie afgerond en in juni naar verwachting door college besloten. Na de zomer wordt het voorstel dan in de gemeenteraad besproken.

Fasering van de Van Roijensingel: De Van Roijensingel kan in drie delen worden opgesplitst:

- Van de Kop van Assendorp tot aan de Stationsweg
- Van de Stationsweg tot de Nieuwe Havenbrug
- De laatste fase rond de Emmawijk.

Fasering en integratie met andere projecten:
De fasering wordt niet volledig onafhankelijk van andere projecten uitgevoerd, aangezien er enkele overlappen en afhankelijkheden zijn. Bijvoorbeeld:

- **Mobiliteitshub Wezenlanden Noord**: De herinrichting van de Singel rondom het Wezenlanden Noord is sterk afhankelijk van de ontwikkelingen van de mobiliteitshub en andere infrastructuurprojecten. Dit is een complex punt, aangezien het gelijktijdig ontwikkelen van de Singel en de mobiliteitshub mogelijk verkeers- en logistieke problemen kan veroorzaken. Het is daarom belangrijk om deze twee projecten goed te coördineren om overlast voor de Zwollenaren te minimaliseren.
- **Eekwal en Kamperstraat**: Er wordt ook rekening gehouden met de herinrichting van de Eekwal, Koestraat en de Kamperstraat, die tegelijkertijd lopen met de herinrichting van de Singel. De herinrichting van de Singel kan invloed hebben op de verkeersstromen in deze gebieden, wat impact heeft op de planning van de fasen.

Uitvoering en planning:
De uitvoering van de fasen is als volgt gepland:

- **Start fasering**: De besluitvorming over de start van de herinrichting van de Van Roijensingel wordt volgende week door het college van burgemeester en wethouders genomen. Dit besluit is gebaseerd op de fasering zoals hierboven beschreven.
- **Begin uitvoering**: De uitvoering van de eerste fase kan pas starten na de zomer van 2025. Er is echter nog veel werk te doen in de tussentijd om de ontwerpen af te ronden en om de benodigde vergunningen en goedkeuringen te verkrijgen.
- **Tijdlijn voor afronding**: De volledige uitvoering van de herinrichting van de Van Roijensingel wordt verwacht te beginnen vanaf eind 2026 of 2027. Gezien de complexiteit van het project en de overlapping met andere grote infrastructuurprojecten in Zwolle, kan de uitvoering langer duren dan oorspronkelijk verwacht.

Mogelijkheden om fasering aan te passen:
Er wordt besproken of er mogelijk ruimte is om bepaalde onderdelen van de herinrichting sneller uit te voeren of juist te vertragen, afhankelijk van de prioriteiten die in de toekomst naar voren komen. Bijvoorbeeld, als er specifieke delen van de Singel urgentie vereisen, zoals het verbeteren van de veiligheid of de doorstroming van het verkeer, kan de fasering eventueel worden aangepast. Er is ook ruimte om sommige gebieden meer te benadrukken, afhankelijk van de betrokkenheid van belanghebbenden en de wensen van de Zwolse bevolking. Belangrijk om dit nog meer naar voren te laten komen in de visie.

6. Conclusie en vervolg:
Er is brede instemming in de groep dat de visie op de herinrichting van de Singel ambitieus en veelbelovend is, maar tegelijkertijd moeten er praktische overwegingen worden meegenomen. De herinrichting moet niet alleen esthetisch en duurzaam zijn, maar ook functioneel en bruikbaar voor de Zwolse gemeenschap. Het is belangrijk dat de Singel een plek blijft waar mensen dagelijks kunnen komen, werken en genieten, zonder dat dit ten koste gaat van de bruikbaarheid of de behoeften van ondernemers en bewoners.

- **Functionele ruimte voor ondernemers**: Er wordt terecht opgemerkt dat ondernemers in de Singel-omgeving belangrijke rol spelen in het dagelijks leven van de stad. De herinrichting moet hen niet beperken, maar juist ruimte bieden om klanten te blijven ontvangen en te kunnen blijven functioneren. De Singel moet een dynamische en toegankelijke omgeving blijven voor zowel bewoners als bezoekers, met voldoende praktische toegang.
- **Verkeersstromen en toegang**: De toegang tot de stad, zowel voor voertuigen als voor voetgangers en fietsers, moet gewaarborgd blijven. Het is belangrijk dat de Singel niet alleen als groen park wordt ingericht, maar ook functionele routes biedt voor verkeer, zodat Zwolle niet vastloopt in verkeersproblemen. Dit moet duidelijk worden meegenomen in de visie om de bereikbaarheid van de stad te waarborgen, zonder de stadseconomie en leefbaarheid te schaden.

Groen en natuur: behoud en waarborgen
Er wordt benadrukt dat de visie weliswaar groen is, maar dat er in de plannen meer aandacht moet komen voor het behouden van het bestaande groen. Oude bomen, die vaak van grote waarde zijn voor de ecologie en de stadsbeleving, dreigen in veel herinrichtingsplannen verloren te gaan. Daarover moet nagedacht worden in totaalplannen, op welke plekken wél en waar niet boombehoud kan plaatsvinden.

- **Behouden van waardevolle bomen**: De visie moet expliciet benoemen hoe waardevolle bomen en groenstructuren kunnen worden behouden. Oude bomen bieden niet alleen ecologische voordelen, maar dragen ook bij aan de sfeer en de identiteit van Zwolle. De gemeentelijke visie moet maatregelen bevatten die ervoor zorgen dat deze bomen niet zomaar verdwijnen in het herinrichtingsproces, tenzij het onvermijdelijk is. Het is essentieel dat de gemeente zich bewust is van het ecologische belang van het bestaande groen en dat er bij de herinrichting steeds gekeken wordt naar de mogelijkheden voor behoud van bestaande bomen en planten.
- **Groenbeheer en toekomstbestendigheid**: Ook moet er bij de herinrichting aandacht zijn voor het beheer van het groen op de langere termijn. Hoe wordt gezorgd voor het onderhoud en de zorg voor de groenvoorzieningen in de toekomst? Dit moet goed geborgd worden in de visie, zodat de Singel in de toekomst blijft functioneren als een mooi en groen gebied voor de Zwolse inwoners.

Nadruk op het water: Toegankelijkheid en schoonhouden
Er wordt gepleit voor meer nadruk op het water in de visie. Zwolle heeft prachtige grachten en waterwegen die een uniek karakter aan de stad geven, maar deze kunnen beter benut worden.

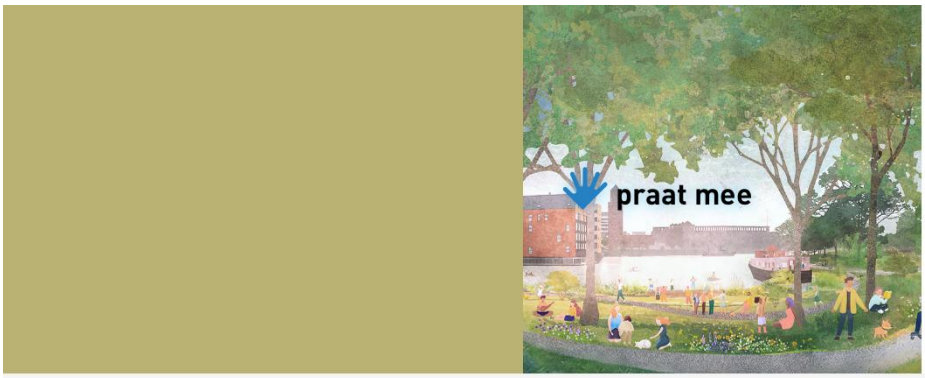
- **Aanlegplekjes en toegankelijkheid**: De Singel biedt kansen voor meer aanlegplekjes voor kleine boten en andere vormen van recreatie op het water. Dit zou de verbinding tussen het stedelijke leven en het water versterken, wat niet alleen recreatief maar ook ecologisch waardevol kan zijn. Er moet in de visie ruimte komen voor meer water-toegankelijkheid, zodat zowel inwoners als bezoekers optimaal kunnen genieten van het water, bijvoorbeeld door aanlegsteigers en rustplaatsen langs de grachten.
- **Schoonhouden van het water**: Daarnaast is het belangrijk om aandacht te besteden aan het schoonhouden van de grachten en het water in de Singel. Vervuiling en afval in het water vormen een aanzienlijke bedreiging voor de ecologie van de grachten, en er moeten duidelijke maatregelen komen om de waterkwaliteit te waarborgen. Dit kan variëren van regelmatige schoonmaakacties tot de installatie van systemen die vervuiling kunnen verminderen.

Reacties en wensen voor vervolg
De meedenkgroep is opgericht om de visie voor de herinrichting van de Singel te vormgeven. Er zijn enkele belangrijke punten besproken over de betrokkenheid van de verschillende belangengroepen bij de vervolgstappen.

- **Zwolle Groenstad, Milieuraad en Natuurplatform**: Deze organisaties willen graag in detail blijven meedenken en betrokken worden bij de verdere ontwikkeling van de visie. Ze pleiten ervoor dat de visie realistisch en praktisch uitvoerbaar is, maar ook rekening houdt met de ecologische en duurzame aspecten van de herinrichting.
- **Horecamannen**: Het bestuur van de horecagelegenheden in de Singel benadrukt het belang van toegankelijke en functionele wegen, zodat ondernemers hun klanten kunnen blijven ontvangen. Het is cruciaal dat de Singel geen belemmeringen vormt voor het bedrijfsleven, vooral voor horecazaken die afhankelijk zijn van passanten en klanten.
- **Bereikbaarheid van de Binnenstad**: Er wordt afgesproken dat de visie ook moet terugkomen in het bredere platform voor een bereikbare binnenstad. Dit moet verder worden uitgediept, met aandacht voor hoe de Singel als verbindingsweg fungeert in de stad en welke verkeersstromen hiermee gemoeid zijn, niet alleen over de Singel zelf, maar ook over de grachten.
- **Vrienden van de Stadskern en Hengelsportvereniging**: Beide groepen geven aan graag aangehaakt te willen blijven bij het proces. Ze willen actief betrokken blijven bij de plannen, vooral in het kader van de ecologische en recreatieve aspecten van de Singel, die ook van groot belang zijn voor hun achterban.

De bijeenkomst wordt beëindigd met veel complimenten aan de gemeente vanuit de deelnemers van de meedenkgroep. Men is heel positief over de informatieve avonden en vindt het fijn om mee te denken en input te leveren.

8.19 Uitnodiging inloopbijeenkomst – 21 mei 2025

Beste inwoner/ondernemer,

Vorig jaar dachten veel Zwollenaren mee over de toekomst van de Singel, misschien jij ook wel! Met al die ideeën en de resultaten van onderzoeken, maakten we een visie voor dit gebied. Nu de visie bijna klaar is, horen we graag wat jij ervan vindt én kun je meedenken over de volgende stap. Kom je naar het inloopevent op 21 mei in de Stadkamer?

Dit is er te doen
Tijdens het event is er van alles te beleven. Bekijk de plannen, deel je mening en ontdek de Singel per boot of te voet. Kinderen knutselen tijdens een workshop hun eigen bijenhotel of vogelhuisje. Lees hiernaast meer over de activiteiten.

- **Woensdag 21 mei, 15.00-20.30 uur (vrije inloop)**
- **Stadkamer, Zeven Alleetjes 1[a]**

Denk mee over de volgende stap
In de visie staat hoe we de Singel groener, aantrekkelijker en beter bereikbaar willen maken. Een van de eerste plekken waar we aan de slag gaan, is de Burgemeester van Roijensingel. Wat zijn jouw wensen voor de inrichting van deze straat? En heb je ideeën voor nieuwe activiteiten in de Singel? Laat het ons weten.

Tot ziens op 21 mei!

Met vriendelijke groet,
Projectteam Singel van Zwolle

Inloopevent Singel van Zwolle
Meer informatie over de activiteiten op zwolle.nl/inloopevent

Korte presentaties om 16.00, 18.00 en 20.00 uur. Informatieborden en in gesprek met mede-werkers

Historische boottocht op de Singel, 18.30 uur, vertrek bij Stadkamer. Meld je aan vóór 18 mei via stadshart@zwolle.nl

Wandeling 'Natuur binnen de Singel', 16.00 uur, vertrek bij Stadkamer

Workshop voor kinderen bijenhotel of vogelhuisje maken, vrije inloop

Denk mee over de Burg. van Roijensingel en nieuwe activiteiten

Gratis ijsje of barista-koffie

Kun je er niet bij zijn?
Schrijf je via de QR-code in voor het Singel-nieuws en ontvang na de bijeenkomst een samenvatting van de voorlopige visie per e-mail. Ook houden we je via de nieuwsbrief op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen in het gebied.

Zwolle

8.20 Verslag inloopbijeenkomst – 21 mei 2025

Datum: 21 mei 2025
Locatie: Stadkamer
Tijd: 15:00 – 20:30 uur

Doel van de bijeenkomst
De inloopbijeenkomst had als doel bewoners te informeren over de visie op de Singel van Zwolle en om ideeën, zorgen en suggesties op te halen met betrekking tot het concept van de visie ‘Singel van Zwolle’. Dit gebeurde via een informatiemarkt, presentaties, een boottocht en een wandeling met een ecoloog.

Algemene indruk en opkomst
De bijeenkomst werd als positief en goed georganiseerd ervaren. De opkomst was hoger dan bij de bijeenkomst van vorig jaar (21 juni 2024) met een gestage toestroom van bezoekers vanaf 17:00 uur. In totaal namen 24 personen deel aan de boottocht op de Singel en woonden in totaal zo’n 30 tot 40 bewoners de presentatie over de visie bij.

De informele setting met een ijsfiets en koffiekar werkte drempelverlagend en trok ook spontane bezoekers naar de informatiemarkt. De kinderactiviteit, het bouwen van een bijenhotel, trok weinig deelnemers omdat de meeste bewoners geen kleine kinderen mee namen naar de bijeenkomst.

Bijzondere onderdelen van het programma

Boottocht
De boottocht trok 24 deelnemers en werd als zeer positief ervaren. De verhalen van Han over de geschiedenis en ecologie van de Singel zorgden voor veel interactie.

Wandeling met ecoloog
Slechts twee bewoners namen deel aan de wandeling. Hoewel het aantal deelnemers laag was, ontstond er een waardevol gesprek over de ecologische voorstellen in de visie en aanvullende kansen. Deelnemers dachten mee over soortenkeuze, beheer, en het verbinden van bestaande groenzones.

Samenvatting van reacties

Algemene feedback

- *Overwegend positief :* Veel bezoekers spraken hun waardering uit voor de vergroening van de Singel en de ambitie om deze om te vormen tot een ontmoetingsplek met meer ruimte voor voetgangers en fietsers.

- *Herkenning ‘rondje Singel’:* De term bleek aansprekend en werd als bekend ervaren vanuit eerdere participatie.

- *Kritische noten:* Vooral op onderdelen van bestaand beleid, zoals de bereikbaarheid per auto, parkeren en de herinrichting van de Kop van Assendorpstraat waren er enkele bewoners die met ons hun kritische (en overwegend al reeds bekende) kanttekeningen deelden.

- *Wens voor duidelijkheid:* Veel bewoners vroegen om een concretere planning en inzicht in de fasering.

Veelgestelde vragen en zorgen
Deze worden ook meegenomen als aandachtpunten voor de uitvoering.

- Wat zijn de gevolgen voor parkeerplekken, o.a. bij de Thorbeckegracht en Ter Pelkwijkpark?
- Hoe wordt de verkeersveiligheid gewaarborgd, met name bij het doortrekken van de Kop van Assendorpstraat?
- Wat verandert er voor fietsers en voetgangers?
- Wanneer starten de werkzaamheden en wanneer zijn ze klaar?
- Hoe blijft de Singel toegankelijk voor minder mobiele mensen?
- Komt er voldoende extra groen bij? En welke soorten worden gebruikt?

Specifieke thema's uit de gesprekken
Verkeerssituatie en parkeren

- De herinrichting van de KAS roept verdeeldheid op: sommige bewoners zijn enthousiast, anderen maken zich zorgen over verkeersveiligheid en langere loopafstanden naar de binnenstad.
- Overstekende fietsers bij de Sassenpoort worden als onveilig ervaren.
- Bezoekers van de binnenstad vrezen verlies aan parkeergelegenheid.
- Op de herinrichting van de Burgemeester v. Roijensingel wordt positief gereageerd. Bewoners zijn benieuwd naar de plannen en vinden het fijn om hierbij betrokken te worden.

Ecologie en vergroening

- Grote steun voor het gebruik van inheemse planten en bomen vanwege hun bijdrage aan biodiversiteit.
- Interesse in ecologische elementen zoals vleermuislanen, natuurvriendelijke oevers en voedselrijke boomsoorten.
- Specifieke feedback op Groot Weezenland: behoud van open grasruimte gewenst.

Conclusie
De bijeenkomst gaf een waardevolle indruk van de betrokkenheid van bewoners bij de toekomst van de Singel. De visie werd overwegend positief ontvangen, met specifieke aandacht voor verkeersveiligheid, vergroening, en het behoud van bereikbaarheid. Concrete vragen over planning en uitvoering benadrukken het belang van heldere communicatie in het vervolgtraject.

8.21 Overzicht reacties inloopbijeenkomst - 21 mei 2025

Opgehaalde reacties Inloopevent Singel van Zwolle		21-5-2025
Reacties plaknotitie		**Actie**
Grote straat Nijverdal. Europese prijs voor klimaatbestendig groen		
Monique Wouters geen parkeerplekken. Dichtbij Zuidweselijk Kwadrant. Veemarkt te ve weg		Henk/ Gerrit
Kerkbrugje -> aparte fietspad en voetpad.		
Oversteekbaarheid KAS: Wat als het niet over te steken is? Voor slechtziende. Oversteekpad bij Sassenpoortenbrug / niet bij Karnebeekstraat. OV Geen gescheiden fiets/wandelpad		
[redacted]		
Reactieformulier		**Naam**
Maak de hele Singel (tot en met deel Emmawijk) 30 km/ zone. Dit kon zsm uitgevoerd worden wat ons betreft. Veel overlast van (zwaar) verkeer. Filevorming in spits, lawaai en roet. Voorstel; prioriteit 30 km + handhaving (flitspaal) en drempels. Ontmoeidgen zwaar verkeer		[redacted]
Breng de geschiedenis van met name 'Het Hoorwerk' in beeld.		
Voor mij als fietser zijn de nieuwe kruisingen ter hoogte van Assendorp en de Sassenpoort voor mij gevoel onveiliger door geworden. Ik loop nu maar over die kruisingen. Relatie waterschap en de gemeente versterken. Samen op trekken		
Is te vaag en onduidelijk		
Goed idee van minder auto's, minder parkeerplaatsen. Zorg voor .. Om te bewegen denk aan fitnessplekken. Meer bewegen is belangrijk. Gemixte speelplekken van alle leeftijden, gratis zodat iedereen van alle leeftijden kan bewegen. Maak 1 plek voor alles bijelkaar. Waar iedereen kan bewegen met groot speelveld, waar gratis sport evenementen worden gegeven. Zorg dat mensen het kunnen zien en zorg voor goede verlichting		
Waarom zijn de stoplichten al weggehaald terwijl er nog steeds dezelfde hoeveelheid auto's door de Singel rijden? Het leidt alleen maar tot meer chaos / onduidelijkheid / opstoppingen. Vooral voor de fietsers.		
Op de hoogte blijven van bereikbaarheid en in ..... Parkeer ter Pellewijkpark		
Graag nieuwsbrief		
Graag voldoende openbaar vervoer behoud halte Rodetorenplein bijvoorbeeld. Korte loopafstanden		[redacted]

Post-its reacties op de foamborden

Vraag: Wat vind jij van de visie voor de Singel?	
Vraag 1: Sluit de visie aan bij wat jij belangrijk vindt voor de Singel van Zwolle?	Volgordelijkheid der dingen Afstand Hub en binnenstad Veel te onveilig voor fietsers, rolstoelgebruikers, voetgangers en andere kwetsbaren Amazing! Laat wel alle bomen staan
Vraag 2: Mis je nog iets in deze visie?	Minder auto's, i.p.v. auto's die langzamer rijden. De doorstroom is nu nog te chaotisch. Ik zou graag interactieve, dynamische spellen op de weg zien. Die hersenen stimuleren en geluk brengen. Parken met gezondheidsondersteuning inclusief eenvoudige fitnessapparatuur. Een planning. Zodat de nabije bewoners aan wederzijds van de Singel weten waar ze aan toe zijn en weten wanneer/hoe lang er overlast komt. Veiligheid! Verlichting en 30 km drempels.
Vraag 3: Tip: Wat zou je graag anders zien?	De nieuwe generatie bij betrekken. Bewegen, fiets, sport en running. Vraag: Bereikbaarheid parkeren op eigen terrein Burgemeester v. Roijensingel liever niet zoals de Kop Assendorpstraat. Stressvol. Liever een stoplicht.

Deel jouw wensen voor de Burgemeester van Roijensingel
Emmawijk Parkeersplaats houden voor bezoekers
Emmawijk parkeerdek groter
Vermindering van busverekeer (erg intensief momenteel)
Graag al het groen laten zoals het is!
Betere/bredere voetpaden aan beide kanten van de weg
30 km zone
Aanleg steigers
Plek waar de stoplichten weg zijn, zorg dat er minder auto's rijden, want het verkeer is nu te druk en met stoplichten was er meer/betere doorstroom
Burgemeester van Roijensingel en Emmawijk 30 km zone maken
Brug van Zeven alleetjes naar park de Suikerbult
Minder auto's
Minder vrachtwagens
30 km zone z.s.m. invoeren + drempels
Auto te gast
Visualiseer de oorspronkelijke vesting. En maak dat kenbaar. Dit verklaart de strokenloop en beantwoordt de vraag: waarom is iets zoals het is.
Duidelijk scheiden van fiets/voetpaden
Vlonder tussen TAK en Blekerswegje (op het stuk waar privé tuinen zijn)

Eenrichtingsverkeer
Parkeerplaats t.b.v bezoekers weg uit de Burgemeester van Roijensingel
Maak de Singel eenrichtingsverkeer
Laat de Singel natuurlijk.
Een kleine voetgangersbrug zou handig zijn om te wisselen van oever bij het wandelen
Maak van de burgemeester van Roijensingel nu al een 30 km zone. Hoeft niet te wachten op uitvoering van alle plannen.

8.22 Verslag informatiemarkt Stadshart – 4 juni 2025

Datum: 4 juni 2025
Locatie: Academiehuis Grote Kerk
Tijd: 19.00 – 21.30 uur

Doel van de informatiemarkt
Op 4 juni vond de jaarlijkse informatiemarkt van het Stadshart plaats. Tijdens de informatiemarkt werden bewoners geïnformeerd over welke projecten er lopen binnen het stadhart van Zwolle en wat dit betekent voor hun buurt/straat.
Ook namens de Singel van Zwolle waren we onderdeel van de informatiemarkt. Wij hadden hierbij twee doelstellingen:

1. Deelnemers **informeren** over het concept van de visie 'Singel van Zwolle' en hoe het vervolgproces eruit zal zien.
2. Deelnemers stimuleren om **mee te denken over** initiatieven die de Singel mooier maken én dit zelf willen (mede)organiseren.

Algemene indruk en opkomst
Er was overwegend veel belangstelling in onze stand op de informatiemarkt. Dit leek te komen doordat bewoners al bekend waren met het project en benieuwd waren naar de voortgang ervan.
De geïnteresseerde deelnemers hebben in de meeste gevallen de tijd genomen om het concept-visiestuk door te bladeren en/of te bekijken welke projecten er per deelgebied als onderdeel van de visie zijn beschreven. Logischerwijs waren bewoners vooral geïnteresseerd in de projecten die in het deelgebied - waar zij zelf wonen - zullen plaatsvinden.

Vragen over de visie
Er werden hierbij vooral praktische vragen gesteld over;

- *Infrastructuur en verkeer;*
  - de verplaatsing van het kerkbrugje – "waarom is dit nodig?"
  - nog een extra brug in het Noorderkwartier – "is één brug niet voldoende?"
  - Burgemeester van Roijensingel – men is benieuwd naar de plannen en het proces
  - Burgemeester Drijbersingel – "wat betekent de afsluiting van deze weg voor mij?"
  - Kop van Assendorpstraat – "Wat is het effect van deze aanpassing?"
    - ➔ De meeste mensen die we gesproken hebben waren tevreden over de aanpassing en waren vooral nieuwsgierig naar het effect ervan én of dit profiel ook wordt doorgetrokken naar de rest van de Singel.
    - ➔ Enkele mensen (2 tot 3 personen) waren er juist niet tevreden over en maakten zich zorgen over de verkeerveiligheid. Zij stelden bijvoorbeeld de vraag: "Is het niet verstandig om toch weer stoplicht terug te plaatsen (dat tijdens de spitstijden werkt)?"

- *Groen en water*
    - het Rondje Singel – “Hoe ziet dit eruit” en “Wat gaat er dan veranderen”
    - bomen langs de Singel – “Wordt er ook nagedacht over het toevoegen van andere soorten bomen en planten?”
    - Zwemmen in de Singel – “Gaat de gemeente ervoor zorgen dat we veilig kunnen zwemmen in de Singel”.

Tips en advies – opmerking op de visie
Naast deze vragen werden er ook gericht tips en advies meegegeven voor de uitvoering van de visie:

- Let op: met het verplaatsen van het kerkbrugje dreigt er een groot stuk (groter dan op dit moment) van het park weggenomen te worden (zuidkant ipv noord). Dit is zonde, omdat dit stuk park veel gebruikt wordt.
- Bij voorkeur geen extra brug plaatsen tussen het Rode Torenplein & het Kraambolwerk, dit gaat ten koste van de rust.
- Het is nodig om de snelheid van de auto’s eruit te halen op de Burgemeester van Roijensingel.
- Plaat meer (fruit)bomen en bankjes rondom de hele stadsgracht.

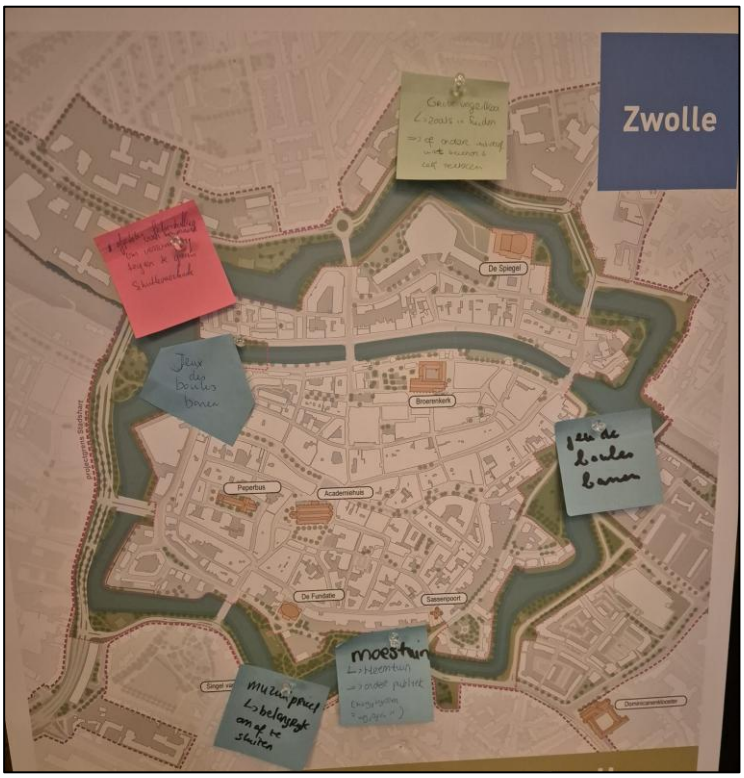
Ideeën voor initiatieven langs de Singel
De Singel is van ons allemaal. Daarom stelden we aan enkele deelnemers de volgende vraag: “Heb jij een idee om de Singel leuker, groener of gezelliger te maken?”.
Hierbij gold in principe één voorwaarde: men moet het zelf uitvoeren, samen met buren, familie, vrienden of een Zwolse organisatie. → In de gesprekken werd echter duidelijk dat de deelnemers die een idee indienden het wel lastig vonden om hier zelf de regie in te nemen. Er was 1 bewoner die dit wél zag zitten, hij wil graag een bio-heemtuin of kruidentuin in het Potgieterspark realiseren.

Andere ideeën die gedeeld werden waren:

- Een afgesloten fietsenstalling aan de Schuttevaerkade, om verrommeling tegen te gaan.

- Een soort muziekpreeël / of tent, zoals op het plein in Assendorp.
- Een grote vogelkooi met allemaal mooie vogels (zoals in Leiden).
- Een jeu de boules baan – op twee locaties: (1) Thorbeckewal en (2) Ter Pelkwijkpark

8.23 Verslag Terugkoppeling participatieproces

1. Waarom deze terugkoppeling?

Het participatiejournaal (inclusief bijlagen) geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Wat was de ambitie en het plan voor dit participatieproces?
2. Hoe is dit participatieproces verlopen?
3. Wat is er tijdens het proces ingebracht door de deelnemers?
4. Wat heeft de gemeente van deze inbreng geleerd?

In aanvulling op het participatiejournaal geeft dit verslag antwoord op de vraag:
"In hoeverre is de inbreng wel óf niet meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle'?"
Hierin volgen we het uitgangspunt uit HANZA!, de Zwolse participatieaanpak die stelt dat wij niet doen aan 'gelijk hebben of gelijk krijgen', maar gericht zijn op het behalen van een gemeenschappelijk doel. In dit geval was dat doel het formuleren van de visie 'Singel van Zwolle' die onder andere met behulp van dromen, wensen en behoeften van Zwollenaren en bezoekers is vormgegeven.
Ook in dit participatieproces hebben we gemerkt dat deelnemers het niet altijd met elkaar óf met ons als gemeente eens zijn. Dit betekent dat er in de visie keuzes gemaakt moeten worden voor de Singel van Zwolle. In dit verslag proberen wij deze keuzes toe te lichten door open en transparante terugkoppeling te geven over de afwegingen die gemaakt zijn ten aanzien van de dromen en ideeën die wij hebben opgehaald.

2. Leeswijzer

Dit verslag biedt dus inzicht in de manier waarop we de inbreng van Zwollenaren en bezoekers hebben meegenomen in de visie ´Singel van Zwolle'. Dit doen we op drie onderdelen:

- *Terugkoppeling op meest voorkomende ideeën, wensen en zorgen*

Er zijn een aantal thema's met bijhorende wensen en ideeën die veelvuldig zijn meegegeven in de straatgesprekken, bijeenkomsten en via sociale media. Veel van deze ideeën zijn ook uitgelicht in het visiestuk door specifiek te benoemen "*Wensen voor de Singel*".

- *Ingezonden dromen*

Ruim 80 bewoners en bezoekers hebben tijd en energie gestoken in het uitwerken en delen van hun 'droom voor de Singel´ via de website die wij hiervoor hebben opgezet. Hier willen we recht aan doen door transparante terugkoppeling te geven op deze ingebrachte ideeën en daarbij toe te lichten welke afwegingen hebben geleid tot het wel of niet meenemen van deze ideeën in de visie.

- *Feedback op de concept visie*

Ook hebben een aantal stakeholders het concept van de visie van concrete feedback voorzien. Hier willen we recht aan doen door transparante terugkoppeling te geven op deze ingebrachte ideeën en daarbij toe te lichten welke afwegingen hebben geleid tot het wel of niet overnemen ervan in de visie.

3. Terugkoppeling op de meest gehoorde ideeën, wensen en zorgen

Dit verslag presenteert een overzicht uit het participatieproces voor de Singelzone in Zwolle. De meest gehoorde reacties van inwoners zijn geclusterd in een aantal thema's, aangevuld met een aantal voorbeelden van reacties ter illustratie. Vervolgens wordt toegelicht wat er in de visie wordt meegenomen (1) *"Wat nemen we mee?"* en welke punten minder of niet in de visie zijn verwerkt *(2) Wat nemen we niet mee?".* Hiermee geven we een transparant beeld van de keuzes die zijn gemaakt en uitgewerkt in de visie.

3.1 Vergroening en biodiversiteit

Vergroening en biodiversiteit zijn belangrijke thema's in de gesprekken die we hebben gevoerd. Veel inwoners en bezoekers vragen om meer bomen, planten en bloemen in de Singelzone. Er is ook aandacht voor biodiversiteit, bijvoorbeeld door het toevoegen van plekken voor insecten en vogels en ideeën over het toevoegen van natuurlijke oevers. Tegelijkertijd wordt ook het behoud van bestaand groen benadrukt en waardering hierover uitgesproken.

Voorbeelden van reacties:
"Groen moet blijven."
"Ik zie graag nog meer groen langs het water."
"Alleen inheemse plantensoorten op de Singel toevoegen."
"Meer groen en plantenbakken, bijvoorbeeld zoals bij het station in Holten."
"Meer grasvelden om te chillen langs het water."
"Ruimte voor bloemenrijke wallen en meer insecten."

- *Wat nemen we mee?*
  We versterken de groenblauwe structuur van de Singel nadrukkelijk. We voegen meer bomen en beplanting toe en richten oevers natuurvriendelijker in. Dit doen we om hittestress te verminderen, water op te vangen en de biodiversiteit te vergroten waar dat kan.

- *Wat nemen we niet mee?*
  We leggen in de visie geen verplichting op voor alleen inheemse soorten of specifieke maatregelen zoals insectenhotels. De visie is op hoofdlijnen. We kiezen ervoor om per locatie maatwerk toe te passen, passend bij de omgeving en het onderhoud. Dit houdt de Singel beheersbaar én aantrekkelijk voor een breed gebruik. De benoemde wensen, zoals het gebruik van inheemse soorten, nemen we mee in het vervolgtraject voor uitwerking.

3.2 Autoluwe en toegankelijke Singel

Veel inwoners spreken de wens uit voor een autoluwe Singel, waarbij voetgangers en fietsers de ruimte krijgen. Tegelijkertijd is er vraag naar voldoende parkeermogelijkheden voor bewoners en bezoekers. Verkeersveiligheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid spelen ook een grote rol in de reacties van deelnemers, met suggesties voor bredere paden en betere oversteekplaatsen.

Voorbeelden van reacties:
"Geen auto meer op de Singel."
"Parkeren moet behouden blijven."
"Maak een fietsroute door de binnenstad zonder auto's."
"Voetgangersoversteekplaatsen beter en veiliger maken."

- *Wat nemen we mee?*
  We geven voorrang aan voetgangers en fietsers: de Singel krijgt bredere, doorlopende paden, veilige oversteken en logisch verbonden routes. De auto maakt plaats: doorgaand verkeer wordt zoveel mogelijk ontmoedigd en de snelheid gaat omlaag naar 30 km/u. Parkeren regelen we slim en buiten de Singelzone, in mobiliteitshubs.
  We kiezen dus voor een nieuwe manier van parkeren: niet langer verspreid langs de Singel, maar slim gebundeld in mobiliteitshubs aan de rand van de binnenstad. Zo ontstaat ruimte voor groen, bredere paden en een aantrekkelijke verblijfsplek langs het water. Bewoners met een vergunning behouden een parkeeroptie dichtbij huis, maar waar mogelijk buiten de directe Singelzone.

- *Wat nemen we niet mee?*
  We kiezen er bewust niet voor om de Singel volledig autovrij te maken. De Singel vervult al eeuwen een dubbele rol: het is zowel een groene overgangszone als een belangrijke verbindingsroute tussen de binnenstad en omliggende wijken. Ook regionaal verkeer en logistieke stromen gebruiken delen van de Singel. Een volledige afsluiting zou de bereikbaarheid van de binnenstad, ondernemers en bewoners ernstig bemoeilijken en op andere routes tot ongewenste verkeersdruk leiden. Daarom richten we ons op een slimme middenweg: we verminderen het doorgaande verkeer en geven langzaam verkeer meer ruimte, zonder de noodzakelijke bereikbaarheid op te offeren.
  We voldoen ook niet volledig aan de wens om binnen de Singelzone de parkeerplaatsen te behouden. Dit is een bewuste keuze: parkeren op straat legt veel beslag op de beperkte ruimte die we juist willen teruggeven aan voetgangers, fietsers en groen. Ook creëert parkeren aan de Singel vaak conflicten met doorstroming, veiligheid en het gewenste rustige karakter van het parklandschap. Zo maken we een leefbare, groene Singel mogelijk én houden we de binnenstad bereikbaar.

3.3 Recreatie en sport
De Singel wordt gezien als een plek voor ontspanning en beweging. Mensen noemen wandel- en hardlooproutes, veilige zwemlocaties en sociale ontmoetingsplekken zoals picknickplekken. Waterrecreatie, zoals kanoën en zwemmen, worden ook genoemd, evenals speelplekken voor kinderen.

Voorbeelden van reacties
"Maak bij de Sassenpoort een plek/vlonder voor het te water laten van kano's/kajakken."

"Meer zitplaatsen en picknickplekken langs het water."
"Voeg fitnessfaciliteiten toe langs de route."
"Creëer meer plekken waar kinderen veilig kunnen spelen."
“Ik zou graag een rondje willen kunnen hardlopen langs de Singel”

- *Wat nemen we mee?*
  We maken van de Singel een plek waar mensen kunnen bewegen, ontmoeten en ontspannen. We leggen aantrekkelijke wandel- en fietsroutes aan, zorgen voor rustpunten met zit- en picknickplekken en versterken de recreatieve functie van bestaande parken. Waar ruimte is, maken we de oevers toegankelijk voor informele waterbeleving, zoals pootjebaden of kanoën.

- *Wat nemen we niet mee?*
  We richten de Singel niet in met specifieke sportvoorzieningen zoals skateparken, fitnesstoestellen of zwemplekken. Wellicht dat een deel van deze wensen, wel in één of meerdere deelprojecten kunnen passen zodra deze uitgewerkt worden. Er moet een balans zijn tussen deze wensen voor extra sportfaciliteiten en het gewenste rustige en groene karakter van de Singel. Sport kan ook zorgen voor geluidsoverlast of drukte op plekken waar bewoners juist rust zoeken. Bovendien vraagt zwemrecreatie om intensieve maatregelen rondom veiligheid, toezicht en waterkwaliteit, die op dit moment niet uitvoerbaar zijn binnen dit project. Wel gaan we in overleg met het Waterschap over een plek/vlonder voor bijvoorbeeld het te water laten van kano’s.

3.4 Horeca en culturele voorzieningen
Veel reacties benadrukken de wens voor meer horeca en culturele activiteiten langs de Singel. Kleinschalige terrassen en kunstprojecten worden genoemd als manieren om de Singel levendiger te maken. Tegelijkertijd vragen deelnemers om balans, zodat omliggende woonwijken geen overlast ervaren.

Voorbeelden van reacties:
"Meer terrasjes langs de Singel."
"Een paviljoen voor muziek of workshops."
"Organiseer culturele evenementen zoals een grachtenfestival."
"Plaats kunstwerken langs de wandelroutes."

- *Wat nemen we mee?*
  We kiezen voor een Singel die leeft. Daarom maken we op enkele locaties ruimte voor kleinschalige horeca zoals een paviljoen of terras, op plekken waar dit het verblijf versterkt en geen overlast geeft. Ook stimuleren we kunst in de openbare ruimte, kleine culturele activiteiten en incidentele evenementen die passen bij de sfeer van de Singel.

- *Wat nemen we niet mee?*
  We kiezen er nadrukkelijk niet voor om grote horecazones, festivalterreinen of commerciële evenementenstructuren langs de Singel te ontwikkelen. Dit zou te

veel druk leggen op de rust, het groen en de leefkwaliteit voor omwonenden. Ook vermijden we permanente horeca in kwetsbare groene zones, zodat de Singel vooral een plek voor ontmoeting in de natuur blijft. Dit verschilt dus per deelgebied en deelproject in de Singel.

3.5 Schoon en veilig

Het schoon en veilig houden van de omgeving wordt vaak genoemd als basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke Singel. Mensen vragen om meer prullenbakken, regelmatige schoonmaak, en betere verlichting langs wandelpaden. Sociale veiligheid, zoals handhaving tegen overlast, wordt ook genoemd.

Voorbeelden van reacties:
"Meer prullenbakken, zodat mensen geen afval op straat gooien."
"Verbeter de verlichting langs de wandelpaden."
"Voorkom dat recreatieve plekken overlast veroorzaken door hangjongeren."
"Onderhoud de kades beter; sommige plekken zijn gevaarlijk glad."

- *Wat nemen we mee?*
  We kiezen voor een hoogwaardige openbare ruimte: schoon, veilig en uitnodigend. Bij het ontwerp letten we op overzichtelijkheid, goede verlichting en prettig materiaalgebruik. We leggen paden aan die ook in het donker of bij nat weer goed begaanbaar zijn.

- *Wat nemen we niet mee?*
  De visie zelf bevat geen apart, concreet beleid voor extra prullenbakken, beheer of handhaving tegen overlast. Dit omdat deze onderwerpen horen bij de reguliere uitvoeringspraktijk en beheertaken van de gemeente, niet bij deze strategische visie. Bij de uitwerking per deelgebied wordt gekeken naar waar extra inzet op beheer en toezicht nodig is en naar bijvoorbeeld plaatsing van faciliteiten als prullenbakken.

3.6 Identiteit en historie

De historische waarde van de Singel wordt breed gewaardeerd. Zwollenaren en bezoekers benadrukken het behoud van historische structuren zoals bruggen en kademuren, en vragen om manieren om de geschiedenis zichtbaar te maken.

Voorbeelden van reacties
"Behoud de oude bruggen en maak ze beter toegankelijk voor wandelaars."
"Plaats informatieborden over de geschiedenis van de Singel."
"Organiseer historische wandelingen langs de Singel."
"De kademuren zijn uniek, zorg dat ze niet verloren gaan door modernisering."

- *Wat nemen we mee?*
  We koesteren de rijke geschiedenis van de Singel als fundament voor alle keuzes. Historische elementen zoals bruggen, kademuren, bolwerken en

zichtlijnen blijven behouden en worden waar mogelijk hersteld of zichtbaar gemaakt. We gebruiken de gelaagde geschiedenis ook als inspiratiebron voor de inrichting: moderne functies voegen we toe met respect voor het oude verhaal.

- *Wat nemen we niet mee?*
  We kiezen er niet voor om de Singel volledig ‘terug te bouwen’ naar een historisch tijdsbeeld. Dat zou moderne functies, toegankelijkheid en klimaatdoelen te veel beperken. Ook grootschalige reconstructies of replica’s van verdwenen vestingwerken passen niet in ons toekomstbeeld. We balanceren dus tussen het beschermen van erfgoed en het toevoegen van eigentijdse kwaliteit.

3.7 Toegankelijkheid

Toegankelijkheid is een belangrijk thema, met veel aandacht voor brede paden, veilige oversteekplaatsen en voorzieningen zoals openbare toiletten. Speciale aandacht is gevraagd voor inclusievere toegankelijkheid, zoals rolstoelvriendelijke routes.

Voorbeelden van reacties:
"Zorg voor bredere paden, zodat mensen met een rolstoel makkelijk kunnen passeren."
"Maak vlonders toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking."
"Meer openbare toiletten, vooral voor minder mobiele mensen."
"Creëer veilige oversteekplaatsen bij drukke punten."

- *Wat nemen we mee?*
  Toegankelijkheid is volgens onze visie een basisvoorwaarde. We zorgen voor brede, vlakke paden, goede oversteekplaatsen en duidelijke routes voor iedereen. De Singel wordt een plek waar ouderen, rolstoelgebruikers, gezinnen en sportieve wandelaars zich allemaal welkom en veilig kunnen bewegen.

- *Wat nemen we niet mee?*
  De visie werkt niet tot in detail uit waar en hoe specifieke inclusieve voorzieningen zoals rolstoeltoegankelijke openbare toiletten, rustpunten of aangepaste vlonders komen. Dit volgt per deelgebied, afhankelijk van de ruimtelijke mogelijkheden, het budget en de gesprekken hierover met direct aanwonenden, belanghebbenden en gebruikers.

4. Ingezonden dromen

In de juni & juli 2024 kregen Zwollenaren en bezoekers de gelegenheid om online antwoord te geven op de vraag “Wat is jouw droom voor de Singel van Zwolle?”. Hieronder wordt een overzicht gegeven van alle dromen die wij ontvangen hebben. In de rechter kolom leest u onze reactie op deze dromen. In deze reactie proberen wij een beeld te geven van de wijze waarop deze droom wel of niet gerealiseerd kan worden vanuit de visie ‘Singel van Zwolle’.

4.1 Natuur & groen

In dit thema deelden inwoners hun dromen voor een groener, biodiverser en natuurlijker Singelgebied. De wensen variëren van bloemen en bomen tot natuurvriendelijke oevers en ruimte voor insecten. Hieronder staat per droom of deze wel, deels of niet zijn opgenomen in de visie en waarom.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Minder grassen maar meer (vlinder)struiken etc.**	Meer echt groen. Geen grasvelden die elke keer gemaaid worden, maar vaste planten, bomen en struiken die natuur aantrekken.	Deze wens sluit direct aan bij de ambitie: de Singel krijgt gevarieerder groen met struiken, vaste planten en bomen die de biodiversiteit versterken en zorgen voor een aantrekkelijk, natuurlijk beeld.
2.	**Ruimte voor de natuur, ruimte voor recreëren**	Meer ruimte voor bloemenrijke wallen, meer insecten, meer natuur in de stad. Ruimte om te wandelen, te zitten en te zijn in de natuur. 's Winters de mogelijkheid om te schaatsen, zomers om te varen.	De visie legt de nadruk op een combinatie van natuur en lichte recreatie. Bloemrijke zones en natuurvriendelijke oevers zijn een speerpunt. Wandelen en ontspannen langs het water zijn belangrijke onderdelen van de herinrichting.
3.	**Oevers aantrekkelijk maken (ligweides ipv onkruid)**	Gezellige gras-oevers in plaats van onkruid, met bloemenperkjes en plekken om te zonnen, picknicken en zwemmen.	In de visie behouden en versterken we grasoevers op logische plekken. Dit zorgt voor toegankelijke, nette ligweides en picknickplekken die bijdragen aan de verblijfswaarde. Zo worden bij de locaties Ter Pelkwijkpark en Potgietersingel de grasoevers behouden of versterkt in de visie. Ook het park in het Noorderkwartier krijgt grasoevers
4.	**Groen rustige omgeving**	Een plek waar je kan wandelen en kan relaxen op een van de vele bankjes. Een rustig gebied met veel groen en park en alleen bereikbaar voor fietsen.	Deze wens is opgenomen: een deel van de singel zal een (rustig) gebied met groen en park worden. Op andere delen, bijvoorbeeld langs de Pannenkoekendijk en de Schuttevaerkade is dit niet mogelijk vanwege de beperkte ruimte en de wegen die daar bereikbaar moeten blijven.
5.	**Natuur en rust**	Wandelpaden met stukjes natuur en parken, een oase van rust en natuur in de stad met veel bloemen en	Dit is een kernonderdeel van de visie: In de visie wordt beschreven dat er een doorlopende wandeling langs de singel zou moeten ontstaan. De Singel vormt

		mogelijkheden om te bewegen en van de natuur te genieten.	een groene ring waar rust, natuur en wandelen centraal staan, met afwisselende landschappen en doorkijkjes naar de stad.
6.	**Groene corridors**	Groene corridors rondom de stadsgrachten, geïnspireerd door Medellin, met koelte, biodiversiteit, schone lucht, kleur en plukfruit. Aaneengesloten wandelroutes met watersturend ontwerp en sociale componenten	De Singel maakt deel uit van een samenhangend netwerk van groenblauwe structuren die de binnenstad verbinden met parken in de stad en regio. Dit principe ligt vast in de visie.
7.	**Heel veel park**	Veel groen, verbondenheid en gezelligheid rondom de Singel. Autoluw maken en ontmoetingsplekken creëren in de natuur.	De Singel krijgt een parkachtige inrichting met meer groen en ruimte voor ontmoeting, passend bij het rustige karakter van de zone.
8.	**Blauw Groene verbinding Binnenstad Engelse Werk**	Maak de singel aantrekkelijk om te wandelen, fietsen en recreëren. Verbind de binnenstad met het Engelse Werk via een Blauw Groene strook. Open de Willemsvaart en leg dezelfde faciliteiten aan. Dit verbetert waterhuishouding en warmtewering, en maakt de stad aantrekkelijker voor toeristen.	De Singel verbindt de binnenstad met het Engelse Werk. Het op termijn openstellen van de Willemsvaart en verbeterde routes ondersteunen dit.
9.	**Een blauw/groene corridor van Station tot Singel**	en oase van blauw en groen van het station naar het centrum. Groene corridor, autoluw, zonder vrachtwagens, onder schaduw van bomen, mogelijk met grote decoratieve en sportieve boulders.	Dit principe past bij de ambitie voor een doorlopende groene en verkoelende route tussen station en Singel, met comfortabele paden onder schaduwrijke bomen.
10.	**Toegankelijk, uitnodigend en groen**	De herinrichting van de kop van Assendorp is een enorme verbetering voor de leefbaarheid en toegankelijkheid, en zet de toon goed om de singel in die lijn door te ontwikkelen. Hopelijk met meer ruimte voor groen en biodiversiteit.	De Singel wordt toegankelijk voor iedereen met brede, logische paden, voldoende groen en een uitnodigend parkontwerp dat aansluit op Assendorp en andere wijken. De inrichting van de Kop van Assendorp is in de visie een voorbeeld voor de verdere uitwerking van de Burgemeester van Roijensingel.
5	**De Zwolsche boulevard**	Groen behouden, maar omvormen tot een boulevard met bomen, bloemenperkjes, en een fietsstraat waar	Het idee van een groene boulevard met bomen en lage snelheid past bij de autoluwe inrichting. Het gebruik van

		auto's maximaal 30 km/u mogen rijden. Gebruik van klinkers in plaats van asfalt of tegels voor de gehele singel.	klinkers en het exacte straatprofiel werken we verder uit in de verschillende deelprojecten. De wens is inderdaad veelal klinkerverharding.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Wilde inheemse bloemen + insectenhotels**	Insecten zijn hard nodig en dit kan bereikt worden door insectenhotels te combineren met wilde inheemse bloemen en planten die niet gesnoeid of gemaaid worden.	De visie ondersteunt biodiversiteit en bloemrijke delen. De precieze invulling, zoals insectenhotels en maairegimes, wordt per deelgebied en project bepaald in samenspraak met gemeentelijke ecologen en beheerders.
2.	**Veel inheemse bloemen, bomen en veel groen**	Simpele aanpassingen voor meer biodiversiteit in Zwolle, zoals bloemenperkjes en bomen. Dit maakt ontmoetingsplekken en zorgt voor rust en ruimte.	Het versterken van biodiversiteit is een leidend principe. De keuze voor soorten wordt per locatie afgestemd op bodem, onderhoud en samenhang met het gewenste beeld. De wens voor inheemse soorten wordt meegenomen in de uitwerking van de deelprojecten.
3.	**Hoektoren Sassenpoort in het groen**	Oorspronkelijk stond onze unieke ongeëvenaarde Sassenpoort van buitenaf gezien in het water van de toenmalige stadsgracht. Momenteel op een grote stenen vlakte. Dat originele beeld kan nu met groen in plaats van water weer enigszins teruggehaald worden, waarbij ook de ophaalbrug vóór de onderdoorgang door afwijkende bestrating aangeduid kan worden.	De visie beschermt en versterkt historische plekken en het groen eromheen. Specifieke invulling, zoals een muurtuin en afwijkende bestrating bij de Sassenpoort, wordt samen met erfgoedexperts en ontwerpers per locatie bekeken.
4.	**Alle sloten verbinden aan de gracht**	Hoe mooi zou het zijn als alle sloten op termijn (10 jaar) aan elkaar verbonden zijn, zodat iedereen ook via het water in onze mooie binnenstad kan komen. Maar ook de groene watergebieden rondom Zwolle.	Het verbinden van water (sloten) aan de Singel vraagt om technische oplossingen, vanwege o.a. het verschil in waterpeil. De visie benoemt wel het op lange termijn openstellen van de Willemsvaart en versterking van waterverbindingen.
6	**Rust en groen (autovrij)**	Visie voor de Singel rond het centrum: Een Groen, Autovrij Paradijs. De singel vormt een belangrijke schakel tussen verschillende wijken en voorzieningen in de stad. Maak het centrum autovrij, met uitzondering van bestemmingsverkeer en	Volledig autovrij maken is niet haalbaar vanwege het bereikbaar houden van het Stadshart. Wel beperken we de snelheid, geven meer ruimte aan voetgangers en fietsers, en versterken we de groene, rustige uitstraling.

		stadsbussen. Voeg nieuwe voetgangers- en fietsbruggen toe, verwijder overmatige bestrating, behoud woonboten en verminder visuele rommel.	Er wordt een nieuwe voetgangersbrug toegevoegd bij het Noorderkwartier en bij de Thorbeckegracht. Verder staat in de visie op meerdere locaties de wens om bestrating waar mogelijk te verwijderen.

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Drijvend park en ecologische zones**	Een innovatief drijvend park dat groen, ontspanning en cultuur combineert, met faciliteiten zoals sportvelden, zwembaden, sauna's en culturele events. Drijvende tuinen en rieteilanden bevorderen de biodiversiteit en ecologische duurzaamheid.	Een drijvend park met sport en events past niet bij de beperkte breedte van de Singel en de functie van de gracht., waar o.a. ook waterberging, de verdediging van de stad (waterveiligheid) en andere recreatie (boten, kano's e.d.) plaatsvindt. We kiezen wel waar mogelijk voor natuurlijke oevers en biodiversiteit langs de bestaande randen, of het mogelijk toevoegen van planten aan de kademuren.
2.	**Meer licht in woningen door het kappen van eiken**	In plaats van deze eiken een aankleding van het gebied Groot Weezenland met treurwilgen, rododendrons, gazon met voorjaarsbloemen en bloeiende struiken.	Het kappen van gezonde eiken past niet binnen het gemeentelijk beleid om bestaande bomen te behouden waar mogelijk. De precieze boom- en beplantingskeuze wordt uitgewerkt in de verschillende deelprojecten die onder deze visie worden uitgevoerd.

4.2 Autovrij (& groen)

Veel inwoners pleiten voor een Singel en binnenstad met minder autoverkeer en meer ruimte voor wandelen, fietsen, groen en ontmoeting. Hieronder zie je per droom hoe deze wens wel, deels of niet is opgenomen in de visie, met de overwegingen erbij.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Binnenstad autoluw maken**	De binnenstad autoluw maken door de singel smaller te maken en hiervan een eenrichtingsweg te maken. Parkeermogelijkheden buiten de singel in garages of met openbaar vervoer	De visie zet in op het terugdringen van verkeer binnen de Singelzone. Parkeren wordt verplaatst naar mobiliteitshubs buiten de Singel en de rijbanen worden smaller of omgevormd tot ruimte voor langzaam verkeer.
2.	**Geen stoere lawaaiauto's meer in de (binnen)stad**	De binnenstad autoluw of zelfs autovrij maken om de overlast van lawaaiige auto's en motoren te verminderen. Dit moet goed worden uitgevoerd om draagvlak te behouden, vooral voor mensen die afhankelijk zijn van een auto	De visie kiest voor minder doorgaand verkeer, 30 km/u waar mogelijk en inrichting die snelheid en daarmee geluidsoverlast ontmoedigt. Specifieke handhaving volgt via regulier beleid. De visie sluit aan bij documenten als de Bereikbaarheidsagenda, waarover meer in detail op de binnenstad wordt ingegaan.
3.	**Stop de herriemakers**	Herrie makende auto's en motoren van de binnenring (singels) weren, want ze maken het onaangenaam ondanks mooie inrichtingen.	De visie zet in op verkeersremmende maatregelen en minder doorgaand verkeer. Overlast beperken is een belangrijk doel, maar handhaving gebeurt altijd via bestaand beleid.
4.	**Een rustige sfeer rondom de binnenstad**	Houd bereikbaarheid voor bewoners, geen doorgaand verkeer, 30 km zones, geen vrachtwagens en recreatieve lawaaimakers. Strakke handhaving van snelheidsovertredingen en lawaai	De Singelzone krijgt waar mogelijk 30 km/u zones en geen doorgaand verkeer. Handhaving op verkeersovertredingen of geluidsoverlast valt onder regulier beleid. Meer groen versterkt de rustige sfeer
5.	**Verkeersluwe Singel**	Dromen zijn bedrog maar deze moet werkelijkheid worden. De Singel met wonen, sport, groen, horeca, plezier en rust. Het verkeer moet om de Singelwijk heen geleid worden.	De Singelzone wordt minder geschikt voor doorgaand verkeer, met extra aandacht voor groen en recreatie. Door het verlagen van de snelheid naar 30 km/h op het grootste gedeelte van de singel wordt doorgaand verkeer gestimuleerd de ringwegen te gebruiken. Per deelgebied wordt bekeken welke functie wordt versterkt of toegevoegd.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Groen (autoloos) gebied**	De singel vanaf het Koewegje richting Groot Weezenland is prachtig, maar er zijn nog te veel parkeerplaatsen. Meer recreatief groen en woningbouw zou het gebied leefbaarder maken.	De visie maakt de Singel groener en autoluwer, maar extra woningbouw in de Singelzone is niet opgenomen. Parkeerplaatsen worden wel verminderd ten gunste van groen en verblijven.
2.	**Groen, fietsen, ontspanning**	Vroeger: levendigheid, ontmoeting, rustig verkeer. Nu: behouden van mooie groene walkanten en ontspanning, toevoegen van fietspaden en wandelpaden, auto te gast.	Het idee van 'auto te gast' en meer ruimte voor fietsen en wandelen is opgenomen. De uitwerking van fiets- en wandelroutes en inrichting wordt per deelgebied gemaakt.
3.	**Groene (speel)strook met zo min mogelijk auto's**	Groene plekken waar kinderen kunnen spelen en waar je buiten kan zijn. Zo auto-onvriendelijk mogelijk.	De visie voorziet in meer groen en rustige plekken. Uitwerken waar specifiek speelplekken voor kinderen worden versterkt of toegevoegd gebeurt per deelproject. Bij het Noorderkwartier wordt de Singel autovrij. Op andere delen wordt de snelheid waar mogelijk voor autoverkeer naar beneden gebracht (30 km/h), behalve op de Pannenkoekendijk. Er gaat meer ruimte komen voor voetgangers en fietsers
4.	**Autoluwe Singel**	Zo autoluw mogelijk! Zo veel mogelijk bomen en planten. Een tram die rond de gracht gaat en meer cafés rond de gracht zoals in Utrecht.	De Singel krijgt waar mogelijk een lagere snelheid en wordt daardoor minder aantrekkelijk voor doorgaand verkeer. Er komt meer ruimte voor groen en plekken om te verblijven. Toevoeging van een rondgaande tram is niet opgenomen, dit past niet in het grotere plaatje van een groene en rustige Singel.

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Pollers t.b.v. auto luwe binnenstad**	Autoluw maken van de binnenstad door pollers aan de buitenkant van de toegangsbruggen te plaatsen en kiss-and-ride plekken langs de singel te creëren.	Het principe van autoluw maken van de Binnenstad is niet onderdeel van de visie op de singel, maar is reeds vastgelegd in andere beleidsdocumenten. Specifieke

			maatregelen zoals pollers en kiss-and-ride worden niet in de visie benoemd, omdat dit in projecten op een later moment in de deeluitwerking volgt.
2.	**Autovrije stad met heel veel bomen**	Auto's eruit, geen nieuwe parkeergarage bij het provinciehuis, maximaal ruimte voor voetgangers en fietsen, veel groen, gratis verblijf, wilder bermen voor vogels en dieren, tram van station via singel naar bijvoorbeeld Isala	De Singel wordt minder voor doorgaand verkeer, maar niet volledig autovrij. Een nieuwe parkeergarage is geen onderdeel van de visie, en een tramlijn langs de Singel is niet gepland.
3.	**Geen auto's maar wandelen en fietsen**	De hele breedte van de gracht gebruiken voor wandelen en fietsen, met alleen bussen op de baan. Gezellige plekjes en picknicktafels om de gezelligheid van het oude stadsgedeelte uit te breiden naar buiten de gracht.	De Singel blijft deels toegankelijk voor verkeer voor bereikbaarheid van de binnenstad en nooddiensten. Wel creëren we meer ruimte voor wandelen, fietsen en verblijven. Bij het Noorderkwartier wordt wel de gehele breedte gebruikt voor een nieuw park.

4.3 Bereikbaarheid en toegankelijkheid van de Singel

In dit thema hebben inwoners suggesties gedaan om de Singel verkeersveiliger, fietsvriendelijker en leefbaarder te maken — met ideeën over de STOMP-gedachte, bussen, parkeergelegenheid en bewonersbelangen. Hieronder staat per droom hoe deze wel, deels of niet is opgenomen in de visie, met de overweging erbij.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Implementatie van STOP en niet SPOT**	Het zou fijn zijn als er echt van het STO(M)P-principe werd uitgegaan bij herinrichting van de singel. Dit betekent dat bij de herinrichting de voetganger op één staat, en de fietser op twee.	De visie volgt de gedachte vanuit het STO(M)P-principe dat langzaam verkeer voorrang krijgt. Routes voor voetgangers en fietsers worden breder, veiliger en doorlopend ingericht.
2.	**Fietsen in de binnenstad**	Zorg voor goede fietsvoorzieningen zodat je makkelijk van de Kamperpoort naar Dieze, Assendorp of Wipstrik kan fietsen. Maak het centrum weer toegankelijk voor fietsers behalve op marktdagen, of zorg voor fietsvriendelijke omliggende routes.	Het Singelplan versterkt de fietsverbindingen tussen wijken en de binnenstad. Fietsroutes worden logischer en veiliger gemaakt. Binnenstadroutes buiten marktdagen vallen onder breder fietsbeleid en worden niet in de Singel opgepakt.

Past bij (deels) de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling

1.	**Leefbaar voor bewoners**	Stad bereikbaar houden voor mensen die slecht ter been zijn en bewoonbaar voor singelbewoners. Parkeren mogelijk maken en ervoor zorgen dat bewoners zich veilig voelen	De visie houdt rekening met bereikbaarheid en toegankelijkheid. Parkeren voor bewoners blijft mogelijk, maar wordt waar nodig gebundeld. Uitspraken hierover zijn o.a. gedaan in de Bereikbaarheidsagenda. Specifieke invulling volgt per deelgebied.
2.	**Stadscentrum aantrekkelijk om te blijven wonen**	Een autoluwe stadskern is wenselijk, maar een autoloze stad binnen de gracht wordt afgewezen. Mogelijkheid om te parkeren in eigen straat is belangrijk voor bewoners en ondernemers. Geen betaalplekken meer binnen de gracht is een goed plan.	Uitspraken over het terugdringen van parkeerplaatsen in de binnenstad worden gedaan in onder andere de Bereikbaarheidsagenda. Dit is geen onderdeel van de visie op de Singel. Wel wordt er in de visie vanuit gegaan dat enkele parkeerplaatsen langs de Singel op den duur verdwijnen, zodra alternatieven op orde zijn. Parkeren voor bewoners blijft mogelijk, maar waard nodig gebundeld.
3.	**Brink utopie?**	Zo'n 5 jaar geleden begonnen de plannen voor de herinrichting van het gebied Diezerpoort. Helaas is de uitvoering niet voltooid vanwege geldgebrek, waardoor er nu een onoverzichtelijke verkeerssituatie op de Brink is ontstaan.	De Diezerkade is één van de eerste projecten die wordt opgepakt. Uitwerking van het project is in een separaat deelproject voorzien.

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Weg met de bussen**	Geen bussen meer op de singel. Het is gevaarlijk en er is angst dat kinderen van hun fiets worden gereden door bussen.	De Singel blijft onderdeel van het ov-netwerk. Het verwijderen van de buslijnen is onderzocht, maar blijkt een te grote impact te hebben op bereikbaarheid van de achterliggende wijken en de binnenstad van Zwolle. Bussen blijven voorlopig rijden, maar de verkeersveiligheid wordt verbeterd door het vergroten van ruimte voor fietsers en voetgangers en doorvoeren van een snelheidsverlaging.
2.	**Parkeren onder de gracht**	Gebruik de gracht als parkeerplaats voor auto's en fietsen door middel van zinkende cassions zoals bij de metro. Dit bespaart ruimte die benut kan worden voor groen en bankjes	Een ondergrondse parkeergarage onder de Singel is niet opgenomen vanwege hoge kosten, technische risico's en impact op waterbeheer. De visie zet in op mobiliteitshubs aan de rand van de Singel.

3.	**Parkeergelegenheid voor bewoners**	Belangrijk dat inwoners van de binnenstad hun auto kunnen blijven gebruiken, zonder dat groen ten koste gaat van parkeergelegenheid in de nabijheid van woningen.	Parkeren op straat in de Singelzone wordt juist verminderd ten gunste van groen en verblijven. Bewoners kunnen gebruik maken van hubs aan de rand; parkeren op eigen erf blijft natuurlijk mogelijk.

4.4 Recreatie en Ontmoeting

Veel dromen in dit thema gaan over de Singel als een plek om samen te komen, te ontspannen, te spelen en te genieten van groen en water. Van tribune-trappen tot speelelementen en pop-up terrassen — bewoners willen de Singel écht beleven. Hieronder lees je per droom hoe dit wel, deels of niet is opgenomen in de visie.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Tribune trap**	Mijn singel is niet een straat waar je langs gaat, maar een plek waar je wil zijn. Langs de singel komen dan ook trappen die de straat verbinden met het water. Op de trappen kun je zitten kijken naar het water en voorbij varende bootjes.	De visie voorziet in betere verbindingen met het water en plekken om te zitten en te genieten. Waar de ruimte en veiligheid het toelaten, worden trappen of zitkades onderzocht in de verdere uitwerking. Hierover wordt onder andere met het Waterschap gesprekken gevoerd. Waar het mogelijk is langs de singel is nu nog niet bekend en wordt meegenomen in de uitwerking van deelprojecten.
2.	**Behoud 'zonneligweide' Potgietersingel**	Openbaar recreëren zonder kosten met bankjes langs verharde paden. Het stadsstrand aan het Rodetorenplein is leuk, maar openbaar recreëren is ook belangrijk.	Openbare ligweides en rustige grasvelden zijn een kernonderdeel van de herinrichting. De visie bewaakt de balans tussen open groen en intensieve functies zoals stadsstrand of kleinschalige horeca.
3.	**Een park waar je graag samen komt**	Rondom de singel zou ik een groot park maken, met veel groen en verschillende wandel-, hardloop- en fietsroutes. Op verschillende plekken pop-up barretjes en terrasjes zodat gezinnen samen kunnen afspreken.	De visie zet in op een groene zone met ruimte voor wandelen, hardlopen en fietsen. Kleine horecapunten worden kleinschalig en passend ingepast; de exacte locaties en aantallen bepalen we per deelgebied.
4.	**Buiten-Woonkamer**	Plekken buiten waar inwoners samen kunnen komen, zitten, spelletjes spelen, activiteiten doen. Meer bankjes en zitjes in de schaduw, extra bomen voor het klimaat en luchtkwaliteit, voldoende openbare toiletten en drinkfonteintjes.	Meer zitplekken, schaduw en groen sluiten aan bij de visie. De behoefte aan openbare toiletten en waterpunten wordt per deelgebied bekeken, afhankelijk van beheer en voorzieningen.

		Eventueel bewaakte of afgesloten plekken om overlast te voorkomen.	
5.	**Green flow city**	Meer lounge plekken aan het water, zoals stoeltjes, bankjes, hangmatten en schommels. Horeca bij het water, veel groen en openbare fitness toestellen	De visie ondersteunt ontspannen verblijven aan het water. Bankjes en zitplekken worden voorzien. Speelse elementen en kleinschalige fitness worden per plek afgewogen op haalbaarheid en beheer.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**De toegankelijke orde**	Recreatievoorzieningen zoals speelplekken voor kinderen, genoeg bankjes, plattegronden van de omgeving, vijvers met loopbruggen, genoeg prullenbakken, picknicktafels, en waterkranen.	Basisvoorzieningen zoals bankjes, prullenbakken en paden zijn opgenomen. Specifieke extra's zoals loopbruggen, waterkranen en speelplekken werken we per locatie uit samen met gebruikers. Vijvers zijn op dit moment niet voorzien in de visie, maar worden wellicht nog onderdeel van de uitwerking van een deelproject.
2.	**Natuurlijke speel-/sport-/zitplekjes**	Saamhorigheid bevorderen met plekken voor spelende kinderen, actieve volwassenen en rustplekjes. Alles gemaakt van natuurlijk materiaal.	De visie benadrukt een groen en rustig parklandschap met ruimte voor lichte recreatie. Speel- en sportplekjes in natuurlijke stijl worden per locatie afgestemd op draagvlak en beheer. Of alles van natuurlijk materiaal wordt is nu nog niet zeker.

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Zwemstrand**	Een zwemstrand rondom de gracht, vergelijkbaar met het Waalstrand in Nijmegen, om de zomer in de stad tot leven te brengen. Het water in de gracht is schoon genoeg om te zwemmen.	De Singelgracht is niet ingericht en ongeschikt als officiële zwemlocatie, vanwege waterkwaliteit, doorstroming en veiligheid. Wel blijft recreatie aan de waterkant mogelijk.
2.	**REDMEET Eyecatcher, meeting, chill en klauteren**	Grote rode houten stoelen met een tafeltje ertussen langs de gracht, een meter of twee hoog met een trapje om erop te komen. Dient als eyecatcher, meetingplek en klauterobject.	Speelse kunstobjecten kunnen op termijn worden overwogen, maar een specifiek groot opvallend klimobject is nu geen onderdeel van de visie. We richten de Singel rustig, groen en samenhangend in.

4.5 Sport & beweging

Bewoners deelden hun wens voor een actieve Singelzone: rondjes hardlopen, skeeleren, spelen, calisthenics, suppen — en zelfs zwembanen en boulderbanen.

Hieronder lees je per droom hoe dit wel, deels of niet is opgenomen in de visie, met de afwegingen erbij.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Rondje Singel voor iedereen**	Een rondje om de Singel van Zwolle voor iedereen. Een breed pad rondom de hele Singel zonder obstakels, trappetjes of vlonders, geschikt voor wandelingen, hardlopen en voor rolstoelen en rollators	De visie legt een aaneengesloten en obstakelvrij wandel- en fietspad vast, zodat iedereen comfortabel kan rondlopen of -rijden. Drempels en trappen worden waar mogelijk vermeden.
2.	**Een ononderbroken sportief rondje om de stad.**	Ik zou de singel rondom de stad graag zien als een ononderbroken wandel / fiets / hardloop / skeeler vriendelijke strook. Het allerliefst op zo'n manier dat je niet hoeft te stoppen maar onafgebroken rondjes kunt draaien om de stad. De inrichting zou op eenzelfde manier kunnen zoals nu de Koggelaan is aangelegd.	Dit sluit direct aan bij de ambitie: de Singel wordt een doorlopend recreatief lint, geschikt voor wandelen, fietsen en hardlopen. Vooralsnog wordt gedacht aan een pad in halfverharding, wat het minder geschikt maakt om te skeeleren.
3.	**Hardlopen langs de singel**	Een fijn hardlooprondje door het groen, met markeringen (op de grond) van 500m, 1000m enz zodat je ook intervaltraining kan doen. Ook een goed skeelerpad verbinden met andere groene zones.	De Singel biedt ruimte voor hardlopers. Markeringen en aansluiting op andere routes worden bij de inrichting per deelgebied verder uitgewerkt. Vooralsnog wordt gedacht aan een pad in halfverharding, wat het minder geschikt maakt om te skeeleren
4.	**Lage oever wandelroute rondom de stad**	Wandelen dicht op het water, weg van het autoverkeer. Een looproute rondom de stad waar dit kan aan lage oevers, zoals de route langs de Harm Smeengekade.	De visie versterkt de relatie tussen water en pad: waar mogelijk worden lage oeverpaden en rustige wandelstroken direct langs het water gerealiseerd.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Outdoor Gym - Calisthenics Park**	Sporten verbroedert! Creëer een hardlooprondje om de stad met calisthenics park.	Lichte sportelementen zoals calisthenics of een kleine outdoor gym sluiten aan bij de ambitie voor gezond bewegen. De locatie en omvang bepalen we per deelgebied in overleg met gebruikers en zijn nog niet vastgelegd in de visie.
2.	**Kinderspeelplek**	Een speelplek voor kinderen met struiken, bomen en eventueel	De visie biedt ruimte voor spelen en ontdekken in het groen. Specifieke speellocaties worden

		water van de Singel. Er zijn weinig speelplaatsen voor kinderen in de buurt van de Singel.	afgestemd op veiligheid, natuurwaarden en de bestaande speelstructuur in omliggende wijken. Een specifieke plek staat nog niet vast in de visie.
3.	**Opstapsteigers voor suppers**	Lekker het water op met een sup of kano. Opstapsteigers maken waterrecreatie makkelijker.	De visie stimuleert kleinschalige waterrecreatie. Mogelijkheden voor vlonders en opstapplekken voor suppers worden per oeverdeel bekeken op haalbaarheid en consequenties voor beheer. De visie voorziet wel in deze faciliteiten, nog onbekend is waar dit mogelijk is.
4.	**Inspiratie uit de wijk Las Condes in Santiago, Chili en Noorderplatsoen, Groningen**	Ideeën zoals sporten, chillen, spelletjes spelen, BBQ'en, plekken voor Calisthenics en minder gevorderden, gratis sportmogelijkheden, veel groen om te liggen, lezen of een drankje te doen	De visie omarmt actieve ontmoetingsplekken in het groen, met respect voor rust en natuur. Welke sport- en chillplekken passend zijn, wordt per zone bepaald samen met bewoners.

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Zwemwaterkwaliteit**	Zwemmen in de Singel, met om de 100 meter een 'opstapplek' en super waterkwaliteit. Alle bruggen over de Singel worden kunstwerken die bijdragen aan de waterbeleving van het centrum.	Singelgracht is geen officiële zwemlocatie vanwege waterkwaliteit, doorstroming en veiligheid. Het water in de singel is onderdeel van een groter watersysteem, waarbij water vanuit de Sallandse Weteringen door onze Singel stroomt. Hier hebben we als gemeente weinig invloed op. Wel worden oevers waar mogelijk groener en aantrekkelijker ingericht. En blijft recreatie aan de waterkant mogelijk. De omschreven bruggen in de visie hebben een hoge kwaliteit.
2.	**Zwembanen in de stadsgracht**	Zwembanen in de stadsgracht zodat er veilig gezwommen kan worden. Schoon grachtwater is essentieel, dus minder boten op fossiele brandstoffen.	Het water in de singel is onderdeel van een groter watersysteem, waarbij water vanuit de Sallandse Weteringen door onze Singel stroomt. Hier hebben we als gemeente weinig invloed op. Zwembanen zijn niet realistisch binnen de Singel vanwege de vele functies die de gracht heeft. Fossielvrij varen past wel bij bredere duurzaamheidsambities, maar is geen specifiek onderdeel van de Singelvisie.
3.	**Sportvelden**	Mijn wens zou zijn om een pad te maken waarover je kan hardlopen, wandelen en skeeleren. Daarnaast	De Singelzone krijgt geen grootschalige sportvelden. Wel ruimte voor informele sport,

		zou het helpen om sportfaciliteiten te hebben, zoals een zwemstrandje, een volleybalveldje of een jeu de boules baan.	maar formele velden hebben hun plek in sportparken en wijkvoorzieningen.
4.	**Single Sports**	De Singel wordt een bruisende plek vol energie, waar sporten en bewegen in het groen zichtbaar en mogelijk zijn. Het centrum van de sportiefste provincie van Nederland biedt ruimte voor individuele sporten zoals hardlopen, gravel- of mountainbiken, roeien, zwemmen, obstacleruns en fitnesstraining. Daarnaast verschijnen gemeenschappelijke sportaccommodaties zoals semi-overdekte dojo's of boksringen, padelbanen, boulderbanen, playgrounds en jeu de boules-velden.	Een intensieve sportzone met grootschalige voorzieningen past niet bij het rustige parkachtige landschap dat we voor ogen hebben in de visie op de Singel. Bewegen en ontspanning zijn welkom, maar sportcomplexen of grotere parcours zijn geschikter op andere plekken in Zwolle.

4.7 Kunst & cultuur

Singellandschap: van drijvende kunst en beeldenroutes tot een openluchttheater en lichtkunst. Bewoners zien de Singel niet alleen als groene plek, maar ook als podium en tentoonstellingsruimte. Hieronder lees je per droom hoe deze wel, deels of niet is opgenomen in de visie, met de overwegingen daarbij.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Openluchttheater**	De voormalige parkeerplaats tussen Blekerswegje en Thomas à Kempisstraat omvormen tot een half amfitheater met podium op het water.	Het inrichten van een openluchttheater past niet bij dit deelgebied, maar is wel onderdeel van de visie op de Singel in de plannen voor het Noorderkwartier.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Drijvende kunst**	Een groene singel is goed voor flora, fauna, mens en Zwolle. Een seizoen gebonden of permanente expositie van drijvende kunstwerken met een relatie tot	De visie biedt ruimte voor kunst als versterking van de identiteit van de Singel. Drijvende kunstobjecten worden niet expliciet genoemd, maar tijdelijke of kleinschalige kunst kan in overleg

		de stad in verleden, heden en toekomst zou een mooie toevoeging zijn.	met kunstpartners en waterschap verder verkend worden.
2.	**Gracht-en-Kunst**	Ideeën gericht op een natuurlijke, toegankelijke, artistieke en uitnodigende omgeving. Mooie beplanting, een kunstroute met wisselende objecten en verbetering van de waterkwaliteit zodat er gezwommen kan worden.	De groene en uitnodigende sfeer is een kernonderdeel van de visie. Een kunstroute kan dit versterken. Het verbeteren van de waterkwaliteit is een continu aandachtspunt, maar de Singel wordt geen officiële zwemlocatie.
3.	**Beeldensingel**	Beelden (kunst) langs de hele singel. Een doorlopende tentoonstelling van moderne, klassieke, nieuwe en oude beelden gemaakt van verschillende materialen zoals hout, metaal, kunststof en steen.	De visie staat open voor kunst langs de Singel, mits het past bij de rustige, groene beleving. De invulling en het beheer van kunst werken we samen met kunstinstellingen en betrokkenen uit.
4.	**Nut/noodzaak in combinatie met mooi**	We staan voor een enorme opgave om in de binnenstad een groot aantal trafo stations te moeten plaatsen. Hoe mooi zou het zijn als we dit zouden kunnen combineren met het singelproject en bijvoorbeeld van deze trafo stations kunstobjecten te maken.	Het combineren van noodzakelijke voorzieningen met esthetische en kunstzinnige elementen sluit aan bij de visie op ruimtelijke kwaliteit. Samen met nutsbedrijven en ontwerpers bekijken we hoe en óf dit mogelijk is.
5.	**Lichtkunst in en aan het water**	Lichtkunst in en rond het water geeft een extra kunstzinnige dimensie aan het donker. Verassingen die pas als de duisternis valt oplichten, vormen een mooie toevoeging aan de beleving van je wandeling langs het water.	De visie stimuleert kunst in de openbare ruimte en een aantrekkelijke beleving bij dag én nacht. Lichtkunst kan onderdeel zijn van de sfeer- en veiligheidsverlichting, maar dat is op dit moment nog niet specifiek in de visie opgenomen.

4.8 Horeca

De gracht en Singel worden gezien als perfecte plek voor een hapje, drankje en ontmoeting aan het water. Bewoners dromen van gezellige terrassen en zomercafé's — maar ook van rust en niet te veel commerciële drukte. Hieronder lees je hoe deze wensen wel, deels of niet zijn opgenomen in de visie, met de gemaakte afwegingen.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Horeca aan het water**	De gracht is prachtig, maar er missen terrasjes en horeca aan het water. Meer horeca waar zowel passerende bootjes als voetgangers en fietsers kunnen stoppen.	De visie voorziet in kleinschalige, passende horeca op strategische plekken, gericht op verblijfskwaliteit en aansluiting bij de natuurlijke sfeer.
2.	**Terrassen aan de gracht**	Zwolle heeft een mooie gracht, maar waar zijn de terrassen aan het water?	De visie biedt ruimte voor kleinschalige terrassen op logische plekken.

		Locaties zoals Thorbeckegracht, Blekerswegje, Burgemeester Drijbersingel of Nijkerkenbolwerk zouden perfect zijn voor horecaterrassen. Creëer een paviljoen met veel glas, aansluitend op de omgeving, met veel groen en gelaagde terrassen.	

Past bij de visie, maar verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Zomerterras met taart, borrel en roeibootjes**	Een klein zomercafeetje met terras en bootverhuur. Beschut tussen de bomen, gras onder je voeten, met taartjes, borrelkaart en een lage kade voor roeibootjes, inclusief picknick.	De visie staat open voor seizoensgebonden, kleinschalige initiatieven zoals een zomercafé. Het idee voor roeibootjes en picknick wordt per locatie beoordeeld op veiligheid, natuurwaarden en draagvlak.

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Stadscamping Zwolle**	Een stadscamping voor toeristen met goede sanitaire voorzieningen, zodat ze van daaruit de stad kunnen ontdekken.	Ruimte voor een stadscamping is niet voorzien binnen de visie. Er is meer ingezet op vaste upgrades van de openbare ruimte door bijvoorbeeld meer groen. Er is geen fysieke ruimte voor een stadscamping.
2.	**Een mooie Zwolse singel, beperk horeca**	Een mooie Zwolse singel door het beperken van horeca gelegenheden aan de Singel.	De visie kiest niet voor het volledig beperken van horeca. Horeca wordt zorgvuldig ingepast, zodat rust, groen en de parkachtige sfeer behouden blijven.

4.9 Schoon & veilig

Bewoners vinden het belangrijk dat de Singelzone schoon, veilig en netjes is. Dit betekent aandacht voor goed onderhoud, duidelijke regels voor bootjes en voorzieningen zoals schone toiletten. Hieronder lees je hoe deze wensen wel, deels of niet zijn meegenomen in de visie, met een toelichting per droom.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Schone, veilige en gratis openbare toiletten**	Veilige, schone en gratis openbare toiletten in de stad. Minder stinkende steegjes en een toegankelijkere stad voor mensen die vaak moeten plassen.	De visie erkent het belang van voldoende openbare voorzieningen. De visie op de Singel geeft echter geen invulling aan de binnenstad zelf. Of, waar en hoe toiletten een plek krijgen in de Singel wordt per

			locatie bekeken, afhankelijk van beoogd gebruik, beheer en kosten.
2.	**Beleef vanaf het water een 'schone stadsgracht'**	Vrijwillige acties om de stadsgracht schoon te houden, benzinemotoren uit de gracht weren, en muziek op recreatieve boten verbieden. Vergane en gezonken bootjes moeten worden verwijderd.	Schoon water en een opgeruimd grachtbeeld passen bij de ambitie. De visie sluit aan bij beleid om vervuiling tegen te gaan. Regels voor motorboten en muziek worden in overleg met handhaving en partners aangescherpt waar nodig.
3.	**Verbieden aanleg van allerlei bootjes**	Verbied de wildgroei aan bootjes in de gracht. Half onder water met afgewaaide zeiltjes is geen gezicht. Bootjes worden nauwelijks gebruikt en moeten tegen hoge gemeenschapskosten van de bodem worden gevist.	Goed beheer en onderhoud zijn een basisprincipe in de visie. Dit zorgt ervoor dat de Singel een aantrekkelijke en schone verblijfsplek blijft, met regelmatig onderhoud en toezicht. De visie zet in op een aantrekkelijk grachtenbeeld, maar een volledig verbod op bootjes is niet opgenomen. Het beheer van ligplaatsen en handhaving blijft onderdeel van bestaand beleid.

4.10 Algemene adviezen (adviezen die gericht zijn op verschillende thema's)

Een aantal dromen overstijgt één specifiek thema: deze adviezen richten zich op de Singelzone als geheel en combineren ideeën over cultuur, mobiliteit, natuur, horeca, wonen en water. Hieronder lees je per advies hoe dit wel, deels of niet is opgenomen in de visie, met de gemaakte afwegingen.

Meegenomen in de visie 'Singel van Zwolle"

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**De Blauwe Kroon van Zwolle**	Behouden en uitbreiden van bestaande elementen zoals de fontein, fundatie, Sassenpoort en stadsmuur. Auto luwe zones, vergroening en toevoeging van iconische kunstwerken rondom de singel.	De visie herkent het belang van het versterken van de cultuurhistorische kwaliteit en het groenblauwe karakter van de Singel. Behoud van monumenten en iconen is een uitgangspunt; kunst en autoluwe zones sluiten daar logisch bij aan.
2.	**Van gevel tot gevel**	De singel niet beperken tot alleen de binnenzijde van het water/stad, maar ook de buitenrand erbij betrekken voor een volledige herinrichting.	De visie richt zich inderdaad op zowel de binnenzijde als de buitenzijde van de gracht. De randen naar de aangrenzende wijken worden meegenomen in de uitwerking per deelgebied.

Past (deels) bij de visie, verdere uitwerking nodig

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Singeldroom**	Groene ruimtes en bloemen, straatkunst en sculpturen, sfeerverlichting, comfortabele banken en picknicktafels, waterpartijen, wandel- en fietspaden. Daarnaast markten, fairs, culturele evenementen, sport en recreatie, workshops en wateractiviteiten.	De meeste elementen sluiten aan bij de visie: groen, kunst, verlichting en comfortabele verblijfsplekken worden gerealiseerd. Grootschalige evenementen, markten en intensieve programmering passen beperkt bij het rustige karakter en worden per plek beoordeeld.
2.	**Het water voor iedereen**	Ideeën zoals openbare toiletten met groene daken, kleinere parkeergarages op strategische plekken, autoluwe singel met ondergrondse parkeergarages, speelfonteinen en plekken met water, trappen naar het water, aanlegplekken voor kano's en kleine jachten, inheemse planten en bomen, herstel van vestingelementen, drijvende terrassen/restaurants, herstel van oude bruggen, integratie van wateren zoals de Willemsvaart, schaduwplekken, snelle aanpassing voor schaatsen, waterverbinding met Wezenlanden park, aangewezen zwemlocaties, tram of watertaxi rond de singel en een open	Veel onderdelen passen in de visie en staan beschreven: autoluw, groen, vestingherstel, waterbeleving, en bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers. Maar grootschalige drijvende terrassen, ondergrondse parkeergarages, een tram en formele zwemlocaties zijn niet opgenomen. Ideeën worden per onderwerp afgewogen bij de uitwerking.

		podium voor optredens of kleinschalige sportevenementen.	

Niet opgenomen – past niet binnen de visie 'Singel van Zwolle'

Droom	Onderwerp	Korte toelichting van droom	Terugkoppeling
1.	**Biedt ruimte voor wonen én werken**	Meer natuurlijk groen dat bijdraagt aan biodiversiteit en het opvangen van extreme weersomstandigheden. Wonen en werken centraal stellen, met minder horeca en toerisme. Betaalbare bedrijfsruimtes voor ambachten en zorg en elektrische busjes voor bereikbaarheid.	De Singelzone is bedoeld als groen verblijfsgebied zonder nieuwe woningbouw of bedrijfsruimtes. Bereikbaarheid en groen passen bij de visie; extra werkfuncties en nieuwe bebouwing niet.

5. Feedback op de concept-visie

Nadat het concept voor de visie Singel van Zwolle was opgesteld, hebben we het gedeeld met een aantal vaste partners en de meedenkgroep. Zij hebben hun professionele blik, lokale kennis en praktijkervaring gebruikt om ons te helpen het plan verder aan te scherpen. Ook hebben we in een stadium later nog het voorlaatste conceptdocument gepresenteerd bij een inloopevenement en de informatiemarkt Stadshart.

In dit hoofdstuk lichten we toe welke adviezen en aandachtspunten we uit deze feedback hebben overgenomen, wat nog verder uitgewerkt wordt en wat we (met goede redenen) niet hebben verwerkt in de definitieve visie.
Zo laten we zien hoe de samenwerking met partners, experts en actieve meedenkers een stevig fundament legt voor de vervolgstappen: van visie naar uitvoering.

Input	Door wie / welke partner ingediend	Korte toelichting	**Reactie**
1.	Milieuraad	Verzoek om het verlichtingsvraagstuk mee te nemen in de visie. Gericht op bepaalde types licht die minder schadelijk zijn voor (nacht)dieren.	Het detailniveau dat hier wordt gevraagd van de milieuraad past niet bij het abstractieniveau van de visie. De visie is strategisch en daarom op hoofdlijnen geschreven. Het is zeker zo dat we in de uitvoering van de deelprojecten streven naar het creëren van voldoende donkere plekken. Tegelijkertijd is sociale veiligheid ook een belangrijk thema. De voorwaarden, eisen en aandachtspunten zullen dan ook per deelproject geïnventariseerd worden.
2.	Milieuraad	Verwerken ecologische waterkwaliteit van de Singel: Op dit moment heeft de Singel een lage	In de visie is in ieder geval opgenomen dat we in materiaalgebruik (waar we

		ecologische waterkwaliteit. Hier kan verandering in worden gebracht, maar dit is huidig niet verwerkt in de visie.	direct invloed op hebben) geen negatieve invloed op de waterkwaliteit uitoefenen. De ecologische waterkwaliteit is primair een verantwoordelijkheid van het waterschap. Daarom is deze niet expliciet opgenomen, maar we nemen dit in onze gesprekken met hen wel mee.
3.	Milieuraad	Benoem het gebruik van groene gevels en (platte) daken en platte daken als klimaatbuffer in de visie.	De visie betreft voornamelijk openbare ruimte. Het vergroenen van gevels en daken is in vrijwel alle gevallen iets waar de particulier eigenaar van een pand over gaat. Daarom is dit niet opgenomen in de visie.
4.	Natuurplatform	Stelt dat de visie te weinig oog heeft voor de biodiversiteit en dat er minimaal een **ecoloog** betrokken moet worden bij het uitwerken van de visie. Een ecoloog kan helpen om te bepalen welke gebieden geschikt zijn voor meer groen en waar bepaalde planten of bomen wel of niet kunnen groeien.	Uitgangspunt op hoofdlijnen is dat de biodiversiteit langs de hele Singel versterkt wordt. De exacte invulling daarvan volgt per deelgebied, dan zal er ook concreter onderzoek worden gedaan naar wat voor die locatie de meest geschikte toevoegingen of veranderingen zijn. Hierbij wordt inderdaad een ecoloog betrokken bij de uitwerking in de (deel)projecten.
5.	Vrienden van de Stadskern	wijzen erop dat het **OV** en de verbindingen vanuit de **hubs** naar de stad onderbelicht zijn in het visiedocument. Er wordt gedacht aan **deelvervoer** in de hubs, maar niet iedereen komt op de fiets. Het OV moet ook terugkomen in de visie, vooral omdat dit invloed heeft op het verkeer dat over de Singel gaat.	Dit is in de visie nu verwerkt, door te stellen dat "*Een goede bereikbaarheid van de binnenstad, met aantrekkelijke routes vanaf de mobiliteitshubs, is belangrijk voor het economisch functioneren van Zwolle*." en "*Kruisend aan de Singel komen aantrekkelijke en logisch vindbare routes van en naar de mobiliteitshubs om de bereikbaarheid van de binnenstad voor bezoekers te garanderen*."
6.	Waterschap WDODelta	**Waterveiligheid** Het streven moet volgens WDODelta zijn om gevolgbeperkende maatregelen als opgave te definiëren voor de stad én ruimte te houden voor zwaardere keringen. Tot er een strategie is gekozen hoe om te gaan met waterveiligheid op lange termijn moeten alle opties opengehouden worden. De vraag blijft waar wordt geborgd	Op verschillende locaties in de visie wordt benoemd dat waterveiligheid een belangrijk issue is. Ook hier moet de exacte uitwerking per deelgebied plaatsvinden, om te kijken waar de waterkeringen eventueel aangepast dienen te worden.

		welke systeemaanpassingen nodig zijn als randvoorwaarde om de visie mogelijk te maken?	
7.	Waterschap WDODelta	**Waterveiligheid** Overstroombare oevers dragen bij aan meer ruimte voor regionaal watersysteem. Er wordt ook gesproken over overstroombare kades (p. 31). Wordt hier kades bedoeld of oevers? Overstroombare kaders kan ook, maar dit vraagt nadere afstemming met het waterschap.	Dit is aangepast, er wordt nu alleen nog gesproken over *getrapte kades en overstroombare oevers*.
8.	Waterschap WDODelta	**Waterveiligheid** Gemeente gaat uit dat bij plaatsing van transformatorhuisjes boven + 2,70m NAP de kwetsbaarheid tegen overstroming wordt tegengegaan (p. 31). De kwetsbaarheid van alle functies zou getoetst moeten worden, waarbij wij opmerken dat het peil waarop wij ons moeten richten in de toekomst kan veranderen als gevolg van IJsselmeerpeilstijging.	Deze passage is aangepast, er wordt nu gesteld dat vanaf +2,0m NAP er al sprake kan zijn van stroomuitval als gevolg van wateroverlast. In overleg met waterschap zal bekeken worden waar welke maatregelen nodig zijn om waterveiligheid te borgen.
9.	Waterschap WDODelta	**Watersysteem** Omliggende wijken mogen het regionaal watersysteem (dus ook de Singel) zo min mogelijk belasten bij grote hoeveelheden neerslag. Hemelwaterafvoerriolen vanuit omliggende gebieden en binnenstad niet laten afwateren op singel, zoals omschreven.	Op pagina 33 is aangegeven: "*Om wateroverlast veroorzaakt door hemelwater te voorkomen, worden een hemelwaterafvoerriool en goten aangelegd in delen van de Singel. Ook wordt bij de inrichting rekening gehouden met het aan de oppervlakte kunnen afvoeren van hemelwater.*"
10.	Waterschap WDODelta	**Watersysteem** Het zou goed zijn om lokale en regionale wateroverlast explicieter, afzonderlijk van elkaar, te presenteren, omdat je anders het risico loopt verkeerde interpretaties te maken. Een aantal concrete voorbeelden	Op pagina 31 is een kaart toegevoegd die lokale overlast door hevige buien inzichtelijk maakt. Expliciete risico's worden in de afzonderlijke deelprojecten verder bekeken en concreter uitgewerkt.
11.	Waterschap WDODelta	**Gebruiksfase** Het waterschap is beheerder van de Sallandse weteringen en de Singel. Aanpassingen aan oevers en profiel van de singel moeten voor het waterschap beheerbaar blijven.	Dit wordt onderkend in pagina 31 van de visie: "*De urgentie om in samenhang met de omliggende gemeenten, waterschappen en provincies te werken aan slimme afstemming, waterverdeling en*

			ruimtegebruik is daarmee groter dan ooit."
12.	Meedenkgroep	**Functionele ruimte voor ondernemers** Er wordt terecht opgemerkt dat ondernemers in de Singel-omgeving belangrijke rol spelen in het dagelijks leven van de stad. De herinrichting moet hen niet beperken, maar juist ruimte bieden om klanten te blijven ontvangen en te kunnen blijven functioneren. De Singel moet een dynamische en toegankelijke omgeving blijven voor zowel bewoners als bezoekers, met voldoende praktische toegang.	Dat wordt in de visie ook erkend. Op pagina 35 is te lezen: "*Door de Singel in te richten als een stedelijk podium waar creativiteit en ondernemerschap de ruimte krijgen, realiseren we een levendige Singel."*
13.	Meedenkgroep	**Toegang tot de binnenstad** De toegang tot de stad, zowel voor voertuigen als voor voetgangers en fietsers, moet gewaarborgd blijven. Het is belangrijk dat de Singel niet alleen als groen park wordt ingericht, maar ook functionele routes biedt voor verkeer, zodat Zwolle niet vastloopt in verkeersproblemen.	Dit is in de visie verwerkt: "*Kruisend aan de Singel komen aantrekkelijke en logisch vindbare routes van en naar de mobiliteitshubs om de bereikbaarheid van de binnenstad voor bezoekers te garanderen*." Dit gaat over de bereikbaarheid voor bestemmingsverkeer.
14.	Meedenkgroep	**Natuur** De visie moet expliciet benoemen hoe waardevolle bomen en groenstructuren kunnen worden behouden. Oude bomen bieden niet alleen ecologische voordelen, maar dragen ook bij aan de sfeer en de identiteit van Zwolle. De gemeentelijke visie moet maatregelen bevatten die ervoor zorgen dat deze bomen niet zomaar verdwijnen in het herinrichtingsproces, tenzij het onvermijdelijk is. Het is essentieel dat de gemeente zich bewust is van het ecologische belang van het bestaande groen en dat er bij de herinrichting steeds gekeken wordt naar de mogelijkheden voor behoud van bestaande bomen en planten.	Dat wordt op verschillende plekken in de visie onderkend. Het behoud van bomen is zoveel mogelijk leidend in het ontwerpproces van de verschillende deelprojecten. Ook wordt ingezet op het toevoegen van groen.
15.	Meedenkgroep	**Groen beheer** Ook moet er bij de herinrichting aandacht zijn voor het beheer van het groen op de langere termijn. Hoe wordt gezorgd voor het onderhoud en de zorg voor de groenvoorzieningen in de toekomst? Dit moet goed geborgd worden in de visie, zodat de Singel in de toekomst blijft functioneren als een mooi en groen gebied voor de Zwolse inwoners.	De visie geeft een ambitie op strategisch niveau weer, in de concrete uitwerking van de deelprojecten zit ook de afdeling Stadsbeheer aan tafel om mee te denken over een beheerbare eindsituatie.

16.	Meedenkgroep	**Plezier van het water** Er moet in de visie ruimte komen voor meer water-toegankelijkheid, zodat zowel inwoners als bezoekers optimaal kunnen genieten van het water, bijvoorbeeld door aanlegsteigers en rustplaatsen langs de grachten.	In de visie worden een aantal locaties genoemd die al als aantrekkelijker verblijfsplek langs het water worden benoemd. In de diverse deelprojecten zal concreter gekeken worden naar de mogelijkheden per locatie.
17.	Meedenkgroep	**Kwaliteit van het water** Daarnaast is het belangrijk om aandacht te besteden aan het schoonhouden van de grachten en het water in de Singel. Vervuiling en afval in het water vormen een aanzienlijke bedreiging voor de ecologie van de grachten, en er moeten duidelijke maatregelen komen om de waterkwaliteit te waarborgen. Dit kan variëren van regelmatige schoonmaakacties tot de installatie van systemen die vervuiling kunnen verminderen.	De kwaliteit van het water is primair een taak van het waterschap. We zullen voor de uitwerking van de visie in concrete deelprojecten nauw met hen samenwerken op dit thema.